

Türkçe'de Küçük Prens Çevirileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz

F. Tüba Akgün

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne Türk Dili ve
Edebiyatı dalında Yüksek Lisans Tezi olarak
sunulmuştur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Eylül 2016
Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü onayı

Prof. Dr. Mustafa Tümer
L.E.Ö.A. Enstitüsü Müdür Vekili

Bu Tezin Türk Dili Edebiyatı Bölümü Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarım.

Yrd. Doç. Dr. Gülseren Tor
Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı

Bu tezi okuyup değerlendirdiğimizi, tezin nitelik bakımından Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul Aydın
Tez Danışmanı

Değerlendirme Komitesi

1. Prof. Dr. Oğuz Karakartal
2. Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul Aydın
3. Yrd. Doç. Dr. Mihrican Aylanç

ABSTRACT

'Le Petit Prince', which was penned by Antoine de Saint-Exupéry and is one of the books translated into, published and read in most number of languages, has drawn great interest in Turkish also. As of 1st January 2015, due to expiry of its copyrights, numerous translations have been published.

It is an undisputable fact that translations play significant roles and constitutes sources in terms of comparative literature that comments and hypothesizes on the basis of similarities and differences. The original of the book has been analyzed comparatively with six of its translations which are claimed to be translated into Turkish from French. Turkish translations were studied in terms of similarities and differences with the aim to put forth their positions in the Turkish literature and world of translation as well as the reasons and outcomes of such positions.

In the first chapter detailed information is given on the life and scientific and literal works of the author. In the second chapter a summary, content, critics and information about the book are given and its position in child literature and world of translation is tried to be determined. Following the third chapter where the comparative literature and child literature are defined within the frame of conceptual and historical frame, the fourth chapter includes data related to translations of the book in world languages and in Turkish. The fifth chapter, where original text phrases and their corresponding six different translations are determined, includes comparative analysis of such phrases in terms of similarities and differences with the aim to find out the consequential factors that affect the translation process. In chapter six, the results as well as the reasons and outcomes of such analysis have been evaluated to put forth their position in the Turkish literature and world of translation.

Keywords: Antoine de Saint-Exupéry, Le Petit Prince, The Little Prince, Child Literature, Comparative Literature, Translation.

ÖZ

Antoine de Saint-Exupéry'nin kaleme aldığı ve kutsal kitaplardan sonra en çok çevirisi yapılan, yayımlanan ve okunan birkaç kitaptan biri olma özelliği taşıyan *Küçük Prens*, tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de büyük ilgi görmüştür ve 1 Ocak 2015 itibarıyla telif hakkının kalkmış olmasıyla birlikte çok sayıda çevirisi yayımlanmaktadır.

Benzerlikler ve farklılıklar unsurundan hareket ederek yorum ve varsayımlarda bulunan karşılaştırmalı edebiyat açısından, çevirilerin önemli bir rol oynadığı ve kaynak oluşturduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu bağlamda *Küçük Prens* adlı eserin Fransızca orijinali ile farklı çevirmenler tarafından Fransızca'dan Türkçe'ye aktarıldığı iddia edilen altı adet çevirisi ele alınarak karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Söz konusu çeviriler benzerlikler ve farklılıklar açısından incelenmiş, Türk edebiyatı ve çeviri dünyasındaki durumu ve bu durumun nedenleri ile sonuçlarının ortaya konulması hedeflenmiştir.

Altı ana bölümden ve alt başlıklardan oluşan çalışmamızın ilk bölümünde Antoine de Saint Exupéry'nin hayatı, çalışmaları ve eserleri ile ilgili bilgi verilmiştir. *Küçük Prens* adlı eserin tanıtıldığı ikinci bölümde eser hakkında bilgi verilmiş, eserin özeti ile içerik ve eleştiri görüşleri ele alınmış, bu bilgiler ışığında eserin çocuk edebiyatı ve çeviri dünyasındaki yeri saptanmaya çalışılmıştır. Karşılaştırmalı edebiyat ve çocuk edebiyatının kavramsal ve tarihsel çerçevede tanımlandığı üçüncü bölümün ardından, dördüncü bölümde eserin dünya dillerindeki ve Türkçe'deki çevirileri üzerine veriler ortaya konulmuştur. Beşinci bölümde orijinal eserden yola çıkılarak kaynak metin cümleleri ile altı farklı Türkçe çeviride yer alan karşılıkları saptanmış, belirlenen cümlelerin benzerlikler ve farklılıklar açısından karşılaştırmalı

biçimde analiz edilmesi ve bunun sonucu olarak çeviri sürecini etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Altıncı ve son bölümde ise bu analizin sonuçları değerlendirilerek Türk edebiyatı ve çeviri dünyasındaki durumu ve bu durumun nedenleri ile sonuçlarının ortaya konulması hedeflenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Antoine de Saint-Exupéry, Küçük Prens, Çocuk Edebiyatı, Karşılaştırmalı Edebiyat, Çeviri.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım bu çalışmada bilimsel katkıları için sayın hocam ve danışmanım Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul Aydın'a teşekkürlerimi sunarım.

Her zaman ve her konuda destek ve yardımlarıyla yanımda olan canım aileme minnettarım.

İÇİNDEKİLER

ABSTRACT	iii
ÖZ	v
TEŞEKKÜR	vii
KISALTMALAR	x
TABLO LİSTESİ	xi
1 ANTOİNE DE SAINT-EXUPERY.....	1
1.1 Hayatı	1
1.2 Çalışmaları	9
1.3 Eserleri	11
2 KÜÇÜK PRENS HAKKINDA	15
2.1 Özet.....	15
2.2 İçerik ve Eleştiri Görüşleri	18
3 GİRİŞ	23
3.1 Kendi Çalışmamla İlgili Bilgi	23
3.2 Çocuk Edebiyatı	24
3.3 Karşılaştırmalı Edebiyat	31
4 KÜÇÜK PRENS VE ÇEVİRİLDİĞİ DİLLER	35
4.1 Dünya Dillerine Yapılan Çeviriler	35
4.2 Türkçe'ye Yapılan Çeviriler	42
5 KÜÇÜK PRENS'İN TÜRKÇE'YE YAPILAN ÇEVİRİLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZİ	48
6 SONUÇ	203
7 KAYNAKLAR	206

8 EKLER	213
Ek 1 Küçük Prens Çevirilerinin İlk Baskıları	214
Ek 2 Antoine de Saint-Exupéry'nin Orijinal Çizimleriyle Küçük Prens	215

KISALTMALAR

- KM Kaynak Metin (Saint-Exupéry A. (1999), *Le Petit Prince*, Paris: Editions Gallimard.)
- ÇM1 Çeviri Metin 1 (Saint-Exupéry, A. (2015), *Küçük Prens*, (çev. Ahmet Muhip Dıranas) İstanbul: Kapı Yayınları.)
- ÇM2 Çeviri Metin 2 (Saint-Exupéry, A. (1991), *Küçük Prens* (çev. Azra Erhat), İstanbul: Çiğdem Yay. San. ve Tic. Ltd. Şti.)
- ÇM3 Çeviri Metin 3 (Saint-Exupéry, A. (2015), *Küçük Prens* (çev. Selim İleri), İstanbul: Everest Yayınları.)
- ÇM4 Çeviri Metin 4 (Saint-Exupéry, A. (2015), *Küçük Prens* (çev. Cemal Süreya ve Tomris Uyar), İstanbul: Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.)
- ÇM5 Çeviri Metin 5 (Saint-Exupéry, A. (2015), *Küçük Prens* (çev. Mînâ Akçen), İstanbul: Nemesis Kitap.)
- ÇM6 Çeviri Metin 6 (Saint-Exupéry, A. (2015), *Küçük Prens* (çev. Belgin Çınar), Ankara: Binbir Çiçek Kitaplar.)
- s. Sayfa

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Küçük Prens'in Dünya Dillerinde Yapılan Çevirilerinin Alfabetik Listesi.	35
Tablo 2: Küçük Prens'in Türkçe'ye Yapılan Çevirilerinin Kronolojik Listesi	43
Tablo 3: Küçük Prens'in Türkçe'ye Yapılan Çevirilerinin Karşılaştırmalı Bir Analizi- Veri Tablosu	202

Bölüm 1

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

1.1 Hayatı

29 Haziran 1900'de Lyon'da, 8 Peyrat sokağı, numara 2'de (bugünkü adıyla Saint-Exupéry sokağı), kont Jean de Saint-Exupéry ile Marie (doğ. Boyer de Fonscolombe)'nin, Marie-Madeleine (26/01/1897) ve Simone (26/01/1898)'dan sonraki üçüncü çocuğu olarak dünyaya gelen Antoine Jean Baptiste Marie Roger de Saint-Exupéry, 14 Mart 1904'te babasını kaybeder. Maddi sıkıntılar yaşayan ve bu nedenle ailesinin yanına taşınan Marie de Saint-Exupéry, çocuklarını katı bir programla eğitmek yerine, öğrenme zevki, merak, bitki ve hayvan sevgisi ile erdem sahibi olmalarını amaçlayarak büyütür.

Antoine'm altıncı yaş gününde, doğum günü hediyesi olarak ona, balta girmemiş ormanlarda geçen ve vahşi bir hayvanı yutan "boa" yılanının tasvir edildiği *Yaşanmış Hikâyeler* adlı kitabı hediye eder ve ona okumayı öğretir. Bu kitap, yıllar sonra *Küçük Prenses* adlı eserinin başlangıcını oluşturacaktır.¹

12 Şubat 1907 tarihinde, dedesi Charles de Fonscolombe'un ölümü üzerine, hayatının en mutlu günlerini geçirdiği Saint-Maurice-de-Rémens'e taşınırlar. Sekiz yaşındayken motorlara, trenlere ve uçan aletlere olan merakı oldukça dikkat çeken Saint-Exupéry, kasabanın marangozunun da yardımıyla kendi çizdiği ama uçurmayı başaramadığı, ilk icadı olan motorlu uçan bisikleti gerçekleştirir. Okulun katı disiplin kurallarına uymakta zorlanan ve bu nedenle sıkça ceza alan Saint-Exupéry, yaz

¹ Saint-Exupéry, A. (1999), *Le Petit Prince*, Paris: Editions Gallimard, (s.5)

tatillerinde sıklıkla Ambérieu'de bulunan Bellièvre uçak alanına gider, annesinin tüm itirazlarına rağmen onu ikna etmeyi başararak 1912 yılında ilk uçuş deneyimini gerçekleştirir.

1913 yılında birkaç arkadaşıyla birlikte, okuldaki hayatı konu edinen bir gazete çıkarmaya karar vererek yazı dünyasına ilk adımını atar. Kendisinin başyazı ve şiir sayfasından sorumlu olduğu *Écho de Troisième* adlı gazetede, dönemin günlük gazetelerinden yola çıkılarak çizim ve karikatürlere, şiirlere, bölümler hâlinde yayınlanan romanlara, makalelere, spor yazılarına, bulmacalara, yemek tarifleri ve küçük ilânlara yer verilmiştir. Ancak ilk sayıdan sonra, okul yönetimi tarafından gazete macerası sona erdirilir. Özellikle, Dostoyevski ve Baudelaire'in eserlerini okumakta, genç kızlara ithaf ettiği şiirler yazmaktadır. *Le Parapluie* adlı operetin güftesini yazar ve piyano öğretmeninden partiyonunu yapmasını ister. Okulun tiyatro grubunda yer alır, Molière'in *Hastalık Hastası* adlı oyununda Diafoirus rolünü canlandırır. Saint-Maurice'te geçirdiği tatilleri sırasında keman çalmayı ve solfejî öğrenir. 1917 yılında kardeşi François'nın 15 yaşındayken hayatını kaybetmesinden duyduğu üzüntüyle derin bir sessizliğe gömülür. Aynı yıl Paris'teki Saint-Louis denizcilik lisesine kaydolur. Annesinin kuzeni olan Yvonne de Lestrangle'ın yanında yaşamaya başlar ve onun çevresi sayesinde André Gide, Gaston Gallimard, Jean Prévost, Ramon Fernandez gibi Fransız edebiyat dünyasının önemli isimleri ile tanışma fırsatı bulur.

Şiirlerini bir araya topladığı ve ilk sayfasına da kendi portresini çizdiği *Adieu* adlı eserinde kendi el yazısıyla yazdığı sayfaları, çini mürekkebi kullanarak bitki resimleriyle süsler. 1919 yılının haziranında denizcilik okulunun sınavlarına girse de başarısız olur. Güzel Sanatlar Okulu'nun mimarlık bölümünde stajyer olarak

çalışmaya başlar, ancak hayalindeki mesleğin mimarlık olmadığını anlaması uzun sürmez.

9 Nisan 1921’de, Strasbourg’daki 2. Uçuş Alayı’na öğrenci olarak girer ve pilotluk derslerine katılır. İlk solo uçuşunu gerçekleştirir ve sivil pilotluk belgesini alarak askerî pilot olmak üzere Fas’a gider. 23 Aralık 1921’de ise askeri pilot olmuştur. İlk uçak kazasını, 1 Mayıs 1923’te gerçekleştirdiği bir gösteri uçuşu sırasında yaşar. Askerlik görevinin ardından Hava Kuvvetleri’ne girmek ister, ancak büyük bir aşkla bağlı olduğu nişanlısı Louise de Vilmorin’in isteği üzerine Boiron’da bir kiremit fabrikasında çalışmaya başlasa da, bir yılın sonunda bu işten ayrılır. Havacılık tutkusundan vazgeçmeyi göze aldığı nişanlısı ile ayrılması büyük bir hayal kırıklığına neden olur. 1924 yılında bir kamyon firmasının temsilcisi olarak çalışmaya başlar ve işi gereği çok seyahat eder. Ancak zamanının büyük çoğunluğunu yazarak geçirir. Aynı yılın temmuz ayında, Fransız havacılık şirketinde pilot olarak çalışmaya başlar. 15 Ocak 1926’da teğmenliğe yükselir. Nisan ayında, *Le Navire d’argent* adlı edebiyat dergisinde “L’Aviateur” başlığını taşıyan ilk öyküsünü yayınlar.

15 Aralık 1926’da, ilk posta uçuşunu Toulouse-Perpignan üzerinde gerçekleştirir. 19 Ekim 1927’de, Cap Juby (Tarfaya)’de şef olarak görevlendirilir. Posta taşıma görevi olmadığında, çölde kaybolan pilotlara yardım etmek ve esir alınanların kurtarılması için Berberî şeflerle iletişim kurmak da görevleri arasındadır. Bu sırada Pierre d’Agay’a yazdığı mektupta “Hem pilotluğu, hem arabuluculuğu, hem de kaşifliği içeren bir mesleğim var.” saptamasıyla işini tanımlamıştır.

Cap Juby’de, yerli halkla iletişim kurabilmek için Arapça öğrenir. Burada yalnız geçen aylar boyunca, ilk kitabı *Courrier Sud*’ü yazar. 1928 yılının sonlarında Güney Amerika’da düzenli olarak yapılması planlanan hatta posta uçuşları yapmak

üzere çağırılır ve gece uçuşlarına başlar. 1929 Şubat'ında, Gaston Gallimard, ilk kitabını yayınlamak için Antoine de Saint-Exupéry ile bir kontrat imzalar. Önsözü, André Beucler'e ithafen yazılmış olan *Courrier Sud*, Nisan 1929'da raflardaki yerini alır.

12 Ekim 1929'da, Arjantin işletme şefi olarak Buenos Aires'e gelir. 20 Mart 1930'da, Buenos Aires'i Rio Gallegos'dan ayıran 2400 km'lik mesafeyi 12 saatte tamamlayarak bir dünya rekoruna imza atar. 7 Nisan 1930'da, Cap Juby'deki görevi sırasındaki başarıları üzerine, Chevalier de la Légion d'Honneur sivil havacılık nişanı ile ödüllendirilir. Aynı yıl, bir resepsiyon sırasında Consuelo Suncin ile tanışır. Şubat 1931'de, *Vol de nuit* (Gece Uçuşu) adlı kitabını yazmış olarak Arjantin'den döner, André Gide'in yazdığı önsözle Haziran ayında editörüne teslim ederek Fas'a gider. 12 Nisan'da Consuelo Gomez Carillo ile evlenir. Ekim ayında, yayınlanan ve 150.000'den fazla satış yapan kitabı *Vol de nuit* ile "Le Femina" edebiyat ödülünü kazanır.

Amerikan film yapımcıları tarafından satın alınan *Vol de nuit* adlı kitabıyla kazandığı üne rağmen mesleğine geri dönmek ister, 1932 yılında tekrar göreve başlar. Ancak politik nedenlerden ötürü ayrılmak zorundan kalır. Bunun üzerine Paris'e döner, gazete ve dergiler için makale yazmaya başlar Haftalık bir dergi olan Marianne'nin ilk iki sayısında yazdığı yazılarda eski çalıştığı şirketi ve çalışanlarını över. Diğer iki makalesinde ise Arjantin'de geçirdiği günlerden söz eder. Aynı dönemde, José Le Boucher'in kaleme aldığı ve önceki yıl bir kazada hayatını kaybeden pilot için yazılmış olan *Le destin de Joseph-Marie Le Brix*, adlı kitabın önsözünü yazar.

1932 yılının sonlarında, deniz uçakları üreten bir şirkette deneme pilotu olarak çalışmaya başlar. Saint-Raphaël'de gerçekleşen büyük kazaya kadar bu işte çalışmaya devam eder.

Vol de nuit adlı kitabının sinema uyarlaması, 1933 yılında, ABD'de, baş rollerini Clarence Brown ve Clark Gable'ın oynadığı *Night Flight* adlı film olarak beyaz perdede yerini alır, 1934 yılının mart ayında ise Fransız seyircisiyle buluşur. Bu sayede geniş bir kitle tarafından tanınır. Hatta Guerlain firması tarafından uçak pervanesi şeklindeki bir şişede tasarlanan *Vol de nuit* adlı parfüm üretilir.

1932 ile 1935 yılları arasında, Marianne dergisi için, çoğunun konusunu havacılığın oluşturduğu çok sayıda makale yazar. Nisan 1934'de Air France'ın basın bölümüne girer. 1934 yılında, uçakların gece veya sisli havalarda inişini kolaylaştıran sistemin buluşunu gerçekleştirir ve on iki buluş patentinin ilkinin alır. 1935 yılının nisan ayında Paris-Soir gazetesinin muhabiri olarak Moskova'ya gider. Burada altı makale yazar.

Aynı yılın sonbaharında, Raymond Bernard, senaryosunu Saint-Exupéry'nin yazdığı ve seyircinin büyük ilgi gösterdiği *Anne-Marie* adlı filmi çeker.

Kasım 1935'te, Air France için bir dizi tanıtım konferansı gerçekleştirir, ancak yoğun dinleyici kitlesinin büyük çoğunluğu, bir havacıdan çok, bir yazarı dinlemeye gelenlerden oluşmaktadır.

Yaşadığı maddi sıkıntıları hafifletmek ve satın aldığı uçağın kredisini ödemek amacıyla, bakanlık tarafından 150 000 Frank ödül vaat edilen Paris-Saigon baskınına katılmak üzere 29 Aralık 1935'te, teknisyeni Jean Prévot ile Bourget'den havalanır. Ancak 30 Aralık günü, yoğun bir bulut kütesinin içinden geçerken yüksek bir tepeye çarpma sonucu, uçak Libya çölüne düşer. Çölde üç gün boyunca susuzlukla süren yürüyüşün ardından, bir mucize gerçekleşir ve 2 Ocak 1936 günü, bir Bedevî kervanı

tarafından kurtarılırlar. Antoine de Saint-Exupéry, bu macerasını kaleme aldığı ve *Le vol brisé*, *Prison de sable* adı altında topladığı altı makaleyi, 30 Ocak -4 Şubat 1936 tarihleri arasında yalnızca *L'Intransigeant* adlı gazetede yayınlar.

Courrier Sud (Güney Postası) adlı romanının özetinden etkilenen yapımcılar tarafından gelen teklif üzerine filmin senaryosunu yazar ve Mart 1937'de film seyirciyle buluşur.

Jean Mermoz adlı pilotun kaybolması üzerine, *L'Intransigeant* gazetesinde kaleme aldığı yazılarda mucizelere inanmak gerektiğinden söz eder, çünkü ona göre ölüm, kaza yüzünden değil, sessizlik yüzünden gerçekleşir.

Ağustos 1936'da, *L'Intransigeant* gazetesi tarafından, İspanya iç savaşını izlemek üzere Barselona'ya gönderilir. Burada, daha sonradan *Espagne ensanglantée* (Kanlı İspanya) adı altında topladığı beş makale yazar. Haziran 1937'de ise, *Paris-Soir* gazetesi için tekrar İspanya'ya döner.

14 Şubat 1938'de, teknisyeni Jean Prévot ile, New York'tan Tierra del Fuego (Ateş Toprakları)'ya doğru yola çıkmış, Guatemala'da geçirdiği uçak kazası sonucu haftalarca hastanede yatmıştır.

New York'ta geçirdiği iyileşme sürecinde, 1938 yılında *The Atlantic* adlı dergide yayınlanan makalelerden oluşan kitabı *Terre des hommes* için Eugene Reynal ve Curtice Hitchcock ile sözleşme imzalar. Bir pilotun gözünden kaleme aldığı *Terre des Hommes* (İnsanların Dünyası) adlı kitabı, Mart ayında, Gallimard yayınevi tarafından basılır ve Fransa'nın saygın edebiyat ödüllerinden biri olan Fransız Akademisi Roman Büyük Ödülü (le Grand Prix du Roman de l'Académie Française)'nü kazanır.

II. Dünya Savaşı'nın başlaması üzerine, Hava Kuvvetleri'nde görev almak istemesine rağmen, yaşı ve geçirmiş olduğu kazalar nedeniyle, sağlık komisyonu

tarafından yer hizmetine verilir. Ancak askerî alanda yaptığı buluşlar sayesinde, uçuş görevi almayı başarır.

Alman ordusunun Orconte'a saldırması üzerine, 23 Mayıs 1940'ta savaş pilotu olarak görevlendirilir. Bu görev sırasındaki uçuşları, *Pilote de guerre* (Savaş Pilotu) adlı sonraki kitabına zemin oluşturur.

31 Temmuz 1940'ta, askerî görevi sona erer ve Fransa'ya dönerek yeni kitabı üzerinde çalışmaya başlar. Paris'te kaldığı kısa süre içinde, arkadaşları Charles Sallès ve Léon Werth'le görüşür ve Fransa'yı terk etmeye karar verir.

15 Ocak 1941'de, *Terre des hommes* adlı kitabıyla Amerikan Kitapçılar Birliği (American Booksellers Association) ödülünü kazanır. Bu sırada, savaşı konu edinen, sonraki kitabı, *Citadelle* (Kale) üzerine çalışmaktadır.

1941 yılının Ağustos ayında, Jean Renoir'ın daveti üzerine, *Terre des hommes* adlı kitabının sinema uyarlamasını gerçekleştirmek üzere Hollywood'a gider. Ancak Los Angeles'ta geçirdiği bir ameliyat sonrası yaşadığı komplikasyonlar nedeniyle uzun süre yatağa bağlı kalır. Aynı yıl kasım ayında New York'a döner.

7 Aralık 1941'de, ABD'nin savaşa girmesinden yana olan Saint-Exupéry, Pearl Harbor bombardımanı ile ilgili olarak, Amerikan gençlerine bir mesaj sunar. 25 Mayıs 1942'de, The Sentier Scholastic'te, daha sonra da *Flight to Arras-Pilote de guerre* (Savaş Pilotu)'de yayınlanan bu mesajda, kendi hümanist ilkelerini ortaya koyar.

1942 yazının başlarında, editörleri Reynal ve Hitchcock'tan gelen sipariş üzerine, çocuklar için bir masal yazmaya başlar. Ekim ayı ortalarında, *Küçük Prenses* (Le Petit Prince)'in yazımını bitirse de, çizimleri henüz bitmemiştir. 6 Nisan 1943'te, Le Petit Prince Fransızca ve İngilizce olarak, ABD'de yayınlanır ve büyük ilgi görür. Fransa'da yayınlanması ise 1946 yılında gerçekleşir.

Arkadaşı Léon Werth²'in *33 Jours* (33 Gün) adlı kitabı için yazdığı önsözü de içeren *Lettre à un otage* adlı kitabını 1943 yılının Haziran ayında yayımlar ve ABD'den ayrılır.

Mayıs 1943'te Cezayir'deki cepheye gider. Geçirdiği uçak kazası üzerine 1 Ağustos'ta uçuş görevi sona erer.

Lettre à un otage, 1944 yılının Şubat ayında Cezayir'de, L'Arche n°1 adlı dergide, Aralık ayında ise Fransa'da yayımlanır.

Yüzbaşı olarak geri döndüğü savaş pilotluğunda, dokuzuncu ve son görev yeri Korsika'nın Borgo şehri olur. 31 Temmuz 1944 sabahı havalanan uçağı bir daha geri dönmemiş, kendisinden de haber alınamamıştır.³ 8 Eylül 1944 tarihli bombardıman filosu kayıtlarına göre tüm aramalar başarısızlıkla sonuçlanmış, kayıp olarak resmî kayıtlara geçmiştir. Alman uçakları tarafından vurularak, pilotaj hatası yüzünden, kaza veya teknik bir arıza nedeniyle, rahatsızlık sonucu öldüğü, hatta belki de intihar etmiş olabileceği gibi varsayımlar öne sürülmüş ancak hiçbiri kanıtlanamamıştır.

Ölümünden sonra Hava Kuvvetleri tarafından "1944 yılının Haziran ve Temmuz ayları boyunca gösterdiği üstün cesaret ve becerileri" ile anılmıştır.

² Léon Werth (1878-1955), Fransız vatandaşı gazeteci, yazar ve sanat eleştirmenidir. Yahudi kökenli bir aileye mensuptur. 1913'te *La Maison Blanche* (Beyaz Ev) adlı romanı ile Fransa'nın en önemli edebiyat ödülleri arasında Goncourt'da finalist olmuştur. I. Dünya Savaşı başladığında, savaş karşıtı olmasına rağmen cepheye gider bu deneyimin sonucunda 1919'da, savaş henüz devam ederken basıldığında tepki çeken, ancak daha sonra savaş karşıtı edebiyatın önemli bir ürünü olarak kabul gören *Clavel soldat* (Asker Clavel) adlı kitabını yazar. Sömürgeciliği eleştiren, Fransız sömürgeciliğinden de sözünü esirgemeyen yazılarıyla tepki çeker. II. Dünya Savaşı esnasında Almanya'nın Fransa'yı işgali ile birlikte, hayatının en zor dönemleri başlar. 1941'de Yahudi kimliği ile kaydolması istenmesi, temel özgürlüklerine sınırlamalar getirilmesi ve eserlerinin basımının yasaklanması üzerine. İsviçre sınırını yakınlarındaki dağlık Jura bölgesine çekilir. Paris'ten Jura'ya kaçışını anlattığı *33 Jours* (33 Gün) adlı kitabı o günlerin şahitliğidir.

³ <http://www.antoinedesaintexupery.com/vie> (e.t. 11.12.2015)

1998 yılında Marsilyalı bir balıkçının ağına takılan bilekliği ilk bulgu olmuş, uçağın enkaz parçaları ise 2000 yılında Marsilya açıklarındaki Riou adası yakınlarında bulunmuştur.⁴

Alman kuvvetlerinde görevli eski bir pilot olan Horst Rippert, 2008 yılında bir alman televizyon kanalına verdiği röportajda, aramaların artık sonlandırılması gerektiğini, kendisinin 31 Temmuz 1944 tarihinde Marseille yönünde seyreden bir gözlem uçağını düşürdüğünü söylemiş, yıllar sonra Saint-Exupéry'nin ölümüne sebep olduğunu öğrendiğinde duyduğu üzüntüyü şu cümlelerle dile getirmiştir: “Düşürdüğüm uçaktaki pilotun Saint-Exupéry olmamasını hep ümit ettim ve etmeye devam edeceğim, çünkü ona hayrandım, hepimiz çocukken onun kitaplarını okuduk.”

Bulunan uçağın parçaları 2004 yılında Bourget Hava ve Uzay Müzesi (musée de l'Air et de l'Espace du Bourget)'ne teslim edilmiştir ve hâlâ orada sergilenmektedir.⁵

1.2 Çalışmaları

Saint-Exupéry, edebiyat dışında döneminin ekonomi, politika, toplum, savaş gibi sorunlarıyla da ilgilenmiş, havacılık, gazetecilik ve yazarlığın yanı sıra matematikle uğraşmış ve aerodinamik üzerine çalışmalarda bulunmuştur. Havacılık ve tepkimeli motorlarda itiş üzerine yaptığı araştırmalarla ilgili birçok patent almıştır.

Antoine de Saint-Exupéry pilot olduktan sonra, görevleri esnasında gündelik olarak karşılaştığı sorunlar için teknik çözümler üretmeye çalışmıştır. Defterleri notlar, hesaplamalar ve şemalarla doludur. Tatmin edici bir cevap bulduğuna inandığında ise bu notları düzenleyip temize çekerek patentini almıştır.

⁴ <http://www.ladepêche.fr/article/2004/04/08/170307-on-a-retrouve-l-avion-de-saint-exupery.html>

⁵ <http://www.lefigaro.fr/actualites/2008/03/15/01001-20080315ARTFIG00396-c-est-moi-qui-ai-abattu-saint-exupery.php>

1934 yılında aldığı ilk patent, kör uçuşlarda uçakların iniş sistemi ile ilgilidir. Bu, Saint-Exupéry'nin sorunları ele alma biçimindeki bilimsel düşüncenin ve onların çözmek için gösterdiği teknik yaratıcılığının kanıtıdır. Buluşlarının ayrıntılarını en yakın arkadaşlarına -ki bazılarının teknik konulara hiç ilgisi yoktur ve anlamakta güçlük çekmektedirler -saatlerce anlatır.

Buluşlarının önemini anladıktan sonra, teknik gelişmelerini uygulamak için kullanıma geçirmeye çalışır. 1939 yılında Orconte'ta hüküm süren soğuk kış boyunca askeri uçakların geliştirilmesi için çalışmalarda bulunur. Çok yüksek irtifadaki uçuşlar sırasında oluşan don olayları yüzünden çarpmayı önlemek ve makineli tüfekleri engellemek için mentil-glikol bazlı bir solüsyon kullanılmasını önerir. Bu buluşu günümüzde de kullanılmaktadır.

1940'ta Ulusal Bilimsel Araştırmalar Merkezi (Centre national de la recherche scientifique-CNRS)'den gelen ve onun havacılık alanındaki araştırmalarını sürdürerek teknik konulara duyduğu tutkusunu tatmin etme imkanı sunan görevi reddetmiştir.

1934 - 1941 yılları arasında Ulusal Endüstriyel Mülkiyet Enstitüsü (Institut National de la Propriété Industrielle-INPI) ve ABD tarafından verilen patentleri mevcuttur. Karşılığında herhangi bir ücret almadığı bu buluşları halen korunmakta, fikirlerinden bazıları da amerikan cihazlarda kullanılmaktadır.

Aldığı patentler şunlardır:

Geometri:

1937: Gonyograf (Topografik yükseltelerin ölçülmesi için kullanılan bir alet) (Patent no: 837676)

1937: Gösterge veya ölçüm aletlerinde okuma yineleyici sistem (Patent no: 838687)

1938: Rota çizme aygıtı, özellikle gemi ve uçaklar için (Patent no: 850098)

1941: Radyo pusulası -Simetrik kavislerin üstdüşümünün kullanıldığı yeni bir ölçüm metodu ve radyogonyometrik gösterge aletlerine uygulanması (Patent no: 870607)

Kör iniş:

1934: Uçakların iniş düzeneği (Patent no: 795308)

1940: Elektromanyetik dalgalarla konum belirleme üzerine yeni bir metot (Patent no: 924.902 ve 924.903)

1941: İniş düzeneğine elektromanyetik dalga ilavesi (Patent no: 49453)

Sıkıştırılabilir akışkanlı ortamda tahrik ve destek sistemi:

1938: Özellikle uçaklar için tahrik ve destekleme sistemi (Patent no: 850093)

1939: Öncekine ilave (Patent no: 50700)

1941: Öncekine ilave (Patent no: 50809)

Özel patentler:

1939: Tek gösterge aletli uçuşlarda motorların kumandası vasıtasıyla iyileştirilmesi (Patent no: 861203)

1939: Motorların, özellikle uçak motorlarının ilk çalıştırılması için yeni düzenek (Patent no: 861386)

1.3 Eserleri

Saint-Exupéry'nin mutluluk arayışı yolunda idealist olmasını engellemeyen yalnız bir hayat anlayışı vardır. Temelde çocukluğuna, anlarına ve özlemlerine dayanan eserlerinde daha çok röportaj tekniğinden yararlanmıştır. Mesleğinde örnek oluşturabilecek nitelikteki deneyimlerinin yanı sıra pilotların hayatı da ele aldığı konular arasında önemli bir yer tutar.

Eserlerinde duyguya yoğun olarak yer vermiştir. Yazar, üslûpla ilgili olarak sadeliği ön plâna alır. Kelime ve cümlelerini özenle seçer, sanatlı anlatım dilini tercih etmez.

Hümanist değerleri ve dünyaya bağlılığını lirik bir tarzda ele alır. Konu olarak çoğunlukla gerçek kişi ve olaylardan yola çıkan Saint-Exupéry, kimi zaman kendi hayatını kimi zaman da yakınlarının hayatını kaleme almıştır. Çocuk, çocukluk, dünya, uçak ve çöl temalarının odak noktasını oluşturduğu yazılarını gerçekçi bir bakış açısıyla kaleme alarak okuyucuya anlatılanları yaşıyormuş hissini vermeye çalışmıştır. Ona göre önemli olan yazmak değil, görmektir. Yazı bunun sonucudur.

1. *L'Aviateur* (Pilot) (1926): Le Navire d'Argentadlı dergide yayımlanan öyküdür. Courier-Sud'un ilk versiyonu olduğu söylenebilir.
2. *Courrier-Sud* (Güney Postası) (1929): Rio de Oro Çölü'nde ölen posta pilotu Jacques Bernis'ye adanmış olan bu eserde, Toulouse-Dakar hattı arasındaki uçuş yolculuğu yapan bir pilotun anıları, onun insanların dünyasıyla kurduğu duygusal bağlar lirik bir yorumla anlatılmaktadır. Yazarın pilotluk deneyimlerini anlattığı ilk nostaljik roman olma özelliğini taşır. Saint-Exupéry, 1936 yılında bu romandan yola çıkarak film senaryosunu yazmıştır.
3. *Vol de Nuit* (Gece Uçuşu) (1931): Eser, Paraguay-Arjantin hattında gece uçuşları yapan pilotların kahramanlıklarını, bir gecede yaşanan olaylardan yola çıkarak, insanın doğayla ve ölümlle mücadelesini, amaca ulaşmak için göze alınanların destansı bir anlatımıdır. Yazara "Femina" ödülünü kazandıran kitabın, 1932 yılında İngilizce çevirisi basılmış, 1934 yılında ise beyaz perde seyircisiyle buluşmuştur.
4. *Terre des Hommes* (İnsanların Dünyası) (1939): Pilotluk yılları ve röportajlardan oluşan bu kitap, roman sınıfına girmemesine rağmen Grand Prix du roman de l'Académie française (Fransız Akademisi Büyük Roman Ödülü)'i kazanmıştır. Özetle insanın içinde bulunduğu yaşama koşullarına ve modern dünyaya verilen

anlamı kaleme aldığı eser, kişisel anıları, yaşanmış öyküleri, arkadaş portrelerini ve farklı deneyimlerden doğmuş düşüncelerini içeren bir otobiyografidir.

5. *Pilote de Guerre* (Savaş Pilotu) (1942): Saint-Exupéry'nin 2/33. Birlik'te beraber görev aldığı arkadaşlarına ithaf ettiği bu roman, yazar ve arkadaşlarının 1939–1940 Fransız-Alman savaşı sırasında yaşadıklarını anlatmaktadır. Savaşı, korkularını ve mağlubiyetin yarattığı utanç duygusunun yanı sıra özveri, sorumluluk ve kahramanlık temalarını kaleme aldığı kitap, savaş sonrası Fransa'sının en çok basılan eseri olmuştur.

6. *Lettre à un Otage* (1943): 1942 yılında Amerika'da sürgünde bulunduğu sırada, eski dostu Léon Wert'e yazdığı mektup niteliğindeki bu eser, 1943 yılında ABD'de, 1944 yılında ise Fransa'da yayınlanmıştır. İşgal altındaki vatanının baskı altında olduğunu, vatandaşlarının yokluk ve sıkıntı çektiğini düşünen Saint-Exupéry, bir şey yapamamanın ezikliğini dile getirmiş, kişisel anılarıyla, Léon Werth ile olan ortak anılarını da yer vermiştir. Ana teması insana saygı ve insan ilişkileri olarak birbirini tamamlayan iki başlık altında özetlenebilir.

7. *Le Petit Prince* (Küçük Prensi) (1943): Şiirsel ve felsefi bir masal olarak nitelendirilen bu kitap, ilk olarak 1943 yılında ABD'de, 1946 yılında ise Fransa'da okuyuyla buluşmuştur. Léon Werth'e ithaf ettiği *Küçük Prensi*, temelde dostluk ve sevgi özlemine dile getirirken yaşamdaki en iyi şeyin yalnlık olduğunu ve en büyük zenginliğin başkalarına vermekle elde edileceğini savunur. Kitabın el yazması olan orijinal hali New York'taki Pierpont Morgan Library'dedir.

8. *La Citadelle* (Çölün Bilgeliliği) (Kale) (1948): Saint-Exupéry'nin 1936 yılından itibaren sekiz yıl boyunca yazdığı ve sürekli yanında olan valizde sakladığı 985 sayfalık notlardan oluşmuş bir özet niteliğindedir. “Şiirimi yazdım, sadece

düzeltilmesi kaldı'⁶ diyerek sözünü ettiği bu yapıtı, diğerleri gibi otobiyografik değildir. Politika ve diğer idealleri üzerine düşüncelerini, büyüklük ve sonsuzluğa boyun eğme konularını ele alır, insanın yaşamak için tek nedeninin, uygarlığın değerlerini savunmak ve gelecek kuşaklara aktarmak olduğu yönündeki görüşlerini içerir.

Ölümünden sonra;

9. *Carnets* (Notlar) (1953): Politika, felsefe ve ekonomi üzerine düşüncelerini içeren yazıların bir araya getirilerek basıldığı kitaptır.

10. *Lettre de Jeunesse/Lettres à l'amie inventée/Lettres de jeunesse à l'amie inventée* (1953): Saint-Exupéry'nin Renée de Saussine'e 1923–1931 yılları arasında yazdığı 25 adet mektuptan oluşur.

11. *Lettres à sa Mère* (1955): Sainte-Croix Koleji'nde bulunduğu yıllardan itibaren, 1910–1944 yılları arasında annesine yazmış olduğu mektuplardan oluşmaktadır.

12. *Un Sens à la Vie* (1956): Bu eserle, Saint-Exupéry'nin çeşitli makale ve röportajları bir araya toplanmıştır.

13. *Ecrits de guerre* (1994): 1939-1944 yılları arasında yaşadıklarına dayanan notlarının derlemesidir.

14. *Lettres à une Inconnue* (2007-2008): Saint-Exupéry'nin Cezayir'de bir trende tanıştığı, 23 yaşındaki ambulans görevlisi genç bir kızla arasında geçen aşk hikâyesini kaleme aldığı, genç kıza yazdığı mektupları ve Küçük Prens resimlerini içeren kitaptır.

15. *Manon, danseuse* (2007-2008): Ticaretle uğraştığı yıllarda yaşadığı mutsuzluğu yazarak gidermeye çalışan Saint-Exupéry'nin, seyahatleri sırasında rastladığı insanlardan esinlendiği, genç bir kızın hikâyesini kaleme aldığı eseridir.

⁶ <http://www.gallimard.fr/Divers/Plus-sur-l-auteur/En-savoir-plus-sur-Antoine-de-Saint-Exupery>

Bölüm 2

KÜÇÜK PRENS HAKKINDA

2.1. Özet

Büyüklerin dünyasını bir çocuğun gözünden anlatan *Küçük Prens*, yirmi yedi bölümden oluşur. Yazarın kendi çalışmalarından oluşan, sulu boya ve kara kalem şeklinde yapılmış 46 adet resim vardır.

Küçük Prens'in kendi gezegeninden ayrılarak altı farklı gezegene yaptığı yolculukları anlatan bölümlerde, yetişkinlere özgü yaşam şeklinin eleştirisi görülür. Saint-Exupéry'ye göre Küçük Prens, büyükler için yazılmış bir çocuk kitabıdır. Dili kolay anlaşılabilir, konuları ise düşündürücü özelliktedir.

Kitabın giriş sayfasında Saint-Exupéry, Küçük Prens'i en iyi dostu Léon Werth'e, dolayısıyla bir büyük insana adadığı için çocuklardan özür dilemektedir. Bütün açıklama ve özürlerin yeterli gelmemesi hâlinde, -o da-bu kitabı çocukluğundaki bu büyük adama adamak istemektedir. Bunun gerekçesi bütün büyük insanların önce çocuk olmalarıdır. Bu yüzden, o da kitabını çocukluğundaki Léon Werth'e ithaf etmektedir. Saint-Exupéry'nin içindeki insan sevgisini en başta okura yansıtan satırlardır.

Anlatıcı konumundaki pilot, uçağının arızalanması sonucu Sahra Çölü'ne düşmüştür. Olay, arızayı tamir etmeye çalıştığı sıralarda, kendisinden bir koyun çizmesini isteyen küçük bir çocuğun belirmesiyle başlar. Pilot, Küçük Prens'in B 612 adlı asteroidten geldiğini ve gezdiği gezegenlerde başından geçenleri, aralarında geçen konuşmalar sayesinde öğrenir.

Küçük Prens'in oturduğu gezegen o kadar küçüktür ki, istediği sayıda gün batımını sandalyesini birkaç adım çekerek izleyebilmektedir. Onu bazen derin bir hüzne sürükleyen fazla kibirli bir gülün bakımı, baobapların sürgünlerinin temizlenmesi, üç adet volkanın temizliği gibi işler, onun tek uğraşdır. Çiçeğiyle ilgili yaşadığı sorunlar yüzünden diğer gezegenleri ziyaret etmeye karar verir.

Küçük Prens, ziyaret ettiği her gezegende, insan doğasıyla ilgili bir alegori olarak Asteroid B 325'te, mutlak hakimiyet süren bir kralla karşılaşır. Gezegende yaşayan tek canlı, geceleri sesini duyduğu bir faredir. Kral, güneşe saatinde doğmasını emrederek gücünü onun üzerinde de uygular. Gülünç duruma düşmemek adına akla yatkın emirler vermektedir. Ancak Küçük Prens, bu kralın acayip bir büyük olduğunu düşünerek gezegenden ayrılır.

Asteroid B 326'da gülünç olduğu kadar gösterişli bir şapka takan kendini beğenmiş kişi, küçük gezegeninin en akıllı ve en yakışıklısı olduğuna inanmaktadır. Küçük Prens, ona gezegende yalnız olduğunu hatırlatır ancak kendini beğenmiş yine de başkalarının kendisine hayran olmasını ve kendisini alkışlanmasını istemektedir. Böylesine bir kibir karşısında şaşkınlığa uğrayan Küçük Prens, kendi kendine "büyükler kesinlikle çok garip" diyerek yolculuğuna devam eder.

Asteroid B 327'de şişeleriyle yaşayan ve içmekten duyduğu utancı unutmak için yine içki içerek zamanını geçiren ayyaşla karşılaşır. Küçük Prens, bu kişinin çok mutsuz olduğunu düşünerek ona yardım etmek ister. Ancak ayyaş, kendi sessizliğine ve hüznüne gömülmüştür. Küçük Prens, ayyaşın içinde bulunduğu kısır döngü karşısında bir kez daha şaşkınlık duyar. Bu ziyaret kısa sürse de küçük prensi büyük bir hüzne sürükler.

Asteroid B 328'de yaşayan kocaman adam, sigarasını yakmaya bile vakit bulamayacak kadar meşgul olan iş adamıdır. Zamanını yıldızları saymakla, kendi

ifadesiyle onlara sahip olmakla geçirmektedir. Bu yıldızları kâğıtlara not ederek bankaya yatırmaktadır. Küçük Prens zaten sahip olduğumuz şeylere sahip olmaya çalışmanın boş bir çaba olduğunu ve hayatını boşa geçirdiğini anlatmaya çalışır. Küçük Prens, ona sulayıp koruduğu gülünden söz eder. İş adamı sesini çıkaramaz. Küçük Prens, büyükler tarafından bir kez daha hayal kırıklığına uğramıştır.

Asteroid B 329, fenercinin yaşadığı gezegendir. Küçük Prens, güneş battığında feneri yakıp güneş doğduğunda söndüren bu kişinin faydalı bir işi olduğunu düşünerek ondan etkilenir. Ama fenercinin gezegeni her geçen gün daha hızlı dönmeye başladığından, aralıksız olarak fenerleri söndürüp yaktığını görür. Küçük Prens, zor şartlara rağmen “talimat böyle” diyerek büyük bir çabayla görevini yerine getirmeye çalışan fenerciye saygı duyar. Belki de kendinden başka bir şeyle uğraştığı için kendisine gülünç gelmeyen tek kişinin fenerci olduğunu düşünerek gezegenden ayrılır.

Asteroid B 330’da, kaşiflerin getirdiği bilgileri büyük kitaplarda toplayan yaşlı bir coğrafyacı yaşamaktadır. Oldukça büyük olan gezegeninde nehir ya da dağların olup olmadığını bilmeyen bu kişiye göre bir coğrafyacı gezip dolaşmayacak kadar önemlidir. Coğrafyacı, bir şeyler öğrenmek için başkalarının anlatacaklarına ihtiyaç duyarken, Küçük Prens’e göre bu iş çaba gerektirir. Coğrafyacı, iyi bir üne sahip olduğunu söyleyerek Küçük Prens’i “dünya”ya gönderir.

Küçük Prens, “dünya”ya ulaştığında ilk önce hiç kimseyi göremez. Daha sonra, karşısına çıkan yılan, ona buldukları yerin çöl olduğunu ve sadece çölde değil insanlar arasında da yalnız olunabileceğini açıklar. Yılandan sonra ise, karşısındakini tanımak için alışmak gerektiğini, bunun da, insanlarla nesnelere benzersiz kıldığını, evcilleştirerek nasıl bir dost kazanılacağını; dolayısıyla bağlar kurmayı ona öğreten tilki ile karşılaşır. Ona göre dost dünyada tektir, insan ancak

evcilleştirdiği şeyleri tanıyabilir ve insan evcilleştirdiği şeyden sorumludur. Tren yolunda çalışan bir makasçı ve susuzluk engelleyen haplar satan bir satıcıyla karşılaşmasının ardından, uçağının yanında uyuyan pilotla karşılaşır. Ondan bir koyun ve koyuna takması için bir tasma isteyen Küçük Prens, başından geçenleri anlatırken pilotla dost olur. Ancak gülüne tekrar kavuşmak için gezegenine geri dönmek istemektedir. Küçük Prens, bunu yapmak için kendini zehirli bir yılan sokurmaya karar verir, gerekçe olarak da gezegeninin çok uzak olduğunu ve vücudunu oraya taşıyamayacağını ileri sürer. Yılanın onu ayak bileğinden ısırmasıyla yavaşça kumlara düşer ve vücudu çölde yok olur. Uçağının tamirini bitiren pilot da çölü terk ederek artık daha da yalnız olacağı dünyasına geri döner. Ancak Küçük Prens'in geri dönmesini ve onu gören olursa, kendisine haber vermesini umarak hikâyeyi sonlandırır.

İnsan ve doğanın iç içe olduğu hikâyede, pilot bir şeyin özünün gözlerle görülemeyeceğini, yürekle bakıldığı takdirde bir şeyin iyi görülebileceğini, anlaşılabilceğini öğrense de ölüm gerçeğini kabul etmek istemez. Altı yılın sonunda bile dostunun ölümünü unutmaz, ölümün acısını ve ağırlığını daha çok hisseder. Acısı doğal olarak azalsa da asla yok olmaz ve hep içinde olan dostluk hiç eskimez.

2.2 İçerik ve Eleştiri Görüşleri

Küçük Prens anlatım tarzı, karakterleri, fantastik olayları ve yazarın kendi çizimleri olan resimleriyle çocuklar için bir masal niteliği taşırken, diğer yandan felsefi ve mistik içeriği, metaforları, modern insanı ve onun kusurlarını eleştiren sembolleri ile yetişkinler için bir felsefi eser olarak sınıflandırılabilir. Karakaya'ya göre; "Küçük Prens ideal görünen ve özlem duyulan, asla yaşanamayacak olan fantastik bir yaşantıyı temsil eder. Bu eser büyüklerin insanî ve doğal olamayan dünyasına tepkidir ve bu tepki birçok şifre ile ifade edilmektedir" (2006:24). Eserde

felsefi metotlar kullanılması, diyaloglar şeklinde çoğunlukla soru-cevap cümlelerinin yer alması felsefi özellik kazanmasına neden olmuştur.

Bir başka tanımla eser, yarattığı anlam evreni, topluma, “egemen çocukluk ve insanlık anlayışına”, sisteme, duyuşsal gelişimi önemsemeyen “uygarlığa” ve kalıpcılığa karşı estetik bir başkaldırı ve incelikli bir eleştiri; yeni düşünsel açılımlara kapı aralayan bir varoluş metnidir.⁷

Saint-Exupéry, *Küçük Prens*'te, hayatı anlamlandıran sorumluluk duygusuna, sabrın önemine, insan ilişkilerinde akıldan çok kalbin ön planda tutulmasına vurgu yapmaktadır. Bir çocuğun gözünden büyüklerin dünyasını anlatırken okura, *Küçük Prens*'in diğer gezegenlere ve dünyaya yaptığı yolculuk sırasında sevgi, dostluk, sorumluluk, önyargı, bağlılık, bilgelik, doğa sevgisi gibi kavramları sorgulama fırsatı sunar.

Ibert'e göre Saint-Exupéry'nin yaşam felsefesi, masumiyetin ve çocukluğun yeniden bulunması mitidir.⁸ Yazar, çocukluk dönemini iyi tanımaktadır ve duygusal bir engel yaşamadan o yıllara dönebilmektedir. Bu eser, yazarın özellikleri ile ustalıklı anlatım gücünün harmanlandığı bir üründür.⁹ Tüm eserlerinde olduğu gibi, *Küçük Prens*'te de çocukluğunu, anılarını ve özlemlerini temel almıştır ve sanki uçaktan bakılıyormuş gibi, bu dünyanın değerlerini bir bütün olarak görme imkanı sunar (Özkaya, 2005, 101).

Küçük Prens'i eğitbilimsel göstergeler bağlamında inceleyen Çebi, ‘Çocuğun Evrenine Girmek, Büyüklerin Dünyalarını Açığa Vurmak ve Sevginin Emek Olduğunu Vurgulamak’ şeklinde adlandırdığı üç gösterge ulamı belirlemiştir.¹⁰

⁷ Güner, M., *Küçük Prens’le “İnsanlığın Çocukluk Tarihine” Yolculuk* (Bir Değerlendirme)

⁸ Ibert, J.C. (1960), *Saint-Exupéry*, Paris: Eds. Universitaires, (s.79)

⁹ Zeytinoğlu, S., “*Küçük Prens Üzerine Bir İnceleme*”, Ankara Üniversitesi Dergiler (40/502)

¹⁰ Çebi, A. (2006), “*Küçük Prens’te Eğitbilimsel Göstergeler*”, II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Sempozyumu, Ankara.

1940'ta, yenilgi ve bozgunun karışıklığında, çocukluk anılarına tutunan Saint-Exupéry'nin yaşadığı tehlikelerle dolu hayatı, sanatının bir göstergesi olmuştur. Bir anlamda onu 'Aksiyon edebiyatı'nın bir temsilcisi olarak nitelendirenler de mevcuttur. (Göker, 1972: 8).

Evrensel sorunlara kendi yaşam penceresinden bakan yazarın evrene bakışını temsil eden *Küçük Prens*, bu açıdan otobiyografik özellikler gösterir. *Küçük Prens*'le Saint-Exupéry arasındaki bir başka benzerlik ise, Küçük Prens'in ıssız çölün ortasında yılanla kurduğu dostluk ile Saint-Exupéry'nin Kuzey Afrika çöllerinde görev yaptığı yıllar sırasında Kuzey Afrika insanıyla kurduğu dostluktur.

Küçük Prens'in küçük bir gezegende başlayıp farklı gezegenlerde devam eden ve dünyada son bulan anlatısında, insanların bilinçsizce yaptığı görevlerin sıkıntısından kurtulup, hayatını dostluk ve dayanışma ekseninde sürdürmesi hâlinde medeniyetin ışığını daha iyi görebileceği vurgulanmaktadır.¹¹

Derin gerçekliği, açıklamalara yer vermemesi, bir ana fikri dayatmaması ve en önemlisi, yazılanın en basit şekliyle resmedilerek şiirsel düşlere fırsat veren çizimleriyle Küçük Prens, insanların çocukluk yıllarındaki saflığıyla olaylara bakmaya devam etmeleri durumunda gerçek saygınlığına ulaşabileceklerini anlatan bir metafordur.¹²

Metnin yalın ve sade anlatımı, fazla uzun olmaması ve okuyucudan gelen talebin fazlalığı sonucu çok sayıda çevirisinin yapılmasına yol açmıştır. Çevirilerin çoğunun uyarlama olduğunu söylemek mümkündür. Çevirilerden biri de Selim İleri'ye aittir. Kendisi *Küçük Prens*'le ilgili şunları söylemiştir: "Çeviriyi yaparken çeviri yapmanın ne kadar zor ve meşakkatli bir iş olduğunu anladım. Bir daha da

¹¹ Özkaya, E. (2005), "*Saint-Exupéry'nin Küçük Prens Anlatısında Dostluk Arayışı*", (s.110)

¹² Ravoux, J.P. (2008), *Varoluşun Anlamı*, (çev. Asena Yalnız), İstanbul: Dharma.

çeviri yapmadım. Yazarın üslubuna ve ses ahengine bağlı kalmaya çalıştım. Çeviriyi yaparken en dikkat ettiğim husus, ses ahengine bağlı kalmaktı.”¹³

En çok eleştirilen bölümlerin başında, kıyafeti yüzünden sunumu kabul görmeyen Türk astronomun anlatıldığı ve çevirilerde ideolojik yaklaşımların, kişisel yorumların tartışmalara yol açtığı bölümdür. Bu paragrafın çevirilerini incelendiğinde, ilk bakışta önemli fark göstermeyen çevirilerin, özünde ilginç farklılıklar ve çevirmen kararları taşıdığını söylemek mümkündür.¹⁴

Türkçe çevirilerinde bu bölümün yumuşatıldığı görülür. Neydim’e göre; “Çevirmenler okur açısından tökezletici olabilecek yere müdahale etmişlerdir. Exupéry için önemli olan kendi hedef kitesidir ve bu hedef kitesinde söylenenler asla rahatsızlık verici olmayacaktır ve yazarın asıl söylemek istediği doğru anlaşılacaktır. Yazar, yazdıklarıyla Batı toplumunu eleştirmektedir.”¹⁵

Mübalâgasız, sözcük oyunlarına başvurmadan, teşbihe kaçılmadan kurulmuş cümlelerle kaleme alınmış olan *Küçük Prens*’in çevirilerinde çevirmenlerin o sadelikten taşmaması, anlamdan az çok uzaklaşmaması, çeviriyi taşırmaması gerektiği sözleriyle eleştiren Agora Kitaplığı editörü Akınhay, yorumlayarak yapılan çevirinin yazarın metni değil, çevirmenin metni olduğunu iddia eder. Çevirilerde, kaynak metinde olmayan sözcüklerin fazlaca yer aldığı, yazarın üslubundan uzaklaşıldığı, fil çekimlerinde yanlış zaman kullanıldığı, tahmine dayalı yorumlarla çeviri yapıldığını, şairâne bir anlatım için süslemelerin kullanıldığını öne sürer.¹⁶

¹³ http://vatankitap.gazetevatan.com/haber/hangi_kucuk_prensi_alalim/1/240558

¹⁴ Neydim, N. (2005), “*Küçük Prens Çevirilerindeki Çevirmen Kararlarına Ereğ Odaklı Bakışla Karşılaştırmalı Bir İnceleme*”, Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi, sayı: XVII, İstanbul.

¹⁵ Neydim, N. (2006) Kuram, www.cevirilim.com (E.T.20.02.2016)

¹⁶ Akınhay, O. (2015), “*Küçük Prens Küçük Prenslere Karşı*”, www.meseledergisi.com.

Tomris Uyar, Cemal Süreya ile birlikte yaptığı çeviri hakkında, kendisinin çeviriyi özgün metine göre çok daha sevimli, alımlı hâle getirebilecek bir şairin bu eğilimini bir anlamda denetlediğini dile getirmiştir.¹⁷

Gizemli bir kitap olduğu, içinde açıklaması güç bilmece, semboller, ironiler barındırdığı imajıyla okura sunulmuş ve çok sayıda eleştiri ile analizin konusu olan *Küçük Prens*, yazarının gizemli ölümü ile de merak uyandırmış, evrensel bir popülerlik kazanmıştır.

¹⁷ <http://hurriyet.com/kelebek/hayat/27882490.asp> (E.T. 11.03.2015)

Bölüm 3

GİRİŞ

3.1 Kendi Çalışmamla İlgili Bilgi

Antoine de Saint-Exupéry tarafından Fransızca olarak kaleme alınan *Küçük Prenses* romanı, çocuk edebiyatı yoluyla farklı bir kültürle tanışan okuyucuları için hem evrensel öğeler üzerinde durması, hem savaşın yarattığı korku, umutsuzluk, evrensel değerlerin çöküşü gibi konuları işleyen, hüznün ve melankoli yüklü bir eser olmasının yanı sıra, çocuklar için fantastik, yetişkinler açısından da felsefi metin özelliği taşımaktadır.

Kullanılan dilin sade ve kolay anlaşılabilir olması, şiirsel anlatımı, yazarın kendi çizimlerinin yer alması, çocukların ilgi göstermesinin nedenlerindedir.

Karşılaştırmalı edebiyatın en önemli kaynakları arasında yer alan çeviri ve uyarlamaların aktarıldıkları dilde uğradıkları değişiklikler, çevirilerde ekleme veya çıkarma yapılan bölümler gibi unsurlar erek dil ve kültür açısından incelenmelidir.¹⁸ Çocuk edebiyatı açısından çeviri, çocuk okurun yabancı dünyaya açılan penceresidir. Kaynak dile yabancı olan çocuk, metni doğrudan kendi bağlamı içinde algılar. Dolayısıyla, bu aktarımların çevirmen tarafından nasıl yapıldığı önem kazanır.

Uluslar üstü bir çalışma alanı olan karşılaştırmalı edebiyatta, bir ulus ya da bir ülkenin edebiyatının başka ulus veya ülkeler tarafından anlaşılabilmesi ve özümsebilmesi ancak çeviriler yardımıyla gerçekleşebilmektedir -ki bu da karşılaştırmalı edebiyat çalışmalarında çevirinin öneminin ve işlevinin göstergesidir.

¹⁸ Kefeli, E. (2000), *Karşılaştırmalı Edebiyat İncelemeleri*, İstanbul: Kitabevi, (s.18).

Bu çalışmamızda aşırı çeviri problemleri ve anlaşılması güç kavramlar barındırmayan, tam tersine evrensel temalar/semboller üzerine yoğunlaşan eserin Türkçe'ye aktarımında, metin odaklı inceleme metodu kullanılarak öz ve biçim açısından karşılaştırılacak olup, kaynak dilden erek dile aktarım gerçekleştirilirken eser ve çevirilerinin arasındaki dil, üslup ve kültürel öğelerdeki değişimler ve bu öğelerin aktarımı ile ilgili farklılıklar, anlamsal kayıplar ile yazarın üslubunu aktarırken oluşan kayıplar karşılaştırmalı edebiyat açısından incelenecektir.

3.2 Çocuk Edebiyatı

Edebiyat, “malzemesi dile dayanan, insanların duygu, düşünce ve hayallerini dile getiren, edebi ve estetik değeri olan, bayağılık ve çirkinliği kabul etmeyen sözlü ve yazılı verilerin tamamıdır.”¹⁹ şeklinde tanımlanırken; çocuk edebiyatı “çocukların okuması amaçlanarak yazılan edebiyat ürünlerinin oluşturduğu toplamın genel adı”²⁰ olarak gösterilir. Öte yandan, çocuk edebiyatı, çocuğun gelişim süreçlerine ve gereksinimlerine uygun eserlerin ortaya konduğu bir alan olarak da çerçeveselendirilir.²¹

Kimi araştırmacılara göre çocuk edebiyatını tanımlamak, onun sınırlarını belirlemekten öteye gitmeyeceği için gereksiz olarak nitelendirilirken; kimilerine göre de genel olarak edebiyat kavramı kapsamında, çocuğa yönelik ve çocuğa özgü ifadelerle ortaya konulan tüm eserler çocuk edebiyatı olarak kabul edilir.

Bütün bu tanım ve bilgilendirmelerden sonra diyebiliriz ki, çocuk edebiyatı, çocukların büyüme ve gelişimlerine katkıda bulunurken onların duygu ve düşünce dünyasına, hayal, yetenek ve beğenilerine hitap eden, eğitimin yanı sıra eğlendirmeyi amaçlayan sözlü ve yazılı eserlerin genel adıdır.

¹⁹ Yalçın, A. - Aktaş, G. (2014), *Çocuk Edebiyatı*, Akçağ Yayınları, İstanbul, (s. 16)

²⁰ Karatas, T. (2001), *Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü*, İstanbul, (s. 89)

²¹ Dilidüzgün, S.(2006), “Türkiye’de Çocuk Edebiyatına Bakışlar ve Çağdaş Çocuk Edebiyatı”, *Çocuk ve İlkgençlik Kurultayı, Bildiriler*, Maltepe Üniversitesi Yayınları, İstanbul, (s. 37-46)

Çocuk psikolojisi alanındaki gelişmelerin sonucunda ortaya çıkan çocuk edebiyatı kavramı, çocuğa görelilik ilkesini amaç edinirken, metin ve çocuk gelişimi açısından resim, düzenleme ve canlandırma gibi özellikleri de barındırır. Bu alanın yetişkin edebiyatından ayrıldığı en önemli nokta, çocukların anlayabileceği bir dil ve üslup kullanılmasıdır. Sade, duru ve akıcı bir anlatım, gereksiz ve çocuğun anlamayacağı sözcükler yerine açık ve net ifadelerin tercih edilmesi, yazım kurallarına uygunluk, argo, mecazi anlatımdan kaçınma, mümkün olduğunca edat ve bağlaç kullanılmaması, çocuk edebiyatının özelliklerindedir.

Çocuk edebiyatı kapsamında nitelendirilen eserler, edebiyatın genel anlatım özelliklerini ve söz sanatlarını içerdiği gibi, hedef kitle olan çocukların özelliklerini dikkate alarak, onların hayata hazırlanması için gereken evrensel ahlâk öğretileri, erdem gibi manevi değerleri ve hayata dair bilgileri de aktarmayı amaç edinir. Çocuğu, okurken eğlendirmenin yanı sıra, hayal dünyasını zenginleştirmek, kişiliği ve kimliğini geliştirmek, farkındalığını artırmak, dil gelişimini sağlamak da çocuk edebiyatının özelliklerindedir. Bununla beraber, çocuk edebiyatının diğer edebi türlerden kesin çizgilerle ayrılması zordur. Büyüklere yönelik olarak yazılmış olan, ancak günümüzde çocuk edebiyatı kapsamında da değerlendirilen birçok edebî eser mevcuttur. Ömer Seyfettin'in *Kaşığı, Falaka, And, Forsa*; Daniel Defoe'nun *Robinson Crusoe*, Jonathan Swift'in *Guliver'in Seyahatleri* adlı eserlerini bu grup içinde sayabiliriz.

Dünyada çocuk edebiyatının ilk ürünleri tekerleme, çocuk şarkıları, soru-cevap içerikli eğitsel metinlerden oluşan sözlü eserlerdir. Bu sözlü eserlerin daha sonra derlenmesi ile çocuk edebiyatının ana malzemeleri ortaya çıkmıştır. İlk basılan

kitaplar arasında bulunan *Ezop Masalları* (1484), XVII. yüzyılda çocuklar tarafından en çok okunan eser olup, bunun ardından da gezi yazıları gelmektedir.²²

XVIII. yüzyılın ikinci yarısında Jean Jacques Rousseau tarafından kaleme alınan ve çocuklara, görgü kurallarının yanı sıra, her ortam ve koşulda yaşayabilmeyi öğretmeyi amaçlayan kitaplar göze çarpar. Yine aynı dönemde, İngiliz edebiyatında da aynı bakış açısı kabul görmüş olup, *Robinson Crusoe* ve *Guliver'in Seyahatleri* adlı eserler ortaya çıkmıştır. XIX. yüzyılda İngiltere'de yayınlanan eserlerde, çocuk kitaplarında resim öğesinin öneminin fark edildiği, renk ve desen gibi öğelerin yaygınlaştığı gözlenmiştir. Çocuk şiirlerinin farklı bir tarzda yazılmasının gerekliliği ve çocukların gelişimi üzerindeki etkisinin anlaşılması da aynı yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan bir başka unsurdur. Aynı yüzyılda, ABD'de, öğreticiliği ön planda tutan ve manevî değerleri içeren eserler göze çarpsa da, daha sonra gerçekçilik akımının etkileri görülmektedir. XX. yüzyılın ilk dönemlerinde, fantezi ve masalların geniş ölçüde yer aldığı Amerikan çocuk edebiyatına çocuklar için yazılan roman, öykü, şiir ve geleneksel yazı türleri ile birlikte farklı konularda yazılan ve resimli olarak basılan çocuk kitapları da dahil olmuştur. Fransa'da ise, Charles Perrault'nun halk masallarını derleyip, kısaltarak çocuklar için yayına hazırladığı ve 1967 yılında basılan *Öyküler ve Geçmiş Zaman Söylencelerinden Dersler* çocuk edebiyatına yönelik ilk çalışma olarak nitelendirilir. Bu masalların içinde, dünya çapında tanınan *Kül Kedisi*, *Uyuyan Güznel*, *Parmak Çocuk*, *Kırmızı Başlıklı Kız*, *Mavi Sakal* ve *Çizmeli Kedi* gibi masallar da yer almaktadır. Aynı dönemde, La Fontaine'in yazdığı fabllar, Fenelon'un eğitsel ve felsefi özellikler taşıyan eseri *Télémaque* (Telemak) da Fransız çocuk edebiyatının önemli eserlerindedir.

²² Enginün, İ. (1987), "Çocuk Edebiyatına Toplu Bakış", *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*, İstanbul: Göküzü Yay. (s. 37- 46)

XVIII. yüzyılda, fikir dünyası, çocuk eğitimi ve çocuk edebiyatı konularında önemli bir isim olan Jean-Jacques Rousseau'nun, ilk kez çocuk eğitiminde öğreticiliğin gereği ve önemi üzerinde durduğu *Emile* (1762) adlı eseri göze çarpar. Saint Pierre Bernardin'in, Rousseau'dan etkilenecek yazıya döktüğü *Pol ve Virjini* adlı kitabı da ilk gençlik kitapları arasındaki başlıca eserlerden biri sayılmaktadır. Bu dönemin önemli yazarları arasında Jules Verne, George Sand, Alphonse Daudet ve Alexandre Dumas'yı saymak mümkündür.

XX. yüzyıl Fransız çocuk edebiyatı için parlak bir dönem olarak nitelendirilir. André Maurois ile Antoine de Saint-Exupéry ve onun da özellikle *Küçük Prenses* (Le Petit Prince, 1943) adlı eseri bu döneme damgasını vuran ve en çok sevilen çocuk kitapları arasında yer almıştır. Bu yüzyıldan itibaren, Fransız edebiyatında öğreticiliğin yanı sıra eğlendirme amacı güden eserler verilmiş, çocuk edebiyatı türleri çeşitlilik kazanmıştır. Genel olarak, çocuk edebiyatı kapsamında yer alan eserlerde; macera, araştırma, gezi ve bilim kurgu türleri de yer almaya başlamıştır. Teknolojik gelişmelere bağlı olarak çizgi roman, çizgi film ve sinema filmi olarak uyarlamaları da yapılan örnekler arasında Jules Verne'nin *Aya Seyahat*, *Denizler Altında Yirmi Bin Fersah*, *Dünyanın Merkezine Seyahat*, Charles Dickens'ın *Büyülü Balık Kılıcı*, Mark Twain'in *Huckleberry Finn'in Maceraları*, *Tom Sawyer'in Maceraları*, Johann David Wyss'in *İsviçreli Robinson Ailesi*, Robert Louis Stevenson'ın *Hazine Adası*, Carlo Collodi'nin *Pinokyo*, Lewis Carroll'un *Alice Harikalar Diyarında* adlı eserleri sayılabilir.

Türkiye'de ise çocuk edebiyatının gelişimi, dünyadaki edebiyatın gelişimiyle paralellik göstermektedir. Tanzimat dönemi öncesinde sözlü edebiyat türünün hakim olup, evlerde daha çok masal, bilmece, tekerleme, atasözleri, Nasreddin Hoca

fıkraları ile, kamusal alanlarda da Karagöz ve Meddah türleri ile çocukları eğitime ve eğlendirme amaçlı faaliyetler gerçekleştirildiği bilinmektedir.

Tanzimat döneminde, Kayserili Dr. Rüştü, 1859 yılında yazmış olduğu *Nuhbe-tül Etfal* isimli kitabının son bölümünde, çocuk hikâyelerine, fabl çevirilerine ve kısa hayvan öykülerine yer vermiştir. Ahmet Mithat'ın *Hace-i Evvel* ve *Kıssadan Hisse* adlı eserleri çocuk edebiyatının ilk eserleri olarak nitelendirilir. Bu dönemden önce, Şair Nabi'nin *Hayriyye* ve Sümbülzade Vehbi'nin *Lütfiyye* adlı eserleri çocuklar için öğüt verici nitelikte yazılmış olsalar da, konu ve içerik bakımından büyüklere yönelik eserler olarak nitelendirilir ve çocuk edebiyatı kapsamında değerlendirilmezler. İlk çocuk kitapları; Şinasi, Recaizade Mahmut Ekrem ve Ahmet Mithat tarafından, Fransızca'dan çevrilen şiir ve fâbllardır. Ziya Paşa'nın çevirisini yaptığı *Emile*, Muallim Naci'nin *Ömer'in Çocukluğu*, Recaizade Mahmut Ekrem'in *Tefekkür*, Yusuf Kamil Paşa'nın çevirisini yaptığı *Telemak*, Vakantivis Lütfü tarafından çevrilen *Robinson Crusoe*, Mahmut Nedim tarafından çevrilen *Guliver'in Seyahatleri*, Mehmet Emin tarafından çevrilen *Dünyanın Merkezine Seyahat* ve *Balonla Beş Hafta* adlı eserler, bu dönemin çocuk edebiyatı ürünleri arasında yer alır.

XIX. yüzyılın sonları ile XX. yüzyılın başlarında, çocuklara yönelik eserler vererek çocuk edebiyatının gelişmesine katkıda bulunanlar arasında, Ahmet Mithat, Ömer Seyfettin, Ziya Gökalp, Tevfik Fikret, Ahmet Rasim, İbrahim Alaattin Gövsa, Ali Ulvi Elöve, Aka Gündüz ve Ali Ekrem Bolayır gibi edebiyatçıları saymak mümkündür. Cumhuriyet dönemi çocuk edebiyatının öne çıkan isimleri arasında ise, Reşat Nuri Güntekin, Mahmut Yesari, Peyami Safa, Abdullah Ziya Kozanoğlu, Mehmet Rakım Çalapa ve Kemalettin Tuğcu yer alır.

Sözü edilen bütün bu çalışmalara rağmen, 1940 yılına kadar çocuk edebiyatı alanında yeteri sayıda eser verildiğini söylemek mümkün değildir. Çocuk Esirgeme

Kurumu 1943-46 yılları arasında çoğu çeviri olmak üzere yüzden fazla değişik kitap bastırmıştır, ancak yine de bu alandaki boşluğu doldurmayı başaramamıştır. 1952'den sonra yazılan eserler, toplumsal içerikli hikaye ve romanlardan oluşmaktadır. Eflatun Cem Güney, Vâlâ Nurettin, Nihat Karamağaralı, Orhan Veli Kanık, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Aziz Nesin, Cahit Uçuk, Mümtaz Zeki Taşkın, Rıfat Ilgaz, Mehmet Seyda, Talip Apaydın tarafından kaleme alınan eserlerle çocuk edebiyatında dikkate değer bir gelişme görülür. Amerikan çocuk edebiyatının tanınmış eserlerinden birçoğu aynı dönemde dilimize çevrilmiş, bazıları ise uyarlama şeklinde edebiyat dünyamızda yer almıştır. Can Göknil'in *Kirpi Masalı*, çocuklara yönelik, pedagojik özellikleri uygun olarak kaleme alınan ilk resimli çocuk kitabıdır. 1970'li yıllardan itibaren Sezgin Burak'ın çizgi romanı olan *Tarkan* ile, Türk tarihini konu alan çizgi romanların önce gazetelerde tefrika edilmeye, sonrasında haftalık çizgi roman dergisi şeklinde yayınlanmaya başladığı görülmektedir.

Çocuk edebiyatı, özellikle 2 ile 14 yaş arası çocukların imge dünyalarını geliştirecek duygu ve düşüncelerine göre hazırlanmış sözlü ve/veya yazılı tüm eserleri kapsar. Hayal dünyalarını zenginleştirerek çocuklarda sevmeye, sevilme ve güven duyguları oluşturması, onların dil ve sosyal gelişim süreçlerini destekleyerek iç ve dış dünyalarını geliştirmek çocuk edebiyatının öncelikli amaçlarıdır. Çocuğun kazanacağı ilk edebî-estetik değerler, okuma alışkanlığı göz önüne alındığında çocuk kitapları daha da önemli bir sıfat kazanır. Çocuğu eğlendirirken ona eleştirel düşünce, yaratıcı zekâ ve sosyalleşme nitelikleri kazandırmak çocuk kitaplarının hedeflerindedir.

Çocuk kitapları, hedeflediği yaş kitlesine uygun olarak biçim ve içerik açısından ayrı özellikler taşır. Biçim olarak kısaca, çocuğun yaşına, kültürel ortamına, beklenti ve gereksinimlerine uygun olarak hazırlanması gerekir.

Boyutlarının taşınabilecek ebatta olması, içerdiği resim veya fotoğrafların ve bunların sayfalarda yer alış şeklinin, boyama tekniklerinin, tamamen çocuğun algı düzeyine uygun olması önemlidir. İçerik olarak ise, çocuğa kimi değer yargılarını kazandırmak, onu bireysel ve kültürel yönden geliştirmek amaçlandığından, gerçeğe uygun konu ve kahramanların seçilmesi, bunların verilmek istenen mesajın düzenli bir şekilde iletilmesine uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Anlatımın açık, sade, akıcı ve duru olması da özellikle dikkat edilmesi gereken bir başka noktadır.

Çocuk edebiyatı alanında yerli eser sayısının az oluşu çeviri eserlerin ağırlık kazanmasına yol açmıştır. Günümüzde kültürlerarası etkileşimin önem kazanmasıyla çeviri eserlerin değeri de yadsınamaz bir gerçektir. Ancak burada söz konusu olan çevirilerin niteliği ve hangi eserlerin çevrileceği yönündeki karar aşamasıdır. Yabancı çocuk edebiyat eserlerinin uygun bir dille Türkçe'ye kazandırılması çocuk kültürümüzün gelişmesine katkıda bulunduğu gibi, dış dünyaya açılarak kişisel gelişim yolunda yeni adımlar atılmasını sağlar.²³

Çocuk edebiyatı, yetişkin edebiyatıyla taşıdığı benzerliklerin yanı sıra, kendine has özellikleri bulunan, ancak yazarı, çizeri, editörü ve yayıncısının yetişkin olduğu bir alandır. Aynı durum, çeviri çocuk edebiyatı için de geçerlidir. Çevirmen, editör ve yayıncı kadrosunun yetişkinlerden oluştuğu bu alanda, bir eserin edebî nitelik taşıyıp taşımadığına, eserin çocuğa uygunluğuna, yarar ve zararlarına karar veren, ona göre sansür uygulayan ya da metne müdahale eden de yetişkinlerdir. Bu durumda, çevirmenin iki önemli sorumluluğu söz konusudur: Çözümleyicilik ve duyarlılık. Burada söz edilen, metnin hedef dilde doğal bir metin olarak

²³ İpşiroğlu, Z. (2006), "Çocuk Yazını Eleştirisi", *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu*, Ankara (s. 173-176)

okunabilmesi ve özgün bir yapının sahip olduğu değerleri içermesi, yani edebî bir bütün oluşturmasıdır.²⁴

3.3 Karşılaştırmalı Edebiyat

Gelişen ve zengin bir kültür hazinesi sahip toplumlar, farklı kültürlerle etkileşim hâlinindedir. Bu etkileşimin aracı ise malzemesi dil olan edebiyattır. Farklı kültürlerden ve edebî malzemelerden yararlanmanın sonucu olarak yeni ve özgün eserler ortaya çıkar. Böylece karşılaştırma, ‘öteki’ni keşfetme ve nihayetinde kendini keşfetme imkanı ortaya çıkar.²⁵

Karşılaştırmalı edebiyat, farklı dil ve kültürlerin edebi metinleri arasındaki farklı, benzer ya da ortak yönleri inceleyen ve bunları ekonomi, sosyoloji, psikoloji, tarih, felsefe, tiyatro ve sinema gibi disiplinler yönünden yeni ve daha geniş bir bakış açısıyla değerlendiren edebiyat dalıdır. Karşılaştırmalı edebiyatın temelinde, geçmişte kültür alışverişinde bulunan milletlerin edebiyatlarının, geleneklerinin, kültür ve yakın ilişkilerinin karşılaştırılması yatsa da, son dönemlerde bu karşılaştırma disiplinler arası bir özellik kazanarak daha önemli bir alan haline gelmiştir.

Gürsel Aytaç, karşılaştırmalı edebiyatı; aynı dil veya farklı dillerin edebiyat ürünlerini içerik, fikir ya da biçim açısından incelemek suretiyle bunlar arasındaki farklılıkları, benzerlikleri veya ortaklıkları ortaya koymak ve nedenlerini yorumlamak şeklinde açıklar.²⁶

Temelinde Goethe'nin “Weltliteratur” (Dünya edebiyatı) düşüncesinin yattığı karşılaştırmalı edebiyatın konusu ve malzemesi edebiyat ürünleridir. (Aytaç, 2013, 20).

²⁴ Neydim, N. (2006), “Çeviri Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Edebiyatı Çevirisi Üzerine”, Kuram- (cevirilim.com/e.t. 20. 02. 2016)

²⁵ Kefeli, E. (2000), Karşılaştırmalı Edebiyat İncelemeleri, İstanbul: Kitabevi Yayınları. (s. 7)

²⁶ Aytaç, G. (2013), *Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimi*, İstanbul: Say Yayınları (s. 9).

Karşılaştırmalı edebiyat biliminin ‘uluslarüstü’ özellik kazanmasının nedeni, araştırma konusu olan edebiyat ürünlerinin farklı dil ve kültürlerle ait olması, bunun sonucu olarak da kültürlerarası etkileşimdir.²⁷

Yukarıdaki farklı tanım ve değerlendirmeler ışığında karşılaştırmalı edebiyat biliminde üç temel ekol söz konusudur. Sırasıyla sayacak olursak, edebiyatı sosyo-ekonomik olayların yansıması olarak tanımlayan Marksist ekol, edebiyat dışı verilere yönelerek toplumsal ve politik öğeleri öne çıkaran Fransız ekolü ve nihayet bu iki ekole karşı duran Amerikan ekolüdür.

Cl. Pichois ve A. M. Rousseau’ya göre, karşılaştırmalı edebiyat tanımının ortaya çıkışı tarihe öncesine dayanır.²⁸ Terim olarak ise, ilk kez Abel Villemain tarafından 1827 senesinde Fransa’da, Sorbonne Üniversitesi’nde kullanılmıştır. (Kefeli, 2000: 10; Rousseau-Pichois, 1994: 22). Karşılaştırmalı edebiyat adı taşıyan yeni bir alanın oluşması 1830’lardan sonrasına rastlar. İngiltere’de 1886 yılında Possnett’in *Comparative Literature* adlı eseri ile karşılaştırmalı edebiyat çalışmalarının başladığı görülür. (Sakallı, 2006, s. 23). 1931 yılında Van Tieghem’in kaleme aldığı *La Littérature Comparée* isimli eser, bu alan için önemli bir basamak oluşturur.²⁹ Van Tieghem’in ortaya koyduğu karşılaştırmalı edebiyat anlayışı, G. Lanson’un edebiyat tarihi anlayışıyla paralellik taşımakla beraber, bağımsız bir disiplin olarak nitelendirilir ve karşılaştırılan eserin kaynakları, etkileri, içerik analizi, okuyucu tarafından benimsenmesi ve başka eserlere etki ve katkılarını tespit ederken sınırlarını da belirler.³⁰ Bu gelişmelerin ardından asıl gelişme alanını Amerika’da bulan karşılaştırmalı edebiyat, René Wellek’in öncülüğünde Amerikan

²⁷ Ülsever, Ş.(akt.) (2005), (s. 1).

²⁸ Aydın, E. (2013), “Karşılaştırmalı Edebiyatın Yayılma Alanı”, *Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Kongresi Bildiri Kitabı I*, (Ed. Mustafa Arslan), Saraybosna, (s. 272)

²⁹ La Littérature Comparée-Mukayeseli Edebiyat isimli kitap, bu disiplinin metod ve sahasını tespit eden önemli bir eserdir (Enginün, 1992: 11).

³⁰ Aydın, E. (2004), “Edebiyat Sosyolojisi ve Karşılaştırmalı Edebiyatın Görev ve Öncelikleri”, *Edebiyat Sosyolojisi* (Ed. Köksal Alver), Ankara: Hece Yay. (s. 155)

ekolüne ve Philip Van Tieghem öncülüğünde Fransız ekolüne kavuşarak gelişmesini sürdürür.³¹

XIX. yüzyılın başlarında Avrupa'da ortaya çıkan ve gelişmesini sürdüren karşılaştırmalı edebiyatın Türkiye'de kabul görmesi XX. yüzyılın ikinci yarısını bulur.

Çeviriler, özellikle edebî çeviri, karşılaştırmalı edebiyatın hazırlayıcısı olarak nitelendirilir. Kefeli'ye göre karşılaştırmalı edebiyatın en önemli kaynakları arasında yer alan çeviri ve uygulamaların incelenmesinde çevirilerin aktarıldıkları dilde uğradıkları değişiklikler ile eklenen ve çıkarılan bölümler gibi unsurlar, metnin çevrildiği dil ve kültür açısından önemli ve incelenmesi gereken hususlardır. Kaynak metin ile çeviri metnin dil ve üslup özelliklerinin incelenmesi de bu alanda yapılması gereken araştırmalar arasındadır.³²

Farklı kültürlerin dillerinin ve dolayısıyla bu dillerde verilen eserlerin anlaşılabilmesi edebî çeviriyle mümkündür. Bunun sonucunda farklı kültürel öğelerin, dilsel unsurların, farklı yazar ve bu yazarların üslûpları ile edebî türlerin hedef kültürle tanışma fırsatı doğar. Artan çeviri çalışmaları ile birlikte çevirinin, kaynak dile yakın ya da hedef dile yakın olması gerektiği konusunda tartışmalar belirmiştir. Bu iki ayrı görüşten karşılaştırmalı edebiyat çalışmaları da etkilenmiştir. Karşılaştırma çalışmalarının çeviri eser üzerinden değil de özgün dildeki eser üzerinde yapılmasında, özgün eserin ait olduğu kültür, dilsel öğeler, anlatım teknikleri ve yazarın üslûbu araştırmacı tarafından anlaşılabilmelidir. Aynı zamanda çevirinin kaynak metin okuru için değil, erek metin okuru için yapıldığı göz ardı edilmemelidir. (Öner, 1999, 19)

³¹ Amerikan ekolünün önde gelen ismi Rene Wellek, Fransız ekolünü pozitivist görüşleri ve edebiyat tarihi çerçevesini aşmayan yaklaşımı itibarıyla tenkit eder (Kefeli, 2000: 15).

³² Kefeli, E. (2000), Karşılaştırmalı Edebiyat İncelemeleri, İstanbul: Kitabevi Yayınları. (s. 18)

Karşılaştırmalı edebiyat ile edebî çeviri, farklı yöntemlerin kullandığı bilimlerdir. Ancak metinlerarasılık ve kültürlerarasılık paydasında birleşirler ve edebiyatlar arası düzleminde birbirleriyle bağlantılıdır.

Bölüm 4

KÜÇÜK PRENS VE ÇEVİRİLDİĞİ DİLLER

4.1 Dünya Dillerine Yapılan Çeviriler

Antoine de Saint-Exupéry'nin *Küçük Prens* kitabı ilk olarak 6 Nisan 1943 tarihinde A.B.D. New York'ta Reynal & Hitchcock Inc. tarafından Katherine Woods çevirisiyle İngilizce olarak 525 adet basılmıştır. Bu kitapların hepsi numaralandırılmış ve Saint-Exupéry tarafından imzalanmıştır. Avrupa'da ise ilk kez 1944 yılında İngiltere'de William Heinemann Ltd. tarafından basılmıştır.

27 bölümden oluşan kitap, 70 yıldır 270'den fazla dil ve lehçeye çevrilmiştir.³³ Bunların arasında Alur dili, Sardunyaca, Arjantin'in kuzeyinde yaşayan yerlilerin dili Toba dili de dahildir. *Küçük Prens*'in Çince'de 50 değişik versiyonu mevcuttur. Arjantin'de konuşulan Toba dilinde İncil'den sonra basılan ikinci kitap olma özelliğini taşımaktadır. Mali'de yerel bir dil olan Bambaracada basılan *Küçük Prens*, kitabın kapağına siyahı olarak çizilmiştir.

Tablo 1: Küçük Prens'in dünya dillerinde yapılan çevirilerinin alfabetik listesi³⁴

Dil	Çevirmen	Yıl
1. Abhazca	Nelli Tarba	2006
2. Afganca (Peştuca)	Abdul Bari	2007
3. Afrikaans	J. P. L. Krige	1957
4. Almanca	Grete & Josef Leitgeb	1950
5. Almanca (Aşağı Almanca, Kuzey)	Arnd Immo Richter	2000
6. Almanca (Aşağı Almanca, Mennonite)	Jack Thiessen	2002
7. Almanca (Badça)		
8. Almanca (Baden Almancası)	Adelheid Olbert	2000

³³ lepetitprince.com/officiel/phenomene/les-editions/

³⁴ <http://www.kucukprensmuzesi.com> (E.T. 04. 07. 2016)

9. Almanca (Saarland Lehçesi)	Edith Braun	2001
10. Almanca (Bavyera Almancası)	Meinrad Spinner	1999
11. Almanca (Berlin Almancası)	Christian Frölich	2002
12. Almanca (Bern Almancası)	Laurenz Pauli	2005
13. Almanca (Düsseldorf Lehçesi)	Monika Voss	2015
14. Almanca (Eski Yüksek)	Regine Froschauer	2009
15. Almanca (Frankoniyen)	Verlag Michaela Naumann Marianne Haass-Heckel	2004 2002
16. Almanca (Güney Tirol Dili)		
17. Almanca (Hessen Almancası)	Bernhard Naumann	1999
18. Almanca (Karintiya Almancası)	Alexander Krischnig	2002
19. Almanca (Köln Almancası)	Volker Gröbe & Alice Tiling- Herrwegen	1999
20. Almanca (Kurpalatin)		
21. Almanca (Lothringian)	Marianne Haas-Heckel	2002
22. Almanca (Orta Yüksek)	Helmut Birkhan	2008
23. Almanca (Palatin)	Walter Sauer	1998
24. Almanca (Pensilvanya Almancası)	Mark L. Loudon	2006
25. Almanca (Plaettdütsk)	Jack Thiessen	2002
26. Almanca (Ruhr Almancası)	Rainer Henselowsky	2008
27. Almanca (Saarland Almancası)	Edith Braun	2001
28. Almanca (Swabiya Almancası)	Manfred Mergel	1999
29. Almanca (Tirol Almancası)	Annemarie Regensburger Maridi Innerhofer	2003 2002
30. Almanca (Viyana Almancası)	Hans Weana Sokop	2001
31. Almanca (Yukarı Avusturya Dili)	Hans Dieter Mairinger	2002
32. Alsaşa	Antoine Zipfel	1995
33. Altay	Brontoi Bedyurov	2008
34. Alur	Lepani-Henri Urwothun	1995
35. Aragon	Chusé Aragiés	1993
36. Aramca	K. A. S.Heidelberg	2005
37. Aramca (Süryanice)	Evgin Dag Studierender Heidelberg	2006
38. Arapça (Dariya, Cezayir)	Lucienne Brousse & Zahia Talbi	2008
39. Arapça (Dariya, Fas)	Abderrahim Youssi	2009
40. Arapça (Derja, Tunus)	Abderrahim Youssi Rezan al-Abad al-Akhras	2009 1994
41. Arapça (Fuşa)	?	1962
42. Arnavutça (Gheg)	Gjyltekin Shehu	1965
43. Arnavutça (Tosk)	Petro Zheji	1986
44. Aromanyan	Maria Bara & Thede Kahl	2007
45. Arpitan (Aosta Vadisi)	Raymond Vautherin	2000
46. Arpitan (Savoyard)		
47. Asamez Dili	Pradip Kumar	2004
48. Astur (Leonese)	Xosepe Vega y esudiantes de Cultura Cabreira	2009
49. Astur (Leonese, Mirand Dili)	Jonatan Rodriguez	2009
50. Asturyas	Garcia Aras	1983
51. Aymara	Roger Gonzalo Segura	2015
52. Azerice (Güney, Arap Alfabesi)	Leila Tabrizi Far & İbrahim Abdollahi	2007
53. Azerice (Kiril Alfabesi)	Cəfər Bağır	1968

54. Azerice (Latin Alfabeti)	A. Gözelov & Y. Qurbanova	2001
55. Bambara	Modibo Sidibe	2003
56. Baskça	Ikastolako Liburutegia	1972
57. Baskça (Souletin, Zuberoan)	Panpeia Etxebarne	2013
58. Belarusça	Edzi Ahnjacvjet	2010
59. Bengalce	Jahirul Huq	1970
60. Berberi (Amazigh)	Lahbib Fouad	2005
61. Berberi (Kabile)	Habib-Allah Mansuri	2004
62. Berberi (Tamaşek)	A. ben El Hadj Ahmed	1958
63. Berberi (Tamazight, Fas)	Larbi Moumouch	2007
64. Bikol	Wilmer Josef S. Tria	2016
65. Birmanca (Burmaca)	Thihayadanar (yayımlayan)	2004
66. Boşnakça	Faik Dizdarevic	1958
67. Bretonca	Pierrette Kermea	1974
68. Brezilya Portekizcesi	Dom Marcos Barbosa	1952
69. Bulgarca	Konstantin Konstantinov	1962
70. Burginyon	Gérard Taverdet	2014
71. Burma	Khin Lay Myint	1996
72. Buryatça (Moğolca Lehçesi)	V. B. Namsaraev	1979
73. Çeçence	Leças Abdulaev	2003
74. Çekçe	Zdeňka Stavinohová	1959
75. Çince	Cheng Xuexin / Lian Yu	1979
76. Dalecarlian (Elfdalian)	Bo Westling	2007
77. Danca	Asta Hoff-Jørgensen	1950
78. Drents	Abel Darwinkel	2010
79. Dzongka (Butan)	Dr. Tandim Dorji & Phurba	2014
80. Ekstremaduran	Antóniu Garrú Correias	1998
81. Ekstremaduran (Xalima Vadisi)		
82. Endonezya Dili	Wing Kardjo	1979
83. Ermenice	S. Avagyan	1961
84. Ermenice (Anadolu)	Luiz Bakar	2016
85. Eski Prusya Dili	Pīteris Šātkis	2015
86. Esperanto	Pierre Delaire	1961
87. Estonca	Ott Ojamaa	1960
88. Fala Dili	D. F. Gaspar, F. S. Lopez Fernandez, J. M. Gonzalez Rodriguez	2014
89. Faroece	Alexandur Kristiansen	1980
90. Farsça (Dari)	Ghulam Sakhi Ghairat	2010
91. Farsça (Farsî)	Mohammad Gazi	1954
92. Farsça (Tacikçe)	Talat Nigori	2003
93. Fince	Irma Packalén	1951
94. Franca Nova	Georges Boeree	2016
95. Frizye Dili (Bati)	Jacobus Quityn Smink	1998
96. Frizye Dili (Fering, Föhr Adası)	Antje Arfsten	2010
97. Frizye Dili (Kuzey, Mooring)	Ingo Laabs	2010
98. Frizye Dili (Saterland)	Gretchen Grosser	2009
99. Frizye Dili (Sytl Adası)	Erk-Uwe Schrahé	2011
100. Galce	Llínos Iorwerth Dafis	1975
101. Galce (İrlandaca)	Breandán Ó Doibhlin	1997
102. Galce (Iskoçca)	George Jones	2008
103. Galiçya Dili	Carlos Casares	1972
104. Galiçya Dili (Eonaviego)	Xavier Frías-Conde	2008

105. Guaraní (Paraguay)	De Las Nieves Dominguez & Enrique Chamorro	2005
106. Gucaratça	Sulabhā Matrāj	1994
107. Gürcüce	Nakaduli	1962
108. Habeşce	Habte Marta Markos	1975
109. Hakka	Xu Zhaoquan	2000
110. Hawai Dili	Keao Ne Smith	2013
111. Hemşince	Mahir Ozkan	2016
112. Hırvatça	Mia Pervan-Plave	1973
113. Hırvatça (Burgenland)	Ivan Rotter	1998
114. Hırvatça (Molise Slavik)	Walter Breu & Nicola Gliosca	2009
115. Hintçe	Jagbansh Kishore Balbir	1995
116. Hollandaca	Abel Darwinkel Laetitia de Beaufort-van Hamel	2009 1951
117. Huasteca Tenek		
118. Hunsrik (Brezilya)	S. M. Hamester Johann	2014
119. İbranice	Arieh Lerner	1962
120. İdo	Fernando Tejón	2016
121. İngilizce	Katherine Woods	1943
122. İngilizce (Eski İngilizce)	Fritz Kemmler	2010
123. İngilizce (Orta Çağ)	Walter Sauer	2008
124. İnterlingua	Hubert Cross	2003
125. İspanyolca	Bonifaxio del Carril	1951
126. İsveçce	Gunvor Bang	1952
127. İtalyanca	Nini Bompiani Bregoli	1949
128. İtalyanca (Bari Lehçesi)	Vito Signorile	2015
129. İtalyanca (Bergamoca)	Margherita Recanati	2000
130. İtalyanca (Bolonyaca)	Roberto Serra	2003
131. İtalyanca (Brianza Lehçesi)		
132. İtalyanca (Cornia Vadisi Lehçesi)	Francesca Tosca Robicci	2015
133. İtalyanca (Dağlık Reggiano Lehçesi)	Eolo Biagini Itier	2002
134. İtalyanca (Emiliano Modenaca)		
135. İtalyanca (Friuli Dili)	Bruno Seravalli	1992
136. İtalyanca (Livornoca)	Paolo Ruffini	2016
137. İtalyanca (Mantovano)		
138. İtalyanca (Milanoca)	Lorenz Banfi	2002
139. İtalyanca (Molisano)	Aleandro Lombardi	2016
140. İtalyanca (Napolitan)	Franco Di Mauro Editore	2000
141. İtalyanca (Parmezan)	Paolo Porcari	2011
142. İtalyanca (Perugino)	Giorgio Orazi	2015
143. İtalyanca (Pesaro)	Paolo Cappelloni	2015
144. İtalyanca (Piacenza)		
145. İtalyanca (Piedmontça)	Gianluca Pierrini	2000
146. İtalyanca (Reatino)	Stefano Mariantoni	2015
147. İtalyanca (Reggiano Arsan Lehçesi)	Giuliano Bagnoli	2015
148. İtalyanca (Romagnol Lehçesi)	R. Bertaccini & G. Casadio	2012
149. İtalyanca (Roma Lehçesi)	Maurizio Marcelli	2011
150. İtalyanca (Sicilyaca)	Mario Gallo	2010
151. İtalyanca (Salentino Lehçesi)	Emanuele Barbati	2015
152. İtalyanca (Teramano Lehçesi)	Bruno Di Pasquale	2015
153. İtalyanca (Ticinese)	Marisa & Gianni Ballabio	2008

154.	İtalyanca (Trentino)	Umberto Raffaeli	2016
155.	İtalyanca (Trieste)	V. Burolo & A. Andolina	2015
156.	İtalyanca (Venedik lehçesi)	Nicoletta Penello	2003
157.	İtalyanca [Veneto (Venedik Bölgesi) Dili]		
158.	İzlandaca	Pórarinn Björnsson	1961
159.	Japonca	Arô Naitô	1953
160.	Kabartayca	Zaur Naloyev	1994
161.	Kannada	G. C. Tallur	1981
162.	Katalanca	Joan Xancó	1959
163.	Katalanca (Algherez)	Carla Valentino	2015
164.	Katalanca (Valensiya Dili)	Jaume Arabí	2007
165.	Katalanca (Valensiya, El Puig Versiyonu)	Mario Rodríguez Peña	2015
166.	Kazakça	Janar Konayeva	2013
167.	Kırgızca	Salızau Džigitou	2012
168.	Kirundi	Domitien Nizigiyimana	2015
169.	Kmerce (Kamboçya)	Christophe Macquet	2002
170.	Koalib	Nicolas Quint & Siddig Kurmal (Ali Karmal Koko)	2016
171.	Konkanca	Madhavi Sardesai	1995
172.	Korece	Moon Ye	1973
173.	Korniş (Kernowek/Kernewek)	Gernewek gans Davydh ap Stephen, Tony Hak & others	2010
174.	Korsikaca	Santu Casta	1990
175.	Kotava	Traduction collective	2011
176.	Kreyol (Cape Verde)	Nicolas Quint & Aires Semedo	2013
177.	Kreyol (Fransız Guyanası)	Aude Désiré	2010
178.	Kreyol (Gwadelup)	Robert Chilin	2006
179.	Kreyol (Haiti)	Gary Vickor	2011
180.	Kreyol (Jamaika)	Tamirand Nnena De Lisser	2015
181.	Kreyol (Kasamans)	N. B. Biagui, J. J. F. Nunez, N. Quint	2015
182.	Kreyol (Martinik)	Marie José St-Louis	2010
183.	Kreyol (Morityus)	Dev Virahsawmy	2006
184.	Kreyol (Reunion)	Arlette Nourly & André	1999
185.	Kreyol (Seşeller)	James J. Sabadin	1985
186.	Kuzey Sami Dili	Kerttu Vuolab	1981
187.	Kürtçe (Gorani, Hewrami)	Koursh Amini	2009
188.	Kürtçe (Gorani, Kelhuri)	Mohsen Amini	2008
189.	Kürtçe (Kurmanci)	Fawaz Husên	1995
190.	Kürtçe (Sorani)	Arash Amjadi	2006
191.	Laap (Sami, Inari)	Iisakki Mattus	2000
192.	Laap (Sami, Kuzey)	Kerttu Vuolab	1981
193.	Laap (Sami, Skolt)	Kati-Claudia Fofonoff	2000
194.	Ladin (Badia Vadisi)	Giovanni Mischí	?
195.	Ladin (Judæo, Sefarad Dili)	A. Perez & G. Pimienta	
196.	Ladin (Gherdëina)	Beatrix Prinoth	1993
197.	Laos Dili	Sisator Sataeongsampa	2002
198.	Latince (Antik)	Augusto Haury	1961
199.	Lazca (Ardeşen Lehçesi)	M. Ozlem Durmaz	2015
200.	Lazca	Sinan Albayrakoğlu	2011
201.	Lehçe	Marta Malicka	1947

202.	Lehçe (Wielkopolski Lehçesi)	Zbigniew Bienkowski	1961
203.	Lemko	Petro Krynytskij	2013
204.	Letonca	Tulkojjs Arturs Plaudis	1981
205.	Liguryan (Cenevizce)	Alessandro Garibbo	2011
206.	Liguryan (Tabarkin)	M. Crasto, M. C.Siciliano	2015
207.	Limburgian (Güney)	Leonie Robroek	1996
208.	Limburgian (Merkez)	Leo Henderikx	1996
209.	Litvanca	Vytautas Kauneckas	1959
210.	Litvanya Dili (Litovca)	Ieva Lase	1960
211.	Lojban	Jorge Llambias	2008
212.	Lorraine Franconian	Marianne Haas-Heckel	2002
213.	Lüksemburgca	Josy Braun	1994
214.	Macarca	Zigány Miklós	1957
215.	Makedonca	Mira Jovanovska	1975
216.	Malayalam	Rev. Dr. K. M. George	1982
217.	Malayca	Ezzah Mahmud	2015
218.	Malgaşça	Roger & Harifidy Rabeniliana	1997
219.	Maltaca	Tusè Costa	1982
220.	Marathi	Urja Prakashan	2008
221.	Mari Dili (Rusya Federasyonu)	Irina Opleva	2008
222.	Markezyan (Güney)	Tehaumate Tetahiotupa	2010
223.	Maya (Kaqchikel)	L. P. Oscar García Matzar	2011
224.	Maya (Yukatan)	Amedée Colli Colli	2010
225.	Megrelce	Givi G. Karchava	2013
226.	Mısırca (Antik, Hiyeroglif)	Enrico Piero Bossi	2005
227.	Moğolca (Geleneksel)	T. Sukhbaatar	2006
228.	Moğolca (Kiril Alfabeti)	Tsegmediyn Sükhbaatar	1985
229.	Nahuatl (Huasteka)	Refugio Miranda San Roman	2014
230.	Nepalce	Yogeshwor Nath Upraity	1995
231.	Normanca	Alphonse Allain	2012
232.	Norveçce	Inger Hagerup	1962
233.	Oksitan (Aranese)	Verònica Barès	2005
234.	Oksitan (Gaskonca)	Pèir Morà	1995
235.	Oksitan (Languedoc)	Jòrdi Blanc	1994
236.	Oksitan (Lemosin Dili)	Paul Rainal	2011
237.	Oksitan (Niçard)	Alber Rosso	2002
238.	Oksitan (Piedmontça)	Giovanna Jayme	2001
239.	Oksitan (Provençal)	Audriéu Ariès	1995
240.	Oriya	Chitta Ranjan Das	2004
241.	Otomi (Meksika)	Raymundo Isidro Alvarez	2012
242.	Ozbekçe (Kiril Alfabeti)	K. Sultonov & A. Kosimov	2014
243.	Özbekçe (Latin Alfabeti)	Xayriddin Sulton	2003
244.	Papiamento	Edward de Jongh	1982
245.	Pencapça	Narinderpal Singh	1984
246.	Picard	Bruno Delmotte	2010
247.	Picard (Borain)	André Capron	2010
248.	Poitou (Saintoge)	Nicolas Martin-Minaret	2013
249.	Portekizce	Alice Gomes	1959
250.	Quechua (Cusco)	L. C. Endara & C. Itier	2002
251.	Quechua (Kichwa, Ekvator)	Armando Valenzuela Lovon	2012
252.	Quechua (Puno)	Sonya De la Cuba	2005
253.	Rajasthani	Sajjan Sing Rathore	2013
254.	Roman (Çingenece)	R. Farkas György	1994

255.	Romanşça (Grischun)	Ursulina Monn	2005
256.	Romanşça (Ladin Vallader)	N. Vital & J. Curdin Arquint	1979
257.	Romanşça (Surmiran)	Peder Cadostsch	?
258.	Romanşça (Sursilvan)	Donat Cadruvi	1987
259.	Romence (Kiril Alfabeti)	Ileana Cantuniari	2014
260.	Romence (Latin Alfabeti)	Benedict Corlaci	1962
261.	Rosarigasino Gaso	Aldara Malvar	2009
262.	Ruşça	Nora Gal	1960
263.	Sambahsa	Olivier Simon	2015
264.	Sanskrit	Dr. Gopabandhu Mishra	2013
265.	Sardinyaca (Galluriz Dili)	Alessandra Corda	2013
266.	Sardinyaca (Limba Sarda Comuna)	Diegu Corràine	2014
267.	Sardinyaca (Logudorese)	Andria Deplano	1997
268.	Sırpça (Kiril Alfabeti)	Strahinja Jelic	1963
269.	Sırpça (Latin Alfabeti)	Bojana Vukšic	1999
270.	Singalaca (Sri Lanka)	Johnny Sri Warnasinghe	1966
271.	Slovakça	Hana Ponická	1959
272.	Slovençe	Ivan Minatti	1955
273.	Somalice	Abdulghani Gouré Farah	2010
274.	Soninke	Mahamadou Kanté	2009
275.	Sorb Dili (Aşağı Sorb Dili)	Pěťš Janaš / Peter Jannasch	2010
276.	Sorb Dili (Yukarı Sorb Dili)	Claudia Knoblochec	2006
277.	Sranan (Surinamca, Tongo)	Arlette Codfried	2014
278.	Swahili	Philipp Kruse & Walter Bgoya	2008
279.	T9	Javier Merás (Yay.)	2013
280.	Tagalog (Filipince)	Lilia F. Antonio	1969
281.	Tahitice	John Faatae Martin	2006
282.	Tamilce	S. Madanacalliany & V. Sri Ram	1981
283.	Tatarca	Rasil Väliev	2000
284.	Tayca (Tayland)	Panga-Phan Bobier	2003
285.	Telugu	Vinaya Mani	2008
286.	Tetum (Timor)	J. P. Esperança, T.Corte-Real de Oliveira, Emília Almei	2010
287.	Tibetçe	Tashi Kyi et Noyontsang Lhamokyab	2014
288.	Tigrin	?	2015
289.	Toba	Valentin Moreno & Felipe Verón	2005
290.	Türkçe	Ahmet Muhip Diranas	1953
291.	Türkçe (Osmanlı Türkçesi)	Mehmet Can Doğan	2015
292.	Türkmençe	Bayaram Tsharyev	1976
293.	Ukraynaca	Loenid Konovich	2007
294.	Urduca	Shafiq Naz & Bilqis Naz	2003
295.	Uropi	Joël Landais	2016
296.	Uygurca (Arap Alfabeti)	Ya Temurjin	2010
297.	Vabungula	Bill Price	2006
298.	Valonca	Jean-Luc Fauconnier	2008
299.	Valonca (Liegeois)	Guy Fontaine	2012
300.	Valonca (Namur, Merkezi Valonca)	Bernard Louis	2013
301.	Vietnamca	Trần Thiên-Dao	1966
302.	Xhosa	Ngu Kholisa Podilr	2010

303. Yidiş	Shlome Lerman	2000
304. Yidiş (Varşova)	Shloyme Lerman	2015
305. Yunanca (Modern, Demotik)	Rena Oikonomidou	1957
306. Zazaca	Asmêno Bêwayir (Mesut Keskin)	2009
307. Zuluca	Sibusiso Hyacinth Madondo	2006

4.2 Türkçe'ye Yapılan Çeviriler

Küçük Prens, 1943 yılında New York'ta Fransızca ve İngilizce yayınlandıktan on yıl sonra Türkçe'ye Ahmet Muhip Dıranas tarafından çevrilerek Çocuk Esirgeme Kurumu'nun yayını olan Çocuk ve Yuva Dergisi'nde tefrika halinde yayınlanmıştır. Derginin 1954 yılındaki 3. sayısında tamamlanan bu tefrikada kitabın tamamı çizimleriyle birlikte yer almıştır.

Yine 1953 yılında Salih S. Uygur'un çevirisiyle Hüsniyat Matbaası ve "Ayşe Nur" müstearıyla Azra Erhat çevirisiyle Doğan Kardeş Yayınları tarafından yayınlanmıştır.

Orijinal çizimlerle birlikte Fransa baskısının tıpkı basımı ilk kez 1976 yılında Sander Yayınları'nca yapılmıştır.

Küçük Prens kitabı Ahmet Muhip Dıranas, Cemal Süreya, Tomris Uyar, Azra Erhat, Selim İleri, Fatih Erdoğan gibi pek çok çevirmen tarafından Türkçe'ye çevrilmiş, 1988 yılına kadar pek çok kez basılmıştır. 1988'de ise, Maviyulut Yayınları kitabın Türkiye haklarını almıştır. Buna rağmen, bugün kitabın 100'e yakın telifsiz baskısı olduğu görülmektedir. Yazarının ölümünden itibaren 70 sene geçmiş olan eserler için telif hakkı koruması kalktığından 2014 yılından sonra Türkiye'de çok sayıda *Küçük Prens* çevirisi yayımlanmıştır ve yayımlanmaya devam etmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, 2005 yılında, tavsiye edilen "100 Temel Eser" listesine dahil edilen *Küçük Prens*, kısa bir süre sonra, kitapta geçen "Bir Türk Diktatörü" sözü ile Atatürk'ün eleştirildiğine dair yarattığı tartışmalar nedeniyle

çevirilere farklı şekillerde müdahale edilmiştir, 2005 yılında listeden çıkarılmıştır. Ancak daha sonra tekrar eklenmiştir.³⁵

Tablo 2: Türkçe'ye yapılan çevirilerin kronolojik listesi.

	Yaymevi	Çevirmen	Yıl
	1953-1987		
1.	Çocuk ve Yuva Dergisi (Tefrika).	Ahmet Muhip Dıranas	1953
2.	Doğan Kardeş Yayınları	Ayşe Nur (Azra Erhat)	1953
3.	Hüsniyat Matbaası	Salih S. Uygur	1953
4.	Bilgi Yaymevi	C. Süreya - R. Tomris	1965
5.	Danışman Yayınları	Sabit Eren	1967
6.	Yankı Yayınları	Azra Erhat	1968
7.	Bilgi Yaymevi	C. Süreya - R. Tomris	1969
8.	Hürriyet Yayınları	Ali Poyrazoğlu (Der.)	1972
9.	Cem Yaymevi	C. Süreya - T. Uyar	1975
10.	Varlık Yayınları	Azra Erhat	1975
11.	Cem Yaymevi	Emine Erendor	1976
12.	Sander Yayınları	Necdet Sander	1976
13.	İnkılâp ve Aka Kitabevi	Filiz Borak	1977
14.	Can Yayınları	Tomris Uyar	1981
15.	Ülke Yaymevi	Hadi Besleyici (Uygulama)	1981
16.	Burcu Yaymevi	?	1983
17.	Barış Dağıtım Yayınları	Emine Erendor	1984
18.	Gün Yayıncılık / Barış Dağıtım Yayınları	Emine Erendor	1984
19.	Erdem Yayınları	Sedat Cumhuri	1985
20.	Bilgi Yaymevi	Selim İleri	1986
21.	Yeni Büyük Dağıtım Yaymevi	?	1986
22.	Can Yayınları	T. Uyar - C. Süreya	1987
	1988-1999		
23.	Mavibulut Yayınları	Fatih Erdoğan	1988
24.	Esin Yaymevi	Aygören Dirim	1989
25.	Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları	Fahrettin Arslan	1991
26.	Cem Yaymevi	Cemal Süreya	1991
27.	Engin Yayıncılık	Nihal Yeğinobalı	1991
28.	Kurtuluş Yayınları	?	1991
29.	Sim Yayınları (Çiğdem Yayıncılık)	Azra Erhat	1991
30.	Oda Yayınları	Nuriye Yiğitler	1993
31.	Düşünen Adam Yayınları	Emel Tanver	1994
32.	Yapı Kredi Yayınları (Doğan Kardeş Kitaplığı)	Selim İleri	1994
33.	Alfa Ofset	? (Redaksiyon Halil Koçak)	1995
34.	Görsel Yayınlar	Mehmet Harmancı	1995
35.	İnkılâp Kitabevi	Filiz Borak	1995
36.	Meriç Yayınları	? (Redaksiyon İsmet Doğan)	1995

³⁵ MEB 100 Temel Eser Listesi (http://sso.meb.k12.tr/tema/icerikler/meb-100-temel-eser-listesi_88851.html)

37.	Nehir	Muharrem Ekişçeli	1995
38.	Nurdan Yayınları	Zafer Yurt (Haz.)	1995
39.	Salan Yayınları	Cengiz Köylüoğlu	1995
40.	Yeşilpınar Kitabevi	Arzu Durukan	1995
41.	Yaba Yayınları	H. Gümüş Kırbıyık	1997
42.	Yeryüzü Yayınevi	Mustafa Özcan	1997
43.	Mert Yayıncılık	Esra Çiftçi (Düzenleyen)	1998
44.	Ekin Yayınları	Hamdi Tuncer	1999
45.	Sevil Sabancı Altı Nokta Körler Eğitim ve Kültür Merkezi (Braille Alfabesi)	Hamdi Tuncer	1999
	2000-2014		
46.	Ateşböceği Yayıncılık	Emel Yıldız (Düzenleyen)	2000
47.	Başak Yayın Dağıtım	Gülhan Olcar	2000
48.	Mavibulut Yayınları	Fatih Erdoğan	2000
49.	Nabu Kitapçılık	H. Sayın	2001
50.	Pencere Onüç Yayıncılık	Ayşe Çeliktem (Düzenleyen)	2001
51.	Bahar Yayınevi	Gülnehal Aydın	2002
52.	Parıltı Yayıncılık	Cahide Günay	2002
53.	Sentez Yayınları	Faruk Çil	2002
54.	Babil Yayınları	Yavuz Kızılcım	2003
55.	Berikan Yayınları	Murat Uludağ (Yayma hazırlayan)	2003
56.	Beyan Yayınları	Ayşe Meral	2003
57.	Hepşen Yayıncılık	H. Zekai Yiğitler	2003
58.	Karınca Kitabevi	Karınca Yayın Kurulu	2003
59.	Tomurcuk Yayınevi	Tayfun Güleç	2003
60.	UBL Yayıncılık	Ulker Baykal	2003
61.	Aydıncan Yayınları	Halit Çalkımsın (Düzenleyen)	2004
62.	Berke Yayıncılık	O. Lütfü Hepşen	2004
63.	Gül Yayınevi	Cevdet Yağın	2004
64.	Hece Yayınları	Fahrettin Arslan	2004
65.	Nehir Çocuk	Muharrem Ekişçeli	2004
66.	Aydıncan Yayınları	Nuray Özbozkurt (Düzenleyen)	2005
67.	Lotus Yayınevi	Ayberk Erkay	2005
68.	Lotus Yayınevi	Ayşegül Kırmızı	2005
69.	Mor Menekşe Yayınları	Murat Uludağ	2005
70.	NASA Yayınları	Halit Çalkımsın	2005
71.	Son Nokta Yayınları	Fikri Çimrin	2005
72.	Grup Tema Yayıncılık	Cevdet Yağın	2006
73.	Gül Yayınevi	Salim Avcı	2007
74.	Mavibulut Yayınları	Yaşar Avunç	2007
75.	Sembol Yayınları	?	2007
76.	Alter Yayıncılık	Adile Runa Orhunsoy	2008
77.	Müjde Yayınevi	Yonca Yıldırım	2008
78.	Nilüfer Yayıncılık	Ekrem Aydın	2008
79.	Tümce Yayınları	Halil Sarı (Düzenleyen)	2008
80.	Mavibulut Yayınları	Yaşar Avunç	2009
81.	Mavibulut Yayınları (Üç boyutlu)	Yaşar Avunç	2009
82.	Öteki Yayıncılık	Ahmet Göldoğan	2010
83.	Evren Yayınları	Ulker Baykal	2010
84.	Mola Kitap	Celalettin Aksu	2010

85.	Sıradışı Yayıncılık	?	2010
86.	Mavibulut Yayınları (Ciltli)	Sumru Ağryürüyen	2011
87.	Serüven Yayınları	Ulker Baykal	2011
88.	Mavibulut Yayınları	Sumru Ağryürüyen-Ali Bilgin	2013
89.	İlgi Kültür Sanat Yayıncılık	Nadir İpek	2014
90.	Mavibulut Yayınları	Sumru Ağryürüyen	2014
91.	Mavibulut Yayınları (3 boyutlu)	Sumru Ağryürüyen	2014
92.	Oda Yayınları	Gökhan Rızaoğlu	2014
93.	Tilki Kitap	Hasan Gediklioğlu	2014
	2015		
94.	1001 Çiçek Yayınları	Belgin Çınar	2015
95.	3 Adam	Adnan Yaşar	2015
96.	Adonis	Hülya Turan	2015
97.	Agapi Yayınları	Elif Öykü Us	2015
98.	Agora Kitaplığı	Erhan Kayaalp	2015
99.	Altın Kitaplar	Sedef Ecer-Izzeddin Çalışlar	2015
100.	Arkadaş Çocuk	Belgin Çınar	2015
101.	Bilgeoğuz Yayınları	Gökçe Alan	2015
102.	Bilgi Yayınevi	Aslı Candaş Schaeferdiek	2015
103.	Büyülü Fener Yayınları	Işık Ergüden	2015
104.	Can Çocuk	C. Süreya-T. Uyar	2015
105.	Cinius Yayınları	Avni Karahisar	2015
106.	Çiçek Yayınları	Hande Özelçi İper	2015
107.	Doğan Egmont	Özgür Sinan	2015
108.	Doğu Kitabevi	Kahraman Türel Uluocak	2015
109.	Dört Nokta Yayınevi	Deniz Tepe	2015
110.	Elips Kitap	Gizem Pekin	2015
111.	Epsilon Yayınları	Yiğit Bener	2015
112.	Everest Yayınları	Selim İleri	2015
113.	Ez-De Yayınları	Mehmet Şerikan Kara	2015
114.	EZR Yayıncılık	Hülya Turan	2015
115.	Fom Kitap	Müge Kalender	2015
116.	Gram Yayınevi	Ayten Dilek Akar	2015
117.	İkaros Çocuk	Mehmet Yağın	2015
118.	İmge Kitabevi	Meltem Ozataç	2015
119.	İnkılap Kitabevi	Olçay Mağden Ünal	2015
120.	İnsan Kitap	Yahya Kurtkaya	2015
121.	İthaki Yayınları	S. İpek Ortaer Montanari	2015
122.	Kabalcı Yayıncılık	B. Yağmur Şehitoğlu	2015
123.	Kafekültür Yayıncılık	Nuriye Yiğitler-Halil Gökhan	2015
124.	Kaldırım Yayınları	Kadri Ceylan	2015
125.	Kanyon Kitap	Ahmet Korkmaz	2015
126.	Kapı Yayınları	Ahmet Muhip Dıranas	2015
127.	Kaynak Çocuk	Yaşar Atan	2015
128.	Kırmızı Kedi Yayınevi	Aylin Yengin	2015
129.	Koral Dağıtım	Ecem Kodak	2015
130.	Kuşak Yayınları	Mustafa Özün	2015
131.	Lokomotif Yayınları	Kerim Türkmen	2015
132.	Lotus Yayınevi	Haktan Birsell	2015
133.	Mandolin Yayınları	Olçay Mağden Unal-Senem Davis (Uyarlayan)	2015
134.	Mavibulut Yayınları (Filmin görüntüleriyle)	Sumru Ağryürüyen	2015

135.	Mephisto Çocuk	Gizem Şakar	2015
136.	Mitos Boyut	Aylin Çalap (Uyarlayan)	2015
137.	Nar Çocuk	Hasan Karahisar	2015
138.	Nemesis Çocuk	Mînâ Akçen	2015
139.	Nesil Yayınları	Ahsen Utku	2015
140.	Nilüfer Yayıncılık	Oya Özen Mungan	2015
141.	Notos Kitap Yayınevi	Orçun Türkay	2015
142.	Optimum Kitap	Öznur İnce	2015
143.	Ozyürek Yayınevi	Murat Sukan	2015
144.	Palto Yayınları	Serkan Ozan Özağaç	2015
145.	Panama Yayıncılık	Ferhat Çınar	2015
146.	Parga Yayıncılık	İsmail İmre	2015
147.	Parıltı Yayıncılık	Kemal Yılmaz	2015
148.	Pena Yayınları	Traje Tanrıku	2015
149.	Penguen Yayınları	Özge Taş	2015
150.	Pupa Yayınları	Atakan Ural	2015
151.	Puslu Yayıncılık	Birgül Yorulmaz	2015
152.	Remzi Kitabevi	Kerem Topuz	2015
153.	Say Yayınları	İsmail Yerguz	2015
154.	Şule Yayınları	Naime Erkovan	2015
155.	Tutku Yayınevi	Emir Aktan	2015
156.	Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları	Cemal Aydın	2015
157.	Uğur Tuna Yayınları	Özge Taş	2015
158.	We-Toi Yayınları	Kerim Türkmen	2015
159.	Yaba Yayınları	A. Cengiz Büker	2015
160.	Yakamoz Kitap	Tayfun Törüner	2015
161.	Yapı Kredi Yayınları (Doğan Kardeş)	Ayberk Erkay	2015
162.	Yason Yayınları	Kemal Taşkiran	2015
163.	Yediveren Yayınları	A. Meryem Kartal	2015
164.	Yuva Yayınları	Onur Tunç	2015
165.	Zeplin Kitap	Murat Erşen	2015
	2016		
166.	Anda Kitapçılık	Derya Öztürk	2016
167.	Altın Bilek Yayınları	Ruhiye Erulaş	2016
168.	Antik Dünya Klasikleri	Sibel Kuşca	2016
169.	Boğaziçi Yayınları	Defne Gizem Dinç	2016
170.	Boyalıkuş Çocuk	Yaşar Atan	2016
171.	Düz Yazı Yayınevi	Özlem Avcı	2016
172.	Edip Kitap	Mümin Semerci	2016
173.	Eksik Parça	Azra Erhat	2016
174.	Etkin Yayınevi	Tülay Ozekin	2016
175.	Fark Çocuk	Nuray Polat	2016
176.	Genç Destek	Atakan Cumalıoğlu-Kaan Cumalıoğlu	2016
177.	Gönül Yayıncılık	Hatice Yıldız	2016
178.	Gugukkuşu Kitapları	M. Ali Ayyıldız	2016
179.	Karbon Kitaplar	Özge Akkaya	2016
180.	Maviçatı Yayınları	Ferhat Çınar	2016
181.	Mühür Çocuk	Mehmet Aslan	2016
182.	Papillon Yayınları	Banu Düzgün	2016
183.	Post Yayın Dağıtım	Birgül Bostan	2016
184.	Qanun Yayın Evi (Bakü)	?	2016

185.	Uğur Tuna Yayınları	Uğur Tuna Yıldız	2016
	Tarihsiz Kitaplar		
186.	Açık Yayınları	?	
187.	Ayaş Belediyesi	?	
188.	Baran Yayıncılık	Mustafa Kemal Güngör (Düzenleyen)	
189.	Düş Ülkesi Yayınları	?	
190.	Esin Yayınevi	?	
191.	Gendaş A.Ş	?	
192.	Gönül Yayıncılık	Gülhan Olcar	
193.	Gönül Yayın Dağıtım	Gülhan Olcar	
194.	Olympos Çocuk	?	
195.	Somut Yayın Dağıtım	İrem Mantı	
196.	Yeni Kurtuluş Yayınları	?	

Bölüm 5

KÜÇÜK PRENS'İN TÜRKÇE'YE YAPILAN ÇEVİRİLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZİ

►KM: “Lorsque j’avais six ans j’ai vu, une fois, une magnifique image, dans un livre sur la Forêt Vierge qui s’appelait “Histoires Vécues”. Ça représentait un serpent boa qui avalait un fauve.” (s. 13)

ÇM1: “Altı yaşındayken, bir gün, balta girmemiş ormanlar üzerine yazılmış Başından Geçenler adlı bir kitapta, o zamana kadar hiç rastlamadığım bir resim görmüştüm. Bu resim, yırtıcı bir hayvanı yutan bir boa yılanını gösteriyordu.” (s.11)

ÇM2: “Altı yaşındayken, bir gün «Yaşanmış Olaylar» adlı bir kitapta çok etkileyici bir resim gördüm: Balta girmemiş ormanlarda bir boa yılanının bir hayvanı nasıl yuttuğunu gösteriyordu.” (s. 9)

ÇM3: “Yıllar önce, altı yaşındayken, Balta Girmemiş Ormanlar’ı anlatan “Yaşanmış Öyküler” adlı bir kitapta göz kamaştırıcı bir resim görmüştüm. Yırtıcı bir hayvanı yutan bir boa yılanını gösteriyordu bu.” (s. 9)

ÇM4: “Altı yaşındayken bir gün, balta girmemiş ormanlar üstüne yazılmış “Yaşanmış Öyküler” adlı bir kitapta müthiş bir resim görmüştüm. Bir hayvanı yutmakta olan bir boa yılanını gösteriyordu.” (s. 9)

ÇM5: “Altı yaşındayken, balta girmemiş ormanlar üzerine yazılmış olan “Yaşanmış Öyküler” adlı bir kitapta, olağanüstü bir resim gördüm. Bu resim, kirpiyi yutan bir boa yılanını gösteriyordu.” (s. 11)

ÇM6: “Altı yaşımdayken, bir keresinde, balta girmemiş ormanları anlatan “Doğa’dan Gerçek Hikayeler” adlı bir kitapta müthiş bir resim görmüştüm. Resim, bir boa yılanının avını yutuşunu gösteriyordu.” (s. 7)

KM’de yer alan ve ‘yaşanmış hikayeler’ anlamına gelen “Histoires Vécues” ifadesi, ÇM1’de “Başımdan Geçenler” olarak çevrilmiştir. Oysa burada kahramanın başından geçtiğine dair bir bilgi verilmemektedir. ÇM2’de “Yaşanmış Olaylar”, ÇM6’da ekleme yapılarak “Doğa’dan Gerçek Hikâyeler” şeklinde, ÇM3, ÇM4 ve ÇM5’te ise gerçek anlamında çevrilerek verilmiştir. ‘Çok güzel/müthiş/etkileyici bir resim’ anlamındaki “une magnifique image” ise, aslında olumlu olarak nitelenmesine rağmen ÇM1’de “o zamana kadar hiç rastlamadığım bir resim” şeklinde çevrilmiş, ne olumlu, ne de olumsuz bir anlamda aktarılmıştır. KM’de yer almayan sözcükler eklenerek; serbest çeviri yapıldığı görülmektedir. ‘Yırtıcı/vahşi hayvan’ anlamına gelen “fauve” sözcüğü ise, ÇM2 ve ÇM4’te çıkarılarak yalnızca “hayvan” olarak çevrilmiş, ÇM6’da ise “av” şeklinde aktarılmıştır. ÇM5’te yanlış anlama/yanlış yorumlama yoluyla “kirpi” şeklinde ifade edildiği görülmektedir. KM’de ilk cümlede yer alan “sur la Forêt Vierge” ifadesi, kaynak metinde söz edilen kitabın geçtiği yer olarak verilirken ÇM2’de yer değiştirme uygulanarak; “balta girmemiş ormanlarda bir boa yılanının bir hayvanı nasıl yuttuğu...” şeklinde ikinci cümlede yer almıştır.

►KM: “On disait dans le livre: ‘Les serpents boas avalent leur proie tout entière, sans la mâcher. Ensuite ils ne peuvent plus bouger et ils dorment pendant les six mois de leur digestion.’ J’ai alors beaucoup réfléchi sur les aventures de la jungle et, à mon tour, j’ai réussi, avec un crayon de couleur, à tracer mon premier dessin.” (s. 13)

ÇM1: “Kitapta diyordu ki; ‘Boa yılanları avlarını çiğnemedi, olduğu gibi yutarlar. Ondan sonra kıpırdamaz hâle gelir, yuttuklarını hazmetmek için tam altı ay

uyurlar.’ Cengellerdeki, yani balta girmemiş ormanlardaki serüvenleri o zaman kafamda canlandırmaya çalışmış, hatta elime bir boya kalemi alıp bir de resim çizmişim.” (s. 11)

ÇM2: “Kitapta şöyle deniyordu: ‘Boa yılanları avlarını olduğu gibi, hiç çiğnmeden yutarlar. Sonra da kımlıdayamaz hâle gelirler, yediklerini sindirmek için altı ay süreyle uyurlar.’ O zamanlar, büyük balta girmemiş ormanlarda olup bitenler üstüne çok kafa yordum. Sonra da renkli kalemlere sarılarak, hayatımın ilk resmini çizmeyi başardım.” (s. 9)

ÇM3: “Şöyle deniyordu kitapta: ‘Boa yılanları avlarının tümünü, hiç çiğnemeksizin yutarlar. Ondan sonra kıpırdamazlar artık ve sindirimleri için altı ay boyunca uyurlar.’ O zaman cangıllardaki serüvenler üzerine uzun uzadıya düşündüm, sonunda boyalı bir kalemle ilk resim çalışmamı yapmayı başardım.” (s. 9)

ÇM4: “Kitapta şöyle deniyordu: ‘Boa yılanları avlarını çiğnmeden olduğu gibi yutuverirler. Sonra da yerlerinden kımlıdayamaz, sindirimleri için gerekli altı ayı uyumakla geçirirler.’ Orman serüvenleri üstüne derin derin düşünmeye başladım. Biraz uğraştıktan sonra ben de renkli bir kalemle ilk resmimi yapmayı başardım.” (s. 9)

ÇM5: “Kitapta, boa yılanlarının avlarını olduğu gibi, çiğnmeden yuttuğundan ve midesindeki sindiremediği için altı ay boyunca hareketsiz uyduğundan bahsediliyordu. Bunun üzerine, balta girmemiş ormanlardaki serüvenler hakkında uzun uzun düşünmeye başladım ve kendimce, renkli bir kalemle ilk resmimi çizdim.” (s. 12)

ÇM6: “Kitapta şöyle yazıyordu: ‘Boa yılanları avlarını çiğnmeden, bir bütün olarak yutarlar. Yuttuktan sonra da kıpırdamaz, besinlerini sindirmek için altı ay boyunca

uyurlar.’ Balta girmemiş ormanlarda olup bitenleri okuduktan sonra uzun uzun düşündüm.” (s. 7)

Türkçe’de ‘balta girmemiş orman anlamındaki’ ‘jungle’ sözcüğü, ÇM1’de yabancı dilden ödünç alma yapılarak “cengel” şeklindeki çevirisinin ardından, KM’nin okuyucu tarafından daha kolay anlaşılması amacıyla “yani balta girmemiş orman” açıklaması ile birlikte verilmiştir. ÇM4’te ise genelleştirme sonucu aynı sözcük yalnızca “orman” şeklinde yer almıştır. KM’de söz edilen ‘boa yılanlarının sindirimleri için altı ay boyunca uyumaları’, ÇM5’te yanlış anlama/yanlış yorumlama yoluyla “midesindeki sindiremediğinden” şeklinde çevrilmiş ve KM’de yer almayan “mide” sözcüğü ilave edilmiştir. ÇM2’de ise “yediklerini sindirmek için” çevirisinde “yedikleri” ifadesi ile ekleme yöntemi uygulanmıştır. “J’ai alors beaucoup réfléchi” ifadesi ‘çok düşündüm’ anlamına gelirken ÇM1’de “kafamda canlandırmaya çalışmış (...)” şeklinde çevrilmiş, ÇM2’de “çok kafa yordum”, ÇM3’te “uzun uzadıya düşündüm”, ÇM6’da “uzun uzun düşündüm” ifadeleriyle kaynak dilde verilmek istenen anlama uygun bir çeviri yapılmıştır. ÇM4’te yer alan “derin derin düşünmeye başladım” ile ÇM5’teki “uzun uzun düşünmeye başladım” çevirilerinde ise başlamak fiilinin eklendiği görülmektedir. “Aventure” sözcüğü Türkçe’de ‘serüven/macera’ anlamına gelmektedir ve bu anlam ÇM1, ÇM3, ÇM4 ve ÇM5’te aynen aktarılmıştır. ÇM2 ve ÇM6’da ise “olup bitenler” şeklinde ifade edilmiştir.

►KM: “J’ai montré mon chef-d’œuvre aux grandes personnes et je leur ai demandé si mon dessin leur faisait peur. Elles m’ont répondu: ‘Pourquoi un chapeau ferait-il peur ?’” (s. 13)

ÇM1: “Kendi kendime pek beğendiğim eserimi büyüklere gösterdim, bunun onları korkutup korkutmadığımı sordum. Bana, “Şapka insanı korkutur muymuş?” diye cevap verdiler.” (s. 12)

ÇM2: “Bu şaheserimi büyüklere gösterdim, korkmuyor musunuz, diye sordum.

-Niye korkalım? Şapkadan korkulmaz ki! dediler.” (s. 10)

ÇM3: “Başyapıtımı büyüklere gösterdim, resmimden korkup korkmadıklarımı sordum. Yanıtladılar beni: ‘Kim korkar bir şapkadan!’” (s. 10)

ÇM4: “Yapıtımı büyüklere göstererek resimden korktular mı diye sordum.

Dediler ki, ‘Şapkadan da korkulur mu hiç?’” (s. 10)

ÇM5: “Benim için bir sanat eseri değerinde olan bu resmimi büyük adamlara gösterdim ve resmimin onları korkutup korkutmadığımı sordum.

“Bir şapka niye korkutsun ki?” dediler.” (s. 12)

ÇM6: “Sanat eserimi büyüklere gösterip, onları korkutup korkutmadığımı sorduğumda aldığım cevap, ‘Şapkadan korkulur mu hiç?’” oldu. (s. 8)

KM’de büyüklerin verdiği cevap, ÇM1 ve ÇM5’teki çevirilerle aynı anlamı taşıırken diğerlerinde “korkutmak” fiili edilgen hâle getirilmiş, ÇM3’te “kim korkar bir şapkadan!” şeklinde bir ünlem cümlesine dönüştürülmüştür. ‘Başyapıtım/shaheserim’ anlamındaki “mon chef-d’œuvre” ifadesi ÇM3’te “başyapıtım”, ÇM2’de “şaheserim” diye aynen çevrilmiş, ÇM4’te genelleme yapılarak “yapıtım” şeklinde aktarılmıştır. Ekleme yapılarak ve yorum katılarak yapılan çeviriler ÇM1’de “kendi kendime pek beğendiğim eserim” ve ÇM5’te “benim için sanat değeri olan bu resim”, ÇM6’da “sanat eserim” şeklinde görülmektedir.

►KM: “Mon dessin ne représentait pas un chapeau. Il représentait un serpent boa qui digérait un éléphant. J’ai alors dessiné l’intérieur du serpent boa, afin que les

grandes personnes puissent comprendre. Elles ont toujours besoin d'explications.” (s. 14)

ÇM1: “Oysaki resmim, bir şapkayı değil, yuttuğu fili hazmetmeye çalışan bir boa yılanını gösteriyordu. Bunun üzerine büyükler anlayabilsin diye tuttum bir de boa yılanının içini gösteren bir resim yaptım. Büyükler öyledir; bir şeyi açıklamadınız, izah etmediniz mi, anlamazlar.” (s. 12)

ÇM2: “Oysa ben şapka çizmemiştim, yuttuğu fili sindiren bir boa yılanı çizmiştim. Baktım ki büyükler resmimi anlamıyorlar, boa yılanının içini çizeyim de anlasınlar bari dedim. Büyükler öyledir işte, anlatmazsan anlamaz onlar.” (s. 10)

ÇM3: “Resmim bir şapkayı göstermiyordu ki. Bir fili sindiren bir boa yılanını gösteriyordu. O zaman boa yılanının içini çizdim, büyükler işin içinden çıkabilsinler diye. Onlara her şeyi tek tek açıklamak gerekir.” (s. 10)

ÇM4: “Oysa ben şapka değil, bir fili sindirmekte olan bir boa yılanı çizmiştim. Büyükler anlayabilsin diye bu kez ikinci bir resimde boğa yılanının içini de çizdim. Büyüklere bir şeyi açıklamazsanız olmaz.”(s. 10)

ÇM5: “Resmim bir şapkayı temsil etmiyordu. Bir fili yutan boa yılanını resmetmiştim. Büyük adamlar anlayabilsin diye, bu sefer boa yılanının içini çizdim. Onlar da hep bir açıklamaya ihtiyaç duyuyorlardı.” (s. 12)

ÇM6: “Yaptığım bir şapka resmi değildi. Yutmuş olduğu bir fili sindirmeye çalışan boa yılanı çizmiştim. Büyükler resmimi daha iyi anlayabilsinler diye boa yılanının içini çizdim bu defa. Büyükler hep bir açıklama bekler.” (s. 8)

ÇM1, ÇM2 ve ÇM4'te görülen “oysa/oysa ki” ifadeleri KM'de yer almamakta, ekleme yapıldığı görülmektedir. ÇM1'de ilave edilen “baktım ki büyükler resmimi anlamıyorlar...” ifadesi KM'de yer almamaktadır. ÇM3'te ise ‘büyükler anlayabilsinler diye...’ ifadesi “büyükler işin içinden çıkabilsinler diye”

şeklinde çevrilmiş, kullanılan deyimle yerleştirme yapılmıştır. KM'deki ilk iki cümle, ÇM1, ÇM2 ve ÇM4'te birleştirilerek tek cümle hinde verilmiş, ÇM5'te ise aynı cümle sözcüğü sözcüğüne çeviri yöntemiyle aktarılmıştır. "Digérer" fiili 'hazmetmek/sindirmek' anlamıyla ÇM1, ÇM2, ÇM3, ÇM4 ve ÇM6'da aynen aktarılmış, ÇM5'te ise "yutmak" şeklinde çevrilmiştir.

►KM: "Les grandes personnes m'ont conseillé de laisser de côté les dessins de serpents boas ouverts ou fermés, et de m'intéresser plutôt à la géographie, à l'histoire, au calcul et à la grammaire. C'est ainsi que j'ai abandonné, à l'âge de six ans, une magnifique carrière de peintre. J'avais été découragé par l'insuccès de mon dessin numéro 1 et de mon dessin numéro 2." (s. 14)

ÇM1: "Ama büyükler bana, karnı açık yahut kapalı boa yılanı resmi yapmayı bir yana bırakarak, coğrafyaya, tarihe, hesaba, gramere daha çok çalışmamı öğütlediler. Bu yüzden, ressamlık gibi güzelim bir mesleği, altı yaşında terk etmek zorunda kaldım. Her iki desenimde de uğradığım başarısızlık cesaretimi kırmıştı." (s. 13)

ÇM2: "Büyükler bu kez, boa yılanlarını içten ve dıştan gösteren resimlerden vazgeçmemi, coğrafya, tarih, matematik ve dilbilgisiyle uğraşmamı salık verdiler. Böylece, başarılı bir ressam olmak yolunu tutmuşken, altı yaşında bu meslekten ayrılmak zorunda kaldım. Ne yapayım? 1 ve 2 numaralı resimlerimin beğenilmemesi hevesimi kırmıştı." (s. 10)

ÇM3: "Büyükler, boa yılanlarının içini ya da dışını gösteren resimleri bir köşeye bırakıp coğrafya, tarih, toplama-çıkarma ve dilbilgisiyle ilgilenmem için kulağımı büktiler. İster istemez, altı yaşındayken uzaklaşmak zorunda kaldım resim sanatına olağanüstü yatkınlığımdan 1 ve 2 numaralı resimlerimin başarısızlığı umutsuzluğa sürüklemişti beni." (s. 10)

ÇM4: “Büyükler boa yılanlarını içten ve dıştan gösteren resimleri bir yana bırakıp tarih, coğrafya, aritmetik ve dilbilgisiyle ilgilenmemi öğütlediler. Böylelikle daha altı yaşında, bana parlak bir gelecek sunan resim sanatından vazgeçtim. Resim No. - 1 ve Resim No. - 2'nin uğradığı başarısızlık hevesimi kırmıştı.” (s. 10)

ÇM5: “Büyük adamlar açık ya da kapalı boa yılanı çizmekten vazgeçmemi önerdiler. Coğrafyayla, tarihle, hesap kitapla, dil bilgisiyle ilgilenmemi söylüyorlardı. İşte böylece, altı yaşındayken, olağanüstü resim kariyerimi bir yana bıraktım. 1 ve 2 numaralı resimlerimin başarısızlıklarıyla tüm cesaretimi yitirmiştim.” (s. 13)

ÇM6: “Bir süre sonra büyükler boa yılanı resimleri yapmaktan vazgeçmemi, coğrafya, tarih, aritmetik ve dilbilgisiyle ilgilenmemi öğütlediler. Böylece, resim sanatındaki parlak geleceğimi altı yaşında terk etmiş oldum. Resim No: 1 ve Resim No: 2'nin başarısızlığı cesaretimi kırmıştı.” (s. 8)

KM'deki “les dessins de serpents boas ouverts ou fermés” ifadesi ÇM5'te “açık ya da kapalı boa yılanı” ifadesiyle sözcüğü sözcüğüne çevrilmiştir; ancak, böyle bir ifade verilmek istenen anlamı okura yansıtmaktan uzaktır. ÇM6'da ise hiç çevrilmeyerek eksik çeviri yapılmıştır. Diğer çevirilerde ise “karnı açık yahut kapalı boa yılanı resmi” (ÇM1), “boa yılanlarını içten ve dıştan gösteren resimler” (ÇM2 ve ÇM4), “boa yılanlarının içini ya da dışını gösteren resimler” (ÇM3) şeklinde çevrildiği görülmektedir. ‘Hesap’ anlamındaki “calcul” sözcüğü ÇM1'de aynen bu şekilde çevrilmiş, ÇM2'de “matematik”, ÇM4 ve ÇM6'da “aritmetik” olarak verilmiştir. ÇM3'teki “toplama-çıkarma” ifadesi eksik anlatım olup, ÇM5'teki “hesap kitap” çevirisi ise farklı anlam ifade etmektedir. ‘Öğütlemek/salık vermek/tavsiye etmek’ anlamındaki “conseiller” fiili ÇM1, ÇM2, ÇM4 ve ÇM6'da sözlük anlamı ile, ÇM5'te “söylemek” fiiliyle olumlu olarak ifade edilmiş, ancak ÇM3'te “kulağımı bükme” deyiimiyle olumsuz bir anlam yüklenerek çevrilmiştir.

“Une magnifique carrière de peintre” ifadesi ÇM5 ve ÇM6’da sözcüğü sözcüğüne çevrilmiş, böylece verilmek istenen anlam aynen Türkçe’ye aktarılmıştır. Diğer çevirilerde ise çevirmenlerin yorumu göze çarpmaktadır. ÇM1’de “ressamlık gibi güzelim bir meslek” ÇM2’de “başarılı bir ressam olmak yolunu tutmuşken”, ÇM3’te “resim sanatına olağanüstü yatkınlığım”, ÇM4’te “bana parlak bir gelecek sunan resim sanatı” şeklinde çevrilmişlerdir.

►KM: “J’ai donc dû choisir un autre métier et j’ai appris à piloter des avions. J’ai volé un peu partout dans le monde. Et la géographie, c’est exact, m’a beaucoup servi. Je savais reconnaître, du premier coup d’œil la Chine de l’Arizona. C’est très utile, si l’on est égaré pendant la nuit.” (s. 14)

ÇM1: “Çaresiz, başka bir meslek seçtim. Uçak kullanmasını öğrendim, pilot oldum. Dünyanın hemen her tarafında uçtum diyebilirim. Coğrafyaya gelince; doğru, işime yaradı. Bir bakışta, Çin mi, Arizona mı, ayırt ederdim. Hele, geceleyin yolunu şaşırırsan, coğrafya bilmek çok faydalı, hatta lüzumludur.” (s. 13)

ÇM2: “Ben de ister istemez başka bir meslek seçtim. Uçak kullanmasını öğrenip pilot oldum. Dünyada birçok yerlere uçtum. Evet, coğrafyanın bana çok faydası dokundu. Bir bakışta Çin’i, Arizona’dan ayırdedebiliyordum. Gece karanlığında insan yolunu şaşırdı mı, çok işe yarar bu bilgi.”(s. 10-11)

ÇM3: “Başka bir iş seçmek zorunda kaldım ve sonunda uçak sürücülüğünü öğrendim. Dünyanın her yöresinde azıcık uçtum. Ve coğrafya, gerçekten, çok yardımcı oldu bana. İlk göz atışta, Çin midir yoksa Arizona mıdır, ayırt etmeyi öğrendim. Geceleyin yanlış yolda uçunca çok yararlı oluyor bu.” (s. 11)

ÇM4: “Başka bir iş tutmalıydım, pilotluğa merak sardım. Dünyanın her yerinde biraz uçuş yaptım. Coğrafyanın da bana yararı olmadı değil. Bir bakışta Çin midir, Arizona

mdır ayırt edebilirim. Gece yolunu şaşırınca bu konudaki bilgisi insana destek oluyor.” (s. 10-11)

ÇM5: “Ben de bunun üzerine, başka bir meslek seçmek zorunda kaldım. Uçak pilotu olmayı öğrendim ve az çok dünyanın birçok yerine uçtum. Doğrusu, coğrafya çok işime yaradı. Arizona’yı, Çin’i ilk bakışta tanyordum. Gece yolunuzu kaybederseniz, bu çok önemli.” (s. 13)

ÇM6: “Ben de başka bir meslek seçmek zorunda kaldım ve uçak kullanmayı öğrendim. Uçakla dünyanın neredeyse her yanına gittim. Coğrafya bilgisinin kesinlikle çok işime yaradığını söylemeliyim. Çin’i ya da Arizona’yı ilk görüşte tanımıştım. Gece kaybolacak olsam coğrafya bilgim imdadına yetişiyordu...” (s. 8-9)

KM’de geçen “done” bağlacı ‘o halde, böylece, öyleyse’ anlamında iken, ÇM1’de “çaresiz”, ÇM2’de “ister istemez” olarak çevrilmiştir. Bu çevirilerin yapılmasında, aynı cümlede yer alan ve zorunda kalmak anlamına gelen “dû (devoir)” fiilin de etkisi görülmektedir. Böylece bu fiilin çevirisine gerek duyulmamıştır. ÇM5 ve ÇM6’da tanımak fiiliyle çevrilen “reconnaitre” fiili nerede olduğunu kestirmek şeklinde ifade edilebilirdi. ÇM1, ÇM2, ÇM3 ve ÇM4’te görülen “ayırt etmek/ayırdetmek” çevirisi ise kabul edilebilir bir çeviridir ve hedef dile uygundur. ÇM3’te kullanılan “uçak sürücülüğü” ifadesi, Türkçe’de yanlış bir kullanım olmuştur. Türkçe’ye ‘uçak kullanmak’ şeklinde aktarılmasının daha uygun olacağı görüşünderiz ÇM3’te “yanlış yolda uçmak” olarak çevrilen “égarer” fiilinin doğru çevirisinin ÇM1, ÇM2 ve ÇM4’te görülen “yolunu şaşırmaq”, ÇM5’teki “yolunu kaybetmek” veya ÇM6’daki gibi “kaybolmaq” ifadeleri olduğu düşüncesindeyiz.

►KM: “J’ai ainsi eu, au cours de ma vie, des tas de contacts avec des tas de gens sérieux. J’ai beaucoup vécu chez les grandes personnes. Je les ai vues de très près. Ça n’a pas trop amélioré mon opinion.” (s. 14)

ÇM1: “Böylece, hayatım boyunca, bir sürü ciddi adamla düşüp kalktım. Büyüklerin arasında çok bulundum. Hepsini yakından görüp tanıdım. Fakat ilk fikrimi pek değiştirmediler.” (s. 13)

ÇM2: “Hayatım boyunca, aklı başında birçok insanla ilişki kurdum. Büyükler arasında çok yaşadım. Yakından tanıdım onları. Ama görüşüm pek değişmedi, daha parlak olmadı.” (s. 11)

ÇM3: “Yaşantım boyunca bir yığın önemli adamla bir yığın ilişki kurdum. Çok yaşadım büyüklerin yanında. Pek yakından gördüm onları. Görüşlerimde pek bir iyimserlik belirmedi ama.” (s. 11)

ÇM4: “Hayatım boyunca bir sürü önemli kişiyle bir sürü ilişkim oldu. Büyükler arasında bir sürü yıl geçirdim. çok yakından tanıdım onları. Yine de ilk görüşlerim pek değişmedi.” (s11)

ÇM5: “Yaşamım boyunca birçok önemli insanla, çok sayıda iletişimim oldu. Büyük adamlarla çok zaman geçirdim. Onları yakından gözlemledim. Görüşlerim olumlu yönde pek değişmedi.” (s. 13)

ÇM6: “Bu sayede, hayatım boyunca pek çok önemli insanla tanıştım. Büyüklerle bir araya geldim. Büyükleri yakından tanıdım. Fakat benim onlar hakkındaki düşüncelerim hiçbir zaman değişmedi.” (s. 8-9)

KM’de kolay anlaşılır ve düzgün cümleler yer alırken ÇM3’te devrik cümle yapısı ve şiirsel anlatım görülmektedir. Bu durum yazarın üslûbuna aykırıdır. “Görüşlerimde pek bir iyimserlik belirmedi ama.” şeklindeki çeviri hedef dil okuru, özellikle çocuklar açısından anlaşılabilir olmaktan uzaktır. Kezâ, ÇM6’da aynı

cümlede kullanılan “hiçbir zaman” ifadesi, kaynak metinde mevcut olmadığından cümlelerin anlamını değiştirmektedir. ÇM6’da “tanıştım” olarak çevrilen “avoir contact avec quelqu’un” kalıbının sözlük anlamı ‘biriyle ilişkisi olmak/iletişim kurmak’ olduğundan, verilmek istenen anlamı yansıtmamaktadır.

►KM: “Quand j’en rencontrais une qui me paraissait un peu lucide, je faisais l’expérience sur elle de mon dessin numéro 1 que j’ai toujours conservé.” (s. 15)

ÇM1: “Mesela bunlar arasında biraz derin görüşlü sandığım birine rastladım mı, daima yanımda taşıdığım bir numaralı desenimle onu şöyle bir denerdım.” (s. 13-14)

ÇM2: “Kafası biraz işler görünen birine rastladım mı, ona, hep yanımda taşıdığım 1 numaralı resmi gösterir, denerdım onu.” (s. 11)

ÇM3: “Şöyle anlayışlı birine rastladım mıydı, hep yanımda taşıdığım 1 numaralı resmimle deneyiveriyordum onu.” (s. 11)

ÇM4: “Zekâsı azıcık parlak görünen birine rastladığımda yanımdan eksik etmediğim Resim No. 1’i çıkarıyor, deneyimi uyguluyordum.” (s. 11)

ÇM5: “Bana biraz karmaşık görünen biriyle karşılaştığımda, hep sakladığım 1 numaralı resmimi onun üstünde test ediyordum.” (s. 13)

ÇM6: “Biraz zeki olduğunu düşündüğüm biriyle karşılaştığımda, ilk işim yanımdan hiç ayırmadığım Resim No: 1 ile bir deney yapmak oluyordu.” (s. 9)

“Lucide” sözcüğü ‘bilinçli/uyanık/aklı başında’ şeklinde Türkçe’de karşılık bulabilirken, ÇM1’de “derin görüşlü”, ÇM2’de “kafası işler” olarak çevrilmiş, ÇM3’te “anlayışlı”, ÇM4’te “zekası parlak”, ÇM6’da ise “zeki” anlamlarıyla KM’e yakın bir çeviri yapılmıştır. Ancak ÇM5’te “karmaşık” olarak yapılan çeviri gerçek anlamından uzaklaştırmıştır.

►KM: “Je voulais savoir si elle était vraiment compréhensive. Mais toujours elle me répondait: ‘C’est un chapeau.’” (s. 15)

ÇM1: “Sahiden anlayışlı bir adam mı, değil mi, öğrenmek için. Ama her seferinde bana, “şapka resmi” der, çıkarlardı.” (s. 14)

ÇM2: “Dur bakalım, derdim kendi kendime, bu adam gerçekten anlayışlı mı, değil mi? Ama ben «Bu nedir?» deyince, her gören: «Şapka!» diyordu.” (s. 11)

ÇM3: “Gerçekten kavrayışlı biri olup olmadığını öğrenmek istiyordum. Ama her defasında yanıtlıyordu: ‘Bir şapka.’” (s. 11)

ÇM4: “Gerçekten kavrayışlı biri mi değil mi anlamaya çalışıyordum. Ama hepsinin verdiği karşılık birdi: ‘Şapka.’” (s. 11)

ÇM5: “Gerçekten anlaşılır olup olmadığını öğrenmek istiyordum. Ama her zaman bana, “Bu bir şapka,” diye yanıt veriyorlardı.”

ÇM6: “Gerçekten zeki olup olmadığını bilmek istiyordum. Ama hep aynı cevabı alıyordum: ‘Bu bir şapka.’” (s. 9)

“Compréhensive” sözcüğü ÇM1, ÇM2, ÇM3 ve ÇM4’te “anlayışlı/kavrayışlı” şeklinde gerçek anlamına uygun şekilde çevrilmiştir. Ancak ÇM5’te resmi niteleyen “anlaşılır” sıfatıyla, ÇM6’da kullanılan “zeki” sıfatının ise KM’deki anlamından uzaklaştırdığı görülmektedir. ÇM2’de görülen “dur bakalım derdim kendi kendime”, “bu nedir?” ifadeleri ise KM’de yer almamaktadır, ancak hedef dile uygun bir çeviri olarak nitelendirilebilir.

►KM: “Alors je ne lui parlais ni de serpents boas, ni de forêts vierges, ni d’étoiles. Je me mettais à sa portée. Je lui parlais de bridge, de golf, de politique et de cravates. Et la grande personne était bien contente de connaître un homme aussi raisonnable.” (s. 15)

ÇM1: “Ben de bir daha ne boa yılanından, ne balta girmemiş ormanlardan, ne yıldızlardan konuşur, iyisi mi suyuna giderek briçten, golften, politikadan,

kravatlardan falan söz açardım. O büyük adam da, benim gibi akıllı uslu biriyle tanışmış olmaktan memnun görünürdü.” (s. 14)

ÇM2: “O zaman da boa yılanlarından, balta girmemiş ormanlardan, yıldızlardan söz etmez, ona ayak uydururdum; briçten, golftan, politikadan, kravattan söz ederdim. O da, aman ne akıllı bir adam tanıdım, diye sevinirdi.”(s. 11)

ÇM3: “O zaman ne boa yılanlarından, ne balta girmemiş ormanlardan, ne de yıldızlardan söz ediyordum; özdeşlik kuruyordum onunla. Briçten, golften, politikadan, boyun bağlarından konuşuyordum. Ve karşımdaki koca adam, böylesine akli başında biriyle tanıştığına iyice seviniyordu.” (s. 11)

ÇM4: “Tabii ben de artık onlara ne boa yılanlarından ne balta girmemiş ormanlardan ne de yıldızlardan söz açıyordum. Onların düzeyine iniyordum. Briç, diyordum, golf, politika, kıravat mıravat. Onlar da böylesine akli başında biriyle tanışıklarına bayağı seviniyorlardı.” (s. 11)

ÇM5: “O zaman ben de onlara ne boa yılanından, ne balta girmemiş ormanlardan ne de yıldızlardan söz ediyordum. Onların dünyasına girip briç oynamaktan, golften, siyasetten veya kravatlardan söz ediyordum. Ve o büyük adamlar, böylesine mantıklı birini tanımaktan dolayı çok mutlu oluyorlardı.” (s. 13-14)

ÇM6: “Bu cevaptan sonra ne boa yılanın dan, ne balta girmemiş ormanlardan, ne de yıldızlardan söz etmek geliyordu içimden. Onların anlayacağı konular hakkında konuşuyordum. Briçten, futboldan, politikadan ve kravatlardan söz ediyordum. Onlar da bu kadar akli başında biriyle tanışıklararı için çok memnun oluyorlardı.” (s. 9)

KM’de geçen “ni...ni...” öbeği Türkçe’de kullanılan “ne...ne...” kalıbıyla eşdeğerdir. İncelediğimiz çevirilerde genel olarak kalıbın aynen korunduğu, yalnızca ÇM2’de kullanılmadığı gözlenmiştir. “Mettre à sa portée” ifadesi ‘birinin seviyesine inmek, anlayabileceği şekilde konuşmak’ anlamındadır. Bu kısım ÇM1’de “suyuna

gitmek”, ÇM2’de “ayak uydurmak”, ÇM4’te “düzeyine inmek” şeklinde kaynak dile yakın bir çeviri yapılmıştır. TDK’ya göre özdeşlik ‘değişen durumlarda aynı kalma, aynı olma’ şeklinde tanımlanır. Oysa, burada değişen bir durum söz konusu değildir. ÇM5’te görülen “dünyasına girmek” çevirisi ise verilmek istenen anlamı yansıtmamaktadır. ÇM6’da ise “anlayacağı konular hakkında konuşmak” çevirisiyle hedef dil okuruna açıklama yapılmıştır. ‘Krvat’ sözcüğü Fransızca’dan Türkçe’ye geçmiştir ve kullanılmaktadır. Bunun yerine, ÇM3’te “boyun bağı” tanımının verilmesi, hedef dil okuru açısından, özellikle de çocuk kitabı olduğu göz önüne alındığında kolay anlaşılabilir olmaktan uzaktır. ÇM1’deki “kravatlardan falan” ve ÇM4’teki “kıravat mıravat” çevirisiyle, KM’nin üslûbundan uzaklaşmıştır.

►KM: “Et comme je n’avais avec moi ni mécanicien, ni passagers, je me préparai à essayer de réussir, tout seul, une réparation difficile.” (s. 15)

ÇM1: “Yanımda ne makinist, ne de yolcu vardı. Onun için, çok zor bir tamir işini kendim başarmak zorundaydım.” (s. 15)

ÇM2: “Yanımda ne makinist vardı, ne de yolcu. Tek başıma bu güç onarım işine giriştim.” (s. 11)

ÇM3: “Ne makinist vardı yanımda, ne de yolcu; güç bir onarımı tek başıma göğüsleyecektim.” (s. 12)

ÇM4: “Uçakta ne makinist ne de yolcu bulunduğundan bu güç onarım işinin üstesinden tek başıma gelmeye hazırlandım.” (s. 11-12)

ÇM5: “Yanımda ne bir tamirci ne de bir yolcu olmadığından, kendi başıma halletmeye çalıştım. Tek başımaydım; ve zor bir arızayla karşı karşıya kalmış durumdaydım.” (s. 15)

ÇM6: “Yanımda ne bir yardımcı, ne de bir yolcu olduğundan, motorun kırık parçasını kendi başıma tamir etmeye başladım.” (s. 10)

ÇM5'te görülen “ne...ne...olmadığından” ifadesi yanlış bir kullanımdır. Bu kalıpta filin olumlu çekiminin kullanılması gerekir. ÇM6'daki “motorun kırık parçası” çevirisi ise KM'de yer almamaktadır. Burada sözü edilen zor(lu) bir tamir/onarımdır.

►KM: “C’était pour moi une question de vie ou de mort. J’avais à peine de l’eau à boire pour huit jours.” (s. 15)

ÇM1: “Bu tamir işi o sırada benim için bir ölüm-kalım meselesiydi. Yanımda yedi sekiz güne yetecek içme suyum ya var ya yoktu.” (s. 15)

ÇM2: “Benim için bir ölüm kalım savaşıydı. Bir haftalık içme suyum ya vardı ya yoktu.” (s. 11)

ÇM3: “Benim için bir ölüm kalım sorunuymdu bu. Sekiz gün yetecek kadar suyum vardı. (s. 12)

ÇM4: Benim için bir ölüm kalım savaşıydı bu. Yanımda çok çok bir haftalık içme suyu vardı.” (s. 12)

ÇM5: “Bu, benim için ölüm kalım meselesiydi. Yanımda, bana sadece sekiz gün yetecek kadar suyum vardı.” (s. 15)

ÇM6: “Bu benim için bir ölüm kalım meselesiydi. Sadece sekiz günlük içecek suyum vardı.” (s. 10)

KM'de “huit jours” olarak verilen ve ‘sekiz gün’ anlamına gelen ifade, ÇM1'de “yedi sekiz gün”, ÇM3 ve ÇM4'te ise “bir hafta” olarak çevrilmiştir. Oysa burada yaklaşık bir zaman belirtilmemiş, aksine net bir süre ifade edilmiştir. ÇM6'da “sadece sekiz gün” olarak çevrilen “à peine de” ise ‘olsa olsa/en çok’ anlamına gelir. “Sadece” sözcüğü anlamsal olarak kesin bir sınırlama getirmektedir.

►KM: “Elle disait: ‘S’il vous plaît... dessine-moi un mouton!’” (s. 15)

ÇM1: “Ses, “Bana bir koyun resmi yapar mısın?” diyordu.” (s. 15)

ÇM2: “-Ne olur, bir koyun çiz bana...” (s. 11-12)

ÇM3: “Şöyle diyordu: ‘Ne olur... bir koyun çiz bana!’” (s. 12)

ÇM4: “Ses: ‘Lütfen,’ diyordu, ‘bir koyun çizer misiniz?’” (s. 12)

ÇM5: “Bana, ‘Bana bir koyun resmi çizsene,’ diyordu bu ses.” (s. 15)

ÇM6: “Ses şöyle diyordu: ‘-Lütfen ... Bana bir koyun çiz!’” (s. 10)

KM’de yer alan “S’il vous plaît... dessine-moi un mouton!” cümlesi ÇM4’te “Lütfen,” diyordu, “bir koyun çizer misiniz?” şeklinde çevrilmiştir. Oysa Fransızca’da zamirlerde ‘sen-siz’ ayrımı olduğundan ve eserde Küçük Prens her zaman ikinci tekil şahıs kullandığından, fiilin “çiz” olarak çekimlenmesi KM’e daha uygun olurdu. Bu kullanımın “s’il vous plaît” kalıbından yer alan ‘vous’ zamirinden kaynaklandığını düşünmekteyiz.

►KM: “J’ai sauté sur mes pieds comme si j’avais été frappé par la foudre.” (s. 15-16)

ÇM1: “Yıldırımın vurulmuş gibi yerimden sıradım.” (s. 16)

ÇM2: “Yıldırım çarpmış gibi yerimden fırladım.” (s. 12)

ÇM3: “Yıldırım çarpmışçasına ayağa fırladım.” (s. 12)

ÇM4: “Beynimden vurulmuşçasına yerimden fırladım.” (s. 12) -

ÇM5: “Yıldırım çarpmış gibi, olduğum yerde sıradım.” (s. 16)

ÇM6: “Yıldırım çarpmış gibi yerimden sırayıp kalktım.” (s. 10)

“Avoir frappé par le foudre” ifadesi ‘yıldırım çarpmak’ anlamında iken, ÇM4’te “beynimden vurulmuşçasına” şeklinde çevrilerek olumsuz bir anlam kazanmıştır. Oysa burada verilmek istenen şaşkınlık ifadesidir.

►KM: “Je regardai donc cette apparition avec des yeux tout ronds d’étonnement. N’oubliez pas que je me trouvais à mille milles de toute région habitée.” (s. 16)

ÇM1: “Karşımdaki görüntüye hayretten büyümüş gözlerle bakıyordum. Unutmayın ki insanların bulunduğu bölgelerden bin fersah uzaktaydım.” (s. 16)

ÇM2: “Gözlerim faltaşı gibi açık, bu görüntüye bakakaldım. Unutmayın ki insanların bulunduğu yerlerden kilometrelerce ötedeydim.” (s. 12)

ÇM3: “Gözlerim oyuklarından fırlamış, bu düş kişisine bakıyordum. Unutmayın ki, bütün konak yerlerinden bin mil uzakta bulunuyordum.” (s. 14)

ÇM4: “Gördüklerim karşısında gözlerim faltaşı gibi açılmıştı. Unutmayın ki en yakın köyden bin mil uzakta bulunuyordum.” (s. 12)

ÇM5: “Karşımda duran küçük adama şaşkın gözlerle baktım. Unutmayın ki en yakın köye bin mil uzakta bulunuyordum.” (s. 16)

ÇM6: “Şaşkınlıktan gözlerim fal taşı gibi açılmış bakakaldım. Unutmayın ki, o sırada insanların yaşadığı en yakın yerden yaklaşık bin altı yüz kilometre uzaktaydım.” (s. 12)

ÇM3’te görülen “düş kişisi” tanımı KM’de yer alan ve ‘görüntü/hayalet’ anlamlarına gelen “apparition” kelimesinin karşılığı olarak kullanılmıştır, ancak hedef dil okuru açısından anlaşılabilir olmaktan uzaktır.

►KM: “Quand le mystère est trop impressionnant, on n’ose pas désobéir. Aussi absurde que cela me semblât à mille milles de tous les endroits habités et en danger de mort, je sortis de ma poche une feuille de papier et un stylographe.”

ÇM1: “Bir sırrın üzerinizdeki etkisi kuvvetli olursa irademiz elimizden gider. Nitekim ben de insanların bulunduğu yerlerden bin fersah uzakta, üstelik bir de ölmek tehlikesi içinde olduğum halde saçma bir hareketle cebimden bir kağıtla bir dolmakalem çıkardım.” (s. 18)

ÇM2: “Kafası allak bullak oldu mu, söz dinlemezlik edemez insan. insanların oturduğu yerlerden kilometrelerce ötede, ölüm tehlikesiyle karşı karşıya iken, resim

çizmenin anlamsızlığını bile bile, cebimden bir parça kağıtla bir dolmakalem çıkardım.” (s. 14)

ÇM3: “Gizemli çekicilik sarıp sarmaladı mıydı, karşı koyulmaz artık. Bütün yerleşme koşullarından bin mil uzakta, ölüm korkusuyla başbaşaiken yaptığı bir çılgınlıktı ya, cebimden bir parça kağıtla bir dolmakalem çıkardım.” (s. 14)

ÇM4: “Bir olaydaki gizlilik payı belirli düzeyi aştıktan sonra eliniz kolunuz bağlanır. İnanmayacaksınız ama en yakın köyden bin mil uzakta ve ölümlerle her an yüz yüze olduğum halde cebimden bir parça kâğıt ve bir dolmakalem çıkardım.” (s. 14)

ÇM5: “Böylesine gizemli ve etkileyici durumlar karşısında, boyun eğmemek diye bir şey söz konusu bile alamıyor. Ölüm tehlikesi ve en yakın köyden bin mil uzakta olmanın verdiği tuhaf bir duyguyla, cebimden bir kağıtla bir dolmakalem çıkardım.” (s. 16-18)

ÇM6: “İnsan böyle şaşırıp kalınca, söyleneni yapmaktan başka şey gelmiyor elinden. İnsanların yaşadığı yerlerden bin altı yüz kilometre uzakta ve ölümlerle burun burunayken karşıma çıkan bu durum ne kadar tuhafıma gitse de, cebimden kağıt ve bir kalem çıkardım.” (s. 12)

KM’de yer alan “le mystère est trop impressionnant” ifadesi, ‘gizemin/sırrın insan üzerindeki etkisinin büyük olması’ anlamındadır. ÇM1’de anlama uygun çeviri yapılmış olup, ÇM2’de yer alan “kafası allak bullak olmak” deyimini, ÇM3’te “gizemli çekicilik sarıp sarmaladı”, ÇM6’da “insan böyle şaşırıp kalınca” çevirileri verilmek istenen anlamdan uzaklaşmıştır. ÇM4 ve ÇM5 ise anlamca yakın olarak kabul edilebilir. “Stylographe” sözcüğü ise ‘dolmakalem’ anlamındadır ve ÇM6’da genelleme yapılarak sadece “kalem” olarak verilmiştir.

►KM: “Ce sont des mots prononcés par hasard qui, peu à peu, m’ont tout révélé.” (s. 19)

ÇM1: “Ağzından tek tük kaçırdığı kelimelerden ancak sırrını çözebildim.” (s. 21)

ÇM2: “Ama gelişigüzel söylediği sözlerden yavaş yavaş anladım her şeyi.” (s. 16)

ÇM3: “Bölük pörçük, gelişigüzel söylediği sözler yavaş yavaş gerçeği aydınlattı.” (s. 17)

ÇM4: “Konuşurken gelişigüzel söylediklerinden yavaş yavaş anladım her şeyi.” (s. 16)

ÇM5: “Rastlantıyla söylenen sözcükler, bana yavaş yavaş her şeyi anlatmaya başladı.” (s. 21)

ÇM6: “Laf arasında söylediği sözleri birleştirerek anlayabildim her şeyi.” (s. 15)

“Par hasard” zarfı ‘beklenmedik bir anda/şekilde, tesadüfen, rastlantısal olarak’ anlamlarındadır. Ancak ÇM2, ÇM3 ve ÇM4’te görülen “gelişigüzel” çevirisi verilmek istenen anlamı karşılamamaktadır.

►KM: “Alors, toi aussi tu viens du ciel! De quelle planète es-tu ?” (s. 19-20)

ÇM1: “Demek sen de gökten geliyorsun. Sen hangi yıldızda oturursun?” (s. 21-22)

ÇM2: “-Demek sen de gökyüzünden geliyorsun, diye ekledi. Hangi gezegendensin?” (s. 16)

ÇM3: “Öyleyse, sen de gökyüzünden geliyorsun! Hangi gezegendensin?” (s. 17)

ÇM4: “Demek sen de gökten geliyorsun,” diye ekledi. “Hangi gezegendensin bakalım?” (s. 17)

ÇM5: “Öyleyse sen de gökyüzünden geliyorsun. Hangi gezegendensin ?” (s. 22)

ÇM6: “-Demek sen de gökyüzünden geldin! Hangi gezegendensin?” (s. 16)

KM’de yer alan “planète” sözcüğü ‘gezen’ anlamındadır, ancak ÇM1’de “yıldız” olarak ifade edilmiştir. ÇM4’te görülen “bakalım” ifadesi uyarılma yoluyla eklenmiştir.

►KM: “Vous imaginez combien j’avais pu être intrigué par cette demi-confiance sur ‘les autres planètes.’” (s. 20)

ÇM1: “Bir başka yıldızlar alemiyle yüz yüze gelmiş olmaktan duyduğum merakı tahmin edersiniz.” (s. 22)

ÇM2: “Düşünün nasıl bir merak uyandırmıştı bende «başka gezegenler» üstüne yarı buçuk açılması.” (s. 17)

ÇM3: “‘Başka gezegenler’den yarım yamalak söz etmesi bende nasıl bir merak uyandırmıştı düşünün artık.” (s. 18)

ÇM4: “Ağzından kaçırdığı ‘başka gezegenler’ sözü beni nasıl meraklandırmıştı, düşünün artık.” (s. 17)

ÇM5: “Gezegenler sözü beni öylesine meraklandırmıştı ki, tahmin bile edemezsiniz.” (s. 22)

ÇM6: “‘Başka gezegenler’ hakkındaki bu yarım yamalak itirafın kafamı ne kadar kurcaladığını düşünün artık. (s. 17)

KM’de yer alan “cette demi-confiance sur les autres planètes” ifadesi ÇM2, ÇM3, ÇM4 ve ÇM6’da verilmek istenen anlama uygun şekilde çevrilmiştir. Ancak ÇM1’deki “bir başka yıldızlar alemiyle yüzyüze gelmiş olmak” çevirisi, anlatıcı pilotun başka yıldızlarla karşılaştığı izlenimi vermektedir. ÇM5’te ise yalnızca “gezegenler sözü” diye çevrilerek anlam eksik bırakılmıştır.

►KM: “Et si tu es gentil, je te donnerai aussi une corde pour l’attacher pendant le jour. Et un piquet.” (s. 20)

ÇM1: “Elbette. Uslu olursan, onu gündüzleri bağlaman için sana bir de iple kazık veririm.” (s. 22-24)

ÇM2: “-Tabii, hem uslu durursan bir de ip veririm, gündüzleri bağlarsın, bir de kazık veririm...” (s. 17)

ÇM3: “Tabii. Uslu durursan, bir de ip veririm sana, gündüzleri bağlayasın diye. Bir de kazık.” (s. 18)

ÇM4: “Doğru. Hem uslu durursan bir de ip veririm, koyununun boynuna takarsın. İpi bağlayasın diye bir de kazık veririm.” (s. 18)

ÇM5: “Elbette, eğer nazik davranırsan, sana onu gün içinde bağlayabileceğin bir ip de veririm. Bir de pike.” (s. 23)

ÇM6: “-Doğru. Dahası, uslu durursan, gündüz onu bağlaman için bir de ip çizerim sana. Tabii, ipi bağlaman için bir de kazık.” (s. 17)

KM’de anlatıcı pilot, uslu/kibar olması halinde Küçük Prens’e koyununu gündüz bağlaması için bir ip, bir de kazık vereceğini söylemektedir. ÇM1, ÇM2 ve ÇM3’te verilmek istenen anlam tam olarak yansıtılmaktadır. ÇM4’te “koyunun boynuna takmak” ve “ipi bağlamak” şeklinde açıklama yapılarak çevrilmiştir. ÇM5’te ‘kazık’ sözcüğü yerine, ‘pike’ şeklinde çevrilmiş, hedef dilin okuyucusu açısından anlaşılmaktan uzak bir çeviri olmuştur. ÇM6’da ise ‘vermek’ fiili yerine “çizmek” kullanılmıştır.

►KM: “Alors le petit prince remarqua gravement: ‘Ça ne fait rien, c’est tellement petit, chez moi!’” (s. 22)

ÇM1: “Bu sözün üzerine Küçük Prens ciddileşti. ‘Zararı yok,’ dedi. ‘Benim orası o kadar ufak yer ki...’”(s. 24)

ÇM2: “Küçük Prens ağır ağır: ‘-Varsın gitsin. Benim orası öyle küçük ki...’” (s. 17)

ÇM3: “O zaman Küçük Prens ağır ağır açıkladı: ‘Zararı yok, benim orası iyice küçüktür!’” (s. 19)

ÇM4: “Küçük Prens ciddi bir sesle: ‘Zararı yok,’ dedi, ‘bizim orada her şey öyle küçüktür ki!’” (s. 18)

ÇM5: “Bunun üzerine Küçük Prens ciddi bir şekilde, ‘Fark etmez, benim evim çok küçük!’ dedi.” (s. 24)

ÇM6: “Büyük bir ciddiyetle cevap verdi Küçük Prens: ‘-Fark etmez, yaşadığım yer öyle küçük ki!’” (s. 18)

KM'deki “gravement” zarfı, Türkçe'de ‘ciddiyetle, ağırbaşlılıkla’ anlamına gelirken ÇM2 ve ÇM3'te “ağır ağır” ikilemesiyle verilmiştir. Bu ifade KM'de verilmek istenen anlamdan farklıdır. “C'est tellement petit, chez moi” açıklaması ise, yaşadığı yerin çok küçük olduğunu ifade ederken, ÇM4'te orada her şeyin çok küçük olduğu şeklinde çevrilmiştir.

►KM: “Et, avec un peu de mélancolie, peut-être, il ajouta:” (s. 22)

ÇM1: “Sonra, galiba biraz da mahzun.” (s. 24)

ÇM2: “Sonra, belki de biraz üzüntüyle ekledi.” (s. 18)

ÇM3: “Sonra belki de biraz karaduyu ile ekledi.” (s. 19)

ÇM4: “Sonra, belki biraz da üzüntüyle, ekledi.” (s. 18)

ÇM5: “Ve belki de biraz hüzünlü bir ifadeyle,” (s. 24)

ÇM6: “Sonra, sanki biraz hüzünlü bir sesle, şöyle ekledi.”

“Mélancolie” sözcüğü ‘hüzün, üzüntü’ anlamına gelmekte, aynı zamanda ‘melankoli’ olarak da kullanılmaktadır. Oysa ÇM3'te karşılık olarak kullanılan “karaduyu” ifadesi, hedef dil okuru tarafından anlaşılması güç bir sözcüktür.

►KM: “J'avais ainsi appris une seconde chose très importante: c'est que sa planète d'origine était à peine plus grande qu'une maison!” (s. 22)

ÇM1: “Bu sözlerinden son derece önemli ikinci bir şey öğrenmiş oluyordum; o da Küçük Prens'in dünyasının bir evden daha büyücek bir yer olmasıydı.” (s. 25)

ÇM2: “Böylece çok önemli bir şey daha öğrenmiş oldum: Demek Küçük Prens'in geldiği gezegen bir evden biraz daha büyüktü olsa olsa.” (s. 18)

ÇM3: “Böylece çok önemli bir şey daha öğrenmişim: Geldiği gezegenin bütünü, olsa olsa bir ev kadar yer kaplıyordu!” (s. 21)

ÇM4: “Böylece çok önemli bir şey daha öğrenmiş oluyordum: Demek Küçük Prens’in gezegeni olsa olsa ev büyüklüğünde bir yerdirdi!” (s. 18)

ÇM5: “Böylece, yeni bir şey daha öğrenmişim: Geldiği gezegen, neredeyse bir ev büyüklüğündeydi!” (s. 26)

ÇM6: “Böylece, çok önemli bir şey daha öğrenmiş oldum: Geldiği gezegenin büyüklüğü sadece bir ev kadardı!” (s. 19)

“Seconde” sözcüğü ‘ikinci’ anlamındadır. Yalnızca ÇM1’de bu sözcüğün çevirisi verilmiş, diğerlerinde “daha” zarfıyla ifade edilmiştir. KM’de Küçük Prens’in geldiği gezegenin olsa olsa bir evden biraz daha büyükçe olduğu hakkında yapılan açıklama ÇM1 ve ÇM2’de aynen yansıtılmış, ÇM3, ÇM4 ve ÇM5’teki çevirilerle gezegenin evden daha küçük olabileceği anlamı verilmiştir. ÇM6’da ise “sadece bir ev kadardı” çevirisiyle ise gezegenin evden daha büyük olduğuna dair bir bilgi yansıtılmamaktadır.

►KM: “Je savais bien qu’en dehors des grosses planètes comme la Terre, Jupiter, Mars, Vénus, auxquelles on a donné des noms, il y en a des centaines d’autres qui sont quelquefois si petites qu’on a beaucoup de mal à les apercevoir au télescope.” (s. 22)

ÇM1: “Çünkü her birine birer ad taktığımız Arz, Merih, Zuhâl, Zühre gibi büyük gezegenlerin dışında, gökyüzünde, hatta bazıları teleskopla bile görülemeyecek kadar ufak daha yüzlerce, binlerce başka gezegen olduğunu biliyordum.” (s. 25)

ÇM2: “Biliyordum ki büyük gezegenler vardır, onlara insanlar Dünya, Jupiter, Mars, Venüs gibi adlar takmışlardır; ama bunların dışında yüzlerce küçük gezegen de vardır. Bazıları o kadar küçüktür ki, teleskopla bile zor görülür.” (s. 18)

ÇM3: “Adları Dünya, Erendiz, Merih, Çolpan olan koca koca gezegenlerin dışında, kimilerinin gökdürbünüyle bile güç görüldüğü daha yüzlercesini biliyordum.” (s. 21)

ÇM4: “Çünkü Dünya, Jüpiter, Mars, Venüs adları verilen büyük gezegenlerin dışında daha yüzlerce gezegen bulunduğunu, bazılarının teleskopla bile güç görülecek kadar ufak olduğunu okumuştum.” (s. 18-20)

ÇM5: “Dünya, Venüs, Mars, Jüpiter gibi büyük gezegenlerin dışında, teleskopla bile kolay kolay göremeyeceğimiz kadar küçük yüzlerce gezegen olduğunu biliyordum.” (s. 26)

ÇM6: “Çünkü Dünya, Jüpiter, Mars ve Venüs gibi adlar verdiğimiz büyük gezegenler dışında, bazen teleskopla bile zor görülebilen yüzlerce küçük gezegen olduğunu biliyordum.” (s. 19)

KM’de “je savais” olarak verilen ve ‘biliyordum’ şeklinde Türkçe’ye çevrilen fiil, ÇM5’te “okumuştum” şeklinde çevrilerek farklı bir anlam yüklenmiştir. Çünkü KM’de anlatıcı pilotun bunu okuyup okumadığına dair bir bilgi mevcut değildir.

►KM: “J’ai de sérieuses raisons de croire que la planète d’où venait le petit prince est l’astéroïde B 612. Cet astéroïde n’a été aperçu qu’une fois au télescope, en 1909, par un astronome turc. Il avait fait alors une grande démonstration de sa découverte à un congrès international d’astronomie. Mais personne ne l’avait cru à cause de son costume.” (s. 23)

ÇM1: “Bazı işaretler Küçük Prens’in üzerinde yaşadığı gezegenin ‘B 612’ olduğunu gösteriyordu. Bu yıldız, yalnız bir defa, 1909 yılında, bir Türk gök bilgini görmüştü. Bilgin o zaman bu keşfini milletlerarası astronomi kongresinde önemle açıklamıştı. Gel gelelim, tuhaf kıyafetinden ötürü kendisine inanmamışlardı.” (s. 25)

ÇM2: “Küçük Prens’in geldiği gezegenin Asteroid B-612 olduğu konusunda yabana atılmayacak kanıtlarım var. Bu asteroid bir tek defa 1909 yılında teleskopla

görülmüş, gören de bir Türk bilgini imiş. Bu gökbilimci Uluslararası Gökbilimi Kongresinde buluşunu uzun uzadıya açıklamış; ama şalvar, cepken ve fesli kılığından ötürü kimse değer vermemiş sözüne.”(s. 18-20)

ÇM3: “Küçük Prens’in geldiği göktaşının B-612 olduğunu kanıtlayan tutarlı nedenlerim var. Bu göktaşı, bir gökdürbününden seçilmiş bir zamanlar; 1909’da, bir Türk gökbilimci görmüş. Uluslararası Gökbilimciler Kurultayı’nda buluşunu kanıtlayan bir açıklama yapmış hemen. Ama giyim kuşamından ötürü kimseler inanmamış sözüne.” (s. 21)

ÇM4: “Küçük Prens’in geldiği gezegenin ‘Asteroid B-612’ olduğu konusunda yabana atılamayacak kanıtlarım var. Bu gezegeni bir zamanlar teleskopla ilk kez gören biri olmuş: 1909’da bir Türk gökbilimcisi. Bu konuda hazırladığı raporu Uluslararası Gökbilimciler Kurultayı’na sunmuş. Ama başında fes, ayağında şalvar var diye sözüne kulak asan olmamış.” (s. 20)

ÇM5: “Küçük Prens’in geldiği gezegenin Asteroid B 612 olduğuna beni inandıran çok ciddi nedenlerim var. Bu asteroid, 1909 yılında, yalnızca bir kez bir Türk gök bilimci tarafından görülmüş. Bu buluşunu uluslararası bir astronomi kongresinde anlatan gök bilimci, önemli bir kanıt da göstermiş. Ama giyim tarzından dolayı, kimse ona inanmamış.” (s. 27)

ÇM6: “Küçük Prens’in geldiği gezegenin Asteroit B612 olduğunu düşünmem için haklı nedenlerim var. Bu gezegen sadece bir defa, 1909 yılında bir Türk gökbilimci tarafından görülmüş. Bu gökbilimci keşfettiği gezegen hakkında Uluslararası Gökbilim Kongresi’nde bir sunuş yapmış. Fakat giysileri nedeniyle kimse ona inanmamış.” (s. 19-20)

KM’de geçen ‘ciddi sebepler, önemli kanıtlar’ anlamındaki “sérieuses raisons” öbeği ÇM1’de sadece “bazı işaretler” olarak çevrildiğinden eksik anlatım

ortaya çıkmıştır. ‘Küçük gezegen, asteroid’ anlamındaki ‘astéroïde’ sözcüğü ÇM2 ve ÇM5’te aynen aktararak ‘asteroid’ şeklinde çevrilmiş, ÇM1’de ‘yıldız’, ÇM3’te ‘göktaşı’, ÇM4 ve ÇM6’da ise ‘gezegen’ olarak ifade edilmiştir. KM’de bu asteroidin yalnızca bir defa görüldüğünden söz edilmesine rağmen ÇM3’te ‘bir zamanlar’, ÇM4’te ‘ilk kez’ ifadeleriyle çevrilmesi anlamın değişmesine yol açmıştır. KM’de keşfini büyük bir sunumla anlatan Türk gök bilimci, kıyafeti yüzünden inandırıcı olamamıştır. Burada yazar, bu kıyafet ile ilgili hiçbir bir sıfat kullanmamış, yalnızca aynı bölümde yer alan resimde şalvarlı ve fesli bir kıyafetle çizmiştir. Bu ifade ÇM1’de ‘tuhaf kıyafetinden ötürü’ şeklinde çevrilerek farklı bir yorum katılmış, ÇM2’de ‘şalvar, cepken ve fesli kılığında ötürü’, ÇM4’te ‘başında fes, ayağında şalvar var diye’ şeklinde çevrilerek eserdeki görselden yola çıkarak eklenmiş bir açıklama ve yorum görülmektedir.

►KM: ‘Heureusement pour la réputation de l’astéroïde B 612, un dictateur turc imposa à son peuple, sous peine de mort, de s’habiller à l’européenne. L’astronome refit sa démonstration en 1920, dans un habit très élégant. Et cette fois-ci tout le monde fut de son avis.’ (s. 23)

ÇM1: ‘Bereket, Türkler sonradan büyük bir önderin yardımıyla Avrupalılar gibi giyinir oldular da B 612 yıldızının ünü kurtuldu. Daha doğrusu, o Türk gök bilgini, 1920 yılında, arkasında çok zarif bir elbiseyle tekrar kongreye katıldı, keşfini orada bir daha anlattı ve bu defa herkesi kendisine inandırdı.’ (s. 26)

ÇM2: ‘Mutlu bir rastlantıyla, Asteroid B-612’nin ünü kurtuldu. Çünkü dediği dedik bir Türk önderi halkı, ölüm cezasıyla korkutarak, Avrupalılar gibi giyinmeye zorladı. Bunun üzerine aynı gökbilimci 1920’de açıklamasını batılı bir kılıkla yaptı. Ve bu sefer herkes onun görüşüne katıldı.’ (s. 20)

ÇM3: “Neyse ki, dediği dedik, sınırsız yetkili bir Türk başkanı çıkmış da, halkını ölüm cezasıyla korkutarak Avrupalılar gibi giyinmeye zorlamış, göktaşı B-612’nin ününü kurtarıvermiş bu yoldan. Pek ince beğenili bir giysiyle gökbilimci, 1920’de tanıltayıcı açıklamasını yeniden sunmuş. Bu kez herkes katılmış ileri sürdüğü görüşe.” (s. 22)

ÇM4: “Bereket versin, Asteroid B-612’nin onurunu kurtarmak için dediği dedik bir Türk önderi tutmuş, bir yasa koymuş: Herkes bundan böyle Avrupalılar gibi giyinecek, uymayanlar ölüm cezasına çarptırılacak. 1920 yılında aynı gökbilimci bu kez çok şık giysiler içinde kurultaya gelmiş. Tabii bütün üyeler görüşüne katılmışlar.” (s. 21)

ÇM5: “Neyse ki, bir Türk önder, B 612 Asteroidinin adının duyurulması için, tüm itirazlara rağmen, halkına Batılı gibi giyinmelerini buyurmuş. Gök bilimci, 1920’de bu kanıtlamayı yeniden gerçekleştirmiş. Bu kez herkes onunla aynı görüşü paylaşmış.” (s. 27)

ÇM6: “Neyse ki, bir Türk lider, halkını Avrupalılar gibi giyinmeye mecbur tutmuş; hatta bu şekilde giyinmeyenleri ölümle cezalandıracağını söyleyerek Asteroit B612’nin tanınmasını sağlamış. Gökbilimci keşfettiği gezegeni 1920 yılındaki kongrede bu defa Avrupalılar gibi giyinerek tekrar sunmuş. İşte o zaman herkes inanmış ona.” (s. 20)

Türkiye’de çok tartışılan, çevirmenler için büyük sorun hâline gelen ve kitabın 100 Temel Eser Listesi’nden çıkarılmasına yol açan bu bölümde yer alan “dictateur” (diktatör) kelimesi ile diğer bölümlerde Küçük Prens’in karşılaştığı tüm karakterler gibi kurgusal bir kişiden söz edilmektedir. Bu nedenle diktatörün ne adı, ne kişiliği ne de tarihî geçmişiyile ilgili bir bilgi yer almaktadır. Burada diktatörlük sisteminin, doğu-batı anlaşmazlığının bir sembolü, ötekileştirme ve önyargılı

yaklaşımının bir eleştirisi olarak kullanıldığından, gerçek kişilerle bağlantı kurmaya çalışmak ya da bu doğrultuda varsayımlarda bulunmak, buna göre çevirmek hem yazara hem de esere ihanettir. ÇM1, ÇM2 ve ÇM4'te "önder", ÇM3'te "başkan", ÇM5 ve ÇM6'da ise "lider" olarak çevrilen bu sözcük, son dönemlerde yapılan bazı çevirilerde aslına sadık kalınarak "diktatör" şeklinde aktarılmıştır.

►KM: "Si vous dites aux grandes personnes: 'J'ai vu une belle maison en briques roses, avec des géraniums aux fenêtres et des colombes sur le toit...', elles ne parviennent pas à s'imaginer cette maison. Il faut leur dire: 'J'ai vu une maison de cent mille francs.' Alors elles s'écrient: 'Comme c'est joli!'" (s. 23-24)

ÇM1: "Büyüklerle deseniz ki, "Kırmızı tuğladan yapılmış güzel bir ev gördüm. Pencerelelerinde ıtr saksıları, damında güvercinler var...", bir türlü o evi gözlerinin önüne getiremezler. Onlara ille, "Bir ev gördüm. 100 bin lira eder," diyeceksiniz ki el çırpınsınlar, "Aman ne güzel!" desinler." (s. 26-27)

ÇM2: "Büyüklerle: «Pembe kiremiten bir ev gördüm, pencerelelerinde sardunyalar, damında güvercinler vard» dersiniz, o evi bir türlü gözlerinin önüne getiremezler. Onlara: «Yüz bin franklık bir ev gördüm» demeniz gerek. O zaman: «Aman ne güzel!» diye bağırlar." (s. 20-21)

ÇM3: "Hele bir deyiverin büyüklerle: 'Pembe kiremitli bir ev gördüm, penceresinde sardunyalar, damında güvercinler vardı...' Aman artık, bir türlü gözlerinin önüne getiremezler bu evi. Şöyle demek gerekir onlara: 'Yüz bin liralık bir ev gördüm.' Hemen bağırsıp çığırırılar: 'Ne kadar güzeldi kim bilir!'" (s. 22-23)

ÇM4: "Deseniz ki, "Kırmızı kiremitli güzel bir ev gördüm. Pencerelelerinde saksılar, çatısında kumrular vardı." Bir türlü gözlerinin önüne getiremezler bu evi. Ama, "Yüz bin liralık bir ev gördüm," deyin, bakın nasıl "Aman ne güzel ev!" diye haykıracaklardır." (s. 22)

ÇM5: “Bu büyük adamlara, “Pembe tuğladan, pencerelerinde saksı saksı çiçekleri, çatısında kumrular olan bir ev gördüm,” dediğinizde, bu, onlar için hiçbir şey ifade etmez. Onlara “100 bin Franklık bir ev gördüm,” dediğinizde, “Kim bilir ne güzeldir,” diye adeta çılgık atarlar.” (s. 28)

ÇM6: “Bir büyüğe “Çok güzel bir ev gördüm, pembe tuğladan yapılmıştı. Pencerelerinde sardunyalı, çatısında kumrular vardı.” diyecek olsanız, bu evi hayallerinde canlandıramazlar. Şöyle demek gerekir onlara: “Şu kadar lira fiyatı olan bir ev gördüm.” O zaman hemen “Aman ne güzel bir ev!” diye çılgık atarlar.” (s. 21)

KM’de tasvir edilen ev pembe tuğladan yapılmış, pencerelerinde sardunyalı ve çatısında güvercinler olan bir evdir. Ancak incelediğimiz bütün çevirilerde farklı ifadeler olduğu göze çarpmaktadır. ÇM1’de “kırmızı tuğladan, pencerelerinde ıtır saksıları olan bir ev”, ÇM2’de “pembe kiremitli bir ev”, ÇM3’te “pembe kiremitli bir ev”, ÇM4’te “kırmızı kiremitli ve çatısında kumrular olan bir ev”, ÇM5’te “pencerelerinde saksı saksı çiçekleri ve çatısında kumrular olan bir ev”, ÇM6’da ise “çatısında kumrular olan bir ev” şeklinde farklı ifadelerle çevrilmiştir. Burada çevirmenler kendi yorumlarını katarak uyarılma ve eksiltme yapmışlardır. ‘Yüz bin franklık’ bir ev tanımı ise ÇM1, ÇM3, ÇM4’te “yüz bin liralık ev”, ÇM6’da ise “şu kadar liralık ev” şeklinde çevrilerek hedef kitle okurunun daha kolay anlaması için uyarlanarak aktarılmıştır.

►KM: “Ainsi, si vous leur dites: “La preuve que le petit prince a existé c’est qu’il était ravissant, qu’il riait, et qu’il voulait un mouton. Quand on veut un mouton, c’est la preuve qu’on existe”, elles hausseront les épaules et vous traiteront d’enfant! Mais si vous leur dites: “La planète d’où il venait est l’astéroïde B 612”, alors elles seront convaincues, et elles vous laisseront tranquille avec leurs questions. Elles sont

comme ça. Il ne faut pas leur en vouloir. Les enfants doivent être très indulgents envers les grandes personnes.” (s. 24)

ÇM1: “İşte şimdi onlara, “Küçük Prens’in varlığı şundan belli ki, çok güzel bir çocuktur. Güliyordu. Bir koyun istiyordu. Bir insanın koyun istemesi, var olması demektir,” deseniz omuz silker, sizi çocuk bulurlar. Ama şayet onlara deseniz ki, “Küçük Prens B 612 numaralı yıldızdan gelmiştir,” inanırlar; bir yığın soruyla başınızı ağrıtmazlar. Böyledirler. Ayıplamamalı. Büyükleri çocuklar her zaman hoş görmeli, bağışlamalı.” (s. 27-28)

ÇM2: “Örneğin büyüklere dersiniz ki Küçük Prens gerçekten vardı; çünkü sevimli bir çocuktur, bol bol güler, bir koyun ister; büyükler hemen omuz silkerler, size de çocuk derler. Ama onlara: Geldiği gezegen Asteroid B-612 idi, dersiniz inanırlar. Bir daha da sizi sorularıyla rahatsız etmezler. Büyükler işte böyledir. Kızmamalı onlara. Çocukların büyüklere karşı pek sabırlı olmaları gerekir.” (s. 21)

ÇM3: “Öyleyse, onlara “Küçük Prens gönlünüzü çeliyorsa, gülümsüyorsa ve bir koyun istiyorsa varlığı kanıtlanmış olur,” dersiniz, omuz silkip sizi çocuksulukla yargılayacaklardır! Ama onlara “Geldiği gezegen B-612 sayılı göktaşdır,” dersiniz inanırlar, sorularıyla tedirgin etmezler sizi artık. Böyledir onlar. Kızmamak gerekir onlara. Çocuklar, büyüklerin yanında çile hırkasını giymeyi bilmelidir.” (s. 23)

ÇM4: “Aynı şekilde onlara deseniz ki, “Küçük Prens’in sevimli oluşu, gülüşü, bir koyun isteyişi var olduğunu gösterir; bir koyun istiyor, öyleyse vardır.” Bunları deseniz de neye yarar? Nasıl olsa omuzlarını silkip size çocuk gözüyle bakacaklardır. Ama geldiği gezegenin Asteroid B-612 olduğunu söylerseniz hemen inanırlar, sorularıyla başınızı ağrıtmazlar. Böyledir onlar. Çok şey beklememelisiniz. Çocuklar büyükleri hoş görmeye alışmalıdır.” (s. 22)

ÇM5: ‘Eğer onlara, ‘Küçük Prens’in varoluş nedeni gülmek, mutlu olmak ve bir koyun istemek. Koyun istemesi onun varoluşunun göstergesidir,’ dersiniz, size omuzlarını silkip çocukmuşsunuz gibi davranırlar. Ama onlara Küçük Prens’in B 612 gezegeninden geldiğini söylerseniz, size inanırlar. Sorularından vazgeçip sizi rahat bırakırlar. Büyük adamlar böyle işte. Onlardan nefret etmemek gerek. Çocuklar, büyük adamlara karşı hoşgörülü olmak zorundalar.’ (s. 28)

ÇM6: ‘Tıpkı bu şekilde, eğer onlara şöyle deseniz: ‘Küçük Prens’in sevimliliği ve gülümsemesi ve bir koyun istemesi onun var olduğunun kanıtıdır. Biri bir koyun istiyorsa, bu onun var olduğu anlamına gelir.’ Omuz silkip bunu çocukça bulurlar. Ama onlara ‘Küçük Prens Asteroit B612’den geliyormuş,’ diyecek olursanız, hemen ikna olurlar ve can sıkıcı sorular sormazlar. Böyledir onlar. Çok şey beklememek lazım. Çocuklar büyükleri hoş görmelidir.’ (s. 21)

KM’de Küçük Prens’in var olduğunun kanıtı, çok güzel/sevimli olması, gülmesi ve bir koyun istemesi şeklinde ifade edilmiştir ve devamında da bir koyun istememizin var olduğumuzu kanıtladığı belirtilmiştir. ÇM5’te bütün bu kanıtlar ‘Küçük Prens’in varoluş nedeni’ olarak çevrilmiştir. Oysa, yazar ‘kanıt’ sözcüğü üzerinde ısrarla durmuş, aynı sözcüğü iki kez tekrarlamıştır. O hâlde, burada çevirmenin kendi yorumunu kattığı veya yanlış yorumladığı düşünülebilir. ÇM3’te ise ‘kanıt’ ile ilgili detay atlanmış, eksik çeviri yapılmıştır. KM’deki ‘çocukların büyüklere karşı hoşgörülü olması gerekir’ anlamındaki cümle, ÇM3’te ‘Çocuklar, büyüklerin yanında çile hırkası giymeyi bilmelidir.’ cümlesiyle aktarılmıştır. Ancak, bu cümle hem okur kitlesi açısından anlaşılabilir olmaktan uzaktır, hem de yazarın üslûbuna aykırıdır. Çünkü eser, özellikle çocukların kolayca okuyup anlayabileceği bir tarzda yazılmıştır.

►KM: “Je fis remarquer au petit prince que les baobabs ne sont pas des arbustes, mais des arbres grands comme des églises et que, si même il emportait avec lui tout un troupeau d’éléphants, ce troupeau ne viendrait pas à bout d’un seul baobab.” (s. 26)

ÇM1: “Küçük Prens’e anlattım. ‘Baobaplar küçük fidanlar değildir,’ dedim, ‘baobaplar camiler gibi, kiliseler gibi kocaman kocaman ağaçlardır; değil bir koyun, bir fil sürüsü götürsen tek bir baobabın hakkından gelemezsin.’” (s. 31-32)

ÇM2: “Baobabların fidan değil, kilise boyunda ağaçlar olduğunu anlattım, bir sürü fil götürse bile, bir tek baobab ağacının hakkından gelemeyeceğini söyledim.” (s. 23)

ÇM3: “Küçük Prens’e baobabların odunsu bitkilerden olmadığını, kiliselerden büyük ağaçlar olduğunu, yanında koca bir fil sürüsü götürse bile, bu sürünün tepeden tırnağa bir baobabı bitiremeyeceğini açıklamaya uğraştım.” (s. 25)

ÇM4: “Küçük Prens’e baobabların küçük bitkiler değil, tersine tapınaklar gibi kocaman olduklarını, hatta yanına bir fil sürüsü de katsa bu sürünün bir tek baobab ağacını bile yiyip bitiremeyeceğini belirttim.” (s. 24)

ÇM5: “Küçük Prens’e baobabların küçük bitkiler değil, kocaman ağaçlar olduklarını söyledim. Tek bir baobab ağacını ancak bir fil sürüsü yiyebilirdi.” (s. 36)

ÇM6: “Bu soru üzerine Küçük Prens’e şunu anlatmam gerekti: Baobablar küçük ağaççıklar değildir, bir tapınaktan daha yüksek ağaçlardır. Koyun yanında bir fil sürüsü getirse dahi, hep birlikte bir baobab ağacını yiyip bitiremezler.” (s. 23-24)

KM’de anlatıcı pilot Küçük Prens’e baobabların çalı olmadığını, aksine bir kilise kadar büyük olduğunu ve yanında koyunla birlikte götüreceği bir fil sürüsünün bile tek baobabın üstesinden gelemeyeceğini anlatır. ÇM1’de görülen “camiler gibi, kiliseler gibi kocaman kocaman ağaçlar” tanımlamasında ilave bilgiler olduğu görülmektedir. ÇM2 ve ÇM3’te “kilise” sözcüğünün aynen aktarıldığını, herhangi

ekleme ya da çıkarma yapılmadığını söylemek mümkündür. ÇM4 ve ÇM6'da ise "tapınak" sözcüğü ile karşılanmaya çalışılmıştır ancak bu ifade genellemedir. Tapınak imgesi, yazarın anlatmaya çalıştığı büyüklüğü okur gözünde canlandırmaya uygun bir sembol değildir. ÇM5'te ise bu karşılaştırma tamamen göz ardı edilerek "kocaman ağaçlar" şeklinde çevrilmiş, verilmek istenen anlam eksik kalmıştır. Yine ÇM5'te, "bir fil sürüsünün tek bir baobap ağacını yiyebileceği" şeklinde çeviri yapılarak KM'de yer alan ifadenin aksine bir metin ortaya çıkmıştır.

►KM: "Et il me fallut un grand effort d'intelligence pour comprendre à moi seul ce problème." (s. 26)

ÇM1: "O zaman meseleyi çözebilmek için büyük bir zeka çabası gösterdim." (s. 33)

ÇM2: "Nereye varmak istediğini anlamak için epey kafa yordum." (s. 23)

ÇM3: "Bu sorunu tek başıma çözümlemek için büyük bir çaba harcamam gerekti." (s. 26)

ÇM4: "Bu sorunu kendi başıma çözümlemek için büyük çaba göstermem gerekti." (s. 26)

ÇM5: "Bu sorunu tek başıma anlayabilmem için, çok zeki olmam gerekirdi." (s. 33)

ÇM6: "Bu sorunu tek başıma anlayabilmem için epey kafa yormam gerekmişti." (s. 25)

KM'nin 'bu sorunu tek başıma anlamak için epey kafa yormam gerekti' şeklinde çevrilebilen cümlesi, ÇM2'de "nereye varmak istediği" cümlesiyle ifade edilmiş, farklı bir anlam yüklenmiştir. ÇM5'te "çok zeki olmam gerekirdi" çevirisi kafa yormak anlamından uzaktır.

►KM: "Alors elle s'étire, et pousse d'abord timidement vers le soleil une ravissante petite brindille inoffensive." (s. 27)

ÇM1: “O zaman esner, gerinir; ilkin güneşe doğru güzel, küçük, zararsız bir sürgün verir.” (s. 33)

ÇM2: “O zaman da gerinir, güneşe doğru incecik, sevimli ve zararsız bir filiz sürer ürkekçe.” (s. 24)

ÇM3: “Zamanı geldi miydi tohum gerinir, güneşe doğru önceleri incecik, yürek ilındırıcı bir tohumcuk sürer.” (s. 26)

ÇM4: “Günü gelince küçük tohum gerinir ve güneşe doğru ürkek, sevimli bir filiz sürer.” (s. 26)

ÇM5: “Ve işte o anda kendini çeker ve çekinerek, savunmasız ama mutlu bir tohumcuk olarak güneşe doğru boy gösterir.” (s. 33)

ÇM6: “Uyanma zamanı gelince tohum açılır, zarif ve kırılğan filizini ürkekçe güneşe doğru uzatır.” (s. 25)

KM’de tohumun gerindiği ve güneşe doğru önceleri çekinerek güzel, küçük ve zararsız bir filiz sürdüğü anlatılmaktadır. ÇM1’de ‘çekinerek’ zarfı ifade edilmemiş, ÇM2’de ‘küçük’ yerine “incecik” sıfatı kullanılmıştır. ÇM3’te “yürek ilındırıcı bir tohumcuk” olarak çevrilmiş, ‘zararsız’ sıfatı eksik kalmıştır. ÇM4’te “ürkek” sıfatı filiz için kullanılmış ve yine ‘zararsız’ olduğu belirtilmemiştir. ÇM5’te “savunmasız ve mutlu bir tohumcuk” olarak tasvir edilmiş, ÇM6’da ise “zarif ve kırılğan bir filiz” şeklinde ifade edilerek farklı bir anlam yüklenmiştir.

►KM: “Quand on a terminé sa toilette du matin, il faut faire soigneusement la toilette de la planète.” (s. 28)

ÇM1: “İnsan kendi sabah temizliğini bitirdikten sonra dünyanın da tuvaletini dikkatle yapmalıdır.” (s. 34)

ÇM2: “İnsan her sabah elini yüzünü yıkadıktan sonra, gezegenine çekidüzen vermelidir.” (s. 24)

ÇM3: “Sabah, kendine bir çekidüzen verdikten sonra, titiz bir davranışla gezegenine de çeki-düzen vereceksin.” (s. 27)

ÇM4: “Sabahları kendinize çekidüzen verdikten sonra gezegeninize de aynı şekilde bir çekidüzen vermeniz gerekir.” (s. 26)

ÇM5: “Sabah, kendi bakımını tamamladıktan sonra, gezegeninin de bakımını yapman gerekir. (s. 33-34)

ÇM6: “Sabah uyanıp yüzümüzü yıkadıktan sonra, hiç aksatmadan gezegenimizin günlük bakımını da yapmak zorundayız.” (s. 25)

KM’de geçem “faire la toilette” ifadesi ‘temizliğini yapmak, temizlemek’ gibi anlamalara gelir. ÇM1’de görülen “dünyanın tuvaletini yapmak” ifadesi ise anlaşılabilir olmaktan uzaktır. Diğer çevirilerdeki “çeki düzen vermek”, “günlük bakımını yapmak” çevirileri de anlamca yakın çevirilerdir. “Soigneusement” zarfı ise ‘dikkatlice, özenerek, özenli bir biçimde’ anlamındadır. ÇM2, ÇM4, ÇM5’te bu zarf çevrilmemiş, eksik bir anlatım ortaya çıkmıştır.

►KM: “C’est un travail très ennuyeux, mais très facile.” (s. 28)

ÇM1: “Bu üzücü bir iştir, fakat çok kolaydır.” (s. 34)

ÇM2: “Oldukça sıkıcı bir iş bu, ama çok kolay.” (s. 24)

ÇM3: “Sıkıcı bir iştir bu, ama kolaydır.” (s. 27)

ÇM4: “Oldukça sıkıcı bir iştir bu. Ama çok kolaydır.” (s. 26-27)

ÇM5: “Çok sıkıcı ama çok kolay bir iş.” (s. 33-34)

ÇM6: “Bu çok sıkıcı bir iş, ama çok da kolay.” (s. 25)

KM’de yer alan ve ‘sıkıcı, usandırıcı’ anlamına gelen “ennuyeux” sıfatının, ÇM1’de “üzücü” olarak çevrilerek farklı bir anlam yüklendiği görülmektedir.

►KM: “Et un jour il me conseilla de m’appliquer à réussir un beau dessin, pour bien faire entrer ça dans la tête des enfants de chez moi.” (s. 28)

ÇM1: “Bunu bizim evdeki çocukların kafalarına da iyice yerleştirmek için güzel bir resim yapmaya çalışmamı günün birinde bana tavsiye etti.” (s. 34)

ÇM2: “Bir gün de, bu mesele bizim ordaki çocukların kafasına iyice girsin diye, güzel bir resim çizmemi söyledi.” (s. 24)

ÇM3: “Bir gün de, bu sorun bizim oradaki çocukların kafasında bir güzel yer etsin diye usta işi bir resim çizmemi öğütledi.” (s. 27)

ÇM4: “Günün birinde, ‘Güzel bir resim çizsen bari,’ dedi. ‘Çiz de sizin oradaki çocukların kafalarında bunlar iyice yer etsin.’” (s. 27-28)

ÇM5: “Bir gün bana, “Güzel bir resim çiz de küçük çocukların kafasına iyice yer etsin,” dedi.” (s. 34-35)

ÇM6: “Bir gün benden gezegenimde yaşayan çocukların bunu iyice anlayabilmesi için bir resim yapmamı istedi.” (s. 26)

KM'deki “des enfants de chez moi” ifadesi ‘yaşadığım yerdeki çocuklar/bizim ordaki çocuklar’ anlamındadır. ÇM1'deki “bizim evdeki çocuklar” çevirisi anlamı daraltmıştır. ÇM5'te ise bu ifade kullanılmayarak “çocuklar” şeklinde çevrildiğinden eksik anlatım görülmektedir.

►KM: “Quand j'ai dessiné les baobabs j'ai été animé par le sentiment de l'urgence.” (s. 28)

ÇM1: “Halbuki baobabların resimlerini çizerken vakit geçirmemek duygusunun tesiri altında idim.” (s. 36)

ÇM2: “Oysa baobab konusunda üstün bir güç itti, esinledi beni.” (s. 26)

ÇM3: “Baobabları çizerken sorumluluk taşıyan bir güç itelemişti beni.” (s. 28)

ÇM4: “Baobabları çizerken bir sorumluluk duygusuyla doluydum; kendimi aşmıştım.” (s. 28)

ÇM5: “Baobabları çizdiğimde telaşa kapıldım.” (s. 35)

ÇM6: “Baobabları çizerken, böyle bir resme ne kadar ihtiyaç olduğunu biliyordum, o yüzden sonuç bu kadar etkili oldu.” (s. 27)

KM'deki cümle ‘baobabları çizerken çabuk davranmak istedim’ anlamındadır. ÇM1’de en yakın şekilde çevrilmiştir. ÇM2’de söz edilen “üstün güç” ile ÇM3 ve ÇM4’teki “sorumluluk duygusu” ifadeleri KM’de yer almamaktadır. ÇM5’te görülen “telaşa kapılmak” ifadesi KM’de verilmek istenen anlamın karşılığı değildir. ÇM6’da fazladan açıklama ilave edilerek yapılan çeviri ise yine KM’nin anlamından uzaktır.

►KM: “Tu n’avais eu longtemps pour distraction que la douceur des couchers de soleil.” (s. 30)

ÇM1: “Eğlence olarak güneşin tatlı bakışlarını uzun uzun seyretmekten başka bir şeyin yoktu.” (s. 37)

ÇM2: “Uzun süreden beri senin tek eğlencen, güneşin batmasını seyretmekmiş.” (s. 27)

ÇM3: “Uzun zaman, günbatımındaki tatlılıktan başka bir sevincim olmamış.” (s. 29)

ÇM4: “Uzun bir süre günbatımındaki tatlılık tek avuntun olmuştu.” (s. 30)

ÇM5: “Uzun zamandan beridir, rahatlamak için yalnızca güneşin batışını izledin.” (s. 37)

ÇM6: “Yıllarca, tek eğlencen gün batımlarını seyretmek olmuştu.” (s. 29)

KM’de yer alan “la douceur des couchers de soleil” ‘gün batımının/güneşin batışının tatlılığı/dinginliği’ şeklinde çevrilebilir. ÇM1’de bu kısım “güneşin tatlı bakışları” olarak çevrildiğinden eksiltili anlatım görülmektedir. ÇM2, ÇM5 ve ÇM6’da ise KM’de geçen “la douceur” (tatlılık/dinginlik) sözcüğü çevrilmemiştir.

►KM: “Un jour, j’ai vu le soleil se coucher quarante-trois fois!” (s. 31)

ÇM1: “Bana dedin ki, ‘Bir günde güneşin kırk üç defa battığını gördüm.’” (s. 38)

ÇM2: “-Bir gün 44 kez güneşin battığını gördüm! dedin.” (s. 28)

ÇM3: “Bir gün, tam kırk dört kez güneşin batışını seyretmişim!” (s. 30)

ÇM4: “Günde tam kırk dört tane günbatımı gördüğüm olmuştur.” (s. 31)

ÇM5: “Bir gün, güneşin batışını tam kırk dört kez izledim!” (s. 38)

ÇM6: “-Bir gün, gün batımını tam kırk dört kere seyrettim! demiştin bana.” (s. 30)

Bu bölümün çevirilerinde “kırk üç” ve “kırk dört” olarak görülen gün batımdaki sayı farklılığı, eserin İngilizce ve Fransızca baskılarındaki farklılıktan kaynaklanmaktadır. Yazarın ilk olarak “kırk üç gün batımı” şeklinde yazmasına rağmen, bazı kaynaklara göre kırk dört yaşında ölmesi üzerine kendisine ithafen kırk dört olarak değiştirilmiştir.³⁶ Yazarın “kırk üç” olarak verdiği rakam ise Fransa’nın Naziler tarafından 43 gecede işgal edilmesinin sembolü olarak gösterilmektedir.³⁷

►KM: “J’étais très soucieux car ma panne commençait de m’apparaître comme très grave, et l’eau à boire qui s’épuisait me faisait craindre le pire.” (s. 31-32)

ÇM1: “Endişe içindeydim, motordaki bozukluk çok ciddi idi; üstelik içme suyunun tükenmekte oluşu dehşetimi büsbütün artırıyordu.” (s. 39)

ÇM2: “Çok dertliydim; motordaki bozukluk çok önemli görünüyordu. İçme suyumuz da günden güne azaldığından, geleceği karanlık görmeğe başlamıştım.” (s. 29)

ÇM3: “İyice tasalıydim, aksaklığı kolay kolay gideremeyecektim besbelli; içme suyum da azaldıkça azalıyor, umutsuzluğa sürüklüyordu beni.” (s. 32)

ÇM4: “Uçağımın durumu hafife alınır cinsten değildi, bu yüzden tasalar içindeydim. Öte yandan içme suyum da bitmeye yüz tuttuğundan başıma gelecekleri korkuyla bekliyordum.” (s. 32)

ÇM5: “Canım sikkindi. Çünkü motorumdaki arıza gittikçe daha ciddi görünüyor ve içinde bulunduğum durumun korkunçluğu beni gerçekten yoruyordu.” (s. 39-40)

³⁶ <http://kitap.radikal.com.tr/makale/haber/kalbi-kirik-bir-prens-414221>

³⁷ <https://oceanontuesday.wordpress.com/2012/04/25/why-43-sunsets-in-the-little-prince/>

ÇM6: “Bunalmışım, çünkü motordaki arıza epey ciddi görünüyordu, üstelik içme suyunda gittikçe azalıyordu.” (s. 31)

KM’de anlatıcı pilot motor arızası çok ciddi görünmeye başladığından çok endişeli olduğunu ve tükenmekte olan içme suyunun da onu kaygılandırıldığını söylemektedir. ÇM5’te tükenmekte olan su bilgisi verilmemiş, “içinde bulunduğum durumun korkunçluğu” şeklinde eksik anlatımla çevrilmiştir. ÇM6’da ise yine eksik anlatım görülmektedir ve yalnızca suyun azaldığından söz edilmektedir.

►KM: “Le petit prince ne renonçait jamais à une question, une fois qu’il l’avait posée.” (s. 32)

ÇM1: “Küçük Prens, bir düşünceye saplanıp bir defa bir soru sormaya görsündü, öldür Allah ondan vazgeçmiyordu.” (s. 39)

ÇM2: “Küçük Prens bir soru sordu mu, vazgeçmezdi.” (s. 29)

ÇM3: “Küçük Prens bir soru sordu muydu, karşılığını öğreninceye dek direnirdi.” (s. 32)

ÇM4: “Küçük Prens bir soru sorsun, karşılığını alıncaya kadar susmuyordu.” (s. 32)

ÇM5: “Küçük Prens, yöneltilen hiçbir soruyu geri çevirmezdi.” (s. 40)

ÇM6: “Küçük Prens bir cevap alıncaya kadar aynı soruyu tekrar tekrar sormaktan vazgeçmiyordu.” (s. 31)

KM’de bir kez soru soran Küçük Prens’in bundan asla vazgeçmediği belirtilmektedir. Oysa ÇM5’te “yöneltilen hiçbir soruyu geri çevirmezdi” şeklinde yapılan çeviri farklı bir anlam taşımaktadır. ÇM4’te ise “karşılığını alıncaya kadar susmuyordu” çevirisi eserdeki Küçük Prens karakterinin niteliklerine uymamaktadır. Çünkü Küçük Prens fazla konuşmamaktadır ve anlatıcı pilot onun hakkında güçlükle bilgi almaktadır.

►KM: “Les fleurs sont faibles. Elles sont naïves. Elles se rassurent comme elles peuvent. Elles se croient terribles avec leurs épines...” (s. 32)

ÇM1: “Çiçekler zavallıdır, zayıftır, nahiftir. Sadece ellerinden geldiğince korunmaya çalışırlar. Dikenleri olunca kendilerini dev gibi kuvvetli sanırlar...” (s. 40)

ÇM2: “Çiçekler zayıftır, saftır. Tehlikelere karşı koymak için, ellerinden geleni yaparlar. Hem onlar dikenleriyle kendilerini çok güçlü sanırlar...” (s. 29)

ÇM3: “İncedir çiçekler. Tümü çocuksudur. Kötülüğe başkaldırırlar ellerinden geldiğince. Hem onlar dikenleriyle güçlü olduklarını sanırlar...” (s. 33)

ÇM4: “Çiçekler zavallı yaratıklardır. Kötülük nedir bilmezler. Ellerinden geldiğince kendilerine güvenmeye çalışırlar. Dikenlerine bakıp bakıp güçlü olduklarını sanırlar.” (s. 32)

ÇM5: “Çiçekler kırılmandır. Onlar saftır. Olabildiğince kendilerini rahatlatmaya çalışırlar. O dikenlerle kendilerini çok kötü hissederler...” (s. 40)

ÇM6: “Çiçekler güçsüz ve narindirler. Dikenleriyle çok korkutucu göründüklerini sanırlar, kendilerini buna inandırırılar...” (s. 32)

KM’de çiçeklerin zayıf ve saf oldukları, ellerinden geldiğince kendilerini güvende hissettikleri ve dikenleriyle korkunç olduklarına inandıkları belirtilmektedir. ÇM3’te görülen “çocuksu” sıfatı, saflığın çocuklukla ilintili olması nedeniyle yakın bir anlamda kullanılmıştır. Ancak, ÇM4’te yer alan “zavallı yaratıklar” tanımlaması farklı bir anlam yansıtmaktadır. Ayrıca ÇM6’da “dikenlerle kendilerini çok kötü hissederler” ifadesi ise verilmek istenen anlamdan uzaktır. KM’de verileni tam olarak aktarmamaktadır.

►KM: “Je connais une planète où il y a un monsieur cramoisi. Il n’a jamais respiré une fleur. Il n’a jamais regardé une étoile. Il n’a jamais aimé personne. Il n’a jamais

rien fait d'autre que des additions. Et toute la journée il répète comme toi: "Je suis un homme sérieux! Je suis un homme sérieux!", et ça le fait gonfler d'orgueil. Mais ce n'est pas un homme, c'est un champignon!" (s. 33)

ÇM1: "Ben bir yıldız biliyorum," dedi. "Üzerinde kırmızı bir efendi yaşar. Ömründe bir çiçek koklamamıştır, bir yıldız bakmamıştır, bir insanı sevmemiştir. Hep çıkarını düşünmüştür. Allah'ın günü, 'Ben ciddi bir adamım, ben ciddi bir adamım!' der durur. Bu haline de bayılır. Ama bu bir adam değil, bir mantardır.'" (s. 41)

ÇM2: "Ben bir gezegen bilirim, içinde al yanaklı bir bay oturur. Ömründe bir çiçek koklamamış, bir yıldız bakmamıştır. Hiç, hiç kimseyi sevmemiştir. Yalnız toplamalar yapar. O da senin gibi sabahtan akşama kadar: «Ben ciddi bir adamım, ciddi bir adamım» der durur. Çok da övünür. Ama adam değil ki o, mantardır." (s. 30)

ÇM3: "Mosmor bir Bay'ın yaşadığı bir gezegen biliyorum. Mosmor Bay, bir kez olsun çiçek koklamamış. Bir yıldız bakmamış hiç. Kimseyi yürekten sevmemiş. Sayıları toplamaktan başka bir şey yapmamış. Senin gibi sayıklayıp durur bütün gün: 'Önemli bir adamım ben! Önemli bir adamım ben!' Ve şişinir bu sözleriyle. Ama insan mı denir ona, mantarın teki!" (s. 34)

ÇM4: "Bir gezegen görmüştüm, kırmızı suratlı biri yaşıyordu orada. Bir kerecik olsun çiçek koklamamış, hiç yıldız görmemiş, hiç kimseyi sevmemiş. Sayıları toplamaktan başka bir şey yapmamış hayatında. Yine de bütün gün senin gibi 'Önemli bir adamım ben! Ciddi bir adamım!' der dururdu. Gururundan yanına varılmazdı. Ama adam değil mantarın tekiydi." (s. 33-34)

ÇM5: "Kırmızı yüzlü bir adamın yaşadığı bir gezegen biliyorum. Bir kez bile çiçek koklamamış, hiç yıldız görmemiş bir adam. Toplamadan başka hiçbir şey yapmamış. Ve bütün gün, aynı senin gibi, 'Ben çok ciddi bir adamım! Ben çok ciddi bir

adamım!’ diye yineleyip dururmuş. Kendini beğenmişlikten, şişmiş de şişmiş. Ama o bir insan değil, o bir mantardı!” (s. 41)

ÇM6: “-Yüzü kıpkırmızı bir adamın yaşadığı bir gezegen biliyorum. Adam hiç çiçek koklamamış. Hiç başını kaldırıp bir yıldıza bakmamış. Hiç kimseyi sevmemiş. Hayatı boyunca hesap yapmaktan başka bir iş yapmamış. Senin gibi o da bütün gün aynı şeyi söyleyip dururdu: “Ciddi bir adamım ben! Ciddi bir adamım ben!” Ve bununla övünürdü. Bence bir insan değildi. Kesinlikle bir mantardı!” (s. 32-33)

KM’de “un monsieur cramoisi” olarak tanımlanan ve ‘kıpkırmızı bir adam’ anlamına gelen tanımlama ÇM3’te “mosmor bir bay” olarak çevrilmiş ve farklı bir anlam yüklenmesine neden olmuştur. Bütün gün hesap/toplama yapan bu adam ÇM1’de ‘hep çıkarını düşünmüştür’ cümlesiyle aktarılmıştır. Oysa, ‘çkarını düşünmek’ ile ‘hesap yapmak’ aynı anlamı taşımamaktadır. “Ça le fait gonfler d’orgueil” cümlesi sözü edilen adamın bununla (ciddi olmasıyla) çok övündüğünü ifade etmektedir. Ancak ÇM2, ÇM4 ve ÇM5’te genel olarak çok övündüğünü belirten çeviriler yapılmış, eksik anlatım olmuştur. “Il n’a jamais aimé personne” cümlesi ile (adamın) hiçbir zaman kimseyi sevmediği belirtilmiştir. Bu cümle ÇM5’te yer almadığından eksik çeviri yapıldığı görülmektedir. Bu bölümün son cümlesinin fiili KM’de şimdiki zaman/geniş zaman çekimiyle yazıldığı halde ÇM4, ÇM5 ve ÇM6’da geçmiş zaman çekimi görülmektedir.

►KM: “C’est tellement mystérieux, le pays des larmes!” (s. 34)

ÇM1: “Gözyaşları diyarı o kadar esrarlı ki...” (s. 43)

ÇM2: “Şu gözyaşı dünyası öyle esrarlı bir dünya ki!” (s. 31)

ÇM3: “Bu gözyaşı ülkesi, içinden çıkılmaz bir yer!” (s. 36)

ÇM4: “Ne kavranılmaz bir yer şu gözyaşı ülkesi.” (s. 35)

ÇM5: “Gözyaşları gerçekten öylesine derinlerden akıyordu ki!” (s. 43)

ÇM6: “Gözyaşlarının ülkesi, gerçekten de bilinmezlerle dolu.” (s. 34)

KM’de çok kısa ve net ifadelerle gözyaşı ülkesinin çok gizemli olduğu belirtilmiştir. ÇM1, ÇM2, ÇM4 ve ÇM6’da bu anlama uygun çeviriler yapılmıştır. ÇM3’te “içinden çıkılmaz bir yer” olarak aktarılması, belirtilen yerin karmaşık olduğu izlenimi uyandırmaktadır. ÇM5’te ise gözyaşlarının derinden aktığına dair bir yorum cümlesi kullanılmıştır ancak bu ifade hem metnin orijinalinde verilen anlamı yansıtmaktan uzaktır hem de özellikle çocuk okur kitlesinin yanlış anlamasına ve yorumlamasına uygundur.

►KM: “Le petit prince, qui assistait à l’installation d’un bouton énorme, sentait bien qu’il en sortirait une apparition miraculeuse, mais la fleur n’en finissait pas de se préparer à être belle, à l’abri de sa chambre verte.” (s. 35)

ÇM1: “Kocaman tomurcuğun başından ayrılmayan Küçük Prens, bu tomurcuktan hiç görmediği güzellikte bir çiçeğin açmaya hazırlandığını hissediyordu. Fakat çiçek, yeşil odacığndaki süsünü bir türlü bitirip de dışarıya çıkamıyordu.” (s. 44)

ÇM2: “Kocaman bir goncannın bitmesini seyreden Küçük Prens, bundan bir mucize doğacağını sezinliyormuş. Yeşil kabının içinde çiçek boyuna süsleniyor, hazırlığı bir türlü bitmiyor.” (s. 32)

ÇM3: “Kocaman bir tomurcuğun bezenmesine gözcülük eden Küçük Prens, olup bitenlerde tansıksı bir şeyler sezmiş; ama çiçek, yeşil odasına barınarak güzellenmesini bitirememiş henüz.” (s. 37)

ÇM4: “Koca bir tomurcuğun oluşmasına tanıklık eden Küçük Prens, bunda doğaüstü bir güzelliğin saklanmış olduğunu sezinledi. Nedir ki çiçek, güzelliği için gerekli hazırlıkları yeşil odasının çatısı altında tamamlamakla yetiniyordu.” (s. 36)

ÇM5: “Küçük Prens, kocaman bir tomurcuğun, yemyeşil küçük yuvasında mis gibi kokarak gittikçe daha güzelleşen ve mucizevi bir şekilde ortaya çıkan çiçeğin büyümesine tanık oluyordu.” (s. 44)

ÇM6: “Tomurcuğun büyümesini yakından gözleyen Küçük Prens, içinden büyütlü bir güzellik çıkacağını hissetmişti. Ama bu öyle hemen olmadı. Yeşil odacığına saklanan tomurcuk bütün güzelliğiyle ortaya çıkmadan önce uzun uzun hazırlandı.” (s. 35)

KM’de geçen “une apparition miraculeuse” tanımı ‘mucizevî bir görüntü’ anlamına gelmektedir. ÇM1’de “hiç görmediği güzellikte bir çiçek”, ÇM3’te “tansıksı bir şeyler” şeklinde çevrildiği görülmektedir. Diğer çeviriler söylenmek istenene yakın anlamdadır. Ancak bu iki çeviride anlam farklılaşmıştır. ÇM3’teki çeviri çocuk okur kitlesi açısından anlaşılması oldukça güç bir ifadedir. ÇM5’te görülen “mis gibi kokarak” zarf öbeği ise KM’de yer almamakta olup çevirmenin yorumunu içermektedir.

►KM: “Et puis voici qu’un matin, justement à l’heure du lever du soleil, elle s’était montrée.” (s. 35)

ÇM1: “Nihayet bir sabah, tam günün doğduğu saatte, görünmüştü.” (s. 45)

ÇM2: “Sonunda bir sabah güneş doğarken, kendini gösterdi.” (s. 32)

ÇM3: “Ve işte bir sabah, tam gün doğarken kendini gösteriverdi.” (s. 37)

ÇM4: “Ve bir sabah tam gün doğarken püskürüverdi birdenbire.” (s. 36)

ÇM5: “Ve işte bir sabah, tam da güneşin doğuşuyla kendini gösterdi.” (s. 45)

ÇM6: “Ve bir sabah, tam güneş doğarken, muhteşem güzelliğini takdim ediverdi.” (s. 36)

Çevirilerdeki yüklemere bakıldığında genel olarak KM’e uygun olarak “kendini göstermek” şeklinde çevrildiği görülmektedir. Ancak ÇM6’da görülen “muhteşem güzelliğini takdim ediverdi” ifadesi çevirmenin kendi yorumunu kattığı

ve eklemeler yaptığı bir çeviridir. ÇM4'te yer alan "püskürüverdi" ifadesi ise olumlu bir anlam yansıtmamaktadır ve Türkçe'de 'güzelliğin püskürmesi' gibi bir anlatım yoktur. Bu nedenle farklı anlaşılabilir bir çeviri olmuştur.

►KM: "Ah! Je me réveille à peine... Je vous demande pardon... Je suis encore toute décoiffée..." (s. 35)

ÇM1: "Ah!" dedi, "Uykudan yeni uyanıyorum... Kusuruma bakmayın, daha giyinip kuşanamadım." (s. 45)

ÇM2: "-Aman, daha uykumu alamadım... Üstüm başım berbat... Yüzüme bakılacak gibi değil... demez mi?" (s. 32)

ÇM3: "Ay! Uykumu da alamadım iyice... Kusura bakmayın... Derlenip toparlanamıyorum bir türlü..." (s. 38)

ÇM4: "Daha tam uyanmış değilim," demesin mi! "Kusuruma bakmayın. Yapraklarımı bile iyice toparlayamadım daha." (s. 36)

ÇM5: "Ah! Henüz uyanıyorum," dedi. "Kusura bakmayın, daha saçlarımı yapamadım." (s. 45)

ÇM6: "-Ah! Uykum tam açılmadı daha... Kusuruma bakmayın... Biraz dağınık bir haldeyim..." (s. 36)

KM'de çiçek, Küçük Prens'e az önce uyandığını ve hâlâ saçı başı dağınık olduğunu belirterek kusuruna bakmamasını söylemektedir. ÇM2, ÇM3'te "uykumu alamadım", ÇM6'da ise "uykum tam açılmadı daha" şeklindeki çeviriler KM'deki ifadeden farklı bir anlam taşımaktadır. ÇM2'de görülen "Üstüm başım berbat... Yüzüme bakılacak gibi değil..." açıklaması ise çevirmenin yorumunu dâhil ettiğini ve eklemeler yaptığını göstermektedir.

►KM: “C’est l’heure, je crois, du petit déjeuner, avait elle bientôt ajouté, auriez-vous la bonté de penser à moi...’ Et le petit prince, tout confus, ayant été chercher un arrosoir d’eau fraîche, avait servi la fleur.” (s. 36)

ÇM1: “Zannedersem kahvaltı saati...” diye ilave etmişti, ‘Lütfen bana su verir misiniz?’ Küçük Prens, derhal su kovasına taze su doldurup onu suladı.” (s. 46)

ÇM2: “-Kahvaltı saati gelmiş olacak, dedi. Beni unutmasanız...

Küçük Prens utandı, çabucak gitti bir kova taze su getirdi, çiçeğe sundu.” (s. 33)

ÇM3: “Sanırım, kahvaltı saati geldi çattı...” diye eklemiş çiçek. “Beni düşünme inceliğini göstereceksiniz umarım...” Ve Küçük Prens, apar topar, bir süzgeçli kova dolusu taze su aramaya koşuşturdu, doyurdu çiçeği.” (s. 38)

ÇM4: “Sanırım kahvaltı saatindeyiz,” dedi çiçek, “bana bir şeyler getirebilir misiniz?’ Şaşkına dönen Küçük Prens koşup bir ibrik taze su getirdi, çiçeği suladı.” (s. 37)

ÇM5: “Sanıyorum, kahvaltı vakti geldi,” diye ekledi çiçek. “Umarım beni de unutmazsınız...” Küçük Prens, hafif şaşkın bir şekilde bir kap aradı ve çiçeğe taze su verdi.” (s. 46)

ÇM6: “-Sanıyorum şu anda kahvaltı vakti. Benimle ilgilenme nezaketi gösterecek misiniz acaba?

Küçük Prens mahcup bir halde hemen gidip bir kap su getirdi ve çiçeği suladı.” (s. 36)

KM’de çiçeğin ‘umarım beni düşünme nezaketini gösterirsiniz’ gibi oldukça kibar bir şekilde belirttiği dileğinin ÇM1’de “lütfen bana su verir misiniz?”, ÇM4’te “bana bir şeyler getirir misiniz?” cümleleriyle aktarıldığını görmekteyiz. Bu çeviriler, çiçeğin dolaylı olarak dile getirme tarzıyla örtüşmemektedir. Ayrıca “eau fraîche” ifadesinin “taze su” şeklinde çevrilmesi birebir çeviri yapılmasının sonucudur. Oysa

‘içme suyu’ ya da ‘tatlı su’ şeklinde çevrilmesi daha doğru ve daha uygun olacaktır. Küçük Prens’in çok mahcup olduğunu belirten “tout confus” tanımı ise ÇM4’te ‘şaşkına dönen’, ÇM5’te ‘hafif şaşkın’ ifadeleriyle aktarılmış, farklı bir anlam kazanmasına yol açmıştır.

►KM: “-Je ne crains rien des tigres, mais j’ai horreur des courants d’air. Vous n’auriez pas un paravent?” (s. 36)

ÇM1: “Kaplanlardan korkmam ama hava cereyanından ödüm kopar. Bir paravanınız yok mu?” (s. 47)

ÇM2: “-Kaplanlardan hiç korkmam, ama hava akımlarından çekinirim. Bir paravanınız yok mu sizin?” (s. 34)

ÇM3: “Kaplanlardan falan kaygılandığım yok benim, ama hava akımı dediniz mi yolveririm. Bir paravanınız yok mu?” (s. 39)

ÇM4: “Ben kaplanlardan filan korkmam ama rüzgâr deyince iş değişir. Bakın rüzgardan ödüm kopar. Beni rüzgardan koruyacak bir şeyiniz var mı acaba? Sözelimi bir paravan...” (s. 37)

ÇM5: “Kaplanlara karşı olduğum için değil ama hava akımından hiç hoşlanmam. Bir paravanınız yok mu?” (s. 47)

ÇM6: “-Kaplanlardan çekiniyor değilim elbette, ama rüzgardan çok korkarım. Bir paravanınız yok mu?” (s. 38)

KM’de, (çiçek) kaplanlardan korkmadığını/çekinmediğini ancak hava akımından korktuğunu/çekindiğini belirtir ve çok nazik bir şekilde bir paravanı olup olmadığını sorar. ÇM5’te “kaplanlara karşı olduğum için değil” şeklinde yapılan çeviri farklı bir anlam yansıtmaktadır. Ayrıca ÇM4 dışındaki bütün çeviriler çiçeğin konuşma tarzını yansıtmayacak şekilde “paravanınız yok mu?” ifadesiyle aktarılmıştır.

►KM: “ Le soir vous me mettez sous globe. Il fait très froid chez vous. C’est mal installé. Là d’où je viens...” (s. 36)

ÇM1: “Gece olunca da üzerime bir şey örtmelisiniz. Sizin dünyanız çok soğuk. Mevkii iyi değil. Halbuki benim geldiğim yer ...” (s. 48)

ÇM2: “-Geceleri üstümü bir cam kavanozla örtersiniz. Burası çok soğuk. Hiç iyi yerleşmiş değilsiniz. Benim geldiğim yer...” (s. 34)

ÇM3: “Geceleyin bir cam kavanoza koyarsınız beni. Sizin burası çok soğuk olmalı. Pek oturulacak bir yer değil burası. Oysa benim geldiğim yer...” (s. 40)

ÇM4: “Gece fanusa koyarsınız beni. Burası çok soğuk. İyi bir yer değil. Benim geldiğim ülkede...” (s. 38)

ÇM5: “Akşamları üzerime cam bir fanus kapatın. Sizin gezegeniniz çok soğuk. İyi bir yere konumlandırılmamış; ayrıca benim geldiğim yerde...” (s. 48)

ÇM6: “-Akşam olunca da üzerimi cam bir fanusla kapatırsanız iyi olur. Gezegeniniz çok soğuk. Pek de iyi bir yer değil. Benim geldiğim yerde...” (s. 38)

‘Akşamları üzerime bir fanus örtersiniz’ anlamı taşıyan ilk kısım, ÇM3 ve ÇM4’te farklı bir çeviriyle aktarılmış, “çiçeğin fanusa/kavanoza konulması” şeklinde ifade edilmiştir. ÇM1’de ise ‘cam fanus/kavanoz’ anlamındaki “globe” sözcüğü “bir şey” olarak çevrildiğinden eksik bir anlatım olmuştur.

►KM: “Alors elle avait forcé sa toux pour lui infliger quand même des remords.” (s. 36)

ÇM1: “Buna rağmen çiçek, gene de Küçük Prens’e azap vermiş olmak için üst üste öksürdü.” (s. 49)

ÇM2: “Çiçek daha sert öksürmek için kendini zorladı. Küçük Prens’e vicdan azabı çektirmek istiyordu.” (s. 34)

ÇM3: “O zaman Küçük Prens’i iyice suçlu kılmak için bütün gücüyle öksürmesini sürdürdü.” (s. 40)

ÇM4: “Üste çıkan Küçük Prens’i incitmek için daha hızlı öksürmeye başladı.” (s. 38)

ÇM5: “Küçük Prens’le başa çıkmak için, kendini zorla daha fazla öksürtmeye çalıştı.” (s. 49)

ÇM6: “Küçük Prens’in daha da vicdan azabı duyması için kendisini biraz daha öksürmeye zorlamıştı.” (s. 38)

KM’deki cümlede, çiçeğin (yine de) Küçük Prens’in vicdan azabı duyması için zoraki öksürdüğü ifade edilmektedir. ÇM2’de tek cümlenin iki ayrı cümle olarak verildiği görülmektedir. ÇM3’te kullanılan “suçlu kılmak” ve ÇM5’teki “başla çıkmak” ifadeleri ise KM’de verilen anlamla örtüşmemektedir. Yine ÇM5’te görülen “kendini zorla daha fazla öksürtmeye çalıştı” çevirisi ise Türkçe dilbilgisi kurallarına göre uygun yapıda olsa da kullanım açısından uygun değildir.

►KM: “Ainsi le petit prince, malgré la bonne volonté de son amour, avait vite douté d’elle. Il avait pris au sérieux des mots sans importance, et était devenu très malheureux.” (s. 36)

ÇM1: “Bu hâlleri Küçük Prens’i, sevgilisinden gelme bütün iyi duygularına rağmen, çiçekten soğutmaya başlamıştı. Zavallı Küçük Prens, aslında hiç de önemli olmayan birtakım lafları ciddiye almış, bu yüzden de bedbaht olmuştu.” (s. 49)

ÇM2: “Böylece, Küçük Prens sevgisinden gelme iyi niyete rağmen çiçekten kuşkulanağa başlamıştı. Tek tük önemsiz sözleri ciddiye almış, üzüm üzüm üzülmüştü.” (s. 35)

ÇM3: “Bundan sonra Küçük Prens, aşkının bütün hoşgörüsüne karşın, kuşkulandı ondan. Önemsiz sözlerden kaygılandı ve mutsuz oldu.” (s. 40)

ÇM4: “Bu olaydan sonra Küçük Prens, sevgisindeki iyi niyete karşın, çok geçmeden kuşkulanmaya başladı ondan. Önemsiz sözlerinden alınmış ve büyük bir mutsuzluğa düşmüştü.” (s. 38-39)

ÇM5: “Böylece Küçük Prens, tüm sevgisine karşın ondan kuşkulanmaya başlamıştı. Çok önemsiz sözcükleri bile ciddiye almaya başlamış ve çok üzölmüştü.” (s. 49)

ÇM6: “Küçük Prens, bu çiçeğe duyduğu samimi sevgiye rağmen, şüpheye düşmüştü. Aslında hiçbir önemi olmayan sözlerini ciddiye almış, üzölmüştü.” (s. 39)

KM’de Küçük Prens, sevgisinden kaynaklanan iyi niyetine rağmen çiçekten kuşku duymuştur. ÇM1’de “amour” sözcüğünün “sevgili” olarak çevrilmesi, çiçeğin sevgili olarak göröldüğünü imâ etmektedir. Oysa KM’de ‘sevgi’ anlamında kullanılmıştır. Çiçekten kuşkulanması/şüphe duyması ise yine ÇM1’de “soğutmak” anlamıyla verilmiştir. Devamındaki cümlede Küçük Prens’in önemsiz sözcükleri ciddiye aldığı ve (bu nedenle) çok mutsuz olduğu ifade edilmiştir. KM’nin anahtar sözcüklerinden biri olan ve birçok yerde özellikle geçen “sérieux” (ciddi) sözcüğü burada “prendre au sérieux” (ciddiye almak) kalıbıyla kullanılmıştır. ÇM3’te “kaygılanmak”, ÇM4’te ise “alınmak” olarak çevrilmiş olması, KM’nin amacıyla ve orada verilmek istenen anlamla örtüşmemektedir.

►KM: “Cette histoire de griffes, qui m’avait tellement agacé, eût dû m’attendrir...” (s. 36)

ÇM1: “Onun diken masalı beni kızdıracak yerde acındırmalıydı.” (s. 49)

ÇM2: “Şu kaplan meselesine canım sıkılacağına, gülp geçmeliydim...” (s. 35)

ÇM3: “Şu beni pek tedirgin eden pençe öyküsüne gülp geçecektim...” (s. 41)

ÇM4: “Oysa beni öylesine öfkeliendiren şu pençe olayını sevecenlikle karşılamam gerekirdi.” (s. 39)

ÇM5: “...canımı sıkın bu pençe olayından bir türlü neşelenemedim...” (s. 49)

ÇM6: “Şu kaplanın pençeleriyle ilgili hikaye de sınırimi bozmuştu, halbuki bu korkusunu şefkatle karşılamalıydım...” (s. 39)

KM’de ‘beni çok sınırlendiren şu pençe hikâyesini şefkatle karşılamalıydım’ anlamındaki cümlenin yüklemi ÇM2 ve ÇM3’te “gülüp geçmeliydim/geçecektim” şeklinde çevrilmiştir. KM’nin tersine ‘daha hafife almak’ anlamı içeren bu çeviriler, verilmek istenen anlamla örtüşmemektedir. Yine aynı ifade, ÇM5’te “neşelenemedim” olarak aktarılmış, bu olaydan dolayı bir neşe duyması şeklinde farklı bir anlam yansıtılmıştır.

►KM: “J’aurais dû deviner sa tendresse derrière ses pauvres ruses.” (s. 36)

ÇM1: “Onun küçük düzenbazlıkları arkasındaki sevgisini keşfetmeyi bilmeliydim.” (s. 49)

ÇM2: “Nazlandığı halde beni sevdiğini anlamalıydım.” (s. 35)

ÇM3: “Budalaca kurnazlıklarının ardındaki sevecenliği sezmeliydim.” (s. 41)

ÇM4: “Suçsuz, zavallı hesaplarının ardındaki inceliği kestirmeliydim.” (s. 40)

ÇM5: (s. 49)

ÇM6: “Beceriksizce yapmış olduğu tüm oyunların aslında ilgimi çekmek için yapılmış olduğunu anlamalıydım.” (s. 39)

KM’de Küçük Prens, (çiçeğin) zavallı kurnazlıklarının/oyunlarının ardındaki sevgisini/sevecenliğini anlaması gerektiğini belirtmektedir. ÇM3’te görülen ‘budalaca’ sıfatı ile ÇM4’te yer alan ‘incelik’ sözcüğünün anlamı farklılaştırdığı görülmektedir. ÇM5’te ise bu bölüm tamamen atlanmış, eksik çeviri yapılmıştır.

►KM: “Au matin du départ il mit sa planète bien en ordre. Il ramona soigneusement ses volcans en activité.” (s. 38)

ÇM1: “Yola çıkacağı günün sabahı, gezegeninde temizlik yapmış, yanardağlarının bacalarına varıncaya kadar her tarafı silmiş, süpürmüş, derleyip toplamıştı.” (s. 50)

ÇM2: “Gideceği gün erkenden gezegenini düzenledi. Yanardağlarının içini süpürdü.”
(s. 35)

ÇM3: “Ayrılış sabahı gezegenini iyice bir düzene koydu. Yanardağların donmuş ateş sellerini sildi süpürdü.” (s. 42)

ÇM4: “Ayrılış sabahı gezegenini derleyip topladı. Yanardağlarının lavlarını büyük bir titizlikle süpürdü.” (s. 40)

ÇM5: “Yola çıktığı sabah, gezegenini güzelce temizledi. Yanardağlarının lavlarını topladı.” (s. 50)

ÇM6: “Hâlâ sıcak olan yanardağlarının püskürtülerini güzelce temizlemişti.” (s. 40)

KM cümlesi Küçük Prens’in yola çıkacağı günün sabahı gezegenini derleyip topladığını, aktif yanardağlarının küllerini özenle temizlediğini belirtmektedir. ÇM3’te “donmuş ateş selleri” olarak verilen tanım silip süpürülmesi mümkün olmayacak kalınlıkta ve sertlikte bir maddeyi temsil etmektedir. ÇM4 ve ÇM5’te ise “lavların süpürülmesi/toplanması” şeklinde görülen çevirilerin, lav sıcak bir madde olduğundan doğru bir aktarım olmadığı düşüncesindeyiz. Burada kast edilen ‘yanardağların külü/kurumu’dur. Ayrıca “en activité” olarak KM’de verilen ‘aktif’ sıfatı yalnızca ÇM6’da “hala sıcak olan” çevirisiyle belirtilmiş, diğer çevirilerde bu sıfatı belirten bir tanım yer almamıştır.

► KM: “Il ne savait pas que, pour les rois, le monde est très simplifié.” (s. 41)

ÇM1: “Bilmiyordu ki, krallar için dünya pek basittir.” (s. 54)

ÇM2: “Bilmiyordu ki krallar için dünya çok basittir.” (s. 38)

ÇM3: “Krallar için yeryüzünün pek yalın olduğunu bilmiyordu.” (s. 46)

ÇM4: “Bilmiyordu ki krallar için dünya çok basittir, onların gözünde herkes uyruktur.” (s. 43)

ÇM5: “Krallar için hayatın ne kadar kolay olduğunu, herkesin onun için yeni bir şey olduğunu bilmiyordu.” (s. 56)

ÇM6: “Bilmediği şey, kralların dünyasında her şeyin çok çok basit olduğuydu.” (s. 43)

KM’de krallar için dünyanın çok kolaylaştırıldığı/basitleştirildiği (simplifié) ifade edilmektedir. Burada sözü edilen basit bir dünya kavramı değildir, krallar için basitleştirilmiş olmasıdır. O nedenle ifadenin bu anlamda verilmesinin KM’e daha yakın olacağını düşünmekteyiz.

►KM: “Il est contraire à l’étiquette de bâiller en présence d’un roi, lui dit le monarque. Je te l’interdis.” (s. 41)

ÇM1: “Kral, “Bir kralın huzurunda esnemek teşrifata aykırıdır. Esnemeni yasak ediyorum!” dedi.” (s. 54-55)

ÇM2: “-Kral huzurunda esnemek görgü kurallarına aykırıdır, dedi kral. Yasaktır!” (s. 39)

ÇM3: “Bir kralın karşısında esnemek görgü kurallarına aykırıdır!” dedi hükümdar. “Yasakladım bunu sana.” (s. 47)

ÇM4: “Bir kralın önünde esnemek görgü kurallarına aykırıdır,” dedi kral. “Bir daha tekrarlanmasın.” (s. 44)

ÇM5: “Kralın huzurunda esnemek yasaktır,” dedi kral. “Sana esnemeyi yasaklıyorum!” (s. 57)

ÇM6: “-Kralın yanında esnemek adaba uymaz, dedi kral. Esnemeyi yasaklıyorum sana.” (s. 44)

KM’de kralın huzurunda esnemenin teşrifata aykırı olduğu ifade edilmektedir. Ancak ÇM5’te görülen “yasaktır” ifadesi daha katı bir anlam yüklemektedir. Devamında ise kral, esnemeyi (Küçük Prens’e) yasakladığını

belirtmektedir. Bunun da ÇM4'te "bir daha tekrarlanmasın" şeklinde çevrilmesi, yasaklamaktan çok bir uyarıyı çağrıştırmaktadır.

►KM: "-Alors, lui dit le roi, je t'ordonne de bâiller. Je n'ai vu personne bâiller depuis des années. Les bâillements sont pour moi des curiosités. Allons! bâille encore. C'est un ordre.

-Ça m'intimide.... je ne peux plus..., fit le petit prince tout rougissant." (s. 41)

ÇM1: "Öyleyse," dedi kral, "esnemeni emrediyorum. Yıllar var ki esneyen birini görmedim. Esnemen benim için de eğlence oluyor. Haydi, bir daha esne! Emir veriyorum." Küçük Prens kızardı: "Utaniyorum," dedi, "artık esneyemem." (s. 55)

ÇM2: "Öyleyse, dedi kral, esnemeni emrediyorum. Yıllardır kimsenin esnediğini görmedim. Esneme denilen şeyi merak ediyorum. Haydi, bir daha esne! Bu bir buyruktur!

Küçük Prens'in yüzü kızardı:

-Olmuyor... bir daha olmuyor ki... dedi." (s. 40)

ÇM3: "Öyleyse," dedi kral ona, "esnemeni buyuruyorum. Yıllardan beri esneyen hiç kimse görmedim. Esnemek benim için pek garip bir şey. Haydi bakalım, yeniden esne! Bu bir buyruktur."

"Elimde değil... yapamam artık..." Alı al, moru mor kesilmişti Küçük Prens." (s. 47)

ÇM4: "Öyleyse esnemeni buyuruyorum. Yıllardır esneyen birini görmedim. Bayağı merak ediyorum şu esneme denen şeyi. Hadi, bir daha esne. Bu bir buyruktur."

"Korkarım esneyemeyeceğim."

Küçük Prens, utançtan kıpkırmızı kesilmişti." (s. 44)

ÇM5: "Peki, öyleyse esnemene izin veriyorum. Çok uzun zamandan beridir esneyen birini görmedim. Esneme, bende merak uyandırır. Hadi, yine esne, bu bir emirdir!"

"Artık utaniyorum, yapamam," dedi Küçük Prens, kıpkırmızı kesilerek." (s. 57)

ÇM6: “-O halde, esnemeni emrediyorum, dedi kral. Esneyen birini görmeyeli uzun yıllar oldu. Bu esneme işi benim için hayli merak konusu. Haydi! Tekrar esne. Bu bir buyruktur.

-Siz böyle söyleyince, utandım biraz.. Artık esneyemiyorum, dedi Küçük Prens kızarak.” (s. 44)

KM’de kral esnemenin kendisi için bir merak konusu olduğunu/garip bir şey (curiosité) olduğunu ifade etmektedir. ÇM1’de görülen “eğlence” sözcüğü bu anlama yakın değildir. Küçük Prens, bunun kendisinin gözünü korkuttuğunu (ça m’intimide) ve yapamayacağını söyleyerek cevaplamıştır. Ancak çevirilerde “utanmak” anlamıyla aktarıldığını görmekteyiz. Bunun sebebi ise filin içinde yer alan “timide” (utangaç) sözcüğünün bu anlamı çağrıştırmasıdır.

►KM: “Si j’ordonnais, disait-il couramment, si j’ordonnais à un général de se changer en oiseau de mer, et si le général n’obéissait pas, ce ne serait pas la faute du général. Ce serait ma faute.” (s. 41-42)

ÇM1: “Şayet,” derdi,”ben bir generale, ‘deniz kuşu ol’ dersem, o da bu emrime itaat etmezse, kabahat o generalde değil, bende olur.” (s. 55-56)

ÇM2: ““Bir generale deniz kuşu olmasını buyursam da, general sözümü yerine getirmese, suç generalin değil, benim olur’ der dururdu.” (s. 40)

ÇM3: ““Sözgelimi ben,’ derdi boyuna, ‘sözgelimi ben bir generale deniz kuşuna dönüşmesini buyursam general de başaramazsa bunu, suç generalin değil, benim suçum olur.’” (s. 47)

ÇM4: “Eğer ben bir generale,” diye örnek gösterirdi, “eğer bir generale bir martı olmasını buyursam, sözü edilen general de dediğimi yapmazsa, suç onun değil benimdir.” (s. 44)

ÇM5: “Eğer bir generale martıya dönüşmesini emredersem ve o dediğimi yerine getirmezse, bu benim hatamdır; onun hatası değil. Çünkü imkansız istemiş olurum.” (s. 57)

ÇM6: “Eğer bir generale bir martı olmasını emretsem ve general bu emrime karşı çıkarsa, bu, generalin hatası olmaz. Benim hatam olur.” (s. 45)

KM’de görülen “oiseau de mer” ‘deniz kuşu’ anlamındadır. ÇM4, ÇM5 ve ÇM6’da “martı” şeklinde çevrilmesi, çevirmenlerin yorumlarından kaynaklanmaktadır. Oysa yazar ‘deniz kuşu’ diyerek daha genel anlamda bir ifade kullanmıştır. Yine, ÇM5’te görülen “çünkü imkansız istemiş olurum” cümlesi KM’de yer almadığından, çevirmenin açıklama yapma ihtiyacından kaynaklanmış bir ilave bilgidir.

►KM: “-Je t’ordonne de t’asseoir, lui répondit le roi, qui ramena majestueusement un pan de son manteau d’hermine.” (s. 42-43)

ÇM1: “Kral, “Oturmanı emrediyorum, otur!” diye cevap verdi, sonra kürklü cüppesinin eteğini bir ucunu toplayarak Küçük Prens’e bir oturumluk yer açtı.” (s. 56)

ÇM2: “-Oturmanı emrediyorum, dedi kral ve beyaz kürk mantosunun bir ucunu görkemle kaldırıp yer verdi.” (s. 40)

ÇM3: ““Oturmanı buyuruyorum...” diye karşılık verdi kral, bir yandan da kakım kürkünden mantosunu görkemli biçimde çekiştirerek yer açtı.” (s. 49)

ÇM4: ““Oturmanı buyuruyorum,” dedi kral. Kürkünün ucunu azıcık çekti.” (s. 44)

ÇM5: “Oturmanı emrediyorum.” diye yanıt verdi kral, kürkünü gösterişli bir şekilde savurarak.” (s. 58)

ÇM6: “-Oturmanı emrediyorum o zaman, diye cevap verdi kral kürklü kaftanının eteğini gösterişli bir edayla toplayarak.” (s. 45)

KM'de kralın ermin/kakım kürkünün eteğini görkemli bir şekilde topladığını belirten ifadenin çevirileri incelendiğinde ÇM4 ve ÇM5'te yalnızca "kürk" sözcüğünün kullanıldığı, kralın tavrını belirten "majestueusement" sözcüğünün ise ÇM1 ve ÇM4'te yer almadığı eksilteli bir anlatım görülmektedir.

►KM: "S'il l'avait détenu lui-même, il aurait pu assister non pas à quarante quatre, mais à soixante-douze, ou même à cent, ou même à deux cents couchers de soleil dans la même journée, sans avoir jamais à tirer sa chaise! Et comme il se sentait un peu triste à cause du souvenir de sa petite planète abandonnée, il s'enhardit à solliciter une grâce du roi." (s. 43)

ÇM1: "Böyle bir kuvvet Küçük Prens'te de olsaydı, aynı gün içinde sandalyesini bile kımlatmadan, değil kırk dört, yetmiş iki, yüz, hatta iki yüz defa güneşin batışını seyredebilirdi. Şu anda yüzüstü bıraktığı küçük dünyasının hatırasıyla mahzundu. Krala yalvardı:" (s. 57)

ÇM2: "Kendi elinde böyle bir güç olsaydı, günde kırk dört kere değil, yetmiş iki kere, hatta yüz, iki yüz kere güneşin batmasını seyredebilecekti. Hem de iskemlesini çekmeğe hiç lüzum kalmadan! O anda yapayalnız bıraktığı küçük gezegenini hatırlayıp biraz içi burkuldu ve kraldan bir dilek dilemeye karar verdi:" (s. 41)

ÇM3: "Kendisinde olsaydı o güç, yalnız kırk dört kez değil, yetmiş iki ya da yüz, hatta iki yüz kez güneşin batmasını buyururdu bir tek günde, hem de iskemlesini hiç çekmeden seyredebilirdi! Ve böylece terk ettiği gezegenini anımsadığından azıcık üzüldü, kraldan bir şey dilemek geçti gönlünden:" (s. 49-50)

ÇM4: "Kendinde de böyle bir güç olsaydı neler istemezdi. Önce aynı günde ve iskemlesini hiç kımlatmadan sadece kırk dört değil, belki yetmiş iki, hatta yüz, hatta hatta iki yüz kez günbatımı görmeyi buyururdu. Bırakıp geldiği küçük gezegenin anısı hüznü vermişti ona." (s. 46)

ÇM5: “Kendini tutabilseydi, değil kırk dört, yetmiş iki, hatta yüz, hatta iki yüz gün batımını sandalyesini kıpırdatmadan izlerdi. Terk edilmiş küçük çiçeğinin anısıyla kendini üzgün hissettiğinden, kraldan anlayış diledi.” (s. 58)

ÇM6: “Eğer bu güç kendisinde olsaydı, sandalyesini hiç yerinden oynatmadan günde değil kırk dört, yetmiş iki, belki yüz, hatta belki iki yüz gün batımı seyredebilirdi. Geride bıraktığı gezegenini hatırlayarak kederlenmişti. Cesaretini toplayıp kraldan bir ricada bulundu:” (s. 46)

KM’de “s’il l’avait détenu” ifadesi ‘bu gücü/kudreti elinde bulundursaydı’ anlamındadır. Ancak ÇM5’te görülen “kendini tutabilseydi” çevirisinde ise olumsuz bir şey yapmaktan kendini alıkoymak gibi bir anlam çıkarılmaktadır. “Sa petite planète abandonnée” ise ‘terkedilmiş küçük gezegeni’ni ifade etmektedir. ÇM5’te “terkedilmiş küçük çiçeği” şeklinde farklı bir sözcükle aktarıldığı görülmektedir. Son cümledeki Küçük Prens’in kraldan bir ricada bulunma cesaretini gösterdiği bölüm ise yine ÇM5’te “kraldan anlayış diledi” şeklinde çevrilerek farklı bir anlam kazanmasına yol açmıştır.

► KM: “Je suis très vieux, je n’ai pas de place pour un carrosse, et ça me fatigue de marcher.

-Oh! Mais j’ai déjà vu, dit le petit prince qui se pencha pour jeter encore un coup d’œil sur l’autre côté de la planète. Il n’y a personne là-bas non plus...” (s. 44-45)

ÇM1: “Çok ihtiyarım. Bir arabayla dolaşsam, arabayı nereye sığdırayım? Yaya dolaşsam yoruluyorum.” Yıldızın öbür yönüne bir göz atmak için eğilmiş olan Prens, “Ben gördüm gitti,” dedi. “Öte yanda da kimsecikler yok.” (s. 59)

ÇM2: “-Çok yaşlıyım, yürüyemiyorum, saltanat arabasına da yer yok buralarda.

Küçük Prens:

-Ben dört bir yana baktım, dedi ve uzandı, gezegenin öbür yanına da bir göz attı. Orada da kimsecikler yok...” (s. 42)

ÇM3: “Çok yaşlıyım, bir saltanat arabası için yerim de yok, yürümek de yoruyor beni.”

“Oh! Ama ben gördüm her yeri,” dedi Küçük Prens bir göz atışta gezegenin öbür köşesine de bakarak. “Orada da kimsecikler yok...” (s. 51)

ÇM4: “Burada saltanat arabasına yer yok. Yaşlıyım, yürümek yoruyor beni.”

Gezegenin öbür köşesine bir daha göz atmak için başını çeviren Küçük Prens:

“Ben her yeri gördüm,” dedi. “Kimsecikler yok.” (s. 48)

ÇM5: “Ben çok yaşlıyım. Bir saltanat arabam yok ve yürümek beni yoruyor.”

“Ben her yere baktım,” dedi Küçük Prens, gezegenin diğer yanına doğru eğilip bir göz atarak. O yanda da kimse yok...” (s. 60)

ÇM6: “-Çok yaşlıyım ve burada kraliyet arabasını koyacak yer yok. Yürümek beni çok yoruyor.

-Ben çoktan baktım bile, dedi Küçük Prens, öne doğru uzanıp gezegenin diğer tarafına bakarak. Diğer tarafta da kimse yok...” (s. 47)

KM’de kral bir saltanat arabasına yer olmadığı ifade etmektedir. ÇM5’te “bir saltanat arabam yok” çevirisi saltanat arabası için yer olmadığını değil, saltanat arabasının olmadığını vurgulamaktadır. Küçük Prens’in gezegenin diğer yanına göz atmak için eğildiğini belirten cümledeki “se pencher” (eğilmek) fiilinin ise ÇM2’de “uzanmak”, ÇM4’te “başını çevirmek” şeklinde çevrildiği, ÇM3’te ise çevrilmediği görülmektedir.

►KM: “Si votre Majesté désirait être obéie ponctuellement, Elle pourrait me donner un ordre raisonnable. Elle pourrait m’ordonner, par exemple, de partir avant une minute. Il me semble que les conditions sont favorables...” (s. 45)

ÇM1: “Şayet majesteleri her zaman emirlerine itaat edilmesini istiyorlarsa, bu arada benim için de makul bir emir verebilirler. Mesela bana bir dakika vakit geçirmeden çekip gitmemi emredebilirler. Öyle sanıyorum ki, gitmem için gerekli şartlar da bir araya gelmiştir.” (s. 60-61)

ÇM2: “-Kral hazretleri emirlerini tam tamına yerine getirmemi istiyorlarsa, bana akla yakın bir emir versinler. Örneğin bir dakika içinde buradan gitmemi buyursunlar. Sanıyorum ki koşullar uygundur.” (s. 43)

ÇM3: “Majesteleri buyruklarına tıpatıp uymamı diliyorlarsa, sağduyulu bir şey söylesinler. Örneğe, bir dakika içinde gitmemi buyursunlar. Sanırım koşullar da uygun buna...” (s. 52)

ÇM4: “Majesteleri buyruklarına elifi elifine uyulmasını istiyorlarsa akla yatkın bir buyruk versinler. Sözelimi, bir dakika içinde buradan gitmemi buyursunlar. Sanırım koşullar uygundur.” (s. 49)

ÇM5: “Siz değerli majesteleri emir vermek istiyorsanız, bana akılcı bir emir verebilirsiniz. Örneğin bana, bir dakikaya kadar gitmemi emredebilirsiniz. Sanırım koşullar da uygun...” (s. 61)

ÇM6: “-Yüce kral eğer emirlerine harfiyen uyulmasını istiyorsa, bana akla uygun bir emir vermesi gerekir. Mesela bana bir an evvel buradan gitmemi emredebilir. Sanıyorum koşullar bunun için uygun şu anda...” (s. 48)

KM’de yer alan “ponctuellement” zarfı, ‘tam zamanında/anında’ anlamlarındadır. Cümlelerin devamından da anlaşılacağı üzere, Küçük Prens bir dakika içinde gitmesini emretmesini istemektedir ve zamanlama ile ilgili bir vurgu olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle, ÇM2’de “tam tamına”, ÇM3’te “tıpatıp”, ÇM4’te “elifi elifine” ve ÇM6’da “harfiyen” olarak yapılan çeviriler yanlış olmamakla birlikte KM’de verilmek istenen anlamı tam olarak yansıtmamaktadır.

ÇM5'te ise bu sözcük çevrilmemiştir. Ayrıca, bu konuşmada Küçük Prens'in kralla son derece resmî ve saygılı bir üslûpla konuştuğu görülmektedir. ÇM5 ve ÇM6'da bu üslûba uygun bir dil kullanılmamıştır. Yine, ÇM5'te "emir vermek istiyorsanız" ifadesi, KM'deki ifadeden farklı anlamdadır.

►KM: " 'Et, pour que le chapeau tombe, demanda-t-il, que faut-il faire?'"

Mais le vaniteux ne l'entendit pas. Les vaniteux n'entendent jamais que les louanges." (s. 47-48)

ÇM1: " "Şapkanın yerinde durması için ne yapmak lazım?" diye sordu.

Fakat kendini beğenmiş, onun sözlerine kulak asmadı. Kendini beğenmişler, yalnız kendilerini öven sözleri duyarlar." (s. 63)

ÇM2: "-Peki, şapkanızı aşağıya indirmeniz için ne yapmalı?" diye sordu.

Ama öteki bu soruyu duymadı bile, onun gibi kendini beğenmişler yalnız alkışları duyarlar." (s. 45)

ÇM3: " "Peki, şapkayı indirmek için ne yapmalı?" diye sordu.

Ama onu işitmedi burnu büyük. Burnu büyükler övgülerden başka hiçbir şey işitmezler." (s. 53)

ÇM4: " "Peki, şapkayı eğmek için ne yapılacak?"

Kendini beğenmiş duymadı bile. Çünkü kendini beğenmişler yalnız övgüleri dinler." (s. 51)

ÇM5: " "Ve şapkanın düşmesi için ne yapmak gerek?" diye sordu.

Ama kendini beğenmiş adam onu duymadı. Onun gibi adamlar, yalnızca övgüleri duyarlar." (s. 64)

ÇM6: "-Peki şapkan düşerse ne yaparsın?" diye sordu.

Ama kendini beğenmiş adam bu soruyu duymadı. Kendini beğenmişler övgülerden başka şeyi duymazlar." (s. 50)

KM'de Küçük Prens kendine beğenmiş şapkanın düşmesi için ne yapmak gerektiği sormaktadır. ÇM1'de “şapkanın yerinde durması için ne yapmak lazım”, ÇM5'te ise “şapkan düşerse ne yaparsın?” şeklinde çevrilmesi KM'de verilen anlamdan farklıdır.

►KM: “Et le petit prince s'en fut.” (s. 48)

ÇM1: “Bunu dedikten sonra Küçük Prens kalktı gitti.” (s. 64)

ÇM2: “Sonra da kalktı gitti.” (s. 45)

ÇM3: “Sonra da kaçıp gitti.” (s. 55)

ÇM4: “Sonra yola koyuldu.” (s. 51)

ÇM5: “Ve Küçük Prens (...) yoluna devam etti.” (s. 64)

ÇM6: “Küçük Prens oradan hemen uzaklaştı.” (s. 51)

KM'de ‘Küçük Prens gitti.’ anlamındaki cümlenin ÇM3'te “kaçıp gitti”, ÇM5'te “oradan hemen uzaklaştı” şeklinde çevrilmesi, Küçük Prens'in kötü bir ortamdan hemen uzaklaşmaya çalıştığını ifade ettiğinden farklı anlaşılmasına yol açmaktadır.

►KM: “La planète suivante était habitée par un buveur. Cette visite fut très courte mais elle plongea le petit prince dans une grande mélancolie: ‘Que fais-tu là?’ dit-il au buveur, qu'il trouva installé en silence devant une collection de bouteilles vides et une collection de bouteilles pleines.” (s. 48)

ÇM1: “Ondan sonraki gezegende bir ayyaş oturuyordu. Bu ziyareti pek kısa sürdü ama Küçük Prens'i derin bir keder içine attı. Ayyaş, bir dolu şişeler, bir de boş şişeler koleksiyonu ortasına kurulmuş, sessiz sedasız oturuyordu. Küçük Prens, “Orada ne yapıyorsun?” diye sordu.”(s. 65)

ÇM2: “Daha ilerdeki gezegende ayyaşın biri oturuyordu. Küçük Prens orada az kaldı, ama bu ziyareti onu acı acı düşündürdü. Ayyaşı bir sürü boş şişeyle bir sürü dolu şişe karşısında oturmuş, sessizce içer görünce:

-Ne yapıyorsun? diye sordu.” (s. 45-46)

ÇM3: “Ondan sonraki gezegende bir sarhoş oturuyordu. Bu uğrayış pek kısa sürdü ama, Küçük Prens’i derin acılara sürükledi: ‘Burada ne yapıyorsun?’ diye sordu, bir yığın boş şişeyle bir yığın dolu şişenin önünde sesini çıkarmadan duran sarhoşa”. (s. 56)

ÇM4: “Vardığı gezegende bir sarhoş oturuyordu. Orada az kaldı ama büyük bir kedere kapıldı. Dizi dizi boş ve dolu şişeler arasında ses etmeden duran sarhoşa sordu: ‘Ne yapıyorsun?’” (s. 52)

ÇM5: “Bir sonraki gezegende, bir sarhoş yaşıyordu. Bu ziyaret çok kısa sürdü ama Küçük Prens’i derinden üzdü. Sıra sıra boş ve dolu şişelerin önünde duran sarhoşa: ‘Ne yapıyorsun?’ diye sordu.” (s. 65-66)

ÇM6: “Bir sonraki gezegende sarhoş bir adam yaşıyordu. Bu gezegeni ziyareti çok kısa sürmüştü, ama Küçük Prens’i derin bir kedere boğmuştu: ‘Burada böyle ne yapıyorsun?’ diye sordu, bir sürü boş ve bir sürü dolu şişenin karşısında sessizce oturan adama.” (s. 52)

“La planète suivante” ‘sonraki/bir sonraki gezegen’ anlamındadır. ÇM4’te görülen “vardığı gezegen” ifadesinde tam olarak hangi gezegenden söz edildiği anlaşılamamaktadır. “...qu’il trouva installé en silence devant une collection de bouteilles vides et une collection de bouteilles pleines” cümlesi (kralın) bir dizi/bir sürü boş şişenin ve bir dizi/bir sürü dolu şişenin önünde/karşısında sessizce oturduğunu ifade etmektedir. ÇM1’de “ortasına kurulmuş”, ÇM4’te “arasında” sözcükleriyle çevrilmiş, farklı bir konum yansıtılmıştır. Ayrıca ÇM2’de “sessizce

içer görünce” ifadesinde “içmek” fiili çevirmenin yorumuyla cümleye dahil ettiği ve KM’de yer almayan bir sözcüktür.

►KM: “-Je bois, répondit le buveur, d’un air lugubre.” (s. 48)

ÇM1: “Ayyaş, asık bir suratla, ‘İçiyorum!’ diye cevap verdi.” (s. 65)

ÇM2: “Ayyaş korkunç bir bakışla, ‘İçiyorum,’ dedi.” (s. 46)

ÇM3: “‘İçiyorum..’ diye yanıtladı sarhoş, iç karartıcı bir havada.” (s. 56)

ÇM4: “‘İçiyorum,’ diye karşılık verdi sarhoş. Sesi hüzünlüydü.” (s. 52)

ÇM5: “‘İçiyorum,’ diye yanıt verdi sarhoş, hüzünlü bir ifadeyle.” (s. 66)

ÇM6: “-İçiyorum, dedi adam kederli bir havayla.” (s. 52)

KM’de sarhoşun/ayyaşın iç karartıcı, üzüntülü (lugubre) bir ifadeyle içtiğini söylediği belirtilmektedir. ÇM1’de görülen “asık suratla” ve ÇM2’de görülen “korkunç bir bakışla” nitelemeleri KM’de verilmek istenen anlamı yansıtmamakta, farklı bir görünüm olarak düşünülmesine yol açmaktadır.

►KM: “-Pour oublier quoi? s’enquit le petit prince qui déjà le plaignait.

-Pour oublier que j’ai honte, avoua le buveur en baissant la tête.” (s. 48-49)

ÇM1: “Küçük Prens ona acımaya başlamıştı: ‘Neyi unutmak için?’ diye sordu.

‘Utandığımı unutmak için!’” (s. 65)

ÇM2: “Küçük Prens ona acımağa başladı: ‘-Neyi unutmak için?’ diye sordu.

Ayyaş başını öne eğerek: ‘-Utandığımı unutmak için,’ dedi.” (s. 46)

ÇM3: “‘Neyi unutmak için?’ diye sordu acıyarak Küçük Prens.

‘Utandığımı unutmak için..’ diye geveledi başını eğerek sarhoş.” (s.56)

ÇM4: “Onun durumuna üzölmeye başlayan Küçük Prens: ‘Neyi unutmak için?’ diye sordu. Sarhoş başını önüne eğerek içini döktü: ‘Utancımı unutmak için.’” (s. 53)

ÇM5: “‘Neyi unutmak için?’

‘Utancımı unutmak için,’ diye itiraf etti sarhoş, başını öne eğerek.” (s. 66)

ÇM6: “-Neyi unutmak için? diye sordu merakla, adamın haline şimdiden çok üzülmüş olan Küçük Prens.

-Ne kadar utandığımı unutmak için, diye itiraf etti adam, başını önüne eğerek.” (s. 53)

KM’de “plaignait” fiili ile Küçük Prens’in (adama) acıdığı belirtilmektedir. ÇM4’te ve ÇM6’da görülen “üzülmek” fiili ise acıaktan farklı bir anlamdadır. ÇM5’te ise bu fiile yer verilmemiştir. Cevap olarak verilen cümlede ise (ayyaşın/sarhoşun) başını öne eğerek içtiğini itiraf ettiğini anlamaktayız. ÇM1’de ve ÇM2’de ise “itiraf etmek” anlamında bir çevirinin yer almadığı, ÇM2’de “dedi” şeklinde aktarıldığı görülmektedir. ÇM3’te karşılık olarak kullanılan “geveledi” sözcüğü ise aynı anlamı yansıtmamaktadır. ÇM5’te geçen “merakla” zarfı ise KM’de yer almamaktadır.

►KM: “Votre cigarette est éteinte.” (s. 49)

ÇM1: “Sigaranız sönmüş.” (s. 67)

ÇM2: “...sigaranız sönmüş.” (s. 47)

ÇM3: “Sigaranız sönmüş.” (s. 57)

ÇM4: “bakın sigaranız sönmüş.” (s. 53)

ÇM5: “Çayınız soğumuş,” (s. 68)

ÇM6: “Ateşiniz sönmüş.” (s. 54)

KM’deki ‘sigaranız sönmüş’ olarak çevrilebilecek cümle, ÇM5’te “çayınız soğumuş”, ÇM6’da ise “ateşiniz sönmüş” şeklinde çevrilmiştir. ÇM5’te böyle bir tercihte bulunulması, eserin hedeflenen okur kitlesinin çocuklar olduğu düşüncesiyle uyarılma ihtiyacından kaynaklanmış olabilir; ancak, bu düşünceyle çeviri yapıldığında, bir önceki bölümde yer alan ayyaşın içki sorunu ve içki şişeleri ile ilgili kısımlar da aynı şekilde uyarlanmış olmalıydı. Şu husus da göz önünde

bulundurulmalıdır ki; eserde Küçük Prens'in gezegenlerde karşılaştığı karakterler olumsuz yönleriyle ele alınmakta ve bunların bir eleştirisi yapılmaktadır. Eserin amacı da, bu örneklerle kaleme alınan bir insanlık ve hayat eleştirisi sunmaktır.

►KM: “-Cinq cent un millions de quoi?” répéta le petit prince qui jamais de sa vie n'avait renoncé à une question, une fois qu'il l'avait posée.” (s. 49)

ÇM1: “Bir defa bir soru sordu mu, öldürsen o sorudan vazgeçmeyen Küçük Prens, ‘Beş yüz bir milyon ne?’ diye tekrarladı.” (s. 67)

ÇM2: “Bir soru sordu mu, taş çatlasa ondan vazgeçmeyen Küçük Prens ‘Beş yüz bir milyon ne?’ diye sordu.” (s. 47)

ÇM3: “ ‘Beş yüz bir milyon ne?’ diye yineledi, yaşamı boyunca bir sorduğunu bir daha hiç unutmayan Küçük Prens.” (s. 58)

ÇM4: “Bir soru sordu mu karşılığını almaya kadar susmayan Küçük Prens tekrarladı: ‘Beş yüz bir milyon ne?’” (s. 54)

ÇM5: “ ‘Beş yüz bir milyon ne?’ diye tekrar sordu, hayatında bir soruyu ikiletmeyen Küçük Prens.” (s. 68)

ÇM6: “-Beş yüz bir milyon tane ne? diye sordu tekrar bir soruyu bir kere sorduktan sonra cevabını almaya kadar vazgeçmeyen Küçük Prens.” (s. 54)

KM'de Küçük Prens'in bir soru sorduğunda hayatta ondan vazgeçmediği dile getirilmiştir. ÇM5'te verilen çeviride ise “hayatında bir soruyu ikiletmeyen” şeklinde aktarıldığı görülmektedir. Bu çeviri KM'deki anlamın tam tersi bir anlam yansıtmaktadır ve Küçük Prens'in sorduğu her soruya anında cevap aldığı anlaşılmaktadır.

►KM: “La première fois ç'a été, il y a vingt-deux ans, par un hanneton qui était tombé dieu sait d'où.” (s. 50)

ÇM1: “Biri, bundan yirmi iki yıl önce, Allah bilir nereden düşüp geldi, bir mayısböceği tarafından.” (s. 68)

ÇM2: “Bir kez yirmi yıl önce, bir böcek çıkageldi. Allah bilir nerden, korkunç bir gürültü çıkartıyordu.” (s. 48)

ÇM3: “İlki, yirmi iki yıl önceydi, nereden geldiğini Tanrı bilir, bir mayıs böceği yüzünden oldu.” (s. 58)

ÇM4: “Yirmi iki yıl önce ne idüğü belirsiz biri gelmişti buraya, kopardığı yaygara bana tam dört tane toplama yanlığına patladı.” (s. 55)

ÇM5: “İlki, yirmi iki yıl önceydi. Tanımadığım, kim olduğu belli olmayan biri gelmişti.” (s. 68)

ÇM6: “İlki, yirmi iki yıl önce nereden geldiğini bilmediğim gürültücü bir böcek yüzündendi.” (s. 55)

KM'deki “vingt-deux ans” olarak belirtilen süre ‘yirmi iki yıl’ olarak çevrilmelidir. Oysa ÇM2’de “yirmi yıl” olarak çevrilmiştir. ‘Nereden geldiği belli olmayan mayıs böceği’ ifadesi ise ÇM2’de ve ÇM6’da “böcek” şeklinde bir genelleme ile, ÇM4’te “ne idüğü belirsiz biri” ifadesiyle, ÇM5’te “tanımadığım, kim olduğu belli olmayan biri” şeklinde KM’nin anlamından farklı olarak çevrilmiştir.

►KM: “Mais je suis sérieux, moi! Je n’ai pas le temps de rêvasser.” (s. 51)

ÇM1: (s. 69)

ÇM2: “Ama ben ciddi bir adamım. Düş kurmam.” (s. 48)

ÇM3: “Ama ben, iş gücü sahibiyim! Düş kuracak zamanım yok.” (s. 59)

ÇM4: “Ama ben ciddi bir adamım. Öyle düş filan kuracak vaktim yok.” (s. 55)

ÇM5: “Ama ben ciddi bir adamım. Öyle hayal mayal kuracak vaktim yok.” (s. 69)

ÇM6: “Ama ciddi bir adamım ben! Hayallere dalacak vaktim yok.” (s. 56)

Bu cümle ÇM1’de çevrilmemiş, eksik bırakılmıştır. ÇM2’de ise “düş kuracak vaktim yok” şeklinde çevrilmesi gerekirken, zamanla ilgili bir bilgi vermeksizin “düş kurmam” cümlesiyle aktarılmıştır.

►KM: “Je suis sérieux, moi, je suis précis.” (s. 51)

ÇM1: “Ben ciddi adamım. Keskin konuşurum.” (s. 69)

ÇM2: “Ben ciddi bir adamım, hesabımı bilirim.” (s. 48)

ÇM3: “İş güç sahibiyim ben, böyleyim işte.” (s. 59)

ÇM4: “Ciddi bir adamım ben. Hesabım şaşmaz.” (s. 56)

ÇM5: “Ben, çok işi olan bir adamım; kesin ve netim.” (s. 69)

ÇM6: “Ciddi bir adamın ben. Sayısını tam olarak bilmek isterim.” (s. 56)

KM’de iş adamı ciddi bir adam olduğunu tekrarlamakta, kesin/net konuştuğunu söylemektedir. ÇM3’te ise yazarın üslubuna göre metinde sürekli tekrarlanan kelimelerden biri olan “ciddi” sözcüğü kullanılmamış, bunun yerine “iş güç sahibiyim” cümlesi tercih edilmiştir. ÇM5’te yine bu sözcük yerine “çok işi olan bir adam” tanımı kullanılmıştır.

►KM: “Les rois ne possèdent pas. Ils “règnent” sur. C’est très différent.” (s. 51)

ÇM1: “Krallar hiçbir şeye sahip değildirler, onlar sadece hükmederler. İkisi ayrı ayrı şey.” (s. 69)

ÇM2: “Krallar sahip olmaz, yönetirler. Ayrı ayrı şeylerdir bunlar.” (s. 49)

ÇM3: “Krallar bir şey tutamazlar ellerinde. Yalnızca ‘yönetirler’. İkisi ayrı şeydir.” (s. 59)

ÇM4: “Krallar sahip olmazlar, yönetirler. Ayrı ayrı şeyler bunlar.” (s. 56)

ÇM5: “Krallar sahiplenmezler, onlar hükmederler. İkisi çok farklıdır.” (s. 70)

ÇM6: “Krallar sahip olmazlar. Onlar her şeye “hükmeder”. Bu ikisi çok farklı şeyler.” (s. 56)

KM'deki "les rois ne possèdent pas" cümlesi 'kralların sahip olmadığını' ifade etmektedir. ÇM3'te "krallar bir şey tutmazlar ellerinde" şeklindeki çeviriden, kralların müsrif/savurgan oldukları anlamı çıkarılmaktadır. Bu ifade, KM'deki anlamdan farklıdır.

►KM: "-Je les gère. Je les compte et je les recompte, dit le businessman." (s. 52)

ÇM1: "İş adamı, 'İdare ediyorum,' dedi, 'sayıyorum, sonra bir daha sayıyorum.'" (s. 70)

ÇM2: "-Yönetiyorum. Sayıyorum, bir daha sayıyorum." (s. 50)

ÇM3: "'Düzenliyorum. Sayıyorum yine sayıyorum...' dedi işadamı." (s. 60)

ÇM4: "Düzene sokuyorum. Sayıyorum, yine sayıyorum." (s. 57)

ÇM5: "Onları yönetirim, sayarım, tekrar sayarım." (s. 70)

ÇM6: "-Onların hesabını tutuyorum. Onları sayıyorum, sonra tekrar sayıyorum, dedi işadamı." (s. 57)

KM'deki "je les gère" ifadesi 'onları idare ediyorum/yönetiyorum' anlamındadır. ÇM3'te "düzenliyorum", ÇM4'te "düzene sokuyorum" ve ÇM6'da "onların hesabını tutuyorum" şeklinde aktarılan ifadeler ise KM'den farklı bir anlam taşımaktadır.

►KM: "C'est amusant, pensa le petit prince. C'est assez poétique. Mais ce n'est pas très sérieux." Le petit prince avait sur les choses sérieuses des idées très différentes des idées des grandes personnes." (s. 52-53)

ÇM1: "Küçük Prens, 'Eğlenceli bir şey, oldukça da şairane...' diye düşündü. Ama iş adamın iddia ettiği kadar ciddi bir iş değildi. Küçük Prens'in ciddi işler üzerindeki fikirleri, büyüklerin fikirlerinden bambaşkaydı." (s. 71)

ÇM2: “Küçük Prens: “Eğlenceli bir iş, diye düşündü. Ama pek ciddi değil. Şiir gibi bir şey.” Ciddilik üzerinde Küçük Prens’in görüşleri büyüklerin görüşlerine hiç uymuyordu.” (s. 50)

ÇM3: “Eğlenceli, diye düşündü Küçük Prens. Şiirli bir iş. Ama pek önemli sayılmaz. Önemli şeyler konusunda Küçük Prens’in görüşleriyle büyük insanlarınki hiç uyuşmuyordu.” (s. 61)

ÇM4: “Küçük Prens, “Eğlenceli iş,” diye düşündü. “Pek şairane ama önemli denemez buna.” Önemli şeyler konusunda Küçük Prens’in görüşleri büyüklerinkinden apayrıydı.” (s. 57)

ÇM5: “ ‘Eğlenceli ve oldukça da şairane,’ diye düşündü Küçük Prens. Küçük Prens’in, ciddi konular hakkındaki fikirleri, büyük adamlarinkine kıyasla çok daha ilginçti.” (s. 71)

ÇM6: “ ‘Bu çok eğlenceli bir iş,’ diye düşündü Küçük Prens. ‘Ve çok da şiirsel. Ama pek ciddi bir iş gibi görünmüyor.’ Küçük Prens’in ciddi işler hakkındaki düşünceleri büyüklerinkinden çok farklıydı.” (s. 58)

KM’de yer alan “poétique” sıfatı Türkçe’de ‘şiirsel/şiir gibi/şairâne’ anlamlarındadır. ÇM3’te kullanılan “şiirli bir iş” ifadesi, içinde şiir barından bir iş anlamı taşımaktadır. “Différentes” sıfatı ise ‘farklı/başka/değişik’ olarak çevrilebilir. ÇM5’te kullanılan “ilginç” sözcüğü ise farklı bir anlam taşımaktadır.

►KM: “Je possède trois volcans que je ramone toutes les semaines. Car je ramone aussi celui qui est éteint. On ne sait jamais. C’est utile à mes volcans, et c’est utile à ma fleur, que je les possède. Mais tu n’es pas utile aux étoiles...” (s. 53)

ÇM1: “...üç yanardağım var, her hafta bacasını temizlerim. Hatta sönmüşünün bile. Ne olur ne olmaz diye. Ben, sahibi olduğum çiçeğe de, volkanlara da fayda sağlarım. Ama sen yıldızlarına faydalı değilsin.” (s. 71-72)

ÇM2: “Haftada bir süpürdüğüm üç yanardağım var; biri sönmüştür, ama ne olur ne olmaz, gene süpürürüm. Ben yanardağlarım da, çiçeğime de yararlı oluyorum. Ama sen yıldızlar için yararlı değilsin ki...” (s. 50)

ÇM3: “Benim olan üç yanardağı her hafta silip süpürürüm. Üstelik sönmüş olanı da silip süpürüyorum. Ne olacağı bilinmez. Bütün bunlar yanardağlarım, çiçeğime yararlı. Ama senin yıldızlara yararın dokunmuyor...” (s. 61)

ÇM4: “Her hafta süpürdüğüm üç tane de yanardağım var. Sönmüş olanı bile süpürüyorum; ne olur ne olmaz. Bu yaptıklarım yanardağlarım ve çiçeğime yararlı oluyorum. Sense yıldızlar için yararlı değilsin...” (s. 57-58)

ÇM5: “Her hafta temizlediğim üç tane yanardağım var. Sönmüş olanı da hep yanımda taşıyorum. Belli olmaz, yanardağlarımın ya da çiçeğimin her an bana ihtiyaçları olabilir. Ama yıldızların sana ne ihtiyacı olacak ki?” (s. 71)

ÇM6: “Benim her gün suladığım bir çiçeğim var. Her hafta temizlediğim üç yanardağım var, ne olur ne olmaz diye sönmüş olanı da temizliyorum. Benim onlara sahip olmam çiçeğim ve yanardağlarım için faydalı bir şey. Ama senin yıldızlara bir faydan yok ki...” (s. 58)

KM’de Küçük Prens her hafta (küllerini) temizlediği üç yanardağı olduğunu, ne olacağı belli olmaz düşüncesiyle sönmüş olanı da temizlediğini, bu işin, sahibi olduğu yanardağları ve çiçeği için faydalı olduğunu belirtmekte, (iş adamının) yıldızlara faydasının dokunmadığını eklemektedir. ÇM5’te görülen çeviride ise, “...sönmüş olanı hep yanımda taşıyorum. Belli olmaz, yanardağlarımın ya da çiçeğimin her an bana ihtiyaçları olabilir.” ifadeleri görülmektedir. KM cümlesinden yanardağları yanımda taşıması gibi bir anlam çıkarılmamaktadır. Devamındaki cümle ise KM’de verilen anlamdan farklıdır.

►KM: “Le petit prince ne parvenait pas à s’expliquer à quoi pouvaient servir, quelque part dans le ciel, sur une planète sans maison ni population, un réverbère et un allumeur de réverbères.” (s. 53)

ÇM1: “Gökyüzünün bir yönünde damsız adamsız bir küçük gezegende bir sokak feneri, bir de fenercisi bulunması hikmetini Küçük Prens bir türlü anlayamamıştı.” (s. 73)

ÇM2: “Küçük Prens gökyüzünün ortasında, evleri, insanları olmayan bir gezegende fenerle fenercinin ne işi olur, diye düşünüyor, bir türlü anlayamıyordu.” (s. 51)

ÇM3: “Küçük Prens, gökyüzünün herhangi bir noktasında, ne evin ne de insanın bulunduğu bir gezegende, bir sokak feneriyle bir fener yakıcısının ne işe yarayabileceğini kavrayamamıştı.” (s. 62)

ÇM4: “Küçük Prens, gökyüzünün bir noktasında, üstünde ne insan ne de ev bulunan küçük bir gezegende şu sokak feneriyle bekçisinin ne işe yarayabileceğini kestirememişti.” (s. 58)

ÇM5: “Küçük Prens gökyüzünün bir yerlerinde, bir bekçi dışında kimsenin yaşamadığı bu gezegenin ne işe yarayabileceğine akıl erdiremiyordu.” (s. 72)

ÇM6: “Küçük Prens evrenin bir köşesinde, üzerinde hiç kimsenin yaşamadığı, tek bir evin bile bulunmadığı bir gezegende fener ve fenercinin ne işe yarayabileceğini hiç anlayamamıştı.” (s. 59)

KM’de yer alan “quelque part dans le ciel” ‘gökyüzünde bir yerlerde’ anlamındadır. ÇM1’de “gökyüzünün bir yönünde”, ÇM2’de “gökyüzünün ortasında”, ÇM6’da ise “evrenin bir köşesinde” olarak çevrildiği görülmektedir. ÇM1 ve ÇM4’te görülen “küçük” sıfatı KM’de yer almamaktadır. “Une planète sans maison ni population” tanımıdaki “population” sözcüğü ‘nüfus/insan topluluğu’ anlamına gelir. Gezegende fenerciden başka kimsenin olmadığı

anlatılmak istenmiştir. Ancak ÇM1’de “damsız adamsız”, ÇM2’de “evleri insanları olmayan”, ÇM3’te “ne evin ne de insanın bulunduğu”, ÇM4’te “üstünde ne insan ne de ev bulunan”, ÇM6’da ise “üzerinde hiç kimsenin yaşamadığı” gezegen olarak nitelendirilmesi, KM’de verilen anlamı tam olarak aktarmamaktadır. Yalnızca ÇM5’te “üzerinde bir bekçi dışında kimsenin yaşamadığı” şeklinde açıklamalı olarak verilerek KM’e en yakın ifade olmuştur. Ancak ÇM5’te eksik çeviri yapıldığı görülmektedir, çünkü gezegende ev olmadığı aktarılmamıştır. KM’de Küçük Prens’in böyle bir gezegende bir sokak feneriyle bir fenercinin ne işe yaradığını anlayamadığını belirten cümle, ÇM5’te “gezegenin ne işe yarayabileceği” şeklinde çevrilmiş, böylece KM’den farklı bir anlam ortaya çıkmıştır.

►KM: “Peut-être bien que cet homme est absurde. Cependant il est moins absurde que le roi, que le vaniteux, que le businessman et que le buveur. Au moins son travail a-t-il un sens. Quand il allume son réverbère, c’est comme s’il faisait naître une étoile de plus, ou une fleur. Quand il éteint son réverbère, ça endort la fleur ou l’étoile. C’est une occupation très jolie. C’est véritablement utile puisque c’est joli.” (s. 53-54)

ÇM1: “Gerçi bu adamın hali abes, abes ama, kralla kendini beğenmişten, iş adamıyla ayyaştan daha abes değil. Hiç olmazsa, yaptığı işin bir manası var. Fenerini yaktığı zaman sanki bir yıldız doğmuş yahut bir çiçek açmış oluyor. Söndürdüğü zaman da o çiçek yahut o yıldız uykuya varıyor. Pek güzel bir uğraş doğrusu. Bir şey güzel olunca faydalı da olur.” (s. 73)

ÇM2: “-Bu adam belki gülünç, ama kraldan, kendini beğenmişten, işadamından ve ayyaştan daha gülünç değil ya! Hiç olmazsa yaptığı işin bir anlamı var. Fenerini yaktığı zaman, bir yıldız daha, yahut bir çiçek yaratmış gibi oluyor. Fenerini

söndürdüğü zaman da, çiçeği veya yıldızı uyutuyor. Güzel bir iş bu! Madem ki güzel, yararlı olsa gerek.” (s. 51)

ÇM3: “Bu adam gülünç olmasına gülünç. Ama kraldan da, burnu büyükten de, işadamından da, sarhoştan da daha az gülünç ... Eninde sonunda bir anlamı var yaptığı işin. Fenerini yakınca, sanki bir yıldız daha ışılatıyor, ya da bir çiçek yeşertiyor. Fenerini söndürünce de, o çiçek ya da yıldız uykuya dalıyor. Çok güzel bir uğraş bu. Güzel olduğuna göre de yararlı.” (s. 62)

ÇM4: “Bu adam gülünç belki ama kraldan da, kendini beğenmişten de, işadamından da, sarhoştan da daha az gülünç; hiç değilse işinin bir anlamı var. Fenerini yakınca bir yıldız doğdurmuş, bir çiçek açtırmış gibi oluyor. Söndürünce o yıldız, o çiçek uykuya dalveriyor. Ne güzel bir uğraş; güzel olduğu için gerçekten yararlı.” (s. 58)

ÇM5: “Belki de bu adam delinin biridir. Ama bir yandan, kraldan da, kendini beğenmiş adamdan da, sarhoştan da, iş adamından da daha gerekli biri. Hiç olmazsa, yaptığı işin bir anlamı var. Sokak lambasını yaktığında, sanki bir yıldız daha doğuyor veya bir çiçek açıyor. Lambayı söndürünce de yıldız ya da çiçek yitiyor. Güzel bir iş. Mademki güzel, o zaman yararlı da denilebilir.” (s. 72)

ÇM6: “Bu adam tuhaf biri olabilir, ama kraldan, kendini beğenmiş adamdan, işadamından ve sarhoştan daha tuhaf değil ya... En azından yaptığı işin bir amacı var. Fenerini yaktığında, yeni bir yıldız doğmuş gibi. yeni bir çiçek açmış gibi oluyor. Fenerini söndürdüğünde, yıldız ya da çiçeği uyutmuş oluyor. Bu çok hoş bir uğraş. Hoş olduğuna göre kesinlikle faydalı bir uğraş da.” (s. 59)

KM’de kullanılan “absurde” sıfatı ‘ anlamsız/saçma/boş’ anlamındadır. Bu sözcüğün ÇM2, ÇM3 ve ÇM4’te “gülünç”, ÇM5’te “deli”, ÇM6’da “tuhaf” sözcükleriyle karşılandığı ve farklı bir anlam yansıttığı görülmektedir. Yalnızca ÇM1’de kullanılan “abes” sözcüğü KM’e uygun olarak verilmiştir. “Ça endort”

ifadesi, ‘uyutuyor’ anlamına gelir. Yalnızca ÇM2’de, fiilin KM’deki ile aynı zaman ve kipte çekimlendiği görülmektedir. Ancak ÇM5’te “yitiyor” fiiliyle yapılan çeviri, ‘nesnelerin yok olduğu/kaybolduğu’ anlamını yansıtmıştır. Son cümlede yer alan “véritablement” zarfı ‘gerçekten’ anlamındadır. Sadece ÇM4’te bu sözcüğün aktarıldığı görülmüştür. ÇM5’te görülen “denilebilir” fiili ise, hem KM’de yer almamakta, hem de KM cümlesinin anlamını zayıflatmaktadır.

►KM: “-C’est la consigne, répondit l’allumeur.” (s. 54)

ÇM1: “Fenerci, “Ödev öyle olduğu için!” diye cevap verdi.” (s. 73)

ÇM2: “-Emir böyle, dedi fenerci.” (s. 51)

ÇM3: ““Yönerge böyle,” dedi fener yakıcı.” (s. 62)

ÇM4: “Yönetmelik böyle.” (s. 60)

ÇM5: “Kural böyle. Merhaba,” diye yanıt verdi.” (s. 73)

ÇM6: “-Talimat böyle, diye cevap verdi fenerci.” (s. 59)

“La consigne” ‘talimat/yönerge’ anlamına gelen bir sözcüktür. Farklı anlama gelen çeviriler ÇM1’de “ödev” ve ÇM5’te “kural” sözcükleridir. Diğer çeviriler verilmek istenen anlama yakındır.

►KM: “Puis il s’épongea le front avec un mouchoir à carreaux rouges.” (s. 54)

ÇM1: “Sonra kırmızı kareli bir mendille alınımın terini sildi.” (s. 74)

ÇM2: “Sonra kırmızı çizgili mendilini çıkarıp, alınımı sildi.” (s. 51)

ÇM3: “Sonra alınımı kuruladı kırmızı damalı bir mendille.” (s. 63)

ÇM4: “Kırmızı kareli bir mendille alınımı sildi, sonra (...) dedi.” (s. 60)

ÇM5: “Ardından, kırmızı kareli bir mendille alınımı sildi.” (s. 73)

ÇM6: “Sonra kırmızı kareli mendiliyle alınımı sildi.” (s. 60)

KM’deki “un mouchoir à carreaux rouges” ifadesinin anlamı ‘kırmızı kareli bir mendil’dir. ÇM2’de “çizgili” olarak çevrildiği ve farklı bir desen olarak

aktarıldığı görülmektedir. Yine KM'deki "puis" sözcüğü 'sonra' anlamına gelmektedir ve cümlenin başında kullanılmıştır. ÇM4'te ise cümleden sonra kullanılmış, olayların sıralamasının değiştirildiği görülmüştür. ÇM1'de kullanılmış olan "ter" sözcüğü ise, KM'de yer almamaktadır. Çevirmen kendi yorumuyla açıklama eklemiştir.

►KM: "Je fais là un métier terrible. C'était raisonnable autrefois. J'éteignais le matin et j'allumais le soir. J'avais le reste du jour pour me reposer, et le reste de la nuit pour dormir..." (s. 54)

ÇM1: "Berbat bir meslek!" dedi. "Eskiden bir manası vardı, sabah söndürür, akşam yakardım. Günün geri kalanında dinlenir, gecenin geri kalanında uyurdum." (s. 74)

ÇM2: "-Korkunç bir mesleğim var, dedi. Eskiden bu işin bir anlamı vardı: Feneri sabah söndürür, akşam yakardım. Gündüz dinlenir, gece de uyurdum..." (s. 52)

ÇM3: "Dayanılmaz bir iş yapıyorum burada. Eskiden daha bir akla yakındı. Gündüz söndürürdüm, akşam zamanı yakardım. Bütün gün dinlenecek zamanım olur, geceleri de uyurdum..." (s. 63)

ÇM4: "Lanet bir iş bu benimki," dedi. "Eskiden akıl ererdi. Sabah söndürür, akşam yakardım. Günün geri kalan saatlerinde dinlenir, gecenin geri kalan saatlerinde uyurdum." (s. 60)

ÇM5: "Çekilmez bir iş yapıyorum. Eskiden doğru dürüst, düzenli bir işti. Sabah söndürür, akşam yakardım. Gündüz dinlenir, gece de uyurdum." (s. 73)

ÇM6: "-Bu yaptığım çekilmez bir iş. Eskiden daha mantıklıydı. Feneri sabah yakıyor akşam söndürüyordum. Günün geri kalanında dinlenebiliyor, gecenin geri kalanında da uyuyabiliyordum..." (s. 60)

"Terrible" sıfatı 'korkunç' anlamındadır ve ÇM2'de aynen çevrildiği, ÇM1'de "berbat", ÇM3'te "dayanılmaz", ÇM4'te "lanet", ÇM5 ve ÇM6'da

“çekilmez”, sıfatlarıyla aktarıldığı görülmektedir. İkinci cümledeki “raisonnable” sıfatı ‘makul/akla yatkın’ anlamlarındadır. ÇM5’te “doğru dürüst, düzenli bir iş” şeklinde yapılan çeviride, çevirmen kendi yorumunu katarak çevirmiştir. Son cümlede yer alan cümlede “le reste du jour et le reste de la nuit” ifadesiyle fenercinin günün geri kalanında dinlendiği ve gecenin geri kalanında ise uyuduğu anlatılmaktadır. Ancak ÇM2 ve ÇM5’te görülen “gündüz dinlenir, gece de uyurdum” çevirisi, fenercinin çalışmadığı gibi anlam yansıtmaktadır ve eksik bir çeviridir.

►KM: “-La consigne n’a pas changé, dit l’allumeur. C’est bien là le drame! La planète d’année en année a tourné de plus en plus vite, et la consigne n’a pas changé!” (s. 54)

ÇM1: “Emir değişmedi, asıl fâcia burada ya, gezegen yıldan yıla daha hızlı dönmeye başladı, fakat emir değişmedi.” (s. 74)

ÇM2: “-Emir değişmedi, işte mesele de orada. Gezegen her yıl daha çabuk dönmeye başladı, ama emir değişmedi.” (s. 52)

ÇM3: “Yönerge değişmedi,” dedi fener yakıcı. “Acı olan da bu ya! Gezegen her geçen yıl biraz daha hızlı dönmeye başladı, yönerge değişmedi yoksa!” (s. 63)

ÇM4: “Yönetmelik değişmedi. İşin kötüsü de bu ya. Gezegen her yıl daha hızlı dönmeye başladı, yönetmelik ise yerinde saydı.” (s. 60)

ÇM5: “Aslında kural değişmedi ama gezegen yıldan yıla çok daha hızlı dönmeye başladı. Aslında kural hiç değişmedi!” (s. 73)

ÇM6: “-Talimat değişmedi, diye cevap verdi fenerci. Sorun da bu zaten. Gezegen her geçen yıl biraz daha hızlı dönüyor ama talimat değişmedi.” (s. 60)

“C’est bien là le drame” cümlesi ÇM5’te yer almamaktadır, eksik çeviri yapıldığı görülmektedir. Diğer çevirilerde farklı ifadeler görülse de KM’nin anlamına yakın çevirilerdir.

►KM: “Il se souvint des couchers de soleil que lui-même allait autrefois chercher, en tirant sa chaise. Il voulut aider son ami.” (s. 56)

ÇM1: “Kendisinin, bir vakitler sandalyesinin yerini değiştirerek aradığı güneş batışlarını hatırladı. Dostuna yardım etmek istedi.” (s. 76)

ÇM2: “Bir zamanlar güneşin batışını görmek için iskemlesini nasıl oradan oraya çektiğini hatırladı.” (s. 52)

ÇM3: “İskemlesini çekerek, günbatımlarını izlediğini anımsadı. Dostuna yardım etmek istedi.” (s. 64)

ÇM4: “Bir zamanlar iskemlesini bir kımldatışta günbatımları gördüğünü anımsadı; dostuna yardım etmek istedi.” (s. 61)

ÇM5: “Sandalyesini çekip de güneşin batışını izlemeye çalıştığı günleri hatırladı. Arkadaşına yardım etmek istedi.” (s. 74)

ÇM6: “Bir zamanlar sandalyesini biraz ileri iterek takip edebildiği gün batımlarını hatırladı. Arkadaşına yardım etmek istedi.” (s. 61)

KM’de “en tirant sa chaise” öbeği ‘sandalyesini çekerek’ anlamındadır. ÇM1’de “yerini değiştirerek”, ÇM2’de “oradan oraya çektiğini”, ÇM4’te “bir kımldatışta”, ÇM6’da ise “biraz ileri iterek” şeklinde farklı ifadelerle çevrilmiştir. ‘Arkadaşına yardım etmek istedi’ olarak çevrilebilen son cümle ise ÇM2’de yer almamış, eksik çeviri ortaya çıkmıştır.

►KM: “Il eut un soupir de regret et se dit encore: ‘Celui-là est le seul dont j’eusse pu faire mon ami. Mais sa planète est vraiment trop petite. Il n’y a pas de place pour deux...’” (s. 57)

ÇM1: “Esefle içini çekti: ‘Tek bu adamı kendime dost edinebilirdim,’ diye söylendi, ‘ama ne yazık ki yaşadığı dünya sahiden pek ufak. Bir kişiden başkası orada barınamaz.’” (s. 77)

ÇM2: “Esefle içini çekerek kendi, kendine dedi ki: ‘-Bu adam, dost olabileceğim tek insandı. Ne var ki gezegeni çok küçük, iki kişilik yer yok.’ ” (s. 54)

ÇM3: “İçini çekerek şöyle dedi kendi kendine: ‘Hepsinin arasında bir tek onunla dost olabilirdim. Ama gezegeni gerçekten çok küçük. İki kişiye yer yok...’ ” (s. 65)

ÇM4: “İçini çekerek kendi kendine dedi ki: ‘İçlerinde arkadaş olabileceğim tek insan oydu. Ama gezegeni o kadar küçüktü ki iki kişi almazdı...’ ” (s. 62)

ÇM5: “Hüzünlü bir özlemle iç çekti. ‘Bana arkadaş olabilecek tek kişi oydu. Ama gezegeni gerçekten çok küçük. Orada, iki kişiye kesinlikle yer yok...’ ” (s. 75)

ÇM6: “Sonra özlemle iç geçirdi ve şöyle dedi kendi kendine: ‘Onunla arkadaş olabilirdim. Fakat gezegeni gerçekten de çok küçük. İki kişiye yetecek kadar yer yok.’ ” (s. 61)

KM’de Küçük Prens’in hüznü/üzüntüsüyle içini çektiğini ifade eden “il eut un soupir de regret” cümlesinin çevirilerini incelediğimizde, ÇM3 ve ÇM4’te herhangi bir sıfat kullanılmadığı, “içini çekerek” şeklinde çevrildiği görülmektedir. ÇM5’te “hüzünlü bir özlemle iç çekti”, ÇM6’da “özlemle iç geçirdi” ifadeleriyle yapılan çeviriler ise KM’de verilen anlama uzaktır. Son cümlede ise, ‘(gezegende) iki kişiye yer olmadığı’ anlamındaki cümle KM’nin anlamına yakın ifadelerle çevrilmiş, ancak ÇM5’te KM’de yer almayan “kesinlikle” sözcüğü eklenmiştir.

►KM: “Ce que le petit prince n’osait pas s’avouer, c’est qu’il regrettait cette planète bénie à cause, surtout, des mille quatre cent quarante couchers de soleil par vingt-quatre heures!” (s. 57)

ÇM1: “Küçük Prens aslında buna değil, yirmi dört saat içinde, bin dört yüz kırk defa güneş batışıyla mutlanmış bir dünyadan uzak kalışına üzülyordu, ama bunu açıkça söyleyemezdi.” (s. 77)

ÇM2: “Ama Küçük Prens asıl başka bir şeye üzülüyordu, kendi kendine açıklamaktan çekindiği bir şeye: Bu mutlu gezegende yirmi dört saatte, bin dört yüz kırk kere güneşin batışını görebilecekti.” (s. 54)

ÇM3: “Kendine açıklayamadığı bir şey daha vardı Küçük Prens’in, bu kutlu gezegenden ayrılırken, özellikle, yirmi dört saatte bin dört yüz kırk günbatımını göremeyeceğine yeriniyordu.” (s. 65)

ÇM4: “Küçük Prens’in kendine açıklamaktan kaçındığı bir şey daha vardı. Bu gezegenden ayrılırken yirmi dört saatte bin dört yüz kırk günbatımı kaçırdığına yanyordu asıl!” (s. 62)

ÇM5: “Aslında, Küçük Prens’in itiraf etmeye dilinin varmadığı şey, orayı özleyeceğiydi. Çünkü orada yirmi dört saatte bin dört yüz kırk kez güneşin batışını görebilme olanağına sahip olabilirdi.” (s. 75)

ÇM6: “Küçük Prens’in kendisine itiraf edemediği şey başkaydı. Onu asıl üzen, yirmi dört saatte tam bin dört yüz kırk defa gün batımı seyretme fırsatını kaçırmaktı.” (s. 61)

KM’de Küçük Prens’in kendine itiraf etme cesaretini bulamadığı şeyin; özellikle de yirmi dört saatte bin dört yüz kırk gün batımı nedeniyle kutsanmış bu gezegenden (cette planète bénie) ayrılması nedeniyle duyduğu üzüntü olduğu ifade edilmektedir. Çevirilerde “bénie” sıfatı için ÇM1’de “mutlanmış”, ÇM2’de “mutlu”, ÇM3’te “kutlu” sıfatlarının tercih edildiği, diğer çevirilerde ise herhangi bir niteleme yapılmadığı görülmektedir.

►KM: “La sixième planète était une planète dix fois plus vaste.” (s. 57)

ÇM1: “Altıncı gezegen berikinden on defa daha geniş bir gezegendi.” (s. 78)

ÇM2: “Altıncı gezegen beşinciden altı kez büyüktü.” (s. 54)

ÇM3: “Altıncı gezegen öncekinden on kat daha geniştir.” (s. 67)

ÇM4: “Altıncı gezegen bir öncekinden on kat genişti.” (s. 62)

ÇM5: “Altıncı gezegense hepsinden altı kat büyüktü.” (s. 76)

ÇM6: “Altıncı gezegen bir öncekinden on kat daha büyük bir gezegendi.” (s. 63)

KM’de altıncı gezegenin on kat (dix fois) daha büyük olduğu ifade edilmektedir. ÇM2 ve ÇM5’te “altı kez, altı kat” olarak çevrildiği görülmektedir. KM’de bu gezegenin hangi gezegenden daha büyük olduğunu belirten bulunmamakta, ÇM1’de “berikinden”, ÇM2’de “beşinciden”, ÇM3’te “öncekinden”, ÇM4’te ve ÇM6’da “bir öncekinden”, ÇM5’te “hepsinden” sözcüklerinin çevirmenlerin yorumuyla eklendiği görülmektedir.

►KM: “ ‘Tiens! voilà un explorateur!’ s’écria-t-il, quand il aperçut le petit prince. Le petit prince s’assit sur la table et souffla un peu. Il avait déjà tant voyagé!” (s. 57)

ÇM1: “Küçük Prens’i görünce, “İşte bir kâşif!” diye bağırdı. Küçük Prens masanın üstüne oturdu, biraz soluk aldı.Yurdundan ayrılalı bir hayli yolculuk etmişti.” (s. 78)

ÇM2: “Küçük Prens’i görünce, “Bak, bir kâşif geliyor,” diye bağırdı. Küçük Prens masanın üstüne oturdu, biraz soluk aldı. Yolculuktan yorgun düşmüştü.” (s. 55)

ÇM3: “ ‘Bak hele! İşte bir arayıp tarayıcı!’ diye bağırdı, Küçük Prens’i görünce. Küçük Prens masanın üzerine oturdu, biraz soluk aldı. Nicedir yollardaydı!” (s. 67)

ÇM4: “Küçük Prens’in geldiğini görünce haykırdı; “Bir kâşif geliyor!” Küçük Prens masanın üstüne oturduğunda sık sık soluyordu. Kaç gündür yollardaydı.” (s. 62)

ÇM5: “ ‘Hey! İşte bir gezgin!’ diye bağırdı yaşlı adam heyecanla, Küçük Prens’i görünce. Küçük Prens, masaya oturup soluk aldı. Çoktandır yollardaydı.” (s. 76-77)

ÇM6: “-Bak! İşte bir kâşif! diye bağırdı Küçük Prens’i görünce. Küçük Prens masanın başına oturdu ve biraz soluklandı. Çok uzun zamandır yollardaydı.” (s. 63)

KM’de geçen “explorateur” sözcüğü ‘kâşif’ anlamına gelmektedir. Bu sözcük ÇM3’te “arayıp tarayıcı”, ÇM5’te ise “gezgin” sözcükleriyle aktarılmıştır. İkinci

cümlede Küçük Prens'in masanın üzerine oturduğu ve biraz soluklandığı ifade edilmiştir. ÇM5'te "masaya oturdu", ÇM6'da "masanın başına oturdu" sözcükleriyle çevrildiği görülmektedir. Son cümlede ise (Küçük Prens'in) zaten çoktandır seyahat ettiği şeklinde, bir önceki cümlenin açıklaması verilmiştir. Ancak bu cümlede ÇM2'de kullanılan "yorgun" sıfatı geçmemekte, çevirmenin kendi yorumuyla veya açıklama ihtiyacından dolayı eklenmiştir.

►KM: "-Ça c'est bien intéressant, dit le petit prince. Ça c'est enfin un véritable métier!" (s. 57-58)

ÇM1: "Küçük Prens, 'Çok mühim!' dedi. 'Nihayet gerçek bir uğraş gördüm.'" (s. 78)

ÇM2: "-Oo... çok ilginç bir iş! İşte gerçekten bir meslek, dedi Küçük Prens." (s. 55)

ÇM3: "'Çok ilginç bu,' dedi Küçük Prens. 'İşte gerçek bir uğraş!'" (s. 67)

ÇM4: "Ne ilginç! Sonunda gerçek bir meslek adamına rastlayabildik!" (s. 63)

ÇM5: "Bu çok ilginç," dedi Küçük Prens. "İşte bu, gerçek bir meslek." (s. 77)

ÇM6: "-Bu çok ilginçmiş, dedi Küçük Prens. İşte sonunda gerçek bir meslekle karşılaştım." (s. 63)

"Métier" sözcüğü 'iş/meslek/uğraş' anlamlarındadır. ÇM4'te "meslek adamı" olarak yapılan çeviride farklı bir anlam yüklenmiştir.

►KM: "-Et des villes et des fleuves et des déserts?"

-Je ne puis pas le savoir non plus, dit le géographe." (s. 58)

ÇM1: "Şehirler, nehirler, çöller?" Coğrafyacı, "Onları da bilemem!" dedi." (s. 79)

ÇM2: "-Peki, şehirler, ırmaklar, çöller mi var?"

-Onu da bilemem." (s. 56)

ÇM3: "Peki kentler, ırmaklar, çöller?"

"Bunları da bilemem," dedi coğrafyacı." (s. 68)

ÇM4: “Kentleri, ırmakları, çölleri?”

“Ona da bir şey diyemem.” (s. 63)

ÇM5: (s. 77)

ÇM6: “-Peki, şehirler, nehirler ya da çöller?”

-Bunu da bilemiyorum, dedi coğrafyacı.” (s. 64)

KM’de yer alan cümlelerin ÇM5’te çevrilmediği, eksik çeviri yapıldığı görülmektedir.

►KM: “-Mais vous êtes géographe!” (s. 58)

ÇM1: “Ama, coğrafyacısınız!” (s. 79)

ÇM2: “-Peki, coğrafyacı değil misiniz?” (s. 56)

ÇM3: “Ama siz coğrafya bilginisiniz!” (s. 68)

ÇM4: “Hani siz coğrafyacıydınız?” (s. 63)

ÇM5: “Ama siz bir coğrafyacısınız?” (s. 77)

ÇM6: “-Fakat coğrafyacı olduğunuzu söylemediniz mi?” (s. 64)

KM’de yer alan ünlem cümlesi, ÇM2, ÇM4, ÇM5 ve ÇM6’da soru cümlesi ile aktarılmıştır. KM’e en uygun çeviri ÇM1 ve ÇM3’te görülmektedir.

►KM: “-Pourquoi ça?”

-Parce qu’un explorateur qui mentirait entraînerait des catastrophes dans les livres de géographie. Et aussi un explorateur qui boirait trop.” (s. 59)

ÇM1: “Niçin o?”

“Çünkü yalancı bir kâşif yalanlarıyla bütün coğrafya kitaplarını altüst eder. Sarhoş bir kâşif de öyledir.” (s. 80)

ÇM2: “-Ne diye?”

-Çünkü kâşif yalan söyleyecek olursa, coğrafya kitabında korkunç yanlışlar çıkabilir.

Hele kâşif içkiye düşkünse, iş büsbütün karışır.” (s. 56)

ÇM3: “Bu da neyin nesi?”

“Neyin nesi olacak, bir arayıp tarayıcı yalan söyleyerek coğrafya kitaplarında inanılmaz yanlışlara yol açabilir. Üstelik bir de içki içiyorsa.” (s. 68)

ÇM4: “Neden?”

“Çünkü yalancı bir kâşif, coğrafya kitaplarının başına neler neler getirir. Çok içki içen kâşifler için de aynı durum söz konusudur.” (s. 64)

ÇM5: “Neden?”

“Çünkü yalan söyleyen veya sarhoş bir gezgin, coğrafya kitaplarında felaketlere yol açabilir.” (s. 78)

ÇM6: “-O niye?”

-Çünkü yalan söyleyen bir kâşif coğrafya kitaplarında büyük felaketlere yol açabilir. Aynı şey fazla içen bir kâşif için de geçerli.” (s. 65)

KM’de Küçük Prens “pourquoi ça?” sorusu ile bir önceki açıklamanın sebebini sormaktadır. ÇM3’te görülen “bu da neyin nesi?” sorusu ise farklı bir anlam yansıtmaktadır. Cevap olarak verilen cümle ise, yalan söyleyen bir kâşifin coğrafya kitaplarında felaketlere yol açacağı, çok içen bir kâşifin de aynı duruma sebep olacağı belirtilmektedir. ‘Felaket’ anlamındaki “catastrophe” sözcüğü ÇM1 ve ÇM4’te verilmemiş, ÇM2’de ve ÇM3’te “yanlış” sözcüğü ile aktarılmıştır. KM’de ikinci cümlede yalnızca ‘içmek’ fiili kullanılmış olmasına ve ‘içki, sarhoş’ sözcükleri geçmemesine rağmen ÇM1 ve ÇM5’te “sarhoş”, ÇM2, ÇM3 ve ÇM4’te “içki içen” sözcükleriyle aktarılmıştır.

►KM: “Tu vas me décrire ta planète!” (s. 59-60)

ÇM1: “Bana gezegenini anlatacaksın!” (s. 80)

ÇM2: “-Gezegenini anlat bana.” (s. 57)

ÇM3: “Haydi gezegenini anlat bana!” (s. 69)

ÇM4: “Artık gezegenini anlatırsın bana.” (s. 64)

ÇM5: “Bana başka gezegenleri anlatsana.” (s. 78)

ÇM6: “-Bana kendi gezegenini anlat!” (s. 65)

KM’de “Tu vas me décrire ta planète!” cümlesi ‘bana kendi gezegenini anlatacaksın!’ anlamındadır. ÇM5’te görülen “başka gezegenler” ifadesi farklı bir anlam ifade etmekte ve KM’de yer almamaktadır.

►KM: “-J’ai trois volcans. Deux volcans en activité, et un volcan éteint.” (s. 60)

ÇM1: “Üç yanardağ var. İki yanar, biri sönmük. Sönmük ama, bilinmez.” (s. 81)

ÇM2: “-Üç yanardağım var. İki yanar, biri sönmüştür.” (s. 57)

ÇM3: “Üç yanardağım var. İki püskürür durumda, biri de sönmüş.” (s. 69)

ÇM4: “Üç yanardağım var. Bunlardan iki püskürür halde, biri de sönmüş.” (s. 65)

ÇM5: “Üç volkanım var. İki etkin, biri sönmüş.” (s. 79)

ÇM6: “-Üç tane yanardağım var. İki hala sıcak, biri sönmüş.” (s. 65)

KM’de Küçük Prens iki etkin, bir de sönmüş olan üç yanardağı olduğunu ifade etmektedir. ÇM6’da kullanılan “sıcak” sıfatı ise KM’deki “en activité” ifadesinden farklı bir anlam içermektedir.

►KM: “Ce qui compte pour nous, c’est la montagne. Elle ne change pas.” (s. 60)

ÇM1: “Bizi ilgilendiren dağın kendisidir. O yerinde durur.” (s. 81)

ÇM2: “-Bizi ilgilendiren dağın kendisidir. Dağ dağ olmaktan çıkmaz ya.” (s. 57)

ÇM3: “Bizim için vazgeçilmez olan, dağdır. O hiç değişmez.” (s. 70)

ÇM4: “Bizim gözümüzde yanardağ değil, dağ önemlidir. O hiç değişmez.” (s. 65)

ÇM5: “Önemli olan, dağlar. Onlar hiç yer değiştirmez.” (s. 79)

ÇM6: “-Bizim için önemli olan onun bir dağ olmasıdır. Dağ yerinde durur.” (s. 66)

KM’de coğrafyacı kendileri için dağın önemli olduğunu, onun değişmediğini (elle ne change pas) söylemektedir. ‘Yer değiştirmek’ anlamı KM’de yer

almamaktadır. ÇM1’de ‘yerinde durur’, ÇM5’te ‘yer değiştirmez’ ve ÇM6’da ‘yerinde durur’ ifadeleriyle çevrildiği, çevirmenlerin kendi yorumlarını kattığı görülmektedir.

►KM: “-Ça signifie “qui est menacé de disparition prochaine.” (s. 60)

ÇM1: “Geçici demek, gelecekte yok olmak tehlikesiyle karşı karşıya olan demektir.” (s. 82)

ÇM2: “-Fani, ortadan kaybolmağa, yok olmaya mahkum demektir.” (s. 58)

ÇM3: “‘Yakın gelecekte kaybolacağından korkulan’ demektir.” (s. 70)

ÇM4: “Yakın bir gelecekte yok olacağı düşünülebilen şey demektir.” (s. 66)

ÇM5: “Her an yok olabilecek durumda olmak demek.” (s. 80)

ÇM6: “-Bunun anlamı, ‘zamanı geldiğinde yok olacak olan,’ demektir.” (s. 66)

KM’de yer alan “qui est menacé de disparition prochaine” tanımı ‘yakın gelecekte yok olma tehlikesi ile karşı karşıya olan’ anlamına gelmektedir. ÇM2’de ‘yakın gelecek’ ifadesi kullanılmamış, “ortadan kaybolmağa, yok olmaya mahkum” sözcükleriyle aktarılmış, eksik çeviri yapılmıştır. Yine aynı ifade için ÇM6’da ‘zamanı geldiğinde’ sözcükleri kullanılmış, KM’nin anlamından uzaklaşmıştır. ÇM4’te ‘düşünülebilen’ olarak aktarılan sözcük ise KM’de yer almamaktadır.

►KM: “(...) c’est-à-dire environ deux milliards de grandes personnes.” (s. 62)

ÇM1: “(...) yani şu, bu, iki milyar sularında büyük adam yaşardı.” (s. 84)

ÇM2: “(...) yani aşağı yukarı iki milyar yaşlı başlı insan vardır.” (s. 58)

ÇM3: “(...) yani aşağı yukarı iki milyar yaşını almış insan yaşar.” (s. 73)

ÇM4: “(...) yani aşağı yukarı iki milyar büyük yaşamaktadır.” (s. 66)

ÇM5: “(...) kısacası iki milyar büyük adam yaşıyordu.” (s. 81)

ÇM6: “(...) yani toplamda yaklaşık olarak iki milyar büyük yaşar.” (s. 68)

KM'de geçen "environ" sözcüğü 'yaklaşık (olarak)/aşağı yukarı' anlamlarına gelen bir sözcüktür. ÇM5'te bu sözcüğün karşılığı kullanılmayarak eksik çeviri yapılmış; bu nedenle net bir rakam ifade edilmiştir. Yine, KM'de kullanılan "les grandes personnes" tamlaması 'büyük insanlar, büyükler' anlamındadır. Bu tanımın eserin tamamında ve özellikle tercih edilmesinde, bu insanların Küçük Prens'e göre boyca ve yaşça büyük olduklarını vurgulama amacı mevcuttur. Ancak ÇM2'de "yaşlı başlı insan", ÇM3'te "yaşını almış insan" şeklinde çevrilmesi bu insanların yaşlı kişiler olduğu anlamını yansıtmaktadır.

► KM: "Pour vous donner une idée des dimensions de la Terre je vous dirai qu'avant l'invention de l'électricité on y devait entretenir, sur l'ensemble des six continents, une véritable armée de quatre cent soixante-deux mille cinq cent onze allumeurs de réverbères." (s. 62)

ÇM1: Size yeryüzünün çapı hakkında fikir vermiş olmak için diyeceğim ki, elektriğin icadından önce yeryüzünde, altı kıtası dahil tam dört yüz altmış iki bin beş yüz on bir fenerden kurulma kocaman bir ordu vardı. (s. 84)

ÇM2: "Dünyanın ölçüleri üstüne bir fikir edinmeniz için, şunu da söyleyeyim ki, elektrik keşfedilmeden önce, dünyanın altı kıtası, dört yüz altmış iki bin beş yüz on bir, yani bir ordu sokak fenercisi beslemek zorundaydı." (s. 58-59)

ÇM3: "Size Dünya'nın boyutları konusunda bir fikir vermek için şunu söyleyebilirim; elektrik bulunmadan önce, altı anakarada dört yüz altmış bin beş yüz on bir fener yakıcısından oluşan gerçek bir orduyu beslemek zorundaydı Dünya." (s. 73)

ÇM4: "Size dünyanın genişliği üstüne bir fikir vermek için şu örneği gösterebilirim: Elektriğin bulunmadığı çağlarda, bu gezegenin altı kıtasında dört

yüz altmış iki bin beş yüz on bir kişilik bir bekçi ordusu, her akşam sokak fenerlerini yakmakla görevliydi.” (s. 68)

ÇM5: “Size Dünya’nın boyutları hakkında fikir vermem gerekirse; elektriğin henüz bulunmadığı çağlarda, bu gezegenin altı kıtasında dört yüz altmış iki bin beş yüz on bir kişilik bir bekçi ordusu fenerleri yakıyordu.” (s. 81)

ÇM6: “Dünya’nın büyüklüğü hakkında bir fikir vermek için şu kadarını söylemek yeter: Elektriğin bulunmasından önce altı kıtanın tamamını aydınlatmak için tam dört yüz altmış iki bin beş yüz on bir kişilik bir fenerci ordusuna ihtiyaç duyulurdu.” (s. 68)

KM’deki cümlede tanımlanan ordunun “véritable” (gerçek) sıfatıyla ifade edildiği görülmektedir. Bu sözcüğün çevirisi yalnızca ÇM3’te görülmektedir. ÇM1’de ise “kocaman” sıfatıyla aktarılmıştır. ÇM4’te yer alan “her akşam sokak fenerlerini yakmakla görevliydi” cümlesi ve ÇM5’teki “fenerleri yakıyordu” ifadesi KM’de yer almamaktadır, çevirmenin kendi yorumu neticesinde açıklama olarak ilave edilmiştir. KM’de fenercilerden oluşan ordunun beslenmesi gerektiği anlamındaki “on y devait entretenir” öbeği ÇM2 ve ÇM3’te yer almış, diğer çevirilerde ise aktarılmamıştır.

►KM: “Seuls, l’allumeur de l’unique réverbère du pôle Nord, et son confrère de l’unique réverbère du pôle Sud, menaient des vies d’oisiveté et de nonchalance: ils travaillaient deux fois par an.” (s. 62)

ÇM1: “Yalnız Kuzey Kutbu’nun biricik feneriyle onun dengi olan Güney Kutbu’nun biricik fenerinin yakıcıları kelimenin tam anlamıyla tembel, rahat bir hayat sürerlerdi: Bu iki fenerci yılda sadece iki defa çalışırdı.” (s. 85)

ÇM2: “Yalnız Kuzey Kutbu’nun tek fenerini yakan fenerciyle Güney Kutbu’nun tek fenerini yakan fenerci tembel, işsiz bir hayat sürerler: Onlara yılda iki kez iş düşerdi.” (s. 59)

ÇM3: “Yalnız Kuzey Kutbu’nun tek fenerini yakan fenerciyle, Güney Kutbu’nun tek fenerini yakan fenerci işsiz güçsüz, aylak bir yaşam sürdürürlerdi: Yılda yalnızca iki kez çalışırlardı.” (s. 74)

ÇM4: “Yalnız Kuzey Kutbu’ndaki tek fener bekçisiyle kafaları Güney Kutbu bekçisi boş gezerlerdi; yılda iki kez iş düşerdi onlara.” (s. 68)

ÇM5: “Sadece Kuzey Kutbu’yla Güney Kutbu’nun bekçileri, tek fenerleri olduğu için boş boş gezerlerdi. Onlara ancak yılda iki kez iş düşerdi.” (s. 82)

ÇM6: “Yalnız, Kuzey Kutbu ve Güney Kutbu’ndaki fenercilerin aylaklık yapacak bol bol zamanları olurdu. Yılda yalnızca iki kere iş çıkardı onlara.” (s. 69)

KM’de kutup fenercilerinin yılda iki kez çalıştıkları için aylak ve rahat bir hayat sürdürdükleri belirtilmektedir. ÇM1, ÇM2 ve ÇM3’te kullanılan “tembel, işsiz” sözcükleri KM’den farklı bir anlam yansıtmaktadır. Oysa söz konusu fenerciler işsiz ya da tembel değil, işleri gereği boş zamanları çok olan kişilerdir.

►KM: “Je n’ai pas été très honnête en vous parlant des allumeurs de réverbères. Je risque de donner une fausse idée de notre planète à ceux qui ne la connaissent pas.” (s. 63)

ÇM1: “Ben de size fenercilerden söz ederken pek ucu ucuna konuşmadım. Yeryüzünü bilmeyenlere, yeryüzü hakkında yanlış bir fikir edinme tehlikesi yarattım.” (s. 86)

ÇM2: “Ben de fenercilerden söz ederken, pek o kadar dürüst davranmadım. Sakın, dünyamızı bilmeyenlere yanlış bir fikir vermiş olmayayım!” (s. 59)

ÇM3: “Size fener yakıcılarından söz ederken pek dürüst davranmadım doğrusu. Gezegensemizi bilmeyenlerde yanlış düşünceler uyandıracak sözler ettim.” (s. 75)

ÇM4: “Ben de fener bekçilerinden söz ederken tam tamına doğrucu davranmadım, gezegensemizi bilmeyenlerde yanlış izlenimler uyandırabilecek bir yola saptım.” (s. 68-69)

ÇM5: “Fener yakan bekçilerden söz ettiğimde, çok da dürüst değildim. Gezegensemizi tanımayanları yanlış bilgilendirmek istemem.” (s. 83)

ÇM6: “Dünya’daki fenciler hakkında söylediklerimde pek dürüst davranmadım Gezegensemizi tanımayanların yanlış bir fikre kapılmasını istemem.” (s. 70)

KM’de geçen “honnête” sözcüğü ‘dürüst/doğru’ anlamındadır. ÇM1’de kullanılan “ucu ucuna konuşmak” ifadesi KM’nin anlamını yansıtmamaktadır. “Risquer de...” kalıbı ise ‘tehlikesiyle karşı karşıya bulunmak’ anlamına gelmekte, bu anlama yakın kullanım yalnızca ÇM1’deki “tehlikesi yarattım” çevirisinde görülmektedir.

►KM: “On pourrait entasser l’humanité sur le moindre petit flot du Pacifique.” (s. 63)

ÇM1: “İnsanoğullarını Pasifik Denizi’ndeki ufâcık bir adaya doldurmak kabildir.” (s. 86)

ÇM2: “Pasifik adalarının herhangi birinde bütün insanlara yer vardır.” (s. 60)

ÇM3: “Dolayısıyla insanlar, Pasifik Adaları’nın en küçüklerinden birinde yer edinebilirler.” (s. 75)

ÇM4: “Yani Dünya’nın bütün insanları en küçük Pasifik adasına yerleştirilebilir.” (s. 69)

ÇM5: “Tüm insanlığı, örneğin Pasifik Okyanusu’nda bir adacığa sığdırabilirdik.” (s. 83)

ÇM6: “Bütün insanlar Pasifik’teki küçük bir ada üzerinde toplanabilirdi.” (s. 70)

KM cümlesi ‘tüm insanları Pasifik’teki en küçük adaya doldurmak/sığdırmak mümkündür’ anlamındadır. Çeviriler incelendiğinde ÇM2’de farklı bir anlamda çevrildiği ve KM anlamını yansıtmadığı görülmektedir.

►KM: “Vous leur conseillerez donc de faire le calcul. Elles adorent les chiffres: ça leur plaira. Mais ne perdez pas votre temps à ce pensum C’est inutile. Vous avez confiance en moi.” (s. 63)

ÇM1: “Onun için siz onlara işin hesabını yapmalarını tavsiye edin. Büyükler rakamlara bayılır, bu teklif hoşlarına gider. Ama siz onlara verdiğiniz bu hesap cezasıyla boşuna vakit kaybetmeyin. Bana inanın.” (s. 86)

ÇM2: “İsterseniz, onlara bunu, şöyle bir hesaplamalarını salık verin. Sayılara bayıldıkları için, bu iş hoşlarına gider. Ama sakın siz bu hesaba girişmeyin. Zaman kaybedersiniz. Bana güveniniz var nasıl olsa.” (s. 60)

ÇM3: “En doğrusu, durumun bir hesabını yapmalarını salık verin onlara. Sayılara bayırlar: bu işten hoşlanacaklardır. Ama sizler, bu tür ev ödevi cezalarıyla vaktinizi harcamayın. Hiçbir işe yaramaz. Bana güvenirsiniz nasıl olsa.” (s. 75)

ÇM4: “İyisi mi söyleyin hesabını yapınlar. Sayılara bayırlar; hesap işlemleri hoşlarına gider. Ama siz vaktinizi bu gereksizliklerle neden öldüreceksiniz? Bilirim, bana güvenirsiniz.” (s. 69)

ÇM5: “Hesap kitap yaparlar. Rakamlara bayırlar. Sayılar onları çok mutlu eder. Ama siz vaktinizi bu gereksiz şeylerle boşuna harcamayın. Benim size güvenim tamdır.” (s. 83-84)

ÇM6: “O zaman onlara hesaplamalarını söyleyin. Sayıları çok sevdiklerinden bu çok hoşlarına gidecektir. Ama bence bununla vakit kaybetmeyin. Buna gerek yok. Bana güvenebilirsiniz.” (s. 70)

KM'nin ilk cümlesinde geçen "conseiller" fiili 'öğütlemek/salık vermek/tavsiye etmek' anlamlarındadır. ÇM5'te bu fiile yer verilmemiş, "hesap kitap yaparlar" cümlesiyle aktarılmış, eksik çeviri olmuştur. Yine aynı cümledeki "donc" bağlacı 'o halde/öyleyse' anlamında kullanılır. ÇM2'de "isterseniz" sözcüğüyle aktarılmış, ÇM5'te ise çevrilmemiştir. İkinci cümledeki "pensum" sözcüğü 'yazı cezası/uzun ve sıkıcı yazı' anlamına gelir. Bu sözcük yalnızca ÇM1 ve ÇM3'te aktarılmıştır, diğer çevirilerde ise "hesap" (ÇM2), "gereksizlik" (ÇM4), "gereksiz şeyler" (ÇM5), "bu" (ÇM6) sözcükleriyle karşılık bulmuştur. "Vous avez confiance en moi" cümlesi 'bana güvenirsiniz' anlamına gelirken, ÇM5'te "benim size güvenim tamdır" şeklinde farklı bir ifadeyle çevrildiği görülmektedir.

►KM: "Il avait déjà peur de s'être trompé de planète, quand un anneau couleur de lune remua dans le sable." (s. 63)

ÇM1: "Hele kumlar üstünde ay ışığı renginde bir halka kımlıdayınca, Küçük Prens yanlış bir gezegene geldiği korkusuna kapıldı." (s. 86-87)

ÇM2: "Yanlış gezegene geldiğini sanmak üzereydi ki, kumda ay rengi bir çember kımlıdadı." (s. 61)

ÇM3: "Yanlış gezegene geldiği sanısına kapılacakken, kumda, ay alacasında bir halka kımlıdanıverdi." (s. 75)

ÇM4: Tam yanlış gezegene geldiğine inanacaktı ki sarı bir halkanın kumda kımlıdadığını gördü. (s. 69)

ÇM5: "Yanlış gezegene geldiğini düşündüğü sırada, kumda sarı bir halkanın kıprıdadığını gördü." (s. 84)

ÇM6: "Tam yanlış bir gezegene geldiğini düşünüyordu ki, kumun üzerinde parıldayan gümüş renkli bir şeyin hareket ettiğini gördü." (s. 70-71)

KM cümlesinde yanlış gezegene gelmiş olma korkusu içindeki Küçük Prens'in kumda ay (ışığı) renginde bir halkanın kimildadığını kırırdadığını gördüğü belirtilmektedir. “Korku duyma/korkma” ifadesi yalnızca ÇM1’de kullanılmış, ancak bu çeviride halkayı gördükten sonra korkuya kapıldığı şeklinde farklı bir sıralama ile aktarılmıştır. Halkanın rengi ise ÇM4 ve ÇM5’te “sarı” olarak ifade edilmiştir.

►KM: “ ‘Bonne nuit,’ fit le petit prince à tout hasard.” (s. 63)

ÇM1: “Rastgele seslendi: ‘İyi geceler!’” (s. 87)

ÇM2: “Küçük Prens rasgele bir şey söyledi; ‘İyi geceler!’” (s. 61)

ÇM3: “ ‘Tünaydın,’ dedi Küçük Prens bütün inceliğiyle.” (s. 76)

ÇM4: “ ‘İyi geceler,’ dedi Küçük Prens saygıyla.” (s. 69)

ÇM5: “Rastgele bir şekilde; ‘İyi geceler,’ dedi Küçük Prens.” (s. 84)

ÇM6: “-İyi geceler! dedi şansını bir denemek için.” (s. 71)

KM’de görülen “bonne nuit” sözü ‘iyi geceler’ anlamındadır. ÇM3’te “tünaydın” olarak çevrilmesi farklı bir zaman dilimini yansıtmaktadır. “A tout hasard” kalıbı ise ‘ne olursa olsun’ anlamına gelir. “Hasard” sözcüğünün tek başına sözlük anlamı ‘tesadüf/rastlantı’dır. Bu benzerlik nedeniyle, ÇM1, ÇM2 ve ÇM5’te “rastgele” sözüyle aktarılmıştır. ÇM6’da ise KM’e en yakın anlamda çevrildiği görülmektedir. ÇM4’te kullanılan “saygıyla” zarfi ise KM’de verilen anlamdan farklıdır.

►KM: “Tu me fais pitié, toi si faible, sur cette Terre de granit. Je puis t’aider un jour si tu regrettes trop ta planète. Je puis ...” (s. 66)

ÇM1: “Bu granitten dünyada sen o kadar zayıfsın ki.. Sana acıyorum. Yıldızından ayrılığın günün birinde pişman olursan, sana yardım edebilirim.. Benim gücüm..” (s. 88)

ÇM2: “-Acıyorum sana, dedi. Bu taştan dünyada sen çok zayıfsın. Bir gün gezegenini fazla özleyecek olursan, sana yardım edebilirim. Seni..”. (s. 63)

ÇM3: “Bu taştan Dünya’da böylesine güçsüz oluşuna acıdım. Günün birinde gezegenine dönmeyi çok istersen, sana yardım edebilirim. Seni..” (s. 78)

ÇM4: “Şu kaskatı dünyada böylesine güçsüz oluşun acıma duygusu uyandırıyor içimde. Sana yardım edebilirim. Günün birinde gezegeninin özlemine dayanamazsan benim..” (s. 72)

ÇM5: “Şu koskoca dünyada böylesine güçsüz olman, yüreğimi sızlatıyor. Sana yardım edebilirim. Eğer bir gün gezegenini özlersen, ben sana yardım edebilirim. Belki..” (s. 86)

ÇM6: “-Bu taştan kocaman Dünya’nın üzerinde, öyle korunaksızsın ki, içim acımayla doldu sana karşı. Eğer bir gün gezegenini çok özleyecek olursan, oraya gitmene yardım edebilirim. Bunu yapabilirim..” (s. 72)

KM’de “terre de granit” tamlamasıyla ‘granitten dünya/taştan dünya’ anlamı verilmiş istenmiştir. ÇM5’te “koskoca dünya” şeklinde çevrilmesi KM’den farklı bir anlam oluşturmuştur. ÇM6’da ise “taştan kocaman Dünya” şeklinde çevrildiği, çevirmenin kendi yorumuyla ekleme yaptığı görülmektedir. “Regretter” fiili ise hem ‘pişman olmak’, hem de ‘üzülmek’ anlamlarına gelmektedir, bunu metne göre yorumlamak gerekir. Ayrıca, fiilin ardından ikinci bir fiil gelmemesi, üzülmek anlamında kullanıldığını düşündürmektedir. Yılan, Küçük Prens’e gezegenini çok fazla özlemesi halinde ona yardım edebileceğini söylemektedir. ÇM1’de görülen “ayrıldığına çok pişman olursan” çevirisinde çevirmen kendi yorumuyla ayrılmak fiilini eklemiştir. ÇM3’teki “dönmek” fiili ise KM’den farklı bir anlam yansıtmaktadır.

►KM: “Les hommes? Il en existe, je crois, six ou sept. Je les ai aperçus il y a des années. Mais on ne sait jamais où les trouver. Le vent les promène. Ils manquent de racines, ça les gêne beaucoup.

-Adieu, fit le petit prince.

-Adieu”, dit la fleur.” (s. 66)

ÇM1: “İnsanlar mı?” dedi, “Var, zannederim, altı yahut yedi kişi. Yıllarca önce bir kere görmüştüm. Ama şimdi kim bilir neredeler. Rüzgar onları dolaştırır durur. Kökleri olmadığı için çok sıkıntı çekerler.”

Küçük Prens, “Allahayısmarladık,” dedi.

Çiçek de “Güle güle!” dedi.” (s. 90)

ÇM2: “-İnsanlar mı? Altı, yedi kadar vardır, sanırım. Onları birkaç yıl önce gördüm. Ama nerede oldukları bilinmez. Rüzgar dolaştırır onları. Kökleri yok, bu yüzden çok çekiyorlar.

-Hoşçakal, dedi Küçük Prens.

-Güle güle, dedi çiçek.” (s. 64)

ÇM3: “İnsanlar mı? Altı yedi kişi kadar ya tutar, ya tutmazlar sanımca. Yıllar önce görmüştüm onları. Nerede bulunabilecekleri asla bilinmez. Rüzgar alıp götürür onları. Köksüzdürler, bundan da çok kaygılanırlar.”

“Hoşçakal görüşmemecesine,” dedi Küçük Prens.

“Görüşmemecesine güle güle...” dedi çiçek.” (s. 79)

ÇM4: “İnsanlar mı?” diye tekrarladı. “Galiba altı yedi insan var. Yıllar önce görmüştüm. Ama kim bilir şimdi neredeler? Rüzgarla sürüklenmişlerdir. Kökleri yok, yaşamları güç oluyor bu yüzden.”

“Hoşça kal,” dedi Küçük Prens.” (s. 72)

ÇM5: “İnsanlar mı? Sanıyorum altı yedi kişiler. Yıllar önce birkaçını görmüştüm. Ama şimdi neredeler bilemiyorum. Rüzgar onları alıp götürür. Kökleri yoktur insanların. Bu nedenle pek de rahat ve huzurlu değiller.”

“Elveda,” dedi Küçük Prens.

“Elveda,” dedi çiçek.” (s. 89)

ÇM6: “-İnsanlar? Haaa, evet. Sanıyorum altı ya da yedi tane var onlardan. Yıllar önce görmüştüm. Ama nerededirler şimdi bilmiyorum. Rüzgar sürüklemiş olabilir. Kökleri olmadığından, böyle zor bir hayatları var.

-Hoşça kal dedi Küçük Prens.

-Hoşça kal dedi çiçek.” (s. 74)

KM'deki “adieu” sözü ‘elveda/Allahaismarladık/hošça kal’ anlamlarında kullanılır. ÇM3'te çevirmenin eklediği “görüşmemecesine” sözcüğü konuşma dilinde pek kullanılan bir ifade değildir. Okur kitlesi açısından da metnin anlaşılmasını güçleştireceği düşüncesindeyiz. “Le vent les promène.” cümlesi ise ‘rüzgar onları gezdirir/dolaştırır’ anlamındadır. Yalnızca ÇM1 ve ÇM2'de bu ifadenin kullanıldığı, ÇM3'te “rüzgâr alır götürür”, ÇM4'te “rüzgârla sürüklenmişlerdir”, ÇM5'te “rüzgâr alıp götürür”, ÇM6'da ise “rüzgâr sürüklemiş olabilir” şeklinde çevrildiği görülmektedir. “Ça les gêne beaucoup” cümlesi, ‘bu onları çok rahatsız eder/tedirgin eder/güç duruma düşürür’ anlamındadır. Bu ifade, ÇM1'de “çok sıkıntı çekerler”, ÇM2'de “çok çekiyorlar”, ÇM3'te “çok kaygılanırlar”, ÇM5'te “bu nedenle pek de rahat ve huzurlu değiller” şeklinde KM'e yakın ifadelerle çevrildiği görülmektedir. ÇM4'te ise açıklama amaçlı bir ekleme yapılarak “yaşamları güç oluyor bu yüzden” şeklinde çevrilmesi yine KM'e yakın bir çeviri özelliği taşımaktadır. Ancak ÇM6 çevirisindeki “böyle zor bir hayatları var” ifadesi, insanların köklerinin olmaması

nedeniyle yaşadıkları sıkıntıyı yansıtmamakta ve KM'den farklı bir anlam taşımaktadır.

►KM: “Elle est toute sèche, et toute pointue et toute salée. Et les hommes manquent d’imagination. Ils répètent ce qu’on leur dit...” (s. 68)

ÇM1: “Kavruk mu kavruk, yalçın mı yalçın, tuzlu mu tuzlu... İnsanlara gelince, zerre hayal güçleri yok. Ne söylerseniz onu tekrarlıyorlar.” (s. 92-94)

ÇM2: “Ne kadar kuru, sivri, sert ve ürkütücü bir gezegen...İnsanlarında da hayal gücü denilen şeyden eser yok. Ne desem onu tekrar edip duruyorlar.” (s. 66)

ÇM3: “Her yer kupkuru, her yer sipsivri, her şey dokunaklı. İnsanların da düş kurabilme yetileri yok. Ne deseniz tekrarlayıp duruyorlar...” (s. 80)

ÇM4: “Her yer kuru, her yer sivri, her yer sert ve acımasız. İnsanlarda da düş kurabilme gücü hiç yokmuş. Ne söylerseniz onu tekrarlıyorlar.” (s. 74)

ÇM5: “Kupkuru, sivri, katı ve acımasız bir gezegen. İnsanların hayal gücü sıfır.” (s. 91)

ÇM6: “Kupkuru, keskin ve acı dolu. İnsanlarının da hiç hayal gücü yok. Kendilerine söyleneni tekrar edip duruyorlar.” (s. 76-77)

KM'de gezegen kupkuru, sipsivri ve tuzlu mu tuzlu şeklinde pekiştirilmiş sıfatlarla tasvir edilmiştir. “Salée” sıfatı ‘tuzlu/tuzlanmış’ anlamındadır ve yalnızca ÇM1’de bu anlamıyla aktarılmış, ÇM2’de “sert ve ürkütücü”, ÇM3’te “dokunaklı”, ÇM4’te “sert ve acımasız”, ÇM5’te “katı ve acımasız”, ÇM6’da ise “acı dolu” ifadeleriyle çevrilmiştir. Son cümle ise, ‘(insanların) ne söylenirse onu tekrarladığı’ anlamındadır, ÇM2’de “ne desem onu tekrar edip duruyorlar” cümlesiyle çevrildiği, ÇM5’te çevrilmeyerek eksik çeviri yapıldığı görülmektedir.

►KM: “-Nous sommes des roses, dirent les roses.”(s. 69)

ÇM1: “Güller, “Biz gülüz!” dediler.” (s. 95)

ÇM2: “-Gülüz, dediler.” (s. 66)

ÇM3: “ ‘Gülleriz,’ dedi güller.” (s. 81)

ÇM4: “ ‘Bizler gülleriz,’ dediler güller.” (s. 74)

ÇM5: “ ‘Biz gülleriz,’ diye yanıt verdi çiçekler, tatlı ve şen şakrak sesleriyle hep bir ağızdan.” (s. 92)

ÇM6: “-Biz gülüz, diye cevap verdi güller.” (s. 79)

KM cümlesindeki “des roses” sözcüğü ‘güller’ anlamındadır ve ÇM5’te “çiçekler” olarak çevrilmiş, cümlenin sonuna da çevirmen “çiçekler, tatlı ve şen şakrak sesleriyle hep bir ağızdan” şeklinde eklemeler yaparak kendi yorumu ile aktarmıştır.

►KM: “Et il se sentit très malheureux. Sa fleur lui avait raconté qu’elle était seule de son espèce dans l’univers. Et voici qu’il en était cinq mille, toutes semblables, dans un seul jardin!” (s. 69)

ÇM1: “Büyük bir bedbahtlık duydu. Çiçeği ona, evrende bir eşi daha bulunmadığı masalını uydurmuştu. Oysaki işte, yalnız bir bahçede, tıpi tıpkısına, beş bin tanesi birden vardı.” (s. 95)

ÇM2: “Küçük Prens çok üzüldü. Çiçeği, ona dünyada biricik olduğunu söylemişti. Oysa burada, bir tek bahçede tıpkı onun gibi beş bin kadar çiçek vardı.” (s. 66-67)

ÇM3: “Ve kendini çok mutsuz hissetti. Çiçeği, kendi türünün evrende bir eşi daha bulunmadığını söylemişti Küçük Prens’e. Ama işte beş bin tanesi bir aradaydı, hepsi bir örnek, hepsi bir tek bahçede!” (s. 81)

ÇM4: “Yüreği üzüntüyle doldu. Çiçeği evrende bir eşi daha bulunmadığını söylemişti. Oysa işte bir tek bahçede bile ona tıpatıp benzeyen beş bin çiçek vardı!” (s. 76)

ÇM5: “Sanki yüreği biraz burkulmuştu. Çiçeği ona, evrende tek olduğunu söylemişti. Oysa ondan beş bin tane daha vardı. Üstelik de aynı bahçenin içinde!” (s. 93)

ÇM6: “Küçük Prens büyük bir üzüntüye kapıldı. Çiçeği ona evrende eşi benzeri olmadığını söylemişti. Fakat işte burada, bir bahçenin içinde, tıpkı onun gibi beş bin çiçek vardı.” (s. 79)

“Et il se sentit très malheureux” cümlesi ‘kendini çok mutsuz/üzgün hissetti’ anlamına gelmektedir. ÇM5’te “sanki yüreği biraz burkulmuştu” olarak çevrilmesi KM’den farklı bir anlam kazanmasına yol açmıştır. KM’deki “cinq mille” ‘beş bin’ anlamında kesin bir rakamdır. ÇM2’de bu rakamın “kadar” sözcüğüyle birlikte kullanılarak yaklaşık bir ifade kazandığı görülmektedir.

►KM: “Elle serait bien vexée, se dit-il, si elle voyait ça... elle tousserait énormément et ferait semblant de mourir pour échapper au ridicule. Et je serais bien obligé de faire semblant de la soigner, car, sinon, pour m’humilier moi aussi, elle se laisserait vraiment mourir...” (s. 69)

ÇM1: “Şu hali görseydi,” diye düşündü, “üzüntüden kahrolur, öksürükleri tutar, gülünç olmaktan kurtulmak için ölme taklidi yapardı. İster istemez onu yalancıkdan avutacaktım, çünkü böyle olmadı mı, beni de pişman etmek için, sahiden ölmeye kalkıştı.” (s. 96)

ÇM2: “Bir görse bu gülleri, pek kızardı, diye düşündü. Öksürmeğe başlar, işin gülünç tarafını unutturmak için, ölüm terleri döker, ben de ister istemez ona bakardım, yoksa beni küçük düşürmek için gerçekten ölüverir...” (s. 67)

ÇM3: “Durumu görseydi,” diye düşündü Küçük Prens, “çok incinecekti.. üstüne varılmasın diye ölecekmiş gibi boğularaktan öksürürdü artık. Ben de özenle bakmak zorunda kalırdım, yoksa, gerçekten ölmeye kalkıştı...” (s. 81)

ÇM4: “Görse ne kızardı,” dedi kendi kendine. “Kim bilir nasıl öksürür kendine gülünmesin diye ölüyormuş gibi yapardı. Ben de ölmemesi için seve seve ona bakıyormuşum gibi yapardım. Çünkü aşağıdan almazsam gerçekten ölmeye kalkardı.” (s. 76)

ÇM5: “Bunları görse çok üzülürdü,” diye düşündü. “Kendini zorlayarak boğulurcasına öksürür, hatta gülünç duruma düşmemek için ölmüş numarası yapardı. Ve ben de ölmemesi için onu iyileştirmeye çalışıyormuş gibi yapardım. Çünkü kesinlikle alttan almaz, ilgilenmezsem de gerçekten kendini ölüme bırakırdı.” (s. 93)

ÇM6: “Bu bahçeyi görseydi çok üzülürdü,” dedi. “Öksürmeye başlar ve düştüğü bu gülünç durumu unutturmak için ölüyormuş gibi yapardı. Ben de onunla ilgileniyormuş gibi yapmak zorunda kalırdım, yoksa gerçekten ölmeye kalkışabilirdi...” (s. 79)

KM'deki “elle serait bien véxee” cümlesi ‘çok üzülürdü, çok kırılırdı/çok incinirdi’ anlamlarındadır. ÇM2 ve ÇM4'te “kızardı” olarak çevrilmesi farklı bir anlam yansıtmaktadır. “Elle tousserait énormément et ferait semblant de mourir pour échapper au ridicule” cümlesi ise ‘şiddetle öksürür ve gülünç durumdan sıyrılmak için ölü taklidi yapardı’ anlamına gelmektedir. ÇM1 ve ÇM6, KM'e en yakın çevirilerdir. ÇM2'de “ölüm terleri döker” ifadesi KM'den farklı bir anlam yansıtmaktadır. İkinci cümlede ise Küçük Prens, onu tedavi ediyormuş gibi yapmak zorunda kalacağını, aksi takdirde çiçeğin onu küçük duruma düşürmek için gerçekten öleceğini söylemektedir. ÇM5'te “gibi yapardım” çevirisi zorunluluk anlamını yansıtmamaktadır. Yine aynı cümlenin ÇM5'te iki ayrı cümle olarak verildiği, ikinci cümledeki “çünkü kesinlikle alttan almaz, ilgilenmezsem” ifadesinin ise çevirmenin yorumuyla cümleye eklendiği görülmektedir.

►KM: “Puis il se dit encore: “Je me croyais riche d’une fleur unique, et je ne possède qu’une rose ordinaire. Ça et mes trois volcans qui m’arrivent au genou, et dont l’un, peut-être, est éteint pour toujours, ça ne fait pas de moi un bien grand prince ...” Et, couché dans l’herbe, il pleura.” (s. 70)

ÇM1: “Daha sonra düşüncelerine şöyle bir yön verdi: ‘Eşi bulunmaz bir çiçeğim var diye dünyalar benim oluyordu, meğerse rastgele bir gülden başka bir şeycik değilmiş benimkisi. Bu gülle, boyları dizimi bile aşmayan, üstelik biri belki de bütün bütün sönmüş olan, üç yanardağım, beni büyük bir prens yapmaz.’ Çimenler üzerine boylu boyunca uzanıp ağladı.” (s. 96)

ÇM2: “Sonra düşündü: “Ben dünyada eşi olmayan biricik çiçeğim var bilir, kendimi zengin sayardım. Oysa ki, herkesin bildiği güller gibi bir gülüm varmış. Bu çiçek ve dizime gelen üç yanardağım -biri de belki büsbütün sönmüştür-ben hiç de büyük bir Prens değilmişim...” dedi ve çayra uzanarak ağladı.” (s. 67-68)

ÇM3: “Sonra da şöyle dedi kendi kendine: ‘Eşsiz bir çiçeğim var diye kendimi zengin sanırdım, sıradan bir gülle yetineceğim hiç aklıma gelmemişti. Sıradan bir gül, dizlerime anca ulaşan üç yanardağ, üstelik biri, belki de tümünden sönmüş; bunlarla büyük prens olamam ki...’ Sonra çimenlere uzandı, ağlamaya koyuldu.” (s. 83)

ÇM4: “Sonra da şunlar geldi aklına, ‘Eşsiz bir çiçeğim var diye kendimi zengin sanırdım. Oysa sıradan bir güle sahipmişim. Sıradan bir gül, ancak dizlerime yükselen biri belki hepten sönmüş üç yanardağ... Demek hiç de büyük bir prens değilmişim.’” (s. 76)

ÇM5: “ ‘Dünyadaki tek çiçeğe sahibim diye düşünüp kendimi zengin sanırdım. Oysa çiçeğim sıradan bir gülmüş. Sıradan gülüm ve biri sönmüş, boyu ancak dizime gelen

üç yanardağım var... Bunlarla hiç prens olunur mu?’ Ve çimenlerin arasına gömülüp hüngür hüngür ağlamaya başladı.” (s. 94)

ÇM6: “Ve kendi kendine konuşmaya devam etti, “Eşsiz bir çiçeğe sahip olduğum için kendimi zengin sanıyordum, oysa sıradan bir gülüm varmış sadece. Çiçeğim ve boyu ancak dizime kadar gelen üç yanardağımla, ki biri sonsuza kadar sönmüş olabilir, hiç de büyük bir prens değilmişim.” Çimenlerin üzerine kapanıp hıçkırma hıçkırma ağladı.” (s. 79)

ÇM2’de görülen “-biri de belki büsbütün sönmüştür-” cümlesinin [-] işaretleri arasında verilmesi, konuşma dilindeki cümlenin üslûbuna uymamaktadır. ÇM1’de görülen “daha sonra düşüncelerine şöyle bir yön verdi” cümlesi KM anlamına uzak bir çeviridir. ÇM2’de büyük harfle başlayan ‘prens’ sözcüğü KM’de küçük harfle yazılmıştır. Son cümlede Küçük Prens’in çimenlere uzanıp ağladığı belirtilmiştir. Bu cümle ÇM4’te çevrilmeyerek eksik bırakılmıştır. ÇM5’te “hüngür hüngür ağladı”, ÇM6’da “hıçkırma hıçkırma ağladı” çevirilerinde, KM’de yer almayan ve abartı anlam veren sözcüklerin eklendiği görülmektedir.

►KM: “-Bonjour, dit le renard.

-Bonjour, répondit poliment le petit prince, qui se retourna mais ne vit rien.

-Je suis là, dit la voix, sous le pommier...” (s. 70)

ÇM1: “Günaydın!” dedi.

Küçük Prens, “Günaydın!” diye cevap vererek döndü, fakat kimseyi görmedi.

Tilkinin sesi, “Buradayım,” dedi, “elma ağacının altında.” (s. 98)

ÇM2: “-Günaydın, dedi.

-Buradayım, elma ağacının altında.” (s. 69)

ÇM3: “ ‘Günaydın,’ dedi tilki.

‘Günaydın,’ diye terbiyeli terbiyeli karşılık verdi Küçük Prens, geri dönüp de kimseleri göremeden.

‘Buradayım,’ dedi ses, ‘elma ağacının altında.’” (s. 84)

ÇM4: “ ‘Günaydın,’ dedi.

Çevresine bakıp kimseyi göremeyen Küçük Prens:

‘Günaydın,’ dedi tatlı bir sesle.

‘Buradayım,’ dedi ses, ‘elma ağacının altında.’” (s. 77)

ÇM5: “ ‘Günaydın,’ dedi tilki.

‘Günaydın,’ dedi Küçük Prens. Şöyle bir döndü ama hiçbir şey göremedi.

‘Buradayım,’ dedi ses. ‘Elma ağacının altında...’” (s. 96)

ÇM6: “-İyi günler, dedi.

-İyi günler, dedi kibarca Küçük Prens sesin geldiği yöne dönerek, fakat hiçbir şey göremedi.

-Buradayım, dedi ses. Elma ağacının altında...” (s. 80)

KM’de görülen tilki ile Küçük Prens’in konuşmasıyla ilgili detaylara ÇM2’de yer verilmemiştir. Küçük Prens’in nazıkçe (poliment) cevap vermesi, çevresine bakıp hiçbir şey görmemesi çevrilmemiştir. KM’de, ağacın altında olduğunu söyleyen tilki, onu henüz görememiş olan Küçük Prens için sadece bir sestir (la voix). ÇM1’de “tilkinin sesi” şeklinde çevrilmiştir. “Il ne vit rien” cümlesi ‘hiçbir şey görmediği’ anlamını içeren bir ifadedir. Bu cümlenin KM’e en yakın çevirisi ÇM5 ve ÇM6’da görülmektedir.

►KM: “-Je ne puis pas jouer avec toi, dit le renard. Je ne suis pas apprivoisé.

-Ah! pardon, fit le petit prince.” (s. 71)

ÇM1: “Tilki,”Ben seninle oynayamam,” dedi, “ben ehli değilim.”

Küçük Prens, “Ah, affedersin!” dedi.” (s. 98)

ÇM2: “-Ben seninle oynayamam, evcil değilim.

Küçük Prens:

-Ha, kusuruma bakma, dedi.” (s. 69)

ÇM3: “ ‘Seninle oynayamam,’ dedi tilki. ‘Evcilleştirilmiş değilim.’

‘Ya! Bağışla,’ dedi Küçük Prens.” (s. 84)

ÇM4: “ ‘Seninle oynayamam, evcil değilim.’

‘Kusuruma bakma,’ dedi Küçük Prens.” (s. 77)

ÇM5: “ ‘Seninle oynayamam,’ dedi tilki. ‘Ben evcil değilim.’

‘Ah! Buna üzıldüm,’ dedi Küçük Prens.” (s. 96)

ÇM6: “-Seninle oynayamam, diye cevap verdi tilki. Ben evcil bir hayvan değilim.

-Öyle mi! Özür dilerim, dedi Küçük Prens.” (s. 80)

KM’deki “apprivoisé” sözcüğü ‘evcilleştirmek/ehlileştirmek’ anlamına gelen Latince kökenli ‘apprivoiser’ fiilinden türetilmiş olup ‘evcilleştirilmiş/ehlileştirilmiş’ anlamındadır ve edilgen bir yapı söz konusudur. KM’e en yakın şekilde çevirisi ÇM3’te görülmektedir. Küçük Prens’in cevabındaki “pardon” sözcüğü ise ‘özür dilemek’ anlamında kullanılır, ÇM5’te “buna üzıldüm” olarak çevrilerek farklı bir anlam yüklenmiştir.

► KM: “-Créer des liens?” (s. 71-72)

ÇM1: “Bağ yaratmak mı?” (s. 99)

ÇM2: “-Bağ”lar yaratmak mı?” (s. 70)

ÇM3: “Bağlar kurmak mı?” (s. 85)

ÇM4: “Bağlar kurmak mı?” (s. 78)

ÇM5: “Bağ kurmak ne demek?” (s. 97)

ÇM6: “-Bağlamak mı?” (s. 82)

KM'de "créer des liens" olarak geçen cümle 'bağlar yaratmak/bağlar kurmak' anlamındadır. ÇM6'da ise "bağlamak" şeklinde çevrildiği ve farklı bir anlam yüklendiği görülmektedir. ÇM5'in çevirisindeki "ne demek" sorusu, KM'deki sorunun anlamını değiştirmekte, şaşırma ifadesi ortadan kaldırılmaktadır.

►KM: "Mais comme il n'existe point de marchands d'amis, les hommes n'ont plus d'amis." (s. 73)

ÇM1: "Dostluk satan dükkanlar olmadığına göre, insanların dostları yoktur." (s. 101)

ÇM2: "-Dost satan satıcı olmadığı için de, dostsuz kalıyorlardı." (s. 71)

ÇM3: "Satıcılar satmadığından, dostları da yok artık insanların." (s. 87)

ÇM4: "Ama dost satan dükkanlar olmadığı için dostsuz kalıyorlar." (s. 80)

ÇM5: "Ama arkadaş satın alınmaz. Bu yüzden insanların dostu yoktur." (s. 99)

ÇM6: "Fakat arkadaş satın alacak dükkan olmadığı için, arkadaşları yok." (s. 84)

KM'de görülen "marchands d'amis" 'arkadaş/dost satıcısı' anlamında bir tamlamadır. ÇM1'deki çeviride "dostluk" olarak çevrilmesi, anlamının değişmesine yol açmıştır. ÇM5'te de bu tamlama kullanılmamış, "arkadaş satın alınmaz" şeklinde aktarılarak anlam değiştirilmiştir.

►KM: "-Que faut-il faire? dit le petit prince.

-Il faut être très patient, répondit le renard. Tu t'assoiras d'abord un peu loin de moi, comme ça, dans l'herbe. Je te regarderai du coin de l'œil et tu ne diras rien." (s. 73)

ÇM1: "Küçük Prens, 'Bunun için ne yapmalıyım?' diye sordu.

Tilki, 'Çok sabırlı olmalısın,' dedi. 'İlkin, biraz açığımda, otlar üstünde, şöylece oturursun. Ben sana göz ucuyla bakarım. Sen hiç sesini çıkarmazsın.'" (s. 101)

ÇM2: "Küçük Prens: '-Seni evcilleştirmek için, ne yapmalıyım?' diye sordu.

-Sabırlı olmalısın. Önce çayırda benden biraz ötede otur. Ben seni yandan şöyle bir süzüveririm. Sen de bir şey söylemezsin." (s. 72)

ÇM3: “ ‘Ne yapmak gerekli?’ dedi Küçük Prens.

‘Çok sabırlı olmak gerekir,’ diye karşılık verdi tilki. ‘Önce benden azıcık ötede duracaksın işte böyle, çayırdaki kalacaksın. Sana gözucuyla bakacağım ve hiçbir şey söylemeyeceksin.’” (s. 87)

ÇM4: “ ‘Evcilleştirmek için ne yapmalıyım?’

‘Çok sabırlı olmalısın. Önce benden biraz ötede çimenlerin arasında oturacaksın. Şöyle. Ben seni göz ucuyla süzeceğim, sen ağzını açmayacaksın.’” (s. 80)

ÇM5: “ ‘Ne yapmam gerek?’ dedi Küçük Prens.

‘Çok sabırlı olman gerek,’ diye yanıt verdi tilki. ‘Önce benden biraz uzağa, otların arasına otur. Göz ucuyla sana bakacağım ama sen bana hiçbir şey söylemeyeceksin.’” (s. 99)

ÇM6: “-Bunun için ne yapmam gerekir? diye sordu Küçük Prens.

-Çok sabırlı olmak gerekir, diye cevap verdi tilki. Önce, biraz uzağıma, çimenlerin üzerine şöyle oturacaksın. Ben sana göz ucuyla bakacağım ve sen hiçbir şey söylemeyeceksin.” (s. 84)

“Que faut-il faire?” soru cümlesi ‘ne yapmak gerekir/ne yapmalı’ anlamlarındadır. Bu şekilde çeviri yalnızca ÇM3’te yapılmıştır. Diğer çevirilerde özne olarak birinci tekil şahıs kullanılmıştır. Ayrıca ÇM2’de “seni evcilleştirmek için”, ÇM4’te “evcilleştirmek için” ve ÇM6’da “bunun için” şeklinde, KM cümlesinde yer almayan ilave sözcükler olduğu görülmektedir. “Tu t’assoiras d’abord un peu loin de moi, comme ça, dans l’herbe” cümlesi, ‘önce otların üzerine, bu şekilde, benden biraz uzağına oturacaksın’ anlamına gelmektedir. ÇM2 ve ÇM5’te yüklem emir kipiyle çevrilmiştir. ÇM2’de yer alan “çimenlerin arasına” öbeğinin, Türkçe’ye uygun bir çeviri olmadığı düşüncesindeyiz.

►KM: “Le langage est source de malentendus.” (s. 73)

ÇM1: “Anlaşmazlıklar hep konuşmaktan gelir.” (s. 101-102)

ÇM2: “Konuşmak birçok anlaşmazlıklara yol açar.” (s. 72)

ÇM3: “Sözcükler yanlış anlamının kaynağıdır.” (s. 87)

ÇM4: “Çünkü sözcükler, yanlış anlama kaynağıdır.” (s. 80)

ÇM5: “Dil, yanlış anlaşmaya yol açar.” (s. 99)

ÇM6: “Sözler, bütün yanlış anlamaların kaynağıdır.” (s. 84)

KM cümlesine en yakın çeviri Ç3’te görülmektedir. ÇM1’de “hep”, ÇM2’de “birçok”, ÇM4’te “çünkü”, ÇM6’da “bütün” olarak yer alan sözcükler KM’de mevcut değildir ve çevirmenlerin kendi yorumlarıyla eklenmişlerdir.

►KM: “À quatre heures, déjà, je m’agiterai et m’inquiéterai: je découvrirai le prix du bonheur!” (s. 73-74)

ÇM1: “Saat dört oldu mu, sabrım tükenir, yerimde duramaz olurum; böylece saadetin değerini anlarım. (s. 102)

ÇM2: “-Tam dörtte heyecanlanmağa, merak etmeğe başlarım. Böylece mutluluğun değerini anlarım.” (s. 72)

ÇM3: “Dört oldu muydu, yüreğim çarpacak, yerimde duramaz olacağım: Sonunda mutluluğum ödüllenecek?” (s. 88)

ÇM4: “Saat dört dedi mi meraktan yerimde duramaz olurum. Mutluluğumun armağanını veririm sana” (s. 80)

ÇM5: “Saat dörtte heyecanla ve endişeyle seni beklerim; adeta içimde mutluluğun ödülünü yaşarım.” (s. 100)

ÇM6: “-Saat dört olunca, heyecandan yerimde duramaz olurum, böylece mutluluğun değerini anlarım.” (s. 86)

KM’deki “je découvrirai le prix du bonheur” cümlesi ‘mutluluğun değerini anlarım’ olarak Türkçe’ye çevrilebilir. ÇM3’te “mutluluğum ödüllenecek” ve

ÇM5'te "mutluluğun ödülünü yaşarım" şeklinde, anlaşılması güç ifadelerle çevrilmesinin, "le prix" sözcüğünün 'ödül' anlamına da gelen bir sözcük olmasından kaynaklandığını düşündürmektedir. Yine aynı cümle için ÇM3'te cümlenin sonuna soru işareti konulmasının KM'de verilmek istenen anlamla ilgisi yoktur. ÇM4'teki "mutluluğumun armağanını veririm sana" çevirisi, KM anlamından oldukça uzak bir ifade oluşturmaktadır.

►KM: "Il faut des rites." (s. 74)

ÇM1: "Törelere gerekli şeylerdir." (s. 102)

ÇM2: "Töre lazım insana." (s. 72)

ÇM3: "Törene saygı gerek." (s. 88)

ÇM4: "Ayinsiz olmuyor." (s. 80)

ÇM5: "Kuralsız olmaz." (s. 100)

ÇM6: "Törenler güzeldir." (s. 86)

"Rite" sözcüğü Türkçe'de de kullanılmakta olan 'rituel' sözcüğü ile aynı kökten gelmektedir ve 'tören/ayin' anlamlarıdır. ÇM1 ve ÇM2'de okurun kolay anlaması için "töre" şeklinde uyarılma yapılarak çevrilmiştir. Bu sözcükle anlatılmak istenen, evcilleştirme aşamalarının belli bir düzende olması gerektiğidir. "Il faut" kalıbı ise Fransızca'da öznesiz olarak kullanılır ve 'gereklidir/gerekir' anlamlarıdır. ÇM3'te "saygı gerek" ve ÇM6'da "güzel" şeklindeki aktarımlarda bu ifadenin anlamı verilmemiş; çevirmen yorumları sonucunda farklı ifadelerle çevrilmiştir.

►KM: "Ils dansent le jeudi avec les filles du village. Alors le jeudi est jour merveilleux! Je vais me promener jusqu'à la vigne. Si les chasseurs dansaient n'importe quand, les jours se ressembleraient tous, et je n'aurais point de vacances." (s. 74)

ÇM1: “Perşembe oldu mu, köyün kızlarıyla dans ederler. Onun için Perşembe, günlerin en bulunmazdır. Ta bağlara kadar inerim. Şayet avcılar rastgele günlerde dans etselerdi, bütün günler birbirinin benzeri olur, ben de nefes alacak bir vakit bulamazdım.” (s. 102)

ÇM2: “Perşembe günleri köy kızlarıyla hora teperler. Perşembe günleri onların bayram günüdür. Ben de o gün bağlara kadar uzanabilirim. Avcıların belli bir eğlence günü olmasa, günler hep birbirine benzer, benim de serbest günüm olmaz.” (s. 72)

ÇM3: “Perşembeleri kasabalı kızlarla dans ederler. Tabii en güzel gündür perşembe! Üzüm bağlarına dek gezinirim. Ama avcılar öyle akıllarına estiğinde dans etmeye kalkışsalar, bütün günler birbirine benzeyecek, benim de hiç eğlenecek zamanım olmayacaktı.” (s. 88)

ÇM4: “Her perşembe köylü kızlarla dans ederler. Bu yüzden perşembe benim için eşsiz bir gündür! O gün bağlara kadar uzanırım. Avcılar belirsiz günlerde dans etselerdi, bütün günler birbirine benzeyecek, ben de hiç keyif çatamayacaktım.” (s. 82)

ÇM5: “Her perşembe, köyün kızlarıyla dansa giderler. Dolayısıyla, perşembe benim için olağanüstü bir gündür. O gün, bağlara kadar giderim. Avcılar belirsiz günlerde dans etselerdi, bütün günler birbirine benzer, ben de bu keyfi yaşayamazdım.” (s. 100)

ÇM6: “Perşembe günleri köyün kızlarıyla dans ederler. Perşembe benim için harika bir gündür! Asma bağlarının oraya kadar gider gezinirim. Eğer avcılar akıllarına estiği zaman dans etselerdi, bütün günler birbirine benzerdi ve benim de keyfimce gezecek zamanım olmazdı.” (s. 86)

KM'deki "danser" fiili 'dans etmek' anlamında bir fiildir. ÇM2'de "hora tepmek" şeklinde uyarlama yapılarak çevrilmiş, ÇM5'te ise "dansa giderler" ifadesiyle KM'den farklı bir anlam yüklenmiştir. İkinci cümledeki "merveilleux" sözcüğü 'olağanüstü/çok güzel/harika' anlamlarında kullanılan bir sıfattır ve KM'de perşembe günlerini nitelemektedir. ÇM2'de uyarlama yapılarak "bayram günü" şeklinde çevrildiği görülmektedir. Bu cümlede "benim için" anlamında herhangi bir açıklama yer almamasına rağmen ÇM4, ÇM5 ve ÇM6'da eklenmiştir. Cümlelerin son bölümünde yer alan "je n'aurais point" ifadesi 'olmayacaktı/olmazdı' anlamında ve Türkçe dilbilgisine göre gelecek zamanın hikaye birleşiminde çekimlenmiş olan ve 'hiç' anlamı da barındırarak olumsuzluk ifade eden bir fiildir. ÇM2'de, "olmaz" şeklinde geniş zaman olarak aktarılmıştır.

►KM: "-Alors tu n'y gagnes rien!" (s. 74-76)

ÇM1: "Öyleyse eline ne geçti?" (s. 104)

ÇM2: "-Ne kazandın bu işte?" (s. 74)

ÇM3: "Öyleyse hiçbir şey veremedim sana!" (s. 91)

ÇM4: "Öyleyse bundan bir kazancın olmadı!" (s. 82)

ÇM5: "Öyleyse ne kazandın bu işten?" (s. 100)

ÇM6: "-Ağlayınca eline bir şey geçmeyecek!" (s. 86)

KM'de yer alan cümlede, Küçük Prens tilkinin bu işten (evcilleştirme) hiçbir şey elde etmediğini/kazanmadığını söylemektedir. Oysa ÇM3 ve ÇM6'da KM anlamından çok farklı anlamda ifadeler görülmektedir. Ayrıca, bir ünlem cümlesi olmasına rağmen ÇM1, ÇM2 ve ÇM5'te soru cümlesi olarak aktarılmıştır.

►KM: "Mais j'en ai fait mon ami, et il est maintenant unique au monde." (s. 76)

ÇM1: "Fakat ben onu kendime dost edindim, şimdi dünyada bir tanedir." (s. 104)

ÇM2: "-Ama ben onu dost edindim, şimdi dünyada biriciktir." (s. 74)

ÇM3: “Ama ben onu dost edindim kendime, şimdi benim için bir eşi yoktur şu yeryüzünde.” (s. 91)

ÇM4: “(...) ama ben onu dost edindim, şimdi dünyada bir tane.” (s. 84)

ÇM5: “Ama o benim dostum oldu. Şimdi o, benim için yeryüzünde tek.” (s. 101)

ÇM6: “-Ama ben onu arkadaşım yaptım, ve o şimdi dünyada biricik.” (s. 87)

ÇM6’da aktarılan “arkadaşım yaptım” ifadesi birebir çeviri olarak yapılmış, böylece anlaşılması güç ve Türkçe’ye uygun olmayan bir yapı ortaya çıkmıştır.

►KM: “Vous êtes belles, mais vous êtes vides, leur dit-il encore. On ne peut pas mourir pour vous. Bien sûr, ma rose à moi, un passant ordinaire croirait qu’elle vous ressemble. Mais à elle seule elle est plus importante que vous toutes, puisque c’est elle que j’ai arrosée. Puisque c’est elle que j’ai mise sous globe. Puisque c’est elle que j’ai abritée par le paravent. Puisque c’est elle dont j’ai tué les chenilles (sauf les deux ou trois pour les papillons). Puisque c’est elle que j’ai écoutée se plaindre, ou se vanter, ou même quelquefois se taire. Puisque c’est ma rose.” (s. 76)

ÇM1: “Küçük Prens, ‘Güzelsiniz, ama bomboşsunuz,’ diye konuşmasına devam etti. ‘Sizin için ölünemez. Alıcı gözle bakmayan bir kimse, elbette ki, benim gülümü size benziyor sanır. Ama o tek başına sizin topunuzdan daha önemlidir, çünkü suladığım gül odur. Cam mahfaza içine aldığım gül odur. Paravanla rüzgarlardan koruduğum gül odur. Kelebek çıksın diye ayırdığım iki üçü dışında, tırtıllarını öldürdüğüm gül odur. Çünkü o gül, benim gülümdür.’” (s. 105)

ÇM2: “Ama Küçük Prens bununla kalmadı:

-Güzelsiniz, ama boşsunuz, dedi. Kimse size canını feda etmez. Rasgele biri benim gülümü görse, size benziyor sanır. Ama o tek başına sizin hepinize bedeldir. Çünkü ben onu suladım, cam şişeyle örttüm, parmaklıklarla korudum. Onun uğruna tırtılları öldürdüm (ama hepsini değil, tabii, iki üç tanesini bıraktım, kelebek olsunlar). Onun

övünmelerini, dert yanmalarını, ikide bir susmalarını dinledim. Çünkü o benim gülümdür.” (s. 74-75)

ÇM3: “ ‘Güzelsiniz, ama boşsunuz,’ dedi onlara bu kez. ‘Sizin için can verilmez. Herhangi bir yolcu, benim gülümü görecektir olsa, size benziyor sanır tabii. Ama o, tek başına, ben sulayıp yeşerttiğime göre, hepinizden daha değerli. Cam kavanozun altına ben koyduğuma göre. Ben paravanla örttüğüme göre. Ben öldürdüğümüne göre tırtılları (kelebek olacak iki üçü dışında tabii). Yakındığında, kendini övdüğünde, ya da kimi zaman susup konuşmadığında hep ben dinlediğime göre. Benim gülüm olduğuna göre.’” (s. 91-92)

ÇM4: “ ‘Güzelsiniz ama boşsunuz,’ diye ekledi. ‘Kimse sizin için canını vermez. Buradan geçen herhangi bir yolcu benim gülümün size benzediğini sansa bile o tek başına topunuzdan önemlidir. Çünkü üstünü fanusla örttüğüm odur, rüzgardan koruduğum odur, kelebek olsunlar diye bıraktığımız birkaç tanenin dışında bütün tırtılları uğrunda öldürdüğüm odur. Yakınmasına, böbürlenmesine hatta susmasına kulak verdiğim odur. Çünkü benim gülümdür o.’” (s. 84)

ÇM5: “ ‘Güzelsiniz ama boşsunuz,’ dedi güllere. ‘Kimse sizin için canını vermez. Rastlantıyla buradan geçen biri, benim gülümü de sıradan güllerden biri olarak düşünebilir. Ama o tektir ve hepinizden çok daha önemlidir. Çünkü su verdiğim gülümdür o. Çünkü fanusta sakladığım, çünkü bir paravanın arkasında koruduğum, kelebek olsunlar diye birkaç tanesini bırakıp uğrunda diğer tüm tırtılları öldürdüğüm odur. Yakınsa da böbürlense de sessizliğe gömülse de o benim, benim gülümdür.’” (s. 101-102)

ÇM6: “-Evet, güzelsiniz, ama anlamsızsınız, diye devam etti Küçük Prens. Kimse sizin için canını vermez. Oradan geçen biri benim gülümü görünce aynı size benzediğini düşünebilir elbette. Ama onu hepinizden daha değerli yapan şey, benim

suladığım gülün o olmasıdır. Cam fânusun altına koyduğum gül o. Paravanın arkasına sakladığım gül o. Uğruna tırtılları öldürdüğüm gül o (kelebeğe dönüşün diye bıraktığım birkaç tanesi hariç). Yakınmalarını, övünmelerini ve hatta bazen suskunluğunu dinlediğim gül o. Benim gülüm o.” (s. 87)

ÇM1’de eksik çeviri yapılmış, çiçeğin yakınmasını, övünmesini ve kimi zaman da sessizliğini dinlediği kısım aktarılmamıştır. ÇM3’teki cümle ise anlaşılması güç, sonu getirilmemiş bir cümle haline gelmiştir. ÇM5’te “dinlemek” fiilinin kullanılmadığı ve KM’de ayrı olarak verilen bazı cümlelerin ÇM1, ÇM4, ÇM5’te birleştirilerek tek cümle olarak aktarıldığı, KM’nin üslûbuna uygun şekilde çevrilmediği görülmektedir.

►KM: “-L’essentiel est invisible pour les yeux.” (s. 78)

ÇM1: “Öz, gözlere görünmez.” (s. 105)

ÇM2: “-İçyüzünü göz sezemez, gönül sezer.” (s. 75)

ÇM3: “Göz göremez özdenliği.” (s. 92)

ÇM4: “Gerçeğin mayası gözle görülmez.” (s. 84)

ÇM5: “Gözler, gerçeği her zaman görmeyebilir.” (s. 102)

ÇM6: “-Özler görünür değildir gözlere.” (s. 87)

KM’nin şiar olmuş cümlelerinden bir olan bu ifadenin, şiirsel bir söyleyiş tarzı kazandırmak için bazı çevirilerde, özellikle çocuk okurlar tarafından anlaşılması güç şekillerde çevrildiği görülmektedir. ‘Öz’ anlamındaki “l’essentiel” sözcüğünün ÇM2’de “içyüzü”, ÇM3’te “özdenlik”, ÇM4’te “gerçeğin mayası”, ÇM5’te ise “gerçek” ifadeleriyle aktarılmıştır. ÇM2’deki “gönül sezer” ve ÇM5’teki “her zaman” sözcükleri, KM cümlesinde yer almayan ve çevirmenler tarafından eklenen ifadelerdir. KM’e en yakın çevirinin ÇM1 olduğunu söylemek mümkündür.

►KM: “-C’est le temps que j’ai perdu pour ma rose...” (s. 78)

ÇM1: “Gülümü önemli kılan gülüm için harcadığım zamandır.” (s. 105-106)

ÇM2: “-Gülümün değeri, ona verdiğim emekle ölçülür.” (s. 75)

ÇM3: “Gülüme verdiğim emektir...” (s. 92)

ÇM4: “Uğrunda harcadığım zamandır.” (s. 84)

ÇM5: “Gülüm için harcadığım zaman...” (s. 102)

ÇM6: “-Gülüm değerliyse benim için, ona zaman harcamış olduğum için...” (s. 88)

ÇM1, ÇM2 ve ÇM6’da çevirilere açıklama ifadeleri eklendiği görülmektedir.

KM’e en yakın çeviri ÇM5’te aktarılmıştır. “Le temps” sözcüğü ‘zaman’ anlamındadır ancak ÇM2 ve ÇM3’te “emek” sözcüğüyle ifade edilerek KM’den farklı bir anlam yüklenmiştir.

►KM: “-Tu deviens responsable pour toujours de ce que tu as apprivoisé.” (s. 78)

ÇM1: “Ehlileştirdiğin şeye karşı ömrün oldukça sorumlusun.” (s. 106)

ÇM2: “-Evcilleştirdiğin her şeyden sorumlusun, ömrünün sonuna kadar.” (s. 75)

ÇM3: “Ölünceye dek sorumlusun gönül bağı kurduğun her şeyden.” (s. 92)

ÇM4: “Evcilleştirdiğin şeyden her zaman sen sorumlusun.” (s. 84)

ÇM5: “Çünkü sen tüm evcilleştirdiklerinden sorumlusun.” (s. 102)

ÇM6: “-Bir şeyi evcilleştirdiğinde, onun sorumluluğunu almış olursun.” (s. 88)

KM’deki “devenir” ifadesi ‘olmak’ anlamındadır ve yalnızca ÇM6’da kullanıldığı görülmektedir. “Tu as apprivoisé” sözcüğü ise ÇM3’te “gönül bağı kurduğun” şeklinde çevrilerek farklı bir anlamda aktarılmıştır.

►KM: “-Je trie les voyageurs, par paquets de mille, dit l’aiguilleur. J’expédie les trains qui les emportent, tantôt vers la droite, tantôt vers la gauche.” (s. 78)

ÇM1: “Demiryolu makasçısı, ‘Paket paket yolcu dağıtıyorum,’ dedi. ‘Yolcuları taşıyan trenlerin kimini sağa, kimini sola gönderiyorum.’” (s. 107)

ÇM2: “-Yolcuları binlik destelere ayırıyorum. Yolcu yüklü trenleri bir sağa, bir sola gönderiyorum.” (s. 76)

ÇM3: “ ‘Yolcuları biner biner bölüklere ayırıyorum,’ dedi demiryolu makasçısı. ‘Onları taşıyan trenleri bir sağa gönderiyorum, bir sola.’” (s. 93)

ÇM4: “Yolcuları bölük bölük ayırıyorum. Onları taşıyan trenleri bazen sağa yolluyorum, bazen sola.” (s. 85)

ÇM5: “Yolcuları gruplara ayırıyorum. Onları taşıyan trenleri bazen sağa, bazen sola yönlendiriyorum.” (s. 103)

ÇM6: “-Buraya gelen yolcuları ayırıyorum, dedi makasçı. Yolcuları taşıyan trenleri gidecekleri yöne gönderiyorum.” (s. 89)

KM’de “par paquets de mille” ifadesi ‘binlik desteler/bölükler’ anlamındadır.

ÇM1’de “paket paket” ve ÇM4’te “bölük bölük” ikilemeleriyle, ÇM5’te “grup” sözcüğüyle çevrilmiş, ÇM6’da ise çevrilmemiştir. İkinci cümledeki “tantôt vers la droite, tantôt vers la gauche” ‘kimi zaman sağa, kimi zaman sola’ anlamına gelmektedir, bu ifadenin de ÇM6’da çevrilmediği görülmektedir.

►KM: “Et un rapide illuminé, grondant comme le tonnerre, fit trembler la cabine d’aiguillage.” (s. 78)

ÇM1: “Işıklı bir sürat postası, gök gürültüsünü andıran bir gürültüyle makasçının kulübesini sarstı.” (s. 107)

ÇM2: “Derken ışıklarla donatılmış bir hızlı tren, yıldırım gibi, gök gürlercesine geçti. Makasçı kulübesi titredi.” (s. 76)

ÇM3: “O sırada ısl ısl bir hız katarı, makasçı kulübesini sarsarıktan, gök gürüyormuşçasına geçip gitti.” (s. 93)

ÇM4: “Birden göz kamaştırıcı ışıklarıyla bir tren fırtına gibi geçerek makasçının kulübesini sarstı.” (s. 85)

ÇM5: “O sırada, göz alıcı ışıklarıyla son hızla gelen bir tren, adeta yıldırım gibi geçip makasçının kabinini sarstı.” (s. 103)

ÇM6: “Tam bu sırada ışıklar içinde bir tren şimşek hızıyla geçti gürleyerek ve makasçının oturduğu yeri salladı.” (s. 89)

KM’de geçen “un rapide” sözcüğü ‘hızlı tren’ anlamındadır. ÇM5’te açıklama şeklinde “son hızla gelen bir tren”, ÇM4 ve ÇM6’da ise “tren” şeklinde çevrilmiştir. KM’de tek cümle olarak verilmesine rağmen ÇM2’de iki ayrı cümle hâlinde ifade edilmiştir. “La cabine” sözcüğü ‘küçük oda/kabin/kulübe’ anlamlarındadır. ÇM6’da “oturduğu yer” şeklinde yapılan çeviride, ‘makasçının sandalyesi/koltuğu’ gibi farklı/yanlış anlaşılmaya açık bir ifade ortaya çıkmıştır. ÇM3’te görülen “sarsaraktan” ifadesi, Türkçe dilbilgisi kurallarına göre zarf-fiiller ek almadığı için yanlış bir kullanımdır.

►KM: “-L’homme de la locomotive l’ignore lui-même, dit l’aiguilleur. Et gronda, en sens inverse, un second rapide illuminé.” (s. 78)

ÇM1: “Makasçı, ‘Ne aradıklarımı lokomotif kullanıyan adam da bilmez,’ dedi. İkinci bir ışıklı sürat postası, bu defa ters yönden, gürültüyle geldi.” (s. 107)

ÇM2: “Makasçı, ‘Lokomotifteki adam bile bilmez ne aradıklarımı,’ demeye kalmadı, aksi yönden ışıklarla donatılmış bir tren daha gürledi gitti.” (s. 76)

ÇM3: “ ‘Makiniste sorsan, o da bilmez,’ dedi demiryolu makasçısı. Birden, ikinci bir hız katarı, ışıl ışıl, ters yönden gelip gürleyerek gitti.” (s. 94)

ÇM4: “ ‘Makiniste sorsan o da bilmez.’ O sırada ters yönden göz alıcı ışıklarla ikinci bir tren fırtına gibi geçti.” (s. 85)

ÇM5: “ ‘Makiniste sorsan, kendi bile bilmez,’ dedi makasçı. Arkasından, aynı göz alıcı ışıklarla ve aynı hızla yıldırım gibi bir tren daha geçti.” (s. 103)

ÇM6: “-Bunu makinistin kendisi de bilmez, dedi makasçı. Bu sefer diğer yöne doğru ışıklar içinde başka bir tren geçti gürleyerek.” (s. 89)

‘L’homme de la locomotive’ tamlaması ‘lokomotifi kullanan adam/makinist’ olarak çevrilebilir. ÇM2’de görülen “lokomotifteki adam” ifadesi ile belirsiz bir anlam kazanmıştır. İkinci cümlenin çevirileri incelendiğinde; ÇM5’teki “aynı göz alıcı ışıklarla ve aynı hızla” çeviride, KM’de yer almayan bir benzetme ifadesinin eklendiği görülmektedir. KM’de iki ayrı cümle yer almaktadır ancak ÇM2’de “demeğe kalmadı” ifadesi eklenerek iki cümle birleştirilmiştir.

►KM: “ ‘On n’est jamais content là où l’on est’, dit l’aiguilleur.” (s. 79)

ÇM1: “Makasçı, ‘Hiç kimse olduğu yerden memnun değildir!’ dedi.” (s. 107)

ÇM2: “-İnsan, bulunduğu yerden hiç hoşlanır mı? dedi makasçı.” (s. 76)

ÇM3: “ ‘Hiç kimse bulunduğu yerden hoşlanmaz,’ dedi demiryolu makasçısı.” (s. 94)

ÇM4: “ ‘Kimse yerinden memnun değildir,’ dedi makasçı.” (s. 85)

ÇM5: “ ‘Bulduğu yerden kimse hoşnut değildir,’ dedi makasçı.” (s. 104)

ÇM6: “-Kimse gittiği yerden memnun olmaz hiçbir zaman, dedi makasçı.” (s. 89)

KM’deki “là où l’on est” ifadesi ‘bulduğu yer/olduğu yer’ anlamındadır. ÇM6’da “gittiği yer” sözcükleriyle çevrilerek farklı bir anlam yüklenmiştir. KM cümlesinin sonunda ünlem ya da soru işareti gibi noktalama işareti bulunmamasına rağmen ÇM1’de ünlem cümlesi, ÇM2’de ise soru cümlesi olarak çevrilmiştir.

►KM: “-Ils dorment là dedans, ou bien ils bâillent. Les enfants seuls écrasent leur nez contre les vitres.” (s. 79)

ÇM1: “İçerde ya uyuyorlardır, ya esniyor. Yalnız çocuklar burunlarını cama dayarlar.” (s. 108)

ÇM2: “-Trenin içinde ya uyurlar, ya esnerler. Yalnız çocuklar burunlarını camlara dayayıp, dışarı bakarlar.” (s. 76)

ÇM3: “İçeride uyuyorlar, ya da esneyip duruyorlardır. Bir tek çocuklar, burunlarını cama dayarlar.” (s. 94)

ÇM4: “Ya uyuyorlar ya da esniyorlardır şimdi... Yalnız çocuklar burunlarını cama yapıştırmışlardır.” (s. 86)

ÇM5: “İçeride uyuyorlar veya esniyorlar. Sadece çocuklar burunlarını cama yapıştırıp çevreyi izlerler.” (s. 104)

ÇM6: “-İçeride ya uyuyorlardır ya da esniyorlardır. Sadece çocuklar bakar dışarıya, dayayarak burunlarını camlara.” (s. 90)

KM'nin ilk cümlesinde ÇM4'te görülen “şimdi” sözcüğü yer almamaktadır. İkinci cümlede yalnız çocukların burunlarını cama dayadıkları ifade edilmektedir. ÇM2'deki “dışarı bakarlar”, ÇM5'teki “çevreyi izlerler” ve ÇM6'daki “bakar dışarıya” ifadeleri çevirmenler tarafından eklenmiştir. KM'e en yakın çeviri ÇM1'de görülmektedir.

►KM: “-Les enfants seuls savent ce qu'ils cherchent, fit le petit prince. Ils perdent du temps pour une poupée de chiffons, et elle devient très importante, et si on la leur enlève, ils pleurent...” (s. 79)

ÇM1: “Küçük Prens, ‘Ne aradıklarımı yalnız çocuklar bilir,’ dedi. ‘Bezden bir bebek için zaman kaybederler. Bebeğe öyle önem verirler ki, şayet onu ellerinden almaya kalkarsanız ağlamaya başlarlar.’” (s. 108)

ÇM2: “-Çocuklar ne aradıklarımı bilirler, dedi Küçük Prens. Çocuklar bir bez bebeğe emek verir, bebeği değerlendirirler; ellerinden alırsan o bebeği, ağlarlar.” (s. 76)

ÇM3: “ ‘Bir tek çocuklar ne yapacaklarını bilirler,’ dedi Küçük Prens. ‘Bir bez bebek için göz nuru dökerler, onların her şeyidir artık bez bebek, ellerinden almaya kalkışırsan, bu kez gözyaşı dökerler.’” (s. 94)

ÇM4: “ ‘Zaten yalnız çocuklar ne aradıklarını bilirler,’ dedi Küçük Prens. ‘Bezden bir bebeğe bütün zamanlarını verirler, varsa yoksa o bebektir; ellerinden alınsa ağlarlar.’” (s. 86)

ÇM5: “ ‘Sadece çocuklar ne istediklerini bilirler.’ dedi Küçük Prens. ‘Bir bez bebek için tüm zamanlarını verirler. O bebek, onlar için çok önemlidir. Ellerinden alınırsa, hüngür hüngür ağlarlar...’” (s. 104)

ÇM6: “-Öyleyse, sadece çocuklar biliyor ne aradıklarını, dedi Küçük Prens. Çocuklar bir bez bebeğe tüm zamanlarını harcarlar. Bez bebekleri onlar için vazgeçilmezdir. Eğer bebekleri ellerinden alınırsa ağlarlar...” (s. 90)

KM'nin ilk cümlesindeki “chercher” fiili ‘aramak/istemek’ anlamlarında kullanılmıştır. ÇM3'te “ne yapacaklarını bilirler” şeklinde çevrilmesi KM'de verilen anlamı değiştirmiştir. İkinci cümlede yer alan “perdre du temps” ‘zaman harcamak/kaybetmek’ anlamlarında çevrilebilir. Ancak, ÇM1'deki gibi “zaman kaybetmek” çevirisi KM'nin anlamına uygun değildir. ÇM3'te “göz nuru dökerler” ifadeleriyle ise bez bebeği çocukların yaptığı şeklinde bir anlam yansıtmaktadır.

►KM: “C’était un marchand de pilules perfectionnées qui apaisent la soif.” (s. 80)

ÇM1: “Bu adam, susuzluk kesen haplar satıyordu.” (s. 109)

ÇM2: “Satıcı susuzluğu gideren son moda haplar satıyordu.” (s. 77)

ÇM3: “Susuzluk giderici hapların satıcısıydı bu.” (s. 95)

ÇM4: “Susuzluk giderici haplar satan bir adamdı bu.” (s. 87)

ÇM5: “Susuzluğu gideren küçük kapsüller satan biriydi Küçük Prens’in konuştuğu.” (s. 105)

ÇM6: “Susuzluk giderici ilaç satan bir satıcıydı.” (s. 91)

ÇM2’de görülen “son moda” tanımı, KM’de yer almayan ve çevirmenin yorumuyla eklenmiş bir ifadedir. ÇM5’te yer alan “Küçük Prens’in konuştuğu” şeklinde görülen ifade çevirmen tarafından eklenmiş bir bilgidir.

►KM: “Moi, se dit le petit prince, si j’avais cinquante-trois minutes à dépenser, je marcherais tout doucement vers une fontaine...” (s. 80)

ÇM1: “Küçük Prens kendi kendine, “Benim elli üç dakikalık boş zamanım olsaydı, ağır ağır bir çeşmeye doğru yürürdüm...” dedi.” (s. 110)

ÇM2: “Küçük Prens kendi kendine: «Benim elli üç dakikalık boş vaktim olsa, rahat rahat bir çeşmeye gider, su içerdim,» diye düşündü.” (s. 77)

ÇM3: “ ‘Ben,’ dedi Küçük Prens kendi kendine, ‘gönlümün çektiğince harcayacak elli üç dakikam olsaydı, bir çeşmeye doğru ağır ağır yürürdüm...’ ” (s. 95)

ÇM4: “ ‘Keyfimce harcayacak elli üç dakikam olsaydı ağır ağır bir çeşmeye doğru yürürdüm,’ dedi Küçük Prens.” (s. 87)

ÇM5: “ ‘Eğer canımın istediği gibi geçireceğim elli üç dakikam olsaydı, yavaş yavaş çeşmeye doğru yürürdüm...’ dedi Küçük Prens.” (s. 106)

ÇM6: “ ‘Benim kullanacak elli üç dakikam olsaydı, yavaş yavaş bir su kaynağına doğru yürürdüm...’ dedi kendi kendine Küçük Prens.” (s. 91)

ÇM2’deki cümle incelendiğinde, KM’de geçen “tout doucement” (ağır ağır/yavaşça) zarf öbeğinin “rahat rahat” ikilemesiyle verildiği ve KM’de yer almayan “su içerdim” açıklamasının eklendiği görülmektedir.

►KM: “Nous en étions au huitième jour de ma panne dans le désert, et j’avais écouté l’histoire du marchand en buvant la dernière goutte de ma provision d’eau.” (s. 80)

ÇM1: “Çölde kazaya uğradığımın sekizinci günündeydik, yedek suyumun son damlasını içerken bu satıcı hikayesini dinlemiştim.” (s. 111)

ÇM2: “Çöle ineli sekiz gün olmuştu. Susuzluğu gideren hap hikayesini, yanımdaki suyun son damlasını içerken dinlemiştim.” (s. 78)

ÇM3: “Uçağımın çölde bozulduğundan bu yana, sekizinci günümüzdeydik ve satıcının öyküsünü yedek suyumun son damlasına dek tüketirken dinlemiştim.” (s. 96)

ÇM4: “Uçağımın çölde bozulduğundan sekiz gün sonraydı, yedek içme suyumun son damlasını içerken satıcının öyküsünü anlatmıştı bana.” (s. 87)

ÇM5: “Uçağımın çölde bozulmasının sekizinci günüydü ve kalan son damla suyumun içerken, satıcının öyküsünü dinlemiştim.” (s. 107)

ÇM6: “Motorumdaki arızadan sonra çölde geçirdiğim sekizinci gündeydik. Satıcının hikayesini elimde kalan suyun son damlalarını içerken dinlemiştim.” (s. 92)

ÇM2’de “çöle ineli sekiz gün olmuştu” çevirisinde KM’de verilen bozulma/arıza bilgisi yer almamıştır. ÇM1’de görülen “çölde kazaya uğradığımın sekizinci günü” olarak aktarılan ifade KM’den farklıdır. İkinci cümledeki “l’histoire du marchand” tanımlaması ‘satıcının hikâyesi/öyküsü’ anlamındadır. ÇM2’de “susuzluğu gideren hap hikayesi” olarak aktarılması farklı bir anlam yansıtmıştır.

►KM: “(...) je n’ai plus rien à boire (...)” (s. 80)

ÇM1: “(...) içecek bir damla suyum yok,(...)” (s. 111)

ÇM2: “(...) içecek suyum da kalmadı.” (s. 78)

ÇM3: “(...) içecek hiçbir şeyim yok, (...)” (s. 96)

ÇM4: “İçecek suyum da kalmadı.” (s. 87-88)

ÇM5: “Üstelik içecek bir damla suyum bile kalmadı.” (s. 107)

ÇM6: “(...) içecek bir damla suyum kalmadı.” (s. 92)

KM'de içecek hiçbir Şey kalmadığı ifade edilmektedir. Sadece M3'te bu anlamla aktarıldığı, diğer çevirilerde ise "su" sözcüğünün kullanıldığı görölmektedir.

►KM: "-Parce qu'on va mourir de soif..." (s. 80-81)

M1: "ünkü susuzluktan öleceğiz." (s. 111)

M2: "-çünkü susuzluktan öleceğiz de ondan..." (s. 78)

M3: "Susuzluktan ölmek üzereyiz ..." (s. 96)

M4: "Ama susuzluktan öleceğim nerdeyse." (s. 88)

M5: "ünkü susuzluktan öleceğiz Şimdi..." (s. 107)

M6: "-çünkü susuzluktan öleceğiz bu gidiŐle..." (s. 92)

KM'de sonlandırılmamıŐ bir cümle görölmektedir ve aynı Şekilde [...] kullanımı M2, M3, M5 ve M6'da görölmektedir. "Parce que" kalıbı 'çünkü' anlamındadır, M3'te aktarılmamıŐ, M4'te ise "ama" sözcüğü tercih edilmiştir. M4'teki "nerdeyse", M5'teki "Şimdi" ve M6'daki "bu gidiŐle" ifadeleri de KM'de yer almayan, evirimenler tarafından eklenmiş ifadelerdir.

►KM: "Un peu de soleil lui suffit..." (s. 81)

M1: "Bir parça güneş ona yetiyor da artıyor bile..." (s. 111)

M2: "Biraz güneş ona yeter..." (s. 78)

M3: "Biraz güneş yetiyor ona..." (s. 96)

M4: "Birazcık güneş yetiyor ona." (s. 88)

M5: "Azcık güneş ona yetiyor..." (s. 108)

M6: "Küçük bir güneş iŐıđı mutlu ediyor onu..." (s. 92)

KM'deki "lui suffit" ifadesi 'ona yeter/yetiyor' anlamındadır, M6'da "mutlu ediyor onu" Şeklindeki evirisi farklı bir anlam yansıtmaktadır. M1'deki "yetiyor artıyor bile" cümlesi ise uyarlama yapılarak çevrildiğini göstermektedir.

►KM: “J’eus un geste de lassitude: il est absurde de chercher un puits, au hasard, dans l’immensité du désert. Cependant nous nous mîmes en marche.” (s. 81)

ÇM1: “Bezginliğimi gösteren bir hareket yaptım: Çölün uçsuz bucaksızlığı ortasında, rastgele, kuyu aramak manasızdı. Ama bile bile yola koyulduk.” (s. 112)

ÇM2: “Umutsuzlukla gülümsedim. Uçsuz bucaksız çölde hiç kuyu aramağa çıkılır mı? Ama gene de yola koyulduk.” (s. 78)

ÇM3: “Umutsuzlukla kıpırdandım: çölün sonsuzluğunda, rasgele bir kuyu aramak saçmaydı. Öte yandan yola koyulmuştuk bile.” (s. 97)

ÇM4: “Bitkince elimi salladım. Uçsuz bucaksız çölde şansa güvenerek bir kuyu aramak serüven olurdu. Yine de yürüdük.” (s. 88)

ÇM5: “Uçsuz bucaksız çölde, rastgele bir kuyu aramanın tam bir saçmalık olduğunu düşünüyordum ama yine de onunla yola koyuldum.” (s. 108)

ÇM6: “Çaresizce başımı salladım: Koskoca çölde tesadüfen bir kuyu bulmak için yollara düşmek tuhaf bir durumdu. Bu arada yola koyulmuştuk bile.” (s. 93)

KM’deki “un geste de lassitude” tanımı ‘bezginliği gösteren bir hareket’ anlamına gelmektedir ve sadece ÇM1’de bu şekilde çevrildiği görölmektedir. ÇM5’te bu ifadeye yer verilmemiş, diğer çevirilerde ise çevirmenlerin yorumuyla farklı şekillerde aktarılmıştır. Cümleinin ikinci kısmı şimdiki/geniş zamanla çekimlenmiş bir yüklem barındırmaktadır, ÇM2 dışındaki çevirilerde geçmiş zamanla aktarıldığı, ancak ÇM2’de soru cümlesi olarak çevrildiği görölmektedir. Son kısım ise ÇM5’te birleşik cümle olarak çevrilmiştir.

►KM: “Quand nous eûmes marché, des heures, en silence, la nuit tomba, et les étoiles commencèrent de s’éclairer. Je les apercevais comme en rêve, ayant un peu de fièvre, à cause de ma soif. Les mots du petit prince dansaient dans ma mémoire.” (s. 81)

ÇM1: “Saatlerce, konuşmadan, yürüdük. Gece oldu. Gökte yıldızlar birer birer parlamaya başladı. Susuzluğun verdiği hafif fiyevr içinde, yıldızları rüyadaymışım gibi görüyordum. Küçük Prens’in kelimeleri hafızamda dans ediyordu.” (s. 112)

ÇM2: “Saatlerce konuşmadan sessizce yürüdüktan sonra, karanlık bastı, yıldızlar parıldamağa başladı. Susuzluktan biraz ateşim vardı. Ortalığı donuk görüyordum. Küçük Prens’in sözleri kafamda dönüyordu.” (s. 78-79)

ÇM3: “Böyle saatlerce, sessizliğin ortasında yürüyüp giderken gece çöktü, yıldızlar ışıdamaya başladı. Bir düşte gibi görüyordum onları, susuzluktan biraz ateşim çıkmıştı. Küçük Prens’in sözcükleri belleğimde dönüp duruyordu.” (s. 97)

ÇM4: “Biz saatlerce konuşmadan yürüyederalım, karanlık çökmüş, yıldızlar parıldamaya başlamıştı. Susuzluktan yanıyordum, düşteymiş gibi görüyordum yıldızları. Küçük Prens’in sözleri belleğimde dönüp duruyordu.” (s. 88)

ÇM5: “Saatler boyu sessizce yürüdük. Gece oldu. Yıldızlar tüm parlaklıklarıyla kendilerini göstermeye başladılar. Sanki bir düşteymişçesine onları izliyordum. Biraz da ateşim vardı; çünkü çok susamıştım. Küçük Prens’in sözleri, belleğimde dans edercesine uçuyordu.” (s. 108)

ÇM6: “Saatlerce sessizce yürüdük. Akşam oldu ve yıldızlar parlamaya başladı. Susuzluğun yol açtığı ateş yüzünden, rüyadaymışım gibi görünüyordu yıldızlar bana. Küçük Prens’in sözleri zihnimde dönüp duruyordu.” (s. 93)

ÇM1’deki “birer birer” ikilemesi KM’de yer almamaktadır. “Fièvre” sözcüğü ise ‘ateş (ateşi olmak)’ anlamındadır, ÇM1’de aynen kullanılarak “fiyevr” şeklinde çevrilmesi sonucunda okur açısından anlaşılması güçleşmiştir. “Apercevoir comme en rêve” ifadesi ‘düşte/rüyada gibi görmek’ anlamındadır, ÇM2’de “ortalığı donuk görüyordum” şeklinde farklı bir anlamda aktarılmıştır.

► KM: “ ‘Le désert est beau,’ ajouta-t-il..” (s. 82)

ÇM1: “‘Çöl güzel!’ diye ilave etti.” (s. 112)

ÇM2: “‘-Çöl ne güzel, dedi.” (s. 79)

ÇM3: “‘Çöl de güzel,’ diye ekledi.” (s. 97)

ÇM4: “‘Çok güzel,’ dedi Küçük Prens.” (s. 89)

ÇM5: “‘Çöl çok güzel,’ dedi.” (s. 109)

ÇM6: “‘-Çöl çok güzel! diye ekledi.” (s. 93)

KM’de çölin güzel olduğunu ifade eden cümle, ÇM4’te “çok güzel” şeklinde çevrilmiş, özneye yer verilmemiştir.

►KM: “Je fus surpris de comprendre soudain ce mystérieux rayonnement du sable. Lorsque j’étais petit garçon j’habitais une maison ancienne, et la légende racontait qu’un trésor y était enfoui. (...) Ma maison cachait un secret au fond de son cœur...” (s. 82)

ÇM1: “Birden, kumların o esrarlı parıltısının sırrını anladım. Çocukluğumda eski yapı bir evde otururduk. Evin bir tarafında bir define saklı olduğu rivayet edilirdi. (...) Evimiz, derinliklerinde bir sır saklamaktaydı.” (s. 113)

ÇM2: “Kumdaki o esrarlı parıltının anlamını birdenbire anladım. Küçükken eski bir evde otururdum. O evde bir define saklıdır, derlerdi. (...) Bu evin bir özelliği, bir sırrı vardı.” (s. 79)

ÇM3: “Kumdaki gizemli ışıltıyı birdenbire anlamam beni şaşkına çevirmişti. Çocukken eski bir evde otururdum, söylentiye göre bir hazine gizliydi bu evde. (...) Ama bütün evi büyüleyen de oydu. Evim bir giz saklıyordu yüreğinin derinliklerinde...” (s. 98)

ÇM4: “Kumdaki gizemli parıltıyı birdenbire kavramak beni şaşkına çevirmişti. Küçükken eski bir evde otururduk, efsaneye göre bir define saklıydı orada. (...) Ama

eviniz bir masal havası kazanmıştı. Evim, yüreğinin derinliklerinde bir sır saklıyordu.”(s. 89)

ÇM5: “O anda, kumlardaki bu gizemli ışıltının ne demek olduğunu anladım. Küçükken, eski bir evde oturuyorduk. Efsaneye göre, bir yerlerde gizli bir hazine vardı. (...) Ama yine de bu hikaye, eve farklı bir hoşluk katıyordu. Evinizin derinliklerinde bir hazine saklıydı.” (s. 109)

ÇM6: “Birden kumdaki gizemli ışıltının nedenini anlayarak çok şaşırdım. Küçük bir çocukken eski bir evde otururduk ve bu evde bir hazine gömülü olduğu söylenirdi. (...) Evim, kalbinin derinliklerinde bir sır saklıyordu...” (s. 93-94)

KM'nin ilk cümlesindeki “être (je fus) surpris de...” kalıbı ‘şaşırmak/şaşırp kalmak’ anlamındadır ve ÇM3, ÇM4 ve ÇM6’da aktarıldığı görülmektedir. “La légende racontait que...” ifadesi yalnızca ÇM4 ve ÇM5’te “efsaneye göre” şeklinde çevrilerek KM’deki anlamıyla aktarılmıştır. Son cümledeki “un secret” sözcüğü ise ‘giz/sır’ anlamındadır ancak ÇM5’te “hazine” sözcüğüyle aktarılmıştır.

►KM: “Oui, dis-je au petit prince, qu’il s’agisse de la maison, des étoiles ou du désert, ce qui fait leur beauté est invisible!” (s.82)

ÇM1: “Evet,” dedim Küçük Prens’e, “ev olsun, yıldızlar olsun yahut çöl olsun, onları güzelleştiren şey gözle görülmeyen taraflarıdır.” (s. 113)

ÇM2: “-Evet, dedim Küçük Prens’e, ev olsun, yıldız olsun, çöl olsun, güzelliği gözle görülmez, bir sır gibi içinde saklıdır.” (s. 79)

ÇM3: “Evet,” dedim Küçük Prens’e, “ev olsun, yıldızlar ya da çöl olsun, tümü de bir gize borçludur güzelliklerini!” (s. 98)

ÇM4: “Doğru,” dedim Küçük Prens’e, “ev olsun, yıldızlar olsun, çöl olsun, hepsi de güzelliğini gizliliğe borçlu!” (s. 89)

ÇM5: “Konu ister ev, ister yıldızlar, ister çöl olsun; onları güzel yapan görünmezlikleri!” (s. 109)

ÇM6: “-Evet, dedim Küçük Prens’e, bir evi, yıldızları ve çölü güzelleştiren içindeki şeylerdir gizlenen!” (s. 94)

“Ce qui fait leur beauté est invisible” cümlesi ‘onları güzelleştiren şey görünmez’ anlamındadır ve en yakın çevrinin ÇM1’de yapıldığı görülmektedir. ÇM4 ve ÇM5’teki çevriler ise KM’nin anlamından uzaktır.

►KM: “Il me semblait mème qu’il n’y eût rien de plus fragile sur la Terre.” (s. 82)

ÇM1: “Öyle ki, yeryüzünde ondan daha üzerine titrenecek bir başka şey yoktur diye düşünüyordum.” (s. 113)

ÇM2: “Dünyada bu küçük varlık kadar incecik bir şey olmadığını duyuyordum.” (s. 80)

ÇM3: “Dünya’da daha kolay kırılacak hiçbir şey yokmuş gibi geliyordu bana. (s. 98)

ÇM4: “Sanki yeryüzünde ondan daha kolay örselenebilen bir nesne yoktu.” (s. 89-90)

ÇM5: “Sanki yeryüzünde ondan daha seçkin bir şey yokmuş gibi bir duyguya kapılıyordum.” (s. 109)

ÇM6: “Hatta Dünya’da ondan daha narin bir şey yokmuş gibi geliyordu bana.” (s. 94)

KM’deki “fragile” sıfatı ‘narin/kırılğan’ anlamına gelen bir sıfattır. Bu sıfatın çevirileri incelendiğinde ÇM6’da aynı anlamla aktarıldığı, ÇM1’de “üzerine titrenecek”, ÇM2’de “incecik”, ÇM3’te “kolay kırılacak”. ÇM4’te “kolay örselenebilen” şeklinde yakın ifadeler kullanıldığı, ÇM5’te ise “seçkin” sözcüğünün kullanılmasıyla KM’den farklı bir anlamda çevrildiği görülmektedir.

►KM: “Ce que je vois là n’est qu’une écorce. Le plus important est invisible...” (s. 82)

ÇM1: “Gördüğüm bir ağaç kabuğundan başka bir şey değildir. Önemli olan tarafı, özü göze görünmüyor!” (s. 114)

ÇM2: “Bu gördüğüm bir kabuktur sadece, en önemlisi gözle görülmez...” (s. 80)

ÇM3: “Yalnızca dışvarlığını görüyorum ben. En önemlisi yüreğinde gizli...” (s. 98)

ÇM4: “Bu gördüğüm sadece kabuğu. İçinde gizlenen, gözle görülemez...” (s. 90)

ÇM5: “Şu gördüğüm, yalnızca dış kabuk. Oysa değerli olan, görünmezlikte saklı,” dedim. (s. 110)

ÇM6: “Sadece kabuktur gördüğüm, önemli olan göremediğim...” (s. 94)

KM’de “le plus important est invisible” cümlesinin anlamı, ‘en önemlisinin görülmez olduğu/görünmediği’dir. KM’nin anlamına en yakın çeviri ÇM1’de ve ÇM5’te yer almaktadır. Diğer çevirilerde ise çevirmenlerin yorumlarıyla eklenmiş ifadeler görülmektedir.

►KM: “Et la poulie gémit comme gémit une vieille girouette quand le vent a longtemps dormi.” (s. 84)

ÇM1: “Çıkrık döndü, üzerinden uzun zaman rüzgar esmemiş ihtiyar fırıldakların iniltisi gibi bir inilti çıkardı.” (s. 116)

ÇM2: “Çıkrık, çoktandır rüzgar esmediği için uyuşmuş paslı bir fırıldak gibi gıcırdadı.” (s. 82)

ÇM3: “Çıkrık da yelin oynaşmayı çoktan unuttuğu eski püskü bir fırıldak gibi gıcırdamaya başladı.” (s. 101)

ÇM4: “Çıkrık, rüzgarın uğramayı unuttuğu bir fırıldak gibi inliyordu.” (s. 92)

ÇM5: “Çıkrıktan, rüzgarsız dönmeye çalışan rüzgargülünün gıcırdaması gibi bir ses geldi.” (s. 111)

ÇM6: “Makara uzun zamandır uyuyan rüzgarın unuttuğu paslanmış bir rüzgargülü gibi gıcırdadı.” (s. 95)

“La poulie” sözcüğü ‘makara’ anlamındadır ve sadece ÇM6’da bu anlamda çevrilmiştir. Ancak, diğer çevirilerde görülen “çıkırık” sözcüğü ise kuyu ile ilgili olarak Türkçe’de kullanılan bir ifade olduğundan KM’e yakın bir çeviridir. “Gémir (gémit)” fiili ‘gıcırdamak/inlemek’ anlamına gelmektedir. Bununla beraber ÇM2, ÇM3, ÇM5 ve ÇM6’da kullanılan “gıcırdamak” şeklindeki çevirinin KM’e daha uygun bir çeviri olduğunu söylemek mümkündür. ‘Eski/yaşlı’ anlamına gelen “vieille” sıfatı ÇM2’de “paslı”, ÇM6’da “paslanmış” sıfatlarıyla aktarılmış, ÇM4’te ise çevrilmemiştir.

►KM: “Je ne voulais pas qu’il fit un effort.” (s. 84)

ÇM1: “Yorulmasını istemiyordum.” (s. 116)

ÇM2: “Yorulmasını istemiyordum.” (s. 82)

ÇM3: “Boşu boşuna yorulmasını istemiyordum.” (s. 101)

ÇM4: “Yorulmasını istemiyordum.” (s. 92)

ÇM5: “Uyanmasa daha iyi olurdu.” (s. 112)

ÇM6: “Onun yorulmasını istemiyordum.” (s. 95)

Çeviriler incelendiğinde, ÇM5’te yanlış anlama/yanlış yorumlama sonucunda farklı bir anlamda çeviri yapıldığı görülmektedir. ÇM3’te yer alan “boşu boşuna” ifadesi ise KM’de yer almamaktadır ve çevirmenin yorumuyla eklenmiştir.

►KM: “Lentement je hissai le seau jusqu’à la margelle. Je l’y installai bien d’aplomb. Dans mes oreilles durait le chant de la poulie et, dans l’eau qui tremblait encore, je voyais trembler le soleil.” (s. 84-85)

ÇM1: “Yavaş yavaş kovayı kuyunun bileziğine kadar çektim. Sonra devrilmeyecek şekilde yerleştirdim. Kulaklarımda hala çıkırğın şarkısı vardı. Titreyen suda güneşin de titrediğini görüyordum.” (s. 116-117)

ÇM2: “Yavaş yavaş kovayı çektim, kuyu bileziğine iyice yerleştirdim. Çıkırğın sesi kulaklarımda çınılıyordu. Titreşen suda güneşin titrediğini görüyordum.” (s. 82)

ÇM3: “Kuyu bileziğine dek yavaşça çektim kovayı. Dengeyi sağlayarak dayadım. Kuyunun şarkısı kulaklarımda yankılanıp duruyordu; kıpırdaşan suda güneşin de kıpırdandığını görüyordum.” (s. 101-102)

ÇM4: “Kovayı kuyunun ağzına kadar çektim, dayadım. Yorulmuştum ama mutluydum. Çıkırğın ezgisi kulaklarımdaydı; kıpırdayan suda güneşin kımıldadığını görüyordum.” (s. 92)

ÇM5: “Kovayı suyun yüzeyine kadar çektim. Güzelece kenara dayadım. Çıkırğın sesi kulaklarımda, adeta tatlı bir melodi gibi yankılanıyordu. Su hala kovada hafif hafif titriyordu. Titreyen suda, güneşin gelip giden ışıltılarını görüyordum.” (s. 112)

ÇM6: “Kovayı yavaş yavaş kuyunun ağzına kadar çektim. Kenarına koydum. Kulaklarımda hala kuyunun şarkısı vardı, dalgalanan suyun üzerinde güneş titreşiyordu.” (s. 96)

‘Yavaşça/ağır ağır’ anlamlarına gelen “lentement” zarfı ÇM4’te çevrilmemiştir. Yine ÇM4’teki “Yorulmuştum ama mutluydum” cümlesi KM’de yer almayan, çevirmen tarafından eklenmiş bir cümledir. ‘Titremek/titreşmek’ anlamına gelen “trembler” fiilinin çevirisinin ÇM3’te “kıpırdaşmak” fiili ile yapıldığı görülmektedir.

► KM: “J’ai soif de cette eau-là, dit le petit prince, donne moi à boire...” (s. 85)

ÇM1: “Küçük Prens, ‘Bu suya susadım,’ dedi, ‘ver de içeyim...’” (s. 117)

ÇM2: “-Bu suyu canım çekti, dedi Küçük Prens, ver içeyim onu.” (s. 82)

ÇM3: “İşte bu suya susadım,’ dedi Küçük Prens, ‘ver de içeyim...’” (s. 102)

ÇM4: “‘Bu suya susamıştım,’ dedi Küçük Prens, ‘ver de içeyim.’” (s. 92)

ÇM5: “‘İçmek istiyorum,’ dedi Küçük Prens. ‘Bana biraz su ver de içeyim...’” (s. 112)

ÇM6: “-Bu suya çok susadım, dedi Küçük Prens. Ver biraz içeyim...” (s. 96)

ÇM1, ÇM3, ÇM4 ve ÇM6’da, KM’deki cümlenin kelimesi kelimesine çevirdiği, “bu suya susadım/susamıştım” ifadeleriyle aktarıldığı görülmektedir. Ancak, bu ifade Türkçe’de kullanılan bir kalıp değildir. Bu nedenle ÇM2’de yer alan “bu suyu canım çekti” çevirisinin KM’e yakın ve hedef dile en uygun çeviri olduğunu düşünmekteyiz.

►KM: “Mais les yeux sont aveugles. Il faut chercher avec le cœur.” (s. 85)

ÇM1: “Ama gözleri kapalı, görmüyorlar; insan, kalbiyle aramalı!” (s. 118)

ÇM2: “Ama gözler kördür. insan yüreğiyle aramalı.” (s. 83)

ÇM3: “Ama kördür gözler. Yürek yordamıyla aramalı.” (s. 102)

ÇM4: “Ama gözler kördür. İnsan ancak yüreğiyle baktığı zaman gerçeği görebilir...” (s. 93)

ÇM5: “Ama gözler kördür. Gönül gözüyle aramak gerekir.” (s. 113)

ÇM6: “Gözler kördür göremez. Ararsan yüreğinle ara.” (s. 96)

ÇM4’teki çeviride “gerçeği görebilir” ifadesi KM’de yer almayan, eklenmiş bir ifadedir. ÇM6’da ise “aramak” fiili emir kipiyle aktarılmıştır, böyle bir kullanım KM cümlesinde yer almamaktadır.

►KM: “Le sable, au lever du jour, est couleur de miel. (...) Pourquoi fallait-il que j’eusse de la peine...” (s. 85)

ÇM1: “Kumlar, gün doğarken, bal rengindedir.” (...) (s. 118)

ÇM2: “Gün doğarken kumlar bal rengi olur. (...) Yine de içimde bir sıkıntı vardı, neden bilmiyordum.” (s. 83)

ÇM3: “Gündoğumunda kum, bal rengindedir. (...) Ama içimdeki sıkıntının nedeni neydi...” (s. 103)

ÇM4: “Şafakta kum, bal rengindedir. (...) Peki, neydi beni hüznülendiren?” (s. 93)

ÇM5: “Gündoğumunda, kumlar bal rengiydi. (...) Neden dert edeyim ki?” (s. 114)

ÇM6: “Gün ağarırken kum bal rengini alır. (...) Peki, beni hüznülendiren neydi?” (s. 96)

KM’de gün doğarken kumların bal renginde olduğunu belirten cümle geniş zamanla ifade edilmiştir. ÇM5’te “rengiydi” çevirisiyle geçmiş zaman kullanılmıştır. Son cümle ÇM1’de yer almadığından eksik çeviri yapılmıştır. ÇM5’teki çeviride ise “neden dert edeyim ki?” şeklindeki çevirisi KM’den farklı anlamdadır.

►KM: “-Tu sais... une muselière pour mon mouton... je suis responsable de cette fleur!” (s. 86)

ÇM1: “Koyunuma bir tasma verecektin. Biliyorsun, o çiçeğin sorumluluğu var üzerimde.” (s. 118)

ÇM2: “-Hani biliyorsun ya... koyunum için... bir burunsalık çizecektin.. Bu çiçekten sorumluyum ben.” (s. 83)

ÇM3: “Bilirsin... koyunum için bir ağızlık... çiçekten ben sorumluyum.” (s. 103)

ÇM4: “Şey... Koyunum için bir tasma... Çiçekten ben sorumluyum.” (s. 93)

ÇM5: “Koyunum için bir tasma... Çiçek, benim sorumluluğumda!...” (s. 114)

ÇM6: “-Biliyorsun... Koyunum için bir ağızlık... Çiçeğimden ben sorumluyum.” (s. 98)

KM’de geçen “une muselière” sözcüğü, koyunun çiçeği yemesini önleyen, ağızını ve burnunu kapsayan bir maskeyi belirtmektedir. ÇM1, ÇM4 ve ÇM5’te

kullanılan “tasma” sözcüğünün, hayvanın boynuna takılan bir gereç olması nedeniyle KM’deki anlamından farklı olduğunu, ÇM2’de kullanılan “burunsalık” sözcüğünün ise okur tarafından anlaşılması kolay bir ifade olmadığını düşünmekteyiz. KM’e en yakın çeviri ÇM3 ve ÇM6’da geçen “ağzlık” sözcüğüdür.

►KM: “Et de nouveau, sans comprendre pourquoi, j’éprouvai un chagrin bizarre. Cependant une question me vint: ‘Alors ce n’est pas par hasard que, le matin où je t’ai connu, il y a huit jours, tu te promenais comme ça, tout seul, à mille milles de toutes les régions habitées!’” (s. 86)

ÇM1: “Yeniden içimde, sebebini anlamadığım garip bir üzüntü duydum. Bu sırada aklıma geldi: ‘Öyleyse,’ dedim, ‘sen burada, insanların bulunduğu bölgelerden binlerce mil uzakta, yapayalnız dolaşırken karşılaşmamız bir tesadüf değilmiş.’” (s. 119)

ÇM2: “Gene nedenini anlayamadığım acayip bir sızı duydum içimde. Dayanamayıp sordum: ‘-Demek bir hafta önce, sana rastladığım gün, buralarda, insanların oturduğu yerlerden kilometrelerce uzakta yalnız dolaşman bir tesadüf değil...’” (s. 84)

ÇM3: “Şimdi, nedenini kestiremediğim bir acı sarmıştı yüreğimi. Bu kez de ben sordum: ‘Öyleyse, sekiz gün önce, burada, en yakın konak yerinden bin mil uzakta, yapayalnız dolaşırken rastgele karşılaşmadık seninle!’” (s. 104)

ÇM4: “Nedenini anlamadan içimde tuhaf bir eziklik duydum yine, sormaktan kendimi alamadım.

‘Demek bir hafta önce ilk karşılaştığımızda en yakın yerleşim merkezinden bin mil uzakta tek başına dolaşıp durman bir rastlantı değildi.’” (s. 94)

ÇM5: “Nedenini bilmediğim tuhaf bir hüzne kapıldım. Ve aklıma gelen soruyu sormadan edemedim.

‘Demek ki sekiz gün önce rastlantıyla seni ilk gördüğüm sabah, yalnız başına, yerleşim yerlerinden bin mil uzakta dolaşıyordun?’” (s. 115)

ÇM6: “İçimi yeniden nedenini bilmediğim tuhaf bir keder kapladı. Aklıma gelen soruyu soruverdim: ‘-Sekiz gün önce seninle tanıştığım ilk sabah, insanların yaşadığı yerlerden bin altı yüz kilometre uzakta, burada böyle tek başına dolaşiyor olman bir tesadüf olamaz.’” (s. 98-99)

KM’nin ilk cümlesindeki “un chagrin bizarre” tanımlaması ÇM1’de “garip bir üzüntü”, ÇM2’de “acayip bir sızı”, ÇM5’te “tuhaf bir hüznün” ve ÇM6’da “tuhaf bir keder” çeviriyle KM’e yakın şekilde çevrilmiştir. Ancak, ÇM4’teki “tuhaf bir eziklik” ifadesi KM’nin anlamından uzaktır. ÇM3’te ise yalnızca “acı” sözcüğüyle aktarılmıştır. KM’de “huit jours” olarak belirtilen süre ‘sekiz gün’ anlamındadır. ÇM2 ve ÇM4’teki çevirilerde ise “bir hafta” olarak çevrildiği görülmektedir.³⁸

►KM: “Mais il me répondit: ‘Tu dois maintenant travailler. Tu dois repartir vers ta machine. je t’attends ici. Reviens demain soir...’” (s. 87)

ÇM1: “Fakat o bana, ‘Şimdi çalışmalısın artık,’ dedi. ‘Makinenin başına dön. Seni burada bekliyorum. Yarın akşam gel...’” (s. 120)

ÇM2: “Ama Küçük Prens sözümü kesti: ‘-Senin şimdi çalışma saatin geldi. Makineni onarmaya git. Ben seni burada beklerim. Yarın akşam yine gelirsin, dedi.’” (s. 84)

ÇM3: “Ama bu kez yanıtladı beni: ‘Şimdi sen çalışmalısın. Uçağının başına dönmelisin. Seni burada bekleyeceğim. Yarın akşam gel...’” (s. 104)

ÇM4: “Sözümü kesti: ‘Şimdi sen çalışmalısın. Uçağının başına dönmelisin. Seni burada bekleyeceğim. Yarın akşam gel.’” (s. 94)

ÇM5: “Ama bu kez yanıt verdi.

³⁸ Eserin İngilizce çevirisinde de “bir hafta” ifadesiyle yer aldığı görülmüştür.

‘Şimdi makinene dönerek işe koyulman gerek. Yarın akşam yine gel. Seni burada bekliyor olacağım...’” (s. 115)

ÇM6: “Şöyle dedi: ‘-Şimdi, çalışmak zorundasın. Uçağının yanına gitmelisin. Ben seni burada bekleyeceğim. Yarın akşam geri gel...’” (s. 99)

KM’de “il me répondit”, ‘yanıtladı/cevap verdi’ olarak çevrilebilir. ÇM1’de ve ÇM6’da “dedi”, ÇM2’de ve ÇM4’te “sözümü kesti” şeklinde çevrilmiştir. İkinci cümlelerin çevirileri incelendiğinde, ÇM2’deki “onarmaya” ve ÇM5’teki “işe koyulman gerek” ifadeleri KM’de yer almamaktadır ve çevirmenler tarafından eklenmiştir. “Je t’attends ici” cümlesinin fiili şimdiki/geniş zamanda çekimlenmiştir. Ancak, ÇM3, ÇM4, ÇM5 ve ÇM6’da gelecek zamanla aktarıldığı görülmektedir. Son cümledeki “reviens” fiili ise emir kipindedir, ÇM2’de geniş zamanla aktarılmıştır.

►KM: “Si! Si! c’est bien le jour, mais ce n’est pas ici l’endroit...” (s. 87)

ÇM1: “Evet, evet! Gündüzdü, ama yer burası değil,” dedi. (s. 121)

ÇM2: “-Evet, evet, tam günüdür; ama yeri burası değil...” (s. 85)

ÇM3: “Evet! Evet! Bugün olsun, ama burada değil...” (s. 105)

ÇM4: “Evet, evet bugün. Ama burada değil.” (s. 95)

ÇM5: “Evet evet, gün bugündür ama yer burası değildi...” (s. 116)

ÇM6: “-Evet evet, bugün, ama yer tam olarak burası değil.” (s. 100)

“C’est bien le jour” cümlesinin çevirilerinde ÇM1’de “gündüzdü” şeklinde çevirisi KM’nin anlamını ifade etmemektedir. ÇM3’te de “bugün olsun” ifadesinde günün doğru olduğunu belirtmekten çok, bir dilek cümlesidir. Diğer çeviriler KM’nin anlamına yakın şekilde çevrilmiştir.

►KM: “Je ne voyais ni n’entendais toujours personne.” (s. 87-88)

ÇM1: “Ne başka bir ses işitiyor, ne kimseyi görüyordum.” (s. 121)

ÇM2: “Küçük Prens’ten başka kimseyi göremiyordum.” (s. 85)

ÇM3: “Ama kimseleri görüp işitemiyordum.” (s. 105)

ÇM4: “O kimseyi ne görüyor ne de duyuyordum.” (s. 95)

ÇM5: “Ama ne o sesi duyuyor, ne de sesin sahibini görüyordum.” (s. 116)

ÇM6: “Başka birini ne görebiliyor, ne de duyabiliyordum.” (s. 100)

KM’e en yakın çeviri ÇM1’de görülmektedir. ÇM3 ve ÇM5’te “ama”, ÇM4’te “o” sözcükleri ilave edilmiş olup KM’de yer almamaktadır. ÇM2’de ise “Küçük Prens’ten başka” ifadesi KM’den farklı bir anlatım olmuştur. Ayrıca ÇM2, ÇM3 ve ÇM6’da görülen “-ebilmek” yardımcı fiili KM’de kullanılmamıştır.

►KM: “... Bien sûr. Tu verras où commence ma trace dans le sable.” (s. 88)

ÇM1: “Elbette. Kumlarda ayak izlerimin başladığı yeri göreceksin.” (s. 121)

ÇM2: “-Tabii, kumda izimin ardından gel.” (s. 85)

ÇM3: “...Oldu. Ayak izlerimin başladığı yeri göreceksin kumda.” (s. 105)

ÇM4: “Tamam. Kumda ayak izlerimin başladığı yeri göreceksin.” (s. 95)

ÇM5: “... Elbette, kumda ayak izlerimin nerede başladığını göreceksin.” (s. 116)

ÇM6: “-... Elbette. Kumdaki ayak izlerimin nereden başladığını göreceksin.” (s. 100)

“Bien sûr” kalıbı ‘elbette/tabii’ anlamındadır. ÇM3’te “oldu” ve ÇM4’te “tamam” sözcükleriyle çevrilmiştir. ÇM2’de “kumda izimin ardından gel” çevirisi KM’nin anlamını yansıtmamaktadır.

►KM: “ ‘Tu as du bon venin ? Tu es sûr de ne pas me faire souffrir longtemps ?’

Je fis halte, le cœur serré, mais je ne comprenais toujours pas.” (s. 88)

ÇM1: “ ‘Zehrin iyi mi? Uzun boylu acı vermeyeceğinden emin misin?’

Olduğum yerde durdum. Yüreğime bir ateş düşmüştü. Fakat olup biteni hala anlayamıyordum.” (s. 121)

ÇM2: “-Zehirin iyi mi? Emin misin çok çekmeyeceğime?”

İçim sızlayarak durdum, ama hala anlayamıyordum.” (s. 85)

ÇM3: “ ‘Ustaca ağulayacak mısın? Acı çektirmezsın, değil mi?’

Çarpan bir yürekle kalakaldım, hiçbir şey anlayamamıştım hâlâ.” (s. 105)

ÇM4: “ ‘Vereceğin zehir çok mu iyi? Uzun süre acı çekmeyeceğim, değil mi?’

Yüreğim ağzımda öylece kalakaldım, hâlâ anlamıyordum.” (s. 95)

ÇM5: “ ‘Zehrin iyi mi? Bana çok acı çektirmeyeceğinden eminsin, değil mi?’ diye sordu. Kalbim yerinden çıkacakmışcasına öylece kalakaldım. Olup bitenden hiçbir şey anlamıyordum.” (s. 117)

ÇM6: “-Zehrin yeterince iyi mi? Bana fazla acı çektirmeyeceğinden eminsin değil mi?

Kalbim sıkıştı, hareketsiz kalakaldım, ama hala hiçbir şey anlayamamıştım.” (s. 102)

KM'nin ilk cümlesinde görülen “le venin” sözcüğü ‘zehir’ anlamındadır ve Küçük Prens ylıana zehrinin iyi olup olmadığını sormaktadır. ÇM3'te verilen “ustaca ağulayacak mısın?” çevirisi hem KM'e uzak bir çeviridir hem de “ağulamak” fiili hedef okur kitlesi açısından anlaşılması güç bir ifadedir. İkinci kısımdaki “le cœur serré” kalıbı ‘kalbi sıkışmak/içi sıkılmak’ anlamındadır ve bu anlama en uygun çeviri ÇM6'da yer almaktadır.

►KM: “Maintenant, va-t'en, dit-il... Je veux redescendre!” (s. 88)

ÇM1: “Haydi şimdi git!” dedi. “Ben oraya geleceğim.” (s. 122)

ÇM2: “-Şimdi git, dedi, inmek istiyorum.” (s. 85)

ÇM3: “Haydi şimdi çek git!” dedi, “inmek istiyorum!” (s. 106)

ÇM4: “Hadi şimdi git, aşağı inmek istiyorum.” (s. 95)

ÇM5: “Hadi git, şimdi aşağıya inmek istiyorum,” dedi. (s. 117)

ÇM6: “-Şimdi git, dedi. Aşağı inmek istiyorum!” (s. 102)

KM cümlesinin çevirileri incelendiğinde ÇM1'deki çevirinin “ben oraya geleceğim” ifadesiyle farklı bir anlam taşıdığı ve KM'e uzak bir çeviri yapıldığı görülmektedir.

►KM: “Tout en fouillant ma poche pour en tirer mon revolver, je pris le pas de course, mais, au bruit que je fis, le serpent se laissa doucement couler dans le sable, comme un jet d'eau qui meurt, et, sans trop se presser, se faufila entre les pierres avec un léger bruit de métal.” (s. 88)

ÇM1: “Tabancamı çekmek üzere cebime el atarak oraya doğru koştum. Ayak sesini duyan yılan, düşen bir fiskiye gibi kumların üzerine aktı, istifini hiç bozmadan, hafif madeni bir gürültü çıkararak taşların arasında süzülüp kayboldu.” (s. 122)

ÇM2: “Fırladım, cebimden tabancamı çıkarmağa uğraşarak, koşmağa başladım. Ama yılan ayak sesini duyarak, incecik bir su sızıntısı gibi, kumların içinden süzüldü, telaş etmeden hafif bir hışırtıyla taşların arasında kayboldu.” (s. 85-87)

ÇM3: “Tabancamı çekmek için elimi cebime attığımda, bir yandan da koşar adım yaklaşıyordum duvara, ama, gürültümü sezinleyen yılan, iyi sıkıştırılmamış bir fiskiye'nin son damlacıkları gibi fişkıarak, yavaşça akıp gitti kumda, ince bir cızırtıyla taşların arasına kaçtı.” (s. 106)

ÇM4: “Tabancamı çekmek için elimi cebime atarken bir yandan da koşmaya başladım. Ancak çıkardığım gürültüyü duyan yılan kapatılan bir fiskiye gibi kumlarda yavaşça aktı, madeni bir ses çıkararak taşların arasına kaydı usulca.” (s. 95-97)

ÇM5: “Tabancamı cebimden çıkarmaya çalışırken, bir yandan da koşmaya çabalıyordum. Ancak çıkardığım gürültüyü duyan yılan, kapatılan bir fiskiye gibi, kumlarda yavaş yavaş kayarak, hiç acele etmeden taşların arasında kıvrılarak hafif bir metal sürtünmesine benzer bir sesle yok olup gitti.” (s. 118)

ÇM6: “Tabancamı çıkarmak için telaşla cebimi karıştırırken, adımlarımı hızlandırdım, ama çıkarttığım sesi duyan yılan, suyunun son damlalarını akıtan bir fiskiye gibi sakince kumun içine aktı ve fazla acele etmeden, madeni bir sesle, taşların arasından süzülerek kayboldu.” (s. 102)

KM cümlesine en yakın çeviri ÇM6’da verilmiştir. ÇM1’deki “oraya doğru” ve ÇM3’teki “yaklaşıyordum duvara” ifadeleri KM’de yer almamaktadır. “Comme un jet d’eau qui meurt” tanımı, ÇM3’te “iyi sıkıştırılmamış bir fiskiyenin son damlacıkları gibi fişkıarak” çevirisiyle detaylı bir açıklama ile, ÇM2’de ise “incecik bir su sızıntısı gibi” çevirisiyle eksik bir anlatımla aktarılmıştır. “Avec un léger bruit de métal” ifadesi ‘hafif bir madenî sesle’ anlamına gelmektedir. ÇM3’te “ince bir cızırtıyla” şeklinde çevrilerek eksik bir anlatım, ÇM5’te de “hafif bir metal sürtünmesine benzer” şeklinde açıklamalı olarak çevrilmiştir.

►KM: “Je parvins au mur juste à temps pour y recevoir dans les bras mon petit bonhomme de prince, pâle comme la neige.” (s. 88)

ÇM1: “Duvarın yanına tam zamanında yetişmiştim. Prens çocuğu kollarımın arasına aldım. Kar gibi renksizdi.” (s. 122)

ÇM2: “Duvar dibine varır varmaz, Küçük Prens, yüzü kar gibi beyaz, kollarımın arasına düştü.” (s. 87)

ÇM3: “Duvar dibine geldiğimde, sevgili, iyicil prensim, kar gibi bembeyaz, kollarımın arasına düştü.” (s. 106)

ÇM4: “Küçük dostumu kollarıma almak için tam vaktinde yetişmiştim. Yüzü bembeyaz olmuştu.” (s. 97)

ÇM5: “Yüzü bembeyaz kesilmiş küçük adamı kollarıma almak için, tam zamanında duvarın yanına ulaştım.” (s. 118)

ÇM6: “Tam zamanında duvarın dibine varıp kireç gibi bembeyaz olmuş Küçük Prensimi kucağıma aldım.” (s. 102)

KM’de geçen “pâle comme la neige” tanımını ‘kar gibi solgun’ anlamındadır ancak Türkçe’de böyle bir ifade kullanılmamaktadır. Bu nedenle ÇM1’deki “kar gibi renksizdi” ifadesi kelimesi kelimesine yapılmış bir çeviridir ancak hedef kültüre uygun bir çeviri değildir. Yine ÇM2 ve ÇM3’teki çevirilerde “kar gibi beyaz/bembeyaz” ifadeleriyle KM’e yakın bir çeviri görülmektedir ancak bu ifade korkudan beyazlaşma anlamını yansıtmaktan uzaktır. ÇM5’teki “yüzü bembeyaz kesilmiş” çevirisi Türkçe’ye uygun bir anlatımdır ancak benzetme unsuru kullanılmamıştır. ÇM6’daki “kireç gibi bembeyaz” çevirisi ise Türkçe’ye uyarlanmış bir ifade olup KM’de verilen anlamı tam olarak yansıtmıştır. KM’de “recevoir dans les bras” ‘kollarına almak’ anlamındadır ancak bu ifade ÇM2 ve ÇM3’te “kollarımın arasına düştü” şeklinde çevrilerek KM’e uzak bir anlam yansıtılmıştır.

►KM: “Je lui avais mouillé les tempes et l’avais fait boire. Et maintenant je n’osais plus rien lui demander.” (s. 88)

ÇM1: “Şakaklarımı ıslattım, su içirdim. Şimdi kendisine bir şey sormaya cesaret edemiyordum.” (s. 122)

ÇM2: “Şakaklarımı ıslattım, su içirdim. Ona bir şey soracak takatım kalmamıştı.” (s. 87)

ÇM3: “Şakaklarımı ıslattım, su içirdim ona. Artık bir şey soracak gücüm kalmamıştı.” (s. 106)

ÇM4: “(...) şakaklarımı ıslattım, su içirdim. Ama soru soracak cesaretim yoktu.” (s. 97)

ÇM5: “Şakaklarımı ıslatıp biraz su içirdim. Soru sormaya cesaret edemiyordum.” (s. 118)

ÇM6: “Şakaklarımı ovdum ve biraz su içirdim. Artık ona hiçbir şey soracak cesaretim kalmamıştı.” (s. 102)

KM’de “mouiller les tempes” olarak verilen ifade ‘şakaklarımı ıslatmak/nemlendirmek’ anlamındadır ancak ÇM6’da “şakaklarımı ovdum” şeklinde çevrilerek farklı bir anlam yansıtılmıştır. İkinci cümlede ise “n’oser plus rien” kalıbı ile ‘artık cesareti kalmadığı’ ifade edilmektedir. ÇM2’de “takatım kalmamıştı” ve ÇM3’te “gücüm kalmamıştı” ifadeleriyle yapılan çeviriler, KM’nin anlamını yansıtmamaktadır.

►KM: “Il me regarda gravement et m’entoura le cou de ses bras.” (s. 88)

ÇM1: “Derin gözlerle bana baktı, sonra, kollarını boynuma doladı.” (s. 122)

ÇM2: “Ciddi ciddi yüzüme baktı, kollarını boynuma doladı.” (s. 87)

ÇM3: “Kaygılı kaygılı baktı yüzüme, kollarını boynuma doladı”. (s. 106)

ÇM4: “Dolu dolu yüzüme baktı ve kollarını boynuma doladı.” (s. 97)

ÇM5: “Gözlerimin derinliklerine tüm içtenliğiyle baktı. Kollarını boynuma doladı.” (s. 118)

ÇM6: “Acı içinde bana baktı ve kollarını boynuma doladı.” (s. 102)

KM’de “gravement” olarak yer alan zarf, ‘ciddiyetle’ anlamındadır ve bu anlam sadece ÇM2’de verilmiştir. ÇM5’te “tüm içtenliğiyle”, ÇM6’da “acı içinde” çevirileri KM’e uzak anlamdadır. ÇM5’teki “gözlerimin içine” ifadesi KM’de yer almamaktadır. KM’de tek cümle hâlinde verilen cümlenin ÇM5’te iki cümle olarak çevrildiği görülmektedir.

►KM: “Je venais justement lui annoncer que, contre toute espérance, j’avais réussi mon travail!” (s. 88-90)

ÇM1: “Oysaki umulmadık şekilde motorumun arızasını bulup gidermiş olduğumu, ona henüz haber vermek üzereydim.” (s. 124)

ÇM2: “Gerçekten ona motorumu umulmadık bir şekilde düzeltbildiğimi müjdelemeğe gelmişim.” (s. 87)

ÇM3: “Gerçekten, ona, onarım işini, umulmadık biçimde başardığımı söylemeye gelmişim!” (s. 108)

ÇM4: “Ona onarım işinin umulmadık bir anda başarıyla sonuçlandığını haber vermeye gelmişim.” (s. 97)

ÇM5: “Ona, arzanın umulmadık bir başarıyla giderildiğini söyledim.” (s. 118)

ÇM6: “Ben de ona bütün ümidimi kaybettiğim bir anda motorumu tamir etmeyi başardığımı söylemeye geliyordum tam!” (s. 102)

KM’de “Je venais justement lui annoncer que” olarak yer alan ‘söylemeye geldiğini’ belirten ifade, ÇM5’te “söyledim” çevirisiyle aktarılmış, eksik çeviri yapılarak KM’nin anlamından uzaklaşmıştır. “Contre toute espérance” kalıbı ise ‘umulmadık biçimde/beklenenin tersine’ anlamındadır, ÇM1’de “umulmadık bir başarıyla” şeklinde çevrilerek sıfat anlamı yüklenmiştir. ÇM6’da “bütün ümidimi kaybettiğim anda” çevirisi ise KM’nin anlamına yakın bir ifade değildir.

► KM: “Je sentais bien qu’il se passait quelque chose d’extraordinaire.” (s. 90)

ÇM1: “Olağandışı bir şey geçmiş olduğunu hissediyordum.” (s. 124)

ÇM2: “Esrarlı şeyler hazırlandığını seziniyordum.” (s. 87)

ÇM3: “Olağanüstü bir şeyin dönendiğini seziyordum.” (s. 108)

ÇM4: “Olağanüstü bir şeylerin döndüğünü seziniyordum.” (s. 97)

ÇM5: “Olağanüstü bir şeyler olduğunu seziyordum.” (s. 119)

ÇM6: “Tuhaf bir şeyler döndüğünü anlamıştım.” (s. 103)

ÇM2’de “esrarlı şeyler hazırlandığını” çevirisi KM’nin anlamını yansıtmamaktadır. ÇM3’teki “dönenmek” fiili ise anlaşılabilir olmaktan uzaktır.

►KM: “Je le serrais dans les bras comme un petit enfant, et cependant il me semblait qu’il coulait verticalement dans un abîme sans que je pusse rien pour le retenir...” (s. 90)

ÇM1: “Küçük bir bebekmiş gibi onu kucağında sıkı sıkı tutuyordum. Ama bir boşluğa, bir uçuruma doğru dikeyine akıp gidiyor gibi geliyordu bana ve tutmaya, durdurmaya elim ermiyordu.” (s. 124)

ÇM2: “Küçük Prens’i kollarımın arasında sıkıyordum; ama o sanki bir uçurumun içinde başaşağı kayıyor gibiydi, ben de onu tutamiyordum...” (s. 87)

ÇM3: “Kollarımın arasında küçük bir çocuk gibi tutuyordum onu, ama, sanki var gücüyle bir uçuruma sarkıyordu, bütün çabama karşı geri çekemiyordum...” (s. 108)

ÇM4: “Onu kollarımda küçük bir çocuk gibi sıkıyordum ama bir uçuruma son hızla atılmasına engel olamayacakmışım gibi geliyordu bana.” (s. 97)

ÇM5: “Onu küçük bir çocuk gibi kollarıma alıp sımsıkı sarıldım. Ama sanki kollarımdan kayıp gidecekmiş de hiçbir şey yapamayacakmışım gibi hissediyordum.” (s. 119)

ÇM6: “Ona küçük bir çocuğa sarılır gibi sarılırken, dipsiz bir kuyuya doğru hızla çekildiğini hissedebiliyordum ve tutmak için hiçbir şey yapamıyordum...” (s. 103)

ÇM1’de görülen çeviri kelimesi kelimesine yapılmış bir çeviridir ve KM’e yakındır ancak “bir uçuruma doğru dikeyine akıp gidiyor” cümlesi Türkçe anlatıma uygun bir ifade değildir. Anlatıcı pilotun, kucağında tuttuğu Küçük Prens için aşağı doğru kayıp gideceği hissini belirten cümlelerin, ÇM4’te görülen “bir uçuruma son hızla atılması” şeklindeki çevirisi, KM’nin anlamını yansıtmamaktadır.

►KM: “Petit bonhomme, tu as eu peur...” (s. 90)

ÇM1: “Küçük dostum... Çok korkmuşsun...” (s. 124)

ÇM2: “-Küçük dostum benim. Korktun sen...” (s. 88)

ÇM3: “Sevgili küçüğüm, korktun sen...” (s. 108)

ÇM4: “Küçük dostum,” dedim, “korkuyor musun?” (s. 98)

ÇM5: “Üşüyor musun, küçük adam?” diye sordum. “Sen korkmuşsun!” (s. 119)

ÇM6: “-Küçük arkadaşım, çok korkmuşsun sen...” (s. 103)

KM’de “tu as eu peur” olarak yer alan ifade ‘korkmuşsun/korktun’ anlamındadır. ÇM4’te “korkuyor musun?” çevirisiyle soru cümlesi olarak aktarılmıştır. ÇM5’te görülen “üşüyor musun?” sorusu ise KM’de yer almayan bir ifadedir.

►KM: “-C’est comme pour l’eau. Celle que tu m’as donnée à boire était comme une musique, à cause de la poulie et de la corde... tu te rappelles... elle était bonne.” (s. 91)

ÇM1: “Tıpkı su için olduğu gibi. Bana verdiğin su, çıkırgıyla, ipiyle bir musiki gibiydi.. Hatırlarsın.. İyiydi.” (s. 125)

ÇM2: “-Su da öyle. O bana içirdiğin su bir türkü gibiydi, hani çıkırla ip yüzünden... hatırladın mı? Ne tatlıydı?” (s. 88)

ÇM3: “Suda olduğu gibi. Bana sunduğun bir yudum su, çıkırla ipin yüzünden bir ezgi gibiydi.. anımsıyor musun... ne güzeldi.” (s. 109)

ÇM4: “Su için de öyle, bana sunduğun su, o çıkırla o ip yüzünden müzik gibi gelmişti. Ne güzeldi değil mi?” (s. 98)

ÇM5: “Su için de bu böyledir. Bana içirdiğin su, o çıkırlık ve o ipin desteğiyle bana tatlı bir melodi gibi gelmişti.” (s. 120)

ÇM6: ... (s. 104)

ÇM5’te kullanılan “desteğiyle” sözcüğü KM’nin anlamını yansıtmaktan uzak bir ifadedir. “A cause de” kalıbı, ‘yüzünden/nedeniyle’ anlamlarındadır. ÇM6’da bu bölüm çevrilmemiş, eksik çeviri yapılmıştır.

►KM: “Et puis je vais te faire un cadeau...” (s. 91)

ÇM1: “Sonra, sana bir de armağanım var...” (s. 126)

ÇM2: “-Hem ben sana bir şey hediye edeceğim.” (s. 89)

ÇM3: “Sonra bir armağan vereceğim sana.” (s. 110)

ÇM4: “Şimdi sana armağanını vermek sırası geldi.” (s. 99)

ÇM5: “Şimdi sıra, sana armağanını vermeye geldi.” (s. 120)

ÇM6: “-Sonra ben sana bir hediye vereceğim...” (s. 104)

KM cümlesi ‘hem sonra/zaten sana bir armağan vereceğim’ anlamındadır.

ÇM4 ve ÇM5’te “şimdi” sözcüğüyle yapılan çevirilerde, KM’nin anlamından farklı bir zaman ifade edilmiştir.

►KM: “-Pour mon businessman elles étaient de l’or. Mais toutes ces étoiles-là se taisent. Toi, tu auras des étoiles comme personne n’en a...” (s. 91-92)

ÇM1: “Benim iş adamına göre yıldızlar altındı. Ama bütün o yıldızlar susuyor. Senin başka hiç kimsede olmayan yıldızların olacak.” (s. 126)

ÇM2: “-İşadamının gözünde yıldızlar altın taneleridir. Ama bunların hepsi yıldızları sessiz bilir. Senin yıldızların başka, bambaşka olacak...” (s. 89)

ÇM3: “Benim işadamı için bir avuç altın. Ama yıldızlar yanıtlamaz onları. Sen, yıldızları herkesten başka görüp işiteceksin...” (s. 110)

ÇM4: “Sözünü ettiğim işadamına göre ise altından başka bir şey değildiler. Gelgelelim bütün bu yıldızlar suskundur. Yalnız sen, herkesten ayrı göreceksin onları.” (s. 99)

ÇM5: “İş adamı için, yıldızlar altındandır. Ama şu bir gerçek ki, tüm yıldızlar suskundur. Sen, kimsede olmayan bir yıldızla sahip olacaksın.” (s. 121)

ÇM6: “-Benim işadamı için yıldızlar altın yerine geçirdi. Ama yıldızlar konuşmaz. Hiç kimsenin yıldızına benzemeyen yıldızların olacak...” (s. 104)

ÇM3'te "bir avuç altın" şeklindeki çeviri uyarlanmış bir çeviridir ancak KM'de bu anlamda bir ifade yer almamaktadır. KM'nin ikinci cümlesinde bütün o yıldızların sustuğu belirtilmektedir. ÇM2'de "bunların hepsi yıldızları sessiz bilir" ve ÇM3'te "yıldızlar yanıtlamaz onları" şeklinde çevrilen cümleler KM'nin anlamını yansıtmamaktadır. Son cümledeki "les étoiles" sözcüğü 'yıldızlar' anlamında çoğul bir sözcüktür, ÇM5'te tekil olarak çevrilmiştir. ÇM3'teki "görüp işiteceksin" ve ÇM4'teki "göreceksin" filleri KM'de yer almamaktadır ve farklı bir anlam ifade etmektedir.

► KM: "Tu auras, toi, des étoiles qui savent rire!" (s. 92)

ÇM1: "Senin gülmesini bilen yıldızların olacak." (s. 127)

ÇM2: "-Senin yıldızların gülen yıldızlar olacak, dedi." (s. 89)

ÇM3: "Senin gülmesini öğrenmiş yıldızların olacak!" (s. 110)

ÇM4: "Gülmeyi bilen yıldızların olacak senin." (s. 99)

ÇM5: (s. 121)

ÇM6: "-Senin gülebilen yıldızların olacak!" (s. 104)

KM'de "des étoiles qui savent rire" olarak tanımlanan yıldızlar 'gülmeyi bilen yıldızlar'dır. ÇM6'da "gülebilen" şeklinde çevrilerek farklı ifade edilmiştir. ÇM5'te bu cümlelerin çevrilmediği görülmektedir.

► KM: "Et tu ouvriras parfois ta fenêtre, comme ça, pour le plaisir..." (s. 92)

ÇM1: "Kimi zaman pencereni açacaksın, öyle, keyfin istediği için," (s. 127)

ÇM2: "Bazı bazı, şöyle vakit geçirmek için pencereyi açacaksın..." (s. 89)

ÇM3: "Kimi zaman pencereni açacaksın, işte böyle, oralara bakınmak için..." (s. 111)

ÇM4: "Koşup pencereyi açacaksın." (s. 100)

ÇM5: "Bazen keyif için, işte böyle pencereni açacaksın." (s. 121)

ÇM6: “Mutlu olmak için ara sıra şöyle bir pencereni açıp bakacaksın...” (s. 105)

KM’de “pour le plaisir” olarak verilen kalıp, ‘keyif için’ anlamındadır. ÇM3’te “oralara bakınmak için”, ÇM6’da “mutlu olmak için” ifadeleriyle yapılan çeviriler KM’nin anlamını yansıtmamaktadır. ÇM4’te ise bu ifadeye yer verilmemiştir. KM cümlesi [...] ile sonlandırılmıştır, ÇM1’de ise [,] kullanılarak sonraki cümleye bağlanmıştır.

►KM: “ Et ils te croiront fou. Je t’aurai joué un bien vilain tour...” (s. 92)

ÇM1: “Deli olduğuna hükmedecekler. Sana kötü bir oyun oynamış olacağım...” (s. 127)

ÇM2: “Onlar da: «Delirdi mi, ne?» diye düşünecekler. Amma da oyun oynamış olacağım sana...” (s. 90)

ÇM3: “Çıldırıldığını sanacaklar, iyice güç durumda kalacaksın benim yüzümden...” (s. 111)

ÇM4: “Seni deli sanacaklar başına çorap öreceğim bir güzel!” (s. 100)

ÇM5: “Onlar da sana deli diyecekler. İşte o zaman, sana güzel bir oyun oynayacağım...” (s. 121)

ÇM6: “ Ve onlar senin deli olduğunu düşünecekler. Görüyorsun, sana ne kötü bir oyun oynadım...” (s. 105)

KM cümlesi iki cümle hâlinde verilmiştir. ÇM3 ve ÇM4’te tek cümle olarak çevrildiği görülmektedir. İkinci cümledeki ifade ÇM4’te “başına çorap örmek” deyiimiyle uyarlanarak çevrilmiş, ÇM5’te ise “güzel bir oyun oynamak” şeklinde çevrilerek mecazlı anlatım kullanılmıştır. ÇM3’teki “güç durumda kalacaksın” çevirisinde ise suçluluk duygusu yüklendiğinden KM’nin anlamını yansıtmamaktadır. KM’nin fiili gelecek zamanda çekimlenmiştir, ÇM6’da geçmiş zamanla “oynadım” şeklinde çevrilmiştir.

►KM: “Ce sera comme si je t’avais donné, au lieu d’étoiles, des tas de petits grelots qui savent rire...” (s. 92)

ÇM1: “Sanki sana yıldız yerine, gülmesini bilen bir yığın küçük çingrak vermişim gibi...” (s. 127)

ÇM2: “-Sanki ben sana yıldız değil de, gülmeyi bilen bir sürü küçük çingrak vermişim gibi...” (s. 90)

ÇM3: “Sanki sana, yıldızların yerine, gülmesini bilen bir dolu küçük çingrak vermişim gibi...” (s. 111)

ÇM4: “Sanki sana yıldız yerine gülmeyi bilen bir sürü çan vermişim gibi.” (s. 100)

ÇM5: “Sanki sana yıldız yerine gülmeyi seven küçük çingraklar vermişim gibi...” (s. 121)

ÇM6: “-Yıldızların yerine sana gülebilen bir sürü küçük zil vermiş gibi olacağım...” (s. 105)

KM’de “des tas de petits grelots” sözcüğü ‘bir sürü küçük çingrak’ anlamındadır, ÇM4’te “çan”, ÇM6’da “küçük zil” olarak çevrilmiştir.

►KM: “Ah ! tu es là...” (s. 93)

ÇM1: “ ‘Ah, burada mısın?’ dedi.” (s. 128)

ÇM2: “ ‘Geldin mi?’ dedi.” (s. 90)

ÇM3: “Geldin demek!...” (s. 112)

ÇM4: “ ‘Geldin mi?’ demekle yetindi.” (s. 101)

ÇM5: “ ‘Aaa! Burada mısın?’ dedi.” (s. 122)

ÇM6: “Ah! Buradasın..” (s. 106)

KM’e en yakın çeviri ÇM6’da verilmiştir. ÇM1, ÇM2, ÇM4 ve ÇM5’te soru cümlesi şeklinde verilmiştir.

►KM: “Et il me prit par la main. Mais il se tourmenta encore: ‘Tu as eu tort. Tu auras de la peine. J’aurai l’air d’être mort et ce ne sera pas vrai...’ Moi je me taisais.” (s. 93-94)

ÇM1: “Elimi tuttu. Huzuru kaçmıştı: ‘Doğru yapmadım,’ dedi. ‘Üzüleceksin. Ölü manzarasında olacağım. Ama gerçekte ölmüş olmayacağım.’ Susuyordum.” (s. 129)

ÇM2: “Elini tuttum, benim için üzüliyordu: ‘-Neden geldin? Üzüleceksin. Ölmüş gibi görüneceğim, ama yalan...’ Ben susuyordum.” (s. 90)

ÇM3: “Elimden tuttu. Ama hâlâ kaygılanıyordu: ‘İyi etmedin. Acı çekeceksin. Ölecekmiş gibi olacağım, oysa gerçek değil bu...’ Susuyordum.” (s. 112)

ÇM4: “Elimi tuttu. Hâlâ kaygılar içindeydi. ‘Gelmekle iyi etmedin. Acı çekeceksin. Ölmüş görüneceğim, gerçekte ölmeyeceğim oysa.’ Susuyordum.” (s. 101)

ÇM5: “Elimden tuttu. Hâlâ kafası karışık ve kaygılıydı. ‘Doğru yapmıyorsun. Üzüleceksin. Ölmüş gibi olacağım ama aslında ölmeyeceğim...’ Ben susuyordum.” (s. 122-123)

ÇM6: “Sonra elimi tuttu. Ama hâlâ sıkıntılıydı: ‘-Hata ettin. Üzüleceksin. Ölüyormuş gibi olacağım, aslında öyle olmasa da...’ Ben sustum.” (s. 106)

KM’de “il me prit par la main” cümlesi, ‘elimden tuttu’ anlamındadır. ÇM2’de “elini tuttum” çevirisiyle KM’nin anlamından farklı yansıtılmıştır. “Avoir l’air d’être mort” ifadesi ‘ölmüş gibi görünmek’ anlamındadır. ÇM1’deki “ölüm manzarasında olacağım” çevirisi Türkçe’ye uygun bir ifade değildir. Son cümledeki “je me taisais” fiili, ‘susuyordum’ anlamındadır ancak ÇM6’da “sustum” çevirisiyle aktarıldığı görülmektedir.

►KM: “Mais ce sera comme une vieille écorce abandonnée. Ce n’est pas triste les vieilles écorces...” (s. 94)

ÇM1: “Yere atılmış yaşlı bir ağaç kabuğunu hatırlatan bir hal. İhtiyar kabukların manzarası insana hüznün vermez.” (s. 129)

ÇM2:” -O, boşalmış eski bir deniz kabuğu gibi olacak. Eski kabuklara kimse üzülmez ki..” (s. 91)

ÇM3: “Tıpkı bırakılmış eski bir deniz kabuğu gibi. Kim üzülür eski deniz kabukları için...” (s. 112)

ÇM4: “Bırakılmış eski bir deniz kabuğu gibi olacak kalıbım. Eski deniz kabuklarına acınmaz ki.” (s. 102)

ÇM5: “Terk edilmiş bir deniz kabuğu gibi olacağım. Eski deniz kabuklarına acınmaz ki...” (s. 123)

ÇM6: “-İçi boşalmış kovuk bir ağaç gibi olacak bedenim. Kovuk ağaçlara üzülmez ki insan..” (s. 106)

“Une vieille écorce abandonné” tamlaması ‘terk edilmiş eski bir ağaç kabuğu’ anlamındadır. ÇM2, ÇM3, ÇM4 ve ÇM5’te “deniz kabuğu” olarak çevrilmiştir.³⁹

►KM: “Ce sera tellement amusant! Tu auras cinq cents millions de grelots, j’aurai cinq cents millions de fontaines...” (s. 94-95)

ÇM1: “Aman ne eğlenceli! Senin beş yüz milyon çingırağın, benim beş yüz milyon çeşmem...” (s. 129)

ÇM2: “-Ne eğlenceli, ne hoş olacak! Senin beş yüz milyon çingırağın, benim de beş yüz milyon pınarım olacak...” (s. 91)

ÇM3: “İyice eğlenceli olacak! Beş yüz milyon çingırağın olacak senin, beş yüz milyon çeşmem olacak benim...” (s. 113)

ÇM4: “Göreceksin ne eğleneceğiz! Senin beş yüz milyon çanın, benim beş yüz milyon çeşmem olacak...” (s. 102)

³⁹ Küçük Prens’in İngilizce çevirisinde de “shell” (deniz kabuğu) şeklinde çevrildiği tespit edilmiştir.

ÇM5: “Çok eğlenceli olacak! Senin beş yüz milyon çingırağın, benim de beş yüz milyon çeşmem olacak.” (s. 123)

ÇM6: “-Öyle eğlenceli olacak ki! Elli milyon zilin olacak senin, elli milyon su kuyum olacak benim...” (s. 107)

KM’de “cinq cent millions” olarak belirtilen sayı ‘beş yüz milyon’ anlamındadır. ÇM6’da “elli milyon” olarak çevrildiği görülmektedir. “Fontaine” sözcüğü ‘çeşme’ anlamındadır, ÇM6’da “kuyu” sözcüğü kullanılarak çevrilmiştir.

►KM: “Moi je m’assis parce que je ne pouvais plus me tenir debout.” (s. 95)

ÇM1: “Ben de oturdum, çünkü artık ayakta duracak takatim yoktu.” (s. 130)

ÇM2: “Benim de artık ayakta duracak gücüm yoktu, yere çöktüm.” (s. 92)

ÇM3: “Ben de oturdum, ayakta kalacak gücümü yitirmiştim.” (s. 114)

ÇM4: “Ben de artık ayakta duramadığımdan yere çöktüm.” (s. 103)

ÇM5: ... (s. 124)

ÇM6: “Yere oturdum, ayakta duracak dermanım kalmamıştı.” (s. 108)

KM cümlesinin ÇM5’te çevrilmediği, eksik çeviri yapıldığı görülmektedir.

►KM: “C’est comme cinq cents millions de grelots...” (s. 95)

ÇM1: “Sanki beş yüz milyon çingrak...” (s. 131)

ÇM2: “Beş yüz milyon çingrak sesi gibi geliyor bana.” (s. 94)

ÇM3: “Tıpkı beş yüz milyon çingrak hepsi...” (s. 115)

ÇM4: “Beş yüz milyon çan çalıyor sanki.” (s. 103)

ÇM5: “Sanki beş yüz milyon çingrak çalıyor gibi...” (s. 125)

ÇM6: “Sanki beş yüz milyon zil birden aynı anda çalıyor...” (s. 109)

KM’e en yakın çeviri ÇM1’de görülmektedir. ÇM6’da görülen “aynı anda” zarfı KM’de yer almamaktadır.

►KM: “Alors les grelots se changent tous en larmes !...” (s. 97)

ÇM1: “Ben böyle düşününce çingiraklar ağlamaya başlıyor.” (s. 133)

ÇM2: “O zaman çingirakların hepsi gözyaşı oluverir benim için!” (s. 94)

ÇM3: “O zaman gözyaşına dönüşüyor bütün çingiraklar!..” (s. 117)

ÇM4: “Küçük çanlar o saat gözyaşına dönüşüyor...” (s. 105)

ÇM5: “O an, tüm küçük çingiraklar gözyaşına boğuluveriyordu.” (s. 126)

ÇM6: “O zaman bütün ziller gözyaşı oluyor!” (s. 111)

KM’de çingirakların gözyaşına dönüştüğü ifade edilmektedir. ÇM1’de “ağlamaya başlıyor” ve ÇM5’te “gözyaşına boğuluveriyordu” şeklindeki çeviriler KM’nin anlamına uzak çevirilerdir. ÇM2’deki “benim için” ifadesi KM’de yer almamaktadır.

► KM: “C’est le même paysage que celui de la page précédente, mais je l’ai dessiné une fois encore pour bien vous le montrer. C’est ici que le petit prince a apparu sur terre, puis disparu.” (s. 99)

ÇM1: ...

ÇM2: “Üç sayfa önce gördüğünüz resmin tıpkısıdır. Ama iyice belleğinize yerleşsin diye, bir daha çizdim. Küçük Prens işte burada yeryüzüne geldi, sonra kayboldu.” (s. 95)

ÇM3: “Bir önceki sayfadaki görünümün eşidir, ama, hiç unutmamanız için, bir kez daha çizdim size onu. İşte burada belirdi ve sonra göğe çekildi Küçük Prens.” (s. 119)

ÇM4: “Bir önceki sayfadaki resmin aynıdır ama belleğinize iyice yerleşsin diye bir daha çizdim. Küçük Prens’in yeryüzünde görüldüğü ve kaybolduğu yerdir burası.” (s. 107)

ÇM5: “Bir önceki sayfada yer alan resim bu. Bunu bir kez daha size gösterebilmek için çizdim. İşte burada Küçük Prens yeryüzüne indi ve yok oldu.” (s. 128)

ÇM6: “Manzara bir önceki sayfadakinin aynı, ama durumu daha iyi anlayabilmeniz için yeniden çizdim. Küçük Prens’in yeryüzünde ilk ve son görüldüğü yer tam burası.” (s. 113)

Bu bölüm ve sonrası ÇM1’de çevrilmemiştir.⁴⁰ KM’deki, ‘bir önceki sayfa’ anlamına gelen “la page précédente” ifadesi ÇM2’de “üç sayfa önce” şeklinde çevrilmiştir. KM’e en yakın çeviri ÇM4’te görülmektedir. ÇM3’te “göğe çekildi” olarak görülen çeviri KM’nin anlamını yansıtmamaktadır.

►KM: “Alors soyez gentils ! Ne me laissez pas tellement triste: écrivez-moi vite qu’il est revenu...” (s. 99)

ÇM1: ...

ÇM2: “O zaman, n’olursunuz, beni böyle üzgün bırakmayın, yine geldiğini yazıverin bana...” (s. 95)

ÇM3: “Yalvarırım incelik gösterin! Beni böylesine kederli bırakmayın: geri döndüğünü yazın bana...” (s. 119)

ÇM4: “O zaman n’olur yüreğime su serpin. Haber salın, geri döndüğünü bildirin bana.” (s. 107)

ÇM5: “O zaman, ne olursunuz, hiç düşünmeden bana haber verin. Bana, onun geri döndüğü müjdesini verin...” (s. 128)

ÇM6: “Ona karşı nazık olun! Ve hemen bana yazıp geri geldiğini haber verin, öyle kederliyim ki...” (s. 113)

KM’de “soyez gentils!” cümlesi ‘kibar/nazık olun!’ anlamındadır. ÇM3’teki “incelik gösterin” çevirisinde uyarılama yapıldığı görülmektedir ve KM’nin anlamına uygundur. ÇM4’te “yüreğime su serpin” deyiimiyle yine uyarılama yapılmıştır. ÇM6’daki “ona karşı” ifadesi KM’de yer almamaktadır ve çevirmenin yorumuyla

⁴⁰ Saint-Exupéry, A (2015), *Küçük Prens*, (çev. A.M.Dıranas), İstanbul: Kapı Yay. (s. 135)

eklenmiştir. Cümlenin son kısmındaki “écrivez-moi” ifadesi ‘bana yazın’ anlamındadır. Bu ifadenin ÇM3’te, ÇM4’te ve ÇM5’te ‘haber verin’ olarak çevrildiği görülmektedir. ÇM5’te yer alan ‘hiç düşünmeden’ zarfı, KM’de ‘çabuk’ anlamında verilen ‘vite’ zarfının çevirisi olarak verilmiştir ancak aynı anlamı yansıtmamaktadır.

Tablo 3: Küçük Prens’in Türkçe’ye Yapılan Çevirilerinin Karşılaştırmalı Bir Analizi-Veri Tablosu

	ÇM1	ÇM2	ÇM3	ÇM4	ÇM5	ÇM6
Farklı anlam	39	47	61	48	76	46
Çevrilmemiş bölümler	6	4	3	4	15	5
Ekleme	18	23	10	24	26	19
Uyarlama	7	8	11	4	4	1
Gramatikal farklılıklar	2	4	3	5	9	7
Eksiltme-çıkarma	12	13	11	16	17	12
Ödünç alma	4	1	2	1	1	-

Bölüm 6

SONUÇ

Türkçe’de Küçük Prens Çevirileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz adlı çalışmamızın çıkış noktası, Türkçe’ye çok fazla çevrilen ve her geçen gün yeni bir çevirisinin yayımlandığı *Küçük Prens* adlı eserin çevirileri üzerine şimdiye kadar kapsamlı bir analizin yapılmamış olmasıydı.

Orijinal eserin tamamı ile altı adet çevirisinin ele alındığı bu çalışma kapsamında kitapların tamamı incelenmiş, benzer ifadelerin kullanıldığı bölümlerin elenmesinin ardından 181 cümle/paragraf karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda çevirmenlerin kaynak metinde yer alan bazı cümleleri, bölerek, kısaltarak, içlerinden bazı kelimeleri çıkararak ya da o cümleyi hiç çevirmeden atlayarak, bazen de tam tersine olmayan kelime ve cümleler ekleyerek çevirisini gerçekleştirdikleri gözlenmiştir. Elde ettiğimiz verileri; farklı anlam aktarımları, çevrilmemiş bölümler, yorumlar veya açıklama ihtiyacından kaynaklanan eklemeler, eksiltmeler, hedef dilde daha kolay anlaşılmayı sağlamak üzere kullanılan uyarlamalar, fiil çekimleri veya zamirlerin farklı aktarılmasından kaynaklanan gramatikal değişiklikler, yabancı dilden alınan sözcüklerin kullanımı ve çevrilmeyen, eksik kalan bölümlerin belirlenmesi başlıkları altında değerlendirilerek çevirmenlerin kullandıkları üslup ile yazarın üslubu arasındaki paralellikleri ve çelişkileri ortaya koymaya çalıştık.

Analiz sonucunda, kaynak metindeki ifadeleri farklı anlamda Türkçe’ye aktararak kaynak metinden uzaklaşan çeviriler ÇM5 ve ardından ÇM3 olarak

belirlenmiştir. Çevrilmemiş bölüm ya da cümlelerin fazlaca görüldüğü, bazı sözcüklerin ya da ifadelerin de hiç çevrilmediği eksilteli çeviri olarak yine ÇM5 öne çıkmıştır. Çevirmenlerin kendi yorumuyla ya da açıklama ihtiyacından dolayı eklemeler yaptığı metinler ÇM5, ÇM4 ve ardından ÇM6 olarak sıralanabilir. ÇM1, yabancı dilden ödünç alma yoluyla Türkçe'ye aktarılan kelimelerin en çok görüldüğü metin olmuştur. Çevirinin Türkçe'ye aktarımında uyarlama metodunun en çok kullanıldığı metin ÇM3, fil çekimlerinin zamanlarındaki ve zamir çevirilerindeki gramatikal farklılıklar ise ÇM5 ve ÇM6'da yoğunluktadır. Söz konusu saptamalar, aktarımlardaki anlamsal değişiklikler olarak nitelendirilebilir.

Aktarımlardaki biçimsel değişikliklere baktığımızda; kaynak metnin sade ve basit cümlelerden oluşan yapısının, çevirmenlerin çoğu tarafından korunduğu görülmüştür. Yalnızca ÇM3 ile ÇM4'te biçimsel eşdeğerlik kurulamadığını, yazarın üslûbundan uzaklaştığını söylemek mümkündür. ÇM1'de ise, konuşma diline yakın bir üslûpla ve daha sade bir anlatımla çevrildiği saptanmıştır.

Bütün bu incelemelere eklemek istediğimiz bir husus da, KM'de Küçük Prens anlamındaki "le petit prince" tamlaması küçük harfle yazılmış olmasına rağmen, çevirilerin tamamında büyük harfle yazılarak "Küçük Prens" şeklinde yer almış olmasıdır.

Elde edilen veriler doğrultusunda, yabancı ülke edebiyatı eserlerinin Türkçe'ye aktarımında görülen anlamsal ve biçimsel farklılıklar tespit edilmiş, yapılan çevirilerde kaynak metinlerden uzaklaşılmasının, hedef dile yazarın üslûbunu yansıtmadığı, dolayısıyla çeviri metinlerden yola çıkılarak yapılan karşılaştırmalı edebiyat çalışmalarının gerçek verileri her zaman sunamayacağı sonucuna varılmıştır.

Çevirilerin incelenmesinde üzerinde durulması gereken noktanın “çeviri metnin gerçeği” olduğunu göz önünde bulundurarak yapılan bu çalışmada, “çeviri metnin yeniden oluşturulmuş bir metin olduğu ve farklı etkenlerin yer alabileceği”⁴¹ dikkate alınmıştır. Bu çalışmadaki temel amacımız karşılaştırmalı edebiyatta önemli bir yer tutan çevirilerin daha sağlıklı ve hedeflerine uygun olarak yapılmasına katkı sağlanması ve bunun ışığında yabancı ülke edebiyatları ile kendi edebiyatımız arasında kurulan köprülerin sağlamlaştırılmasıdır.

⁴¹ Kefeli, E.(2000), *Karşılaştırmalı Edebiyat İncelemeleri*, İstanbul: Kitabevi Yayınları. (s. 154)

KAYNAKLAR

Akınhay, O. (2015), “Küçük Prens Küçük Prenslere Karşı”, www.meseledergisi.com
(E.T. 03.04.2015)

Ayberk, E. (2007), *Le Petit Prince En Turquie*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Aydın, E. (2013), “Karşılaştırmalı Edebiyatın Yayılma Alanı”, *Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Kongresi Bildiri Kitabı I*, (Ed. Mustafa Arslan), Saraybosna, (s. 271-275).

_____. (2004), “Edebiyat Sosyolojisi ve Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimlerinin Görev ve Öncelikleri”, *Edebiyat Sosyolojisi*, (Ed. Köksal Alver), Ankara: Hece Yayınları, (s. 151-163).

Aytaç, G. (2003), *Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimi*. İstanbul: Say Yayınları.

Çebi, A. (2006), “Küçük Prens’te Eğitimsel Göstergeler”, II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Sempozyumu, Ankara.

Çocuk ve İlkgençlik Edebiyatı Kurultayı (2006), *Bildiriler*, (Yay.Haz. Y. Çotuksöken, N. Neydim), İstanbul: Maltepe Üniversitesi Yayınları.

Dilidüzgün, S. (2006), *Türkiye’de Çocuk Edebiyatına Bakışlar ve Çağdaş Çocuk Edebiyatı*, Çocuk ve İlkgençlik Kurultayı, *Bildiriler*, İstanbul.

Enginün, İ. (1992), *Mukayeseli Edebiyat*. İstanbul: Dergâh Yayınları.

_____. (1987), *Çocuk Edebiyatına Toplu Bakış, Çocuk Edebiyatı Yıllığı*,
İstanbul: Gökyüzü Yayınları.

Göker, C. (1972), *Antoine de Saint-Exupéry’de İnsanların Dünyası*, Ankara: Dil ve
Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları.

Göktürk, A. (2000), *Çeviri, Dillerin Dili: İnceleme*, İstanbul: YKY.

Gültekin, A. (2006), *Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Eğitimi Neden Gerekli?*, Varlık
Dergisi, (1189-10), (s. 27-31).

Güner, M. (2007), *Küçük Prens’le “İnsanlığın Çocukluk Tarihine” Yolculuk (Bir
Değerlendirme)*, II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu,
Ankara.

Karatas, T. (2001), *Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Yedigece
Kitapları.

Kefeli, E. (2000), *Karşılaştırmalı Edebiyat İncelemeleri*. İstanbul: Kitabevi
Yayınları.

_____. (1993), *1854-1993 Yılları Arasında Lamartine’den Türkçe’ye Yapılan
Tercüme Üzerinde Bir Araştırma*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi,
Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

Kelleciođlu, D. (2010), *Une Etude Des Elements et Fonctions de la Communication Linguistique Dans Le Petit Prince d'Antoine de Saint-Exupéry*, Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ibert, J.C. (1960), *Saint-Exupéry*, Paris, Eds. Universitaires.

İpşiroğlu, Z. (2006), *Çocuk Yazını Eleştirisi*, II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, Ankara (s. 173-176)

Neydim, N. (2006), *Çeviri Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Edebiyatı Çevirisi Üzerine*, Kuram-(ceviribilim.com/E.T. 02. 2016)

_____. (2005), *Küçük Prens Çevirilerindeki Çevirmen Kararlarına Erek Odaklı Bakışla Karşılaştırmalı Bir İnceleme*, İstanbul: Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi, (XVII).

Öner, I.B. (1999), *Çeviri Bir Süreçtir... Ya Çeviribilim?*, İstanbul: Sel Yayıncılık.

Öztekin, N. (2007), *Mukayeseli Edebiyat -Araştırma Tarihi ve Yöntem-*, Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic (2/4).

Özkaya, E. (2005), *"Saint-Exupéry'nin Küçük Prens Anlatısında Dostluk Arayışı"*, C. Ü. Sosyal Bilimler Dergisi (29/1)

Ravoux, J. P. (2008), *Varoluşun Anlamı* (çev. Asena Yalnız), İstanbul: Dharma.

Rousséau A.-M., Pichois Cl. (1994), *Karşılaştırmalı Edebiyat*. (çev. M. Yazgan).

İstanbul: M.E.B.

Saint-Exupéry, A. (1959), *Oeuvres (Préface de Roger Caillois)* Paris: Gallimard.

_____. (1963), *Ouvrages de Collaboration de Plusieurs Auteurs*,

Collections Génies et Réalités, Paris: Hachette.

_____. (1999), *Le Petit Prince*, Paris: Editions Gallimard.

_____. (1991), *Küçük Prens* (çev. Azra Erhat), İstanbul: Çığdem

Yayıncılık.

_____. (2015), *Küçük Prens* (çev. Selim İleri), İstanbul: Everest

Yayımları.

_____. (2015), *Küçük Prens*, (çev. Ahmet Muhip Dıranas) İstanbul: Kapı

Yayımları.

_____. (2015), *Küçük Prens* (çev. Cemal Süreya ve Tomris Uyar),

İstanbul: Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

_____. (2015), *Küçük Prens* (çev. Mîna Akçen), İstanbul: Nemesis Kitap.

_____. (2015), *Küçük Prens* (çev. Belgin Çmar), Ankara: Binbir Çiçek

Kitaplar.

Sakallı, C. (2006), *Karşılaştırmalı Yazınbilim ve Yazınlararasılık/Sanatlararasılık Üzerine*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Saraçoğlu, T. (1985), *Fransızca-Türkçe Büyük Sözlük*, İstanbul: Adam Yayınları.

Sever, S. (2007), *Çocuk ve Edebiyat*, Kök Yayıncılık, Ankara.

_____. (2007), “Çocuk Edebiyatı Öğretimi Nasıl Olmalıdır?” II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildirileri, Ankara.

Ulağlı, S. (2006), *İmgebilim “Öteki”nin Bilimine Giriş*. Ankara: Sinemis Yayıncılık.

Ülsever, Ş. (2005), *Karşılaştırmalı Edebiyat ve Edebi Çeviri*. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yayınları.

Yalçın, A., Aktaş G. (2014), *Çocuk Edebiyatı*, Ankara: Akçağ Yayınları.

Yetişken, H. (2006), *Küçük Prens ve İnsan İçin Üç Farklı Yaşama Tarzı*, Ankara: Frankofoni 18, (s. 311-333).

Zeytinoğlu, S., “Küçük Prens Üzerine Bir İnceleme”
(<http://ankara.edu.tr/dergiler/40/502/6013.pdf>)

Web adresleri

<http://fragomeni.it/collezione>

<http://www.antoinedesaintexupery.com/vie> (e.t. 11.12.2015)

<http://www.gallimard.fr/Divers/Plus-sur-l-auteur/En-savoir-plus-sur-Antoine-de-Saint-Exupery>

<http://hurriyet.com/kelebek/hayat/27882490.asp> (E.T. 11.03.2015)

<http://kitap.radikal.com.tr/makale/haber/kalbi-kirik-bir-prens-414221>

<http://littleprince.8m.com/43.html>

<http://www.kucukprensmuzesi.com> (E.T. 04.07.2016)

<http://www.ladepeche.fr/article/2004/04/08/170307-on-a-retrouve-l-avion-de-saint-exupery.html>

<http://www.lefigaro.fr/actualites/2008/03/15/01001-20080315ARTFIG00396-c-est-moi-qui-ai-abattu-saint-exupery.php>

<https://oceanontuesday.wordpress.com/2012/04/25/why-43-sunsets-in-the-little-prince/>

<http://www.petit-prince.at/>

http://sso.meb.k12.tr/tema/icerikler/meb-100-temel-eser-listesi_88851.html

http://vatankitap.gazetevatan.com/haber/hangi_kucuk_prensi_alalim/1/240558

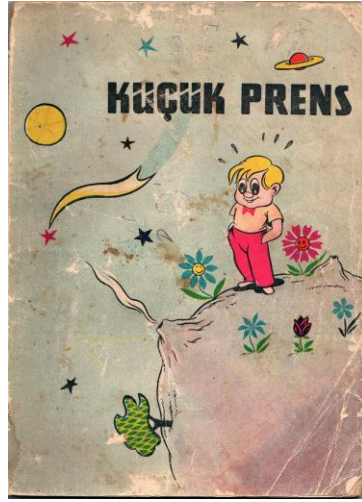
lepetitprince.com/officiel/phenomene/les-editions/

EKLER

Ek 1: Küçük Prens çevirilerinin ilk Türkçe baskıları

Çocuk ve Yuva Dergisi ilk sayısı
Ahmet Muhip Dıranas
(1953)

Hüsnütabiat Matbaası
Salih S. Uygur
(1953)

Doğan Kardeş Yayınları
Azra Erhat (Ayşe Nur)
(1953)

Ek 2: Antoine de Saint-Exupéry'nin orijinal çizimleriyle Küçük Pren

